דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם „לשרון"

יום ג', ח' באייר תשל"ד, 30 באפריל 1974 • גליון 14974 • השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים • המחיר 85 אגורות

היום ב„דבר"
- השינויים שחלו בעניין ההפרדה / חגי אשד
- השילוש הבלתי־קדוש / אהוד יערי
- ישראל משלמת מחיר המשחק / יהושע תדמור
- הקרוב והרחוק בסוציאליזם / יהודה גוטהלף
- אשליות וסכנות של השמאל החדש / נחום אורלנד
- דו"ח מבקר המדינה / עמ' 11—13
- לבריאות / עמ' 14
- מדריך לבידור, ביקורת קולנוע, ברידג' / עמ' 15

מזג האוויר

בהיר עם עליה נוספת בחום וירידה בלחות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 14—26, השומרון 12—26, רמת הגולן 12—23, תל אביב 15—26, נהריה 13—25, לוד 12—30, צפת 14—25, יריחו 17—34, חיפה 15—26, עזה 14—26, טבריה 14—32, באר שבע 14—32, נצרת 14—27, אילת 19—37, עפולה 13—32, מפרץ שלמה 23—37.

Plymouth Valiant
Dodge Dart
האמריקניות
הנמכרות ביותר
בישראל

„מיג 21" הופלו בקרב אווירי בצפון לחרמון

בכנסת: אנו עושים שהתוקפנות לא תשתלם

מאת יונה שמשי, סופר „דבר"

ארבעה מטוסי מיג-21 סו[ריים] הופלו אתמול בצהריים [בקרב] אוויר שהתפתח בגו[...] מצפון לחרמון. [כל] מטוסינו חזרו בשלום [לבסיסם]. המטוסים הסו[ריים] הופלו בטילי אוויר-א[וויר] ומאש תותחי מטוסינו. [...] הסוריים נר[או] בירור כשהוא צונח [...] לבנון.

צה"ל מסר אתמול, כי [ב]שעה 1.15 בצהרים תקפו מטוסי מיג-17 סוריים את החרמון. אותה עת היו במספר מטוסי מיג-21. ש[...] קישו במוריה אווירית [על] התוקפים. מטוסי המיג [...] והסילו מספק[...] ומיהרו לשוב לשטח [...] לא היו נפגעים ולא נגרם [...] זה.

מטוסי חיל-האוויר התנקו לצבר המטוסים הסוריים ונכנסו בקרב אוויר עם מטוסי מיג-21 סוריים. בקרב זה השתתפו 8 מטוסים סוריים, אשר ארבעה מהם הופלו בטילים ובתותחי מטוסינו. אותה שעה היו באוויר מספר מטוסים סוריים נוספים, שלא נכנסו לקרב עם מטוסינו. הקרב האווירי ארך כ-10 דקות.

מטוסי חיל-האוויר תקפו אתמול פעמיים מטרות צבאיות של הסורים באיזור החרמון. התקיפה כוונה נגד טנקים, ציוד מבני בצר על הדרך שמנסים הסורים לפלס אל פסגת החרמון, סוללות ארטילריה וסוללות טילי „סאם". התקיפה הראשונה החלה סמוך לשעה 9 בבוקר ונמשכה כשעה. בפעם שניה אתמול תקפו מטוסי חיל-האוויר מטרות של הסורים חישובי צבא סמוך לשעה 3 אחה"צ. גם תקיפה זאת נמשכה כשעה. כל מטוסינו חזרו בשלום לבסיסם. דווח על פגיעות טובות במטרות בשתי התקיפות.

שלושה חיילי צה"ל נפצעו את-

(המשך בעמוד 2, טור 7)

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר" בכנסת

„אין לנו הרפתקנים להביא לגמר הפעילות הסורית בצפון, אך מה שאנו יכולים לעשות ועושים הוא שתוקפנותם זו לא תשתלם להם", אמר אתמול שר-הבטחון משה דיין בהשיבו להצעה לסדר היום במושב המיוחד של הכנסת בנושא זה.

דיין הסביר, כי המאמץ הסורי כתוצאה ממלחמת-ההתשה המתנהלת ברמת-הגולן אינו מביא להם לרווח מבחינת השתלטות על שטח ולא מבחינת האבידות, אבל יתכן שלסורים יש שיקול שכדאי להם להמשיך ואפילו להפסיד. אולי מפני שאנו נלחמים על אדמה סורית.

שר הבטחון, שהעלה את השאלה אם אנחנו מסוגלים להביא להפסקת הפעילות הסורית אמר, כי לפנינו עומדות שלוש אפשרויות:

הראשונה — להרחיב ולהגביר את האש כדי להכות את האויב חזק יותר ואז עלינו לדעת שזה לא יהיה חד-צדדי. הוא רמז על כך שזוהי מלחמה מוגבלת ונשמרת בה — כמו בעבר עם מצרים — מסגרת שלפיה לא תוקפים, למשל, ישובים אזרחיים. עלינו לקחת בחשבון, איפוא, שהרחבת האש תפעל בשני הכיוונים.

אפשרות שניה — לקום ולהסתלק מהשטחים ולפגוע קשה בצבא הסורי הנידח. אז תהיה השאלה יכה הלאה? הרי את כל המסיקים בציוד ובקבלים ובחילומים הסורים בהמירות. לפיכך אין דיין מבליג על פתיחה במלחמה כוללת.

(המשך בעמוד 2, טור 7)

[מ]יתקן ישראלי [ל]הטעיית הס.א.

מאת נחום ברנע, [סופ]ר „דבר" בארה"ב

וושינגטון, (מיוחד ל[„דבר"]) — לפי ידיעות שלא [זכו ל]אישור רשמי מגו[רמים...] ה„פאנטומים" ה[...] הישראליים ה[...] בקירבות במזרח [...] הפתם סידון של [...] כאשר בתקרב [...] כדי להטעות [את מ]ערכת ההנחיה של [...] מופל השמיטן [...].

[...] אדות מוסר השמח. הבדק של התעשיה עובד לרכוב 40 מטוסי [...] לצורך זיפת. נמסר 13 המטוסים ה[...] שנקנו לצורך זה — [...] החברה.

עמוס גינור הכנהל ה-

מבהרי של הבדק, השוק העיקרי למטוסים אלה הוא בארה"ב ובדרום אמריקה. מבין מטוסי ה„באונגי" שנמסרו, נמכרו חמישה להיל-האוויר. שבעה להברות שכר ואחר לחלקי חילוף.

אותו סבהון נמסר, כי אדות, מיראג ולוב כבר עלתו בדיקות לקראת אפשרות רכישה ציוד בצאי בארה"ב, המכונה בשלב זה היא רק לפרקים בטוחיים ולא להפרה כללית של הציוד הסובי יומי הצדדי הנמצא בידי מדינות אלה.

גם בחיות סוכנות לכבם עיסקת ביסק גדולה עם ארה"ב הר כוללת בהדר על טילי „הוק" כשהפריט, מעלכה פקיל לבקרת ים.

מקיפים סבורים, כי דבריו של הנשיא סאדאת בראיון לטלוויזיה האמריקאית שלשום ברבזה, כי הוא מעוניין לרכוש בארה"ב טילי „האוק" נגד טנקים והצצרת כהצהות על ידי טלוויזיה. כני פריקים הנמצאים כבר בידי ישראל.

סאדאת: מערכת הבינוי והפיתוח חשובה כמו מערכת השחרור

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

הנשיא סאדאת פנה אמש לעמו להכיר בכך ש„מערכת הבינוי והפיתוח" חשובה לא פחות מ„מערכת השחרור" ואף היא דורשת תכנון לדוקדק ולביצוע קפדני. הוא הוסיף, כי על מצרים לנצל את „הנצחון הגדול" ב-6 באוקטובר כנקודת זינוק לתנופת פיתוח כבית.

סאדאת נאם לאחר שהשביע את חברי ממשלתו החדשה.

סאדאת חזר גם הפעם על הצהרתו, כי המערכה נגד ישראל תימשך עד שהחייל הישראלי האחרון ייצא מן השטחים הערביים ויוחזרו הזכויות החוקיות של הפלסטינאים.

מ־1970 נקנה נשק ב־7 מיליארד ד'

מאז 1970 רכשה המדינה נשק בסכום של 7 מיליארד דולר — אמר ביום א' בערב שר-האוצר פנחס ספיר, בעת שפתח את לשכת חבר-הכנסת אלי מויאל בבאר-שבע.

שר האוצר אמר, כי 85 אחוז מתקציב המדינה באים מכספים שניטלו מהציבור הישראלי. 5 עד 6 אחוזים נוספים מקורם בתרומות של יהודי התפוצות ו[...] אחוז דומה מקורו בהלוואות המגבית. השר מסר, כי קליטת משפחת עולים בארץ עולה 130.000 ל"י. הוא אמר, כי בהקשר זה אין לצמצם את ההטבות לעולים.

שר האוצר עבר על תפקידה של הלשכה החדשה שנפתחה בבאר-שבע חבר הכנסת אלי מויאל, תושב העיר. הוא סבור, כי על חברי הכנסת לטפח יחסים עם האזרחים באיזור בחירתם, כאילו נבחרו בבחירות אזוריות.

בר-לב: היצוא יגדל

בשנת 1974 יגדל היצוא, תצלח התפוקה התעשייתית ולא יהיה מיתון — אמר אתמול שר המסחר והתעשיה חיים בר-לב במועדון הכלכלי בירושלים.

בר-לב ציין, כי הוא צופה שהיצוא יגדל בשיעורים שוטפים בין 30 ל-35 אחוז ובערכים ריאליים בעשרה אחוזים. ואילו התפוקה התעשייתית תגיע ל-26.4 מיליארד לירות. ההשקעות בתעשיה יגדלו ויגיעו ל-1.75 מיליארד לירות. (ע)

תא ארגון עוין נחשף בצפון

ספח של הרשת היהודית־ערבית

בימים אלה נתגלה בחיפה תא של ארגון עוין, המהווה ספח של הרשת היהודית-ערבית שנחשפה לפני כשנה.

כתב „דבר" בחיפה מאיר שרשני מוסר, כי כוחות הבטחון הביאו להעצרם בחקירה חשודים של אליאס סביד אחמד, בן 34, בכפר קנה, המתגורר בעבר בחיפה, וכן פאת גדיס הורטי, בן 35, בחיפה, ברקוהו של דאוד תורכי, כי שעמד בראש הרשת היהודית-ערבית שאנשיה נידונו לתקופות מאסר שונות.

על העצורים נמסר אתמול בבוקר, לאחר שבתי המשפט בחיפה ובעכו הסירו צווי-איסור פרסום שהוטלו לפני שבועיים, עם מעצר החשודים.

כפי שנודע, לא ביצעו החשודים פיגועים והחקירה מצביעה על כך, כי גם חוליה הרשת היהודית-ערבית לפני שנה, נתפה

התא שנחשף עתה „בתרדמה". אתמול בבוקר יצא החשודים בלוד[...] חקירתם לדירות מגוריהם בחיפה, שם קיימו את מפגשי ההתארגנות.

לכתב „דבר" נודע, כי החשוד פאת תורכי, הוא אשר הזיז את הכבית התא ונציג בתא הפעיל בחיפה [...] השחרור הפלשתינאי. אשר בפקדה, תושב עזה. [...] להפכיד נשק והברי-חבלה לידיהם חברי התא. כפי שנודע, בבדיקה גירסה זו הנראה כי קיים שם „סיפור-כיסוי" להכרים אחרים.

בחוגי הבטחון סבורים, כי ההתארגנות בתא זה נעשתה ביוזמתו של מי שעמד בראש הרשת היהודית-ערבית דאוד תורכי. ההרצעה עתה עונש מאסר במתקן בית-כלא בישראל.

ראש הלשכה לתפקידים ביוחדים במשטרת חיפה, רב-פקד מ. [...], סירב למסור פרטים על מהלך החקירה. נודע, כי חוקר השלום א. פאלח בעכו והוקפאו תשלום הראשית בחיפה ב. [...] ליבסקי. הובאו פקודות מעצר ל-15 ימים כנגד שני החשודים. שהם נשואים ובעלי משפחות. עוד נודע, כי החשודים לתחנת תיכות לארגון עוין והחיפוים שבירכו כוחות הבטחון לא נמצאו הסר-חבלה או נשק. כן נודע, כי חברי תא זה לא הספיקו עדיין לבצע כל פעולה שיש בה כדי לפגוע בבטחון המדינה. בשב עצ"ים מוסיף, כי עם השלמת החקירה בימים אלה יועבר חומר הראיות לידי פרקליטות מחוז חיפה וכפי הנראה יועמדו הנאשמים לדין בפני בית המשפט המחוזי בחיפה. שדן בעבר גם בעניינם של חברי הרשת היהודית-ערבית. (ט)

הסכם קיסינג'ר גרומיקו: להפעיל השפעתם להשגת תוצאה חיובית

יקיימו מגע הדוק וישאפו לתיאום; האמריקאים מגלים אופטימיות; לרוסים הוגשה תכנית הפרדה; נסיגה מהמובלעת ומקוניטרה; שחרור השבויים, החזרת פליטים, כוח או"ם ודילול

אלג'יר, (יו.פ.י. א.פ. צי"ר ע"ד). — ד"ר הנרי קיסינג'ר הגיע אמש לאלג'יר לשיחות עם הנשיא בומדיאן לאחר פגישה מרתונית בת שבע שעות בז'נבה עם עמיתו הסובייטי אנדרי גרומיקו. בתום הפגישה פורסמה הודעה משותפת לפיה הסכימו שרי החוץ של שתי המעצמות „להפעיל את השפעתם להשגת תוצאה חיובית במגעים במזרח התיכון ולהשאר במגע הדוק האחת עם השניה כדי לשאוף לתאום את מאמציהן".

ההודעה אומרת גם, כי קיסינג'ר וגרומיקו הסכימו כיש לחדש את דיוני ופגישות זינות „במועד מוקדם".

משקיפים אומרים, כי הודעה משותפת זו לכשלעצמה אינה אומרת הרבה. קיסינג'ר עצמו אמר לכתבים, כי הוא „יכול לסמוך על הבנה מצד ברה"מ" והוא „אפילו מקווה לשיתוף פעולה" מצידם. הוא סבור, שהשבוע אפשר יהיה „לטפל" בשאלת הפרדת הכוחות בגולן.

גם קיסינג'ר וגם גרומיקו רמזו, כי שאלת המזרח התיכון עתידה לעלות לדיון כאשר יבוא הנשיא ניקסון למוסקוה.

גרומיקו אמר באנגלית: „השיחות היו מועילות, ידידותיות ומעשיות. השאלות שנדונו בינינו מחייבות דיון בדרג הגבוה ביותר כאשר יבוא ניקסון למוסקוה. אנו מקווים שהשיחות יניבו צעדים נוספים מסויימים".

באמור זאת הביט גרומיקו לעבר קיסינג'ר שאמר: „אני מסכים לדברי עמיתי". אחר כך הוסיף קיסינג'ר: „אין לי ספק שהנושא יזכה לטיפול בדרגה הגבוהה ביותר".

פגישת גרומיקו—קיסינג'ר התקיימה בדירת הגג של קיסינג'ר ורעייתו בקומה ה-18 של המלון לחוף אגם ז'נבה.

בעת שהשניים סעדו צהריים יהיו הכיסר פקידים אמריקאים להדיפ את ההודעה בדבר הפלת ארבעה מטוסי „מיג" סוריים.

אחר כך המסיכו להורים אליהם בידע על הקרבות בגולן.

כזכור, אמר קיסינג'ר, כי בסורתו להשיג תמיכה סובייטית במאמציו לגבש הסדר להפרדת כוחות בגולן.

לפי שמועות, שלא אישור הגיש קיסינג'ר לגרומיקו תכנית בת חמשה סעיפים: נסיגת צה"ל מהמובלעת; נסיגה בקונייטרה; שחרור השבויים הישראלים המוחזקים בסוריה; החזרת פליטים סוריים לבתיהם ברמת הגולן; הצבת כוחות או"ם בין שני הצבאות ודילול הדדי של כוחות ישראל וסוריה.

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

ראש הממשלה גולדה מאיר כינסה אמש בירושלים התייעצות של שרים ופקידים בכירים לקראת ישיבת הממשלה המיוחדת, שתתקיים היום בירושלים ואשר בה תידון העמדה הישראלית לגבי הפרדת הכוחות בגולן עם שר-החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, העומד להגיע לארץ ביום ה'.

נוכח הנצחון הישראלי בקרב על החרמון והשלומה בשמי עזה בירושלים ההצעה, כי ישראל תעכב את משירת מוצבי החרמון למשקיפי או"ם במסגרת הסכם ההפרדה — לאחר שיוויתום. היא תעשה זאת רק כעבור כמה חדשים לאחר שיוברר, כי הסורים אכן מכבדים את הסכם ההפרדה.

נוכח הרצח בקרית שמונה והחצבעה האמריקאית במועצת הבטחון תיתכן עתה גם דרישה ישראלית תקיפה, כי הסורים מצידם יתחייבו למנוע פעולות חבלה ורצח נגד ישראל ונגד אזרחיה בארץ ובחוץ-לארץ במסגרת הסכם הפסקת האש והפרדת הכוחות. ארה"ב מצידה הצטרך להבהיר לישראל, כי אין היא שוללת את זכותה להתגונן מפני מעשי חבלה גם מחוץ לשטחה, אם יוברר שממשלות ערב אינן עושות זאת. אחרת — יקשור הסכם ההפרדה את ידיה של ישראל, בעת שידיה של סוריה תהיינה חופשיות להמשיך לתמוך במעשי רצח דוגמת קרית שמונה וארה"ב תמשיך לגנות את ישראל ולא את מבצעי הרצח ולא את ממשלות ערב, התומכות בהם.

תביעה ישראלית אחרת שתוכל לעלות בשיחות עם קיסינג'ר היא קיום שיחות ישירות בין קצינים ישראלים לסוריים דוגמת השיחות בקילומטר ה-101 בין ישראל למצרים. ההרגשה בירושלים היא, שהשגת הסכם ההפרדה בין ישראל לסוריה נמצאת בדרגת דחיפות גבוהה יותר עבור הכבריב, האמריקאים וגם הסורים.

אחרי חצות

300 אזרחים כורדים נהרגו בהפצצות

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

300 אזרחים כורדים נהרגו בשבועיים האחרונים כתוצאה מן ההפצצות הכבדות של חיל האוויר העיראקי בצפון המדינה. כך מסרה אמש תחנת השידור המחתרתית של מולא מוסטפא ברזאני.

בשידור נמסרה רשימה ארוכה של ערים וכפרים שהופצצו ובראשן העיירה חלאבג'ה שהופצצה 20 פעמים ונהרגו בה בלבד 130 אזרחים.

ממשלת תורכיה החליטה לסגור את גבולה עם עיראק לכל תנועה של כלי רכב, נוכח הקרבות בין הצבא העיראקי לבין המורדים הכורדיים באזור הגבול.

נמסר, שארבעה כפריים תורכיים נהרגו ו-22 נפצעו כאשר פגזים של הצבא העיראקי נחתו בעיירה כילפי.

ארועי ה־1 במאי נפתחים הערב במתכונת צנועה

ראה בעמוד 8

האזינו
הערב בשעה 8
לאחר מהדורת החדשות ברשת א' בשידורי ישראל
לדבר מזכיר ההסתדרות ירוחם משל
לפועלי ישראל לכבוד ה-1 במאי

נבנצל שוקל התפטרות מוועדת אגרנט

אם יחוש בסתירה בין הפקידו להברותו בוועדה

מבקר המדינה ד"ר יצחק א. נבנצל, שהוא גם חבר ועדת אגרנט לחקירת אירועי מלחמת יום הכיפורים, הודיע ביום ב' — בתשובה לשאלות עתונאים — כי הוא עשוי „לפנות את מקומו בוועדה לבישהו אחר", אם יתברר לו שקיימת הרגשה בציבור בדבר סתירה כלשהי בין תפקידו כמבקר המדינה לבין פעילותו בוועדת אגרנט.

ד"ר נבנצל אמר, כי שאלה כיצד כחבר בוועדת אגרנט, עם היותו מבקר המדינה אשר מערכת הבטחון היא בתחום עבודת הביקורת הממלכתית, הפסיקה אותו מן הרגע הראשון. הוא העלה את הבעיה בפני נשיא בית המשפט העליון כר ש. אגרנט, יו"ר הוועדה, אשר ביקש חוות דעתו של היועץ המשפטי. על פי חוות-דעתו קיבל מבקר המדינה את מינויו כחבר ועדת אגרנט.

ד"ר נבנצל הוסיף, כי אילו הבחין כיש בציבור הרגשה בדבר סתירה בין היותו מבקר המדינה לבין חברותו בוועדת אגרנט, „היתה זו חובתי המצפונית לפנות את מקומי לבישהו אחר".

בשאלת האחריות הפרלמנטרית של שרים היות מבקר המדינה את דעתו, כי אחריות זו היא פוליטית ותלויה במסקנה ובהחלטה של הציבור ובאה לידי ביטוי בכנסת. בענין זה אין לביקורת כה לומר. הביקורת זורעת את המציר לשוה — כיצד יפעלו כי זה ענין להכרעה פוליטית", אמר.

1 במאי 1974
אל פועלי ישראל!

פועלי ישראל יציינו בשנה זו את האחד במאי כשרוחם איתנה, קומתם זקופה ופניהם אל עתיד של שלום, בטחון ורווחה כלכלית וסוציאלית.

דגלי הלאום והמעמד המונפים ביום האחד במאי ברחבי המדינה ובארצות העולם הדמוקרטי החופשי — מלכדים את הציבור הגדול והמאוחד של פועלי ישראל להזון ואתגר מדיני ומעמדי, תוך הזדהות וסולידאריות עם תנועת פועלים לאומית בתבל המשתתפת על ידי אחוות עמים, צדק וביצור השוויון החברתי.

מיטב האידיאלים החלוצים כמיהת האדם לעולם טוב יותר וצודק יותר נתגבשו מזה שנות דור בתנועת פועלי ישראל. ההסתדרות הכללית במחישת במנוחה ומקיימת בדרכה הייחודית את המאבקה כתנועת פועלים חפשית ועצמאית להקמתה של חברת עובדים בישראל — מולדתו ההיסטורית של העם היהודי.

ב-1 במאי השנה נישא בגאון את האידיאלים האנושיים היהודיים שהאירו דרכנו במשך דורות, נעמיק את תודעת הסולידאריות בקרב פועלי ישראל, בין העובדים המגויסים, בין החזית והעורף היוצר, בין פועלי העיר וההתיישבות העובדת.

יום האחד במאי בשנה חירום זו יהא יום של עיון והגות לחיזוק היסודות הרעיוניים של תנועת העבודה בישראל והנחלתם לבני הנוער, לעולים החדשים, לעובדים בכפר ובעיר ולכל בית ישראל.

ביום זה נחזק הביעתנו הנכבד בשימותינו לביעור העוני, לצמצום הפערים בחברה הישראלית ולעקירת המצוקה. נדע ליתן ליום האחד במאי בביקון של חשבון נפש ויום פקידה להרהורים וריענון ערכים, להרחבת מערכות ההגשמה הציונות הסוציאליסטית בדרך של בנין עם, מדינה וחברה.

גם בתקופה זו של היותנו עם במצור העומד בגבורה עילאית אל מול אויבים, מרצחים ומחבלים חסרי צלם אנוש — נישא במשימה הכבדה של שמירה על רמת חיים של הפועל וביצור הישגיו הסוציאליים והחברתיים במדינה. נתבע חלוקה צודקת יותר של הנטל הבטחוני הלאומי על כלל שכבות העם ונדרוש גירוב האמצעים למניעת התעשרות של החלק על חשבון הכלל.

בלימת ההתייקרויות ומניעת האינפלציה הן בראש דאגותינו בעתה זו. ביום האחד במאי נציין הישגינו בתחום זה של דאגה למעוטי הכנסה, למשפחות ברוכות ילדים. נראה בו סימן דרך להמשך במערכת ההישגים בהנהגתה ובאחריותה של ההסתדרות העובדים הכללית.

ביום זה נשלח ברכה לכל עובד בישראל ולביתו, לעולים שזה מקרוב באו ונקלטו בתוכנו, לצבא הגנה לישראל, ליימוכי הספר, להדר המשק, לנוער ולכל שוחרי תנועת העבודה בישראל ובעמים.

יהיו הימים הבאים עלינו ימים של שלום ובטחון, ימים של זקיפות קומה, אחוה ורעות; ימים של הגשמת החזון להתקומה לאומית והתחדשות חברתית.

תחי ההסתדרות הכללית!
יחי האחד במאי!

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד הפועל

1 במאי 1974

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי חיפה
מחר, יום רביעי, 1.5.74, שעה 7.30 בערב
היכל התיאטרון העירוני
האחד במאי 1974
כנס חגיגי של ועדי פועלים ועובדים.
בהשתתפות:
יוסף אלמוגי — ראש העיריה
אליעזר מולק — מזכיר מפ"ה
* ברכות
* אמנות: „מוסיקת נשמה יהודית"
בביצוע ניורא פיידמן ולהקתו
פרטי האירועים בסניפים, באגוד המקצועי וביהד השלוחות, בפרסומים ובמקומות.
הכניסה לפי הזמנות.
ההלוכות הנעלות בשעה 7.15 בערב.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / הוועד הפועל
המחלקה לחינוך מקצועי רשת „עמל"
חידון ארצי
של תלמידי רשת „עמל"
על
דוד בן־גוריון
חייו ופועלו
בנוכחות: ראש הממשלה, גב'
גולדה מאיר
הפתיחה: חבר הוועדה המרכזת נ. אלמוזלינו
יו"ר רשת „עמל".
משתתפים: הזוכים בחידונים מוקדמים בבתי-הספר „עמל" ברחבי הארץ.
יו"ר ועדת הנשיאות: זלמן שזר
יו"ר חבר השופטים: יצחק נבון
חבר הכנסת ויו"ר ועדת החוץ והבטחון.
המנחה: עמיקם גורביץ
החידון ייערך בבית העם — ירושלים
מחר, יום ד', ט' באייר תשל"ד, 1 במאי 1974,
ב-11. (המקומות מסומנים).

כנס עזריק
ע"ש עזריק ארגמן
לצעירי איחוד הקבוצות והקיבוצים
יתקיים בקיבוץ אורים בתאריך ה-3.5.74, בנושא: התנועה הקיבוצית לאחר המלחמה.
בין הרצאות הפתיחה חבר שמעון פרס, ח"כ היבה אליאב, ח"כ אהרן ידלין.
צעירים אשר לא הודיעו על ההשתתפות, מתבקשים לעשות זאת טלפונית, טל. 057-83071 — 057-83658.
אוטובוסים ייצאו מבית האיחוד בשעה 9.30 בבוקר ביום ששי, ה-3.5.74.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי תל-אביב—יפו
הוועד הפועל
חברי המועצה
ונציגי ועדי העובדים
מוזמנים לישיבה חגיגית של
מליאת מועצת
פועלי תל־אביב - יפו
לכבוד ה־1 במאי 1974
ביום חמישי, י' באייר תשל"ד, 2.5.1974,
בשעה 7 בערב באולם האופרה הישראלית
דבר המועצה: אורי אלפרט — מזכיר המועצה
בתכנית האמנותית:
„נסיכת הקרקס" באופרה הישראלית
המנחה: ברל פרימר
הכניסה לפי הזמנות.

מפלגת העבודה הישראלית המרכז
מחוז המושבים
ישיבת מועצת
מחוז המושבים
בהשתתפות החבר יגאל אלון — שר החינוך והתרבות
תתקיים ביום חמישי 2.5.74 בשעה 10.30 לפנה"צ
בבית תבורי — רח' שולמית 7 תל־אביב.
החברים מתבקשים לדייק.
מחוז המושבים

[מ]פלגת העבודה הישראלית/המרכז
ישיבת מרכז המפלגה
[ש]נועדה להתקיים ביום חמישי, י' באייר תשל"ד — 2.5.
נדחית
[בש]ל ביקורו של שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר,
[ו]תתקיים ביום חמישי, י"ז באייר תשל"ד — 9.5. בשעה 17.00, באולם בית ארלוזורוב, רח' לוינסון 6, תל־אביב.
[סד]ר היום: הרכב הקואליציה.

ביום ה', י' באייר תשל"ד — 2.5.74
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו של יקירנו
משה קשתי ז"ל
טכס גילוי המצבה יערך בשעה 14.00
בבית העלמין בקרית־שאול.
אסתר, יהודה ושרה קשתי

ביום חמישי, י' באייר תשל"ד (2.5.74)
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו של
משה קשתי ז"ל
טכס גילוי המצבה ייערך בשעה 14.00
בבית העלמין בקרית שאול.
[ת]חבורה תעמוד לרשות העובדים ומוקירי זכרו [ב]שעה 12.00 בבית „צים", שד' המגינים 209, חיפה.
צים - חברת השיט הישראלית

ל"ע מתנה הצטרפות לממשלה בהבטחת רוב מוצק; המפד"ל — ב„מיהו יהודי"

רבין: ממשלה בהרכב ובקווי יסוד של הממשלה הנוכחית

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

המיועד לראשות הממשלה, שר העבודה יצחק רבין הודיע אמש, עם פתיחת המו"מ הקואליציוני עם המפד"ל ול"ע כי הוא רואה את המאמץ העיקרי מרוכז בהקמת ממשלה חדשה בהרכב קואליציוני דומה ועל בסיס קווי היסוד של הממשלה הנוכחית.

רבין ציין שלושה עקרונות, המנחים אותו בכינונה של ממשלה חדשה:

● סילול הבטחון והשלום: מאז מלחמת יום הכיפורים נקטה הממשלה מדיניות של התעצמות וביסוס בטחונה של ישראל, אך תוך כדי חתירה במאמץ תקיף ר' בתבונה מדינית להגיע לשלום. הוא משוכנע, שאלמלא מדיניות זו לא ניתן היה להגיע להפסקת אש ולהפרדת כוחות בחזית המצרית, לציפיות דנות, ובעתיד — אולי גם להסכם בחזית הסורית. „אני משוכנע כי הקו שהוכח הם חייב להיות הקו שינחה את מדיניות הממשלה בעתיד בתחומים אלה", אמר.

● מרכזיות תנועת העבודה בהנהגת המדינה: כל מו"מ קואליציוני, אשר יסטה מתפקידה המרכזי של תנועת העבודה בהנהגת המדינה עלול להיות אסון למדינה ולתנועת העבודה.

● הקשר בין מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות: מדינת ישראל חייבת להוות מוקד לפעילות העם היהודי בתפוצותיו. ואי אפשר לראות את קיום היהדות בלי לראות את המדינה ככח המרכזי, המלכד ומגביר עצמה וזיקה טובה בקרב היהודים.

רבין התווה אמש את הקווים המוכרים של המו"מ הקואליציוני, בפני ישיבה משותפת של לשכת מפלגת העבודה, המזכירות המצומצמת („ריכוזי") של מפ"ם וסיעת המערך בכנסת, שנערכה אמש במשכן הכנסת בירושלים, בהשתתפות רוב שרי הממשלה מטעם המערך, ובראשם ראש הממשלה גולדה מאיר. בישיבה זו אושר פה אחד הרכב ועדת המו"מ הקואליציוני מטעם המערך.

ועדת המערך דומה במתכונתה לוועדה הקודמת שניהלה את המו"מ הקואליציוני בעקבות הבחירות לדצמבר, ואליה נוספו י. רבין והח"כ סיף אל־דין זועבי כנציג סיעות המיעוטים. שאר חברי הוועדה הם: השרים פ. ספיר (יו"ר), ש. פרס, י. גלילי, י. רבינוביץ וח. צדוק, חברי הכנסת מ. ברעם וא. עופר, ראש סיעת העבודה ח"כ י. אלמוגי, מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ א. ידלין ושני סגניו מ. נצר וח"כ א. גבלבר — מטעם מפלגת העבודה; השר ו. שם־טוב, המזכ"ל מ. תלמי והמזכיר המדיני ב. עזר (וייתכן גם יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת ח"כ צ. זמין) — מפ"ם.

רבין קיים בימים האחרונים שיחות בלתי פורמליות עם נציגים במפד"ל ול"ע ואתמול קיים שיחה נפרדת עם השרים ד"ר י. בורג, מ. חזני וד"ר י. רפאל.

המגע לקואליציה במתכונת דומה לנוכחית, הוצגה על־ידי נציגי המערך לעמיתיהם מהמפד"ל ומל"ע בישיבה המשולשת המשותפת שנערכה אמש לראשונה עם פתיחת המו"מ הקואליציוני. עקרונות אלה יוגשו, כפי שנודע, גם כבסיס לשתי שיחות המו"מ הקואליציוני היום בין המערך לבין המפד"ל (הבוקר ב־10.00) ובין המערך לבין ל"ע (בשעה 3.00 אחה"צ בלשכת השר רבין).

לאור עמדה זו של המערך נראה, כי אם לא יחול שינוי בעמדתה של המפד"ל מאמש, כפי שהוצגה בפגישה הראשונה — בעד ממשלת ליכוד לאומי, ובעד שינוי החוק מי הוא יהודי — נראה כי בפני המערך תעמוד להכרעה האפשרות להקים ממשלה קואליציונית מצומצמת עם ל"ע ועם התנועה לזכויות האזרח (שתיתמך על־ידי 61 ח"כים) או קואליציית מיעוט יחד עם ל"ע (אם כי ראשי ל"ע מסויגים, כי אינם נכונים לאפשרות כזאת) שתיתמך על ידי 58 ח"כים, או הקמת ממשלת מיעוט מצומצמת יותר שתיתמך על ידי 54 הח"כים של המערך.

רבין, אשר הודיע, לעמיתיו בלשכת מפלגת העבודה ובסיעת המערך, כי ברצונו לצמצם את משך המו"מ לזמן קצר, אם כי לא היה רוצה כבר בשלב זה להגביל אותו לימים ספורים; אין הוא רוצה לנהל מו"מ במתכונת של סימפוזיונים, אלא למקד על בסיס ההסכם הקואליציוני שנדרש, לדעתו, לשמש נקודת מוצא מרכזית למו"מ. כן הד' ...

בעוד רבין לנהל את המו"מ הקואליציוני לאו דווקא תמיד בהיקף מלא של ועדת המו"מ אלא במתכונת של פגישות מצומצמות, אינטנסיביות, ובלתי פורמליות, מחוץ לעיני הפובליציסטיקה ומעם „הדלפות". עד שיובאו הסיכומים למוסדות המוסמכים של המערך. „ככל שנצליח יותר לבסס המוסכם, כן נגיע יותר מהר, ובזמן לא ארוך להכרעה לגבי הקמתה של הממשלה". הדגיש המיועד לראשות הממשלה. הוא קרא לעשות הכל, כדי לקצר את משך המו"מ ולנהל אותו בצורה שונה מהדרך שהיה מקובל לה בעבר, והוא כדי כך לקחת בחשבון כי בציבור רווחות ציפיות, אולי מוגזמות לדבריו, לשינויים בפנים. בבוא המערך לטפל כיום בהרכבת ממשלה חדשה. רבין טען כי אסור לעודד ציפיות מוגזמות כאלה, אך יש לקחת אותן בחשבון.

נראה, כי מחר תחול הפוגה מה במשך המו"מ הקואליציוני, אך מהלכו יתחדש לקראת סוף השבוע ויואץ בראשית השבוע הבא. לא כן הנכבע, כי במהלך המו"מ יפנה המערך גם אל התנועה לזכויות האזרח וגם לחזית הדתית תורתית כדי להשתתף בקואליציה הנוכחית. בעוד שבקרב החזית אין נטיה כיום להיענות להשתתפות בקואליציה מבלי שיחול שינוי בחוק מי הוא יהודי, נודע כי בקרב התנועה לזכויות האזרח רווחת דעת הרוב שאם תבוא פניה כזאת, יש להיכנס למו"מ ואף להשיב בחיוב לגבי השתתפות בקואליציה, בניהול קואליציה מצומצמת יחד עם המערך ול"ע. נראה, כי החלטה מוסכמת בנושא זה תיפול בתנועת ר"צ לאחר שובה של ח"כ שולמית אלוני ולאחר שתתקבל פניה בנושא זה מהמערך.

שר האוצר פנחס ספיר הבהיר אמש בישיבה המשותפת של לשכת מפלגת העבודה וסיעת המערך בכנסת, כי אין שמץ של אמת בידיעות בעתונים כאילו הוא מתנגד, בעצה אחת עם גולדה מאיר, לכינונה של ממשלה חדשה. שר האוצר הדגיש, כי הוא מוכן לכהן בוועדת המו"מ ולסייע בהקמתה של הממשלה החדשה.

לשאלתו של ח"כ דוד קורן מדוע לא יקויימו מגעים גם עם מפלגות אחרות, לרבות אלה הנמנות על גוש הליכוד, השיבו מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ א. ידלין ויו"ר הסיעה בכנסת ח"כ מ. ברעם, כי ועדת המו"מ הקואליציוני פועלת על פי החלטת המרכז המחייבת הקמת קואליציה על בסיס קווי היסוד המאושרים והשוללת הקמתה של ממשלת ליכוד לאומי. ח"כ אסתר הרליץ הציעה למצוא דרך לפחות לקיים שיחות גישוש עם הליכוד, כדי, שהדבר יראה בעיני הציבור כמאמץ היזמי מצד המערך.

מאת א. נבט, סופר „דבר"

הליברלים העצמאים החליטו אתמול להמשיך במאמציו של יצחק רבין להקים ממשלה חדשה ולהצטרף אליה, אם תושתת על רוב מוצק, ואילו המפד"ל החליטה להתנות את הצטרפותה לקואליציה בשינוי הסעיף „מיהו יהודי".

כידוע, דוחים הליברלים העצמאים כל נסיון לשנות את הסעיף גם במפלגת העבודה אין נטיה לוותר בענין זה. לפיכך רבו המשקיפים המנבאים שתוקם קואליציה שתושתת על רוב של 61 חברי כנסת — המערך, ל"ע ור"צ.

אתמול נפגש רבין עם שר הפנים י. בורג ועם שר הדתות י. רפאל מהמפד"ל. נציגי המפד"ל הסבירו לרבין את הסיבות לשינוי הסעיף „מיהו יהודי" לפחות הדתי. לדברי אנשי המפד"ל, הקשיב רבין לדבריהם ונמנע מתגובה.

בישיבת הערב התכנסה סיעת המפד"ל בכנסת. הועלו שתי הצעות: ממשלת חירום לאומי ושינוי הסעיף „מיהו יהודי". נמסר, שרק הסעיף השני יוצב כתנאי אולטימטיבי. באותה פגישה נמסר, כמו כן, שהרב גורן חזר בו מהבטחתו לשקול את שינוי הסעיף ב„יהודי הוא אדם שנולד לאם יהודיה או גוייר" ל„גוייר כמקובל מדור לדור". הרב גורן עומד על שינוי הנוסח והוספת ייאמר בו „גיור לפי הלכה".

כמה אישים מקרב המפד"ל מצדדים בצירוף מפלגתם לקואליציה. הם מציינים, שפרישתם מהקואליציה תחזק את המגמה „היוניות", ותסכן היישובים דתיים ותביא לקיטוב בקרב הישוב. אחרים — רוב הרוב — מחנים שבתנאים הקיימים עלולה הצטרפות לקואליציה להביא לפילוג במפד"ל. יתר־על־כן — אומרים אותם אישים — רק אם תהיה המפד"ל באופוזיציה תוכל להגדיל את כוחה בבחירות הבאות.

בשיחות עם אנשי המערך אומרים אנשי המפד"ל, שאי־ויתור בענין מיהו יהודי יביא לקרע בין המפד"ל לבין המערך. בזמן הנראה לעין יקום גוש דתי שיקיף את המפד"ל ואת ה„אגודה" וגוש זה יהווה את לשון־המאזניים בין הליכוד לבין המערך.

סיעת הל"ע החליטה להמשיך ביוזמתו של רבין ולהצטרף לקואליציה בהתבסס על הממשלה היוצאת. על הממשלה להישען על רוב מוצק בכנסת ולהתבסס על קווי־היסוד של הממשלה היוצאת. המו"מ בין השותפים האפשריים צריך להיות מהיר ומכובד. על הממשלה החדשה להכריז על בחירות חדשות זמן כביר אחרי פרסום דו"ח אגרנט. נודע, שהל"ע מוכנים לשקול קואליציה עם שולמית אלוני.

אישים בתנועת ר"צ פנו אתמול אל אישים במערך, אך המגעים יוכלו להתקיים רק אחרי שובה של שולמית אלוני בסוף השבוע מארה"ב.

אליעזר רפאלי, שנבחר שלשום לנשיא אוניברסיטת חיפה

עובדי המחקר של הממשלה פתחו בסנקציות

עובדי המחקר במשרדי הממשלה פתחו ביום א' בסנקציות, בגלל סחבת ארוכה בקיום ההסכמים להנהגת העבודה של חוקרי מערכת הבטחון, אשר הובטחה להם, לדבריהם, מזמן.

כ־400 עובדי המחקר במשרדי הממשלה, שלמעלה ממחציתם עובדים במינהל המחקר החקלאי בבית־דגן וכן במכון הוולקני ובכ־15 מכוני מחקר בקיבוצים שונים בארץ, הכריזו על סיכסוך עבודה ובשלב ראשון הפסיקו כל שיתוף פעולה עם ההנהלות והפסקת ידע ומידע לכל גורמי חוץ.

מועד החוקרים במינהל המחקר החקלאי נמסר, כי „ועדת קצ'לסקי" קבעה בשנת 1965 שיש להצמיד את תנאי החוקרים בממשלה עם אלה של חוקרי מערכת הבטחון. לדבריהם הופעלו כמה מן הסעיפים אולם סעיפים אחרים, כמו תשלומי גמול עבור ייעוץ, הוצאות רכב ועוד המתבססים בבואת לידות לחודש, לא הופעלו עד היום.

באסיפה שהתקיימה בבית־דגן, החליטו החוקרים כמעט פה־אחד, בהתנגדות אחד, לפתוח בסנקציות. כן הוחלט, כי אם הצעדים שננקטו לא יועילו — יוחרפו הסנקציות. (ע)

ואלדהיים למזה"ת ביוני

מרכז־או"ם, (עיר). — מזכיר או"ם קורט ולדהיים מתכנן ביקורים בישראל ובלבנון ובמצרים בחודש יוני, במהלך סיור במזרח התיכון ובאפריקה — אמרו אמש מקורות יודעי דבר.

הוא עשוי לבקר גם בסוריה, ויגיע לסומליה לרגל ועידת הפסגה של „הארגון לאחדות אפריקה". יתכן, כי סיורו יכלול גם את סודאן וקניה.

אלברטו סוריאנו, שר החוץ של בוליביה. צילום: שלום בר־טל

הגיע שר־החוץ של בוליביה

שר החוץ של בוליביה, גנראל אלברטו גוזמן סוריאנו, הגיע אתמול לישראל לביקור של 4 ימים. הוא אמר בבואו, שיחסי הידידות בין שתי המדינות קשורים לא רק את שתי הממשלות אלא גם את שני העמים.

בעת הביקור יתקבל האורח ע"י נשיא המדינה, ייפגש עם ראשי הממשלה, יבקר בכנסת, יסייר בעיר העתיקה בירושלים ובמקומות הקדושים לנצרות בגליל. (ע)

ניקסון מציע פשרה בנושא ההקלטות

ואשינגטון, (יופ"ע). — הנשיא ניקסון עומד להציע פשרה בענין ההקלטות הנוגעות לפרשת ווטרגייט. לפי הצעה זו יסכים הנשיא ששני חברים בכירים בוועדה המשפטית של בית הנבחרים יאזינו להקלטות, כדי להיווכח שההעתקים שנמסרו מהן אמנם נכונים.

המנהיג הסוציאליסטי הפורטוגאלי מאריו סוארז שחזר מגלות בת ארבע שנים למולדתו, נפגש עם מנהיג הכת הצבאית גנראל ספינולה·
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

ספיר הסביר מניעי האינפלציה

מאת סופר „דבר" בכנסת

שר האוצר פנחס ספיר עמד אתמול על מכלול הקשיים המפתיעים, הכלכליים והחברתיים של המשק הישראלי שהביאו לעליית האינפלציה. ספיר ענה מעל דוכן הכנסת להצעה לסדר היום של הליכוד שהועלתה ע"י הח"כ יגאל הורוביץ.

שר האוצר התריע על המושב המיוחד שהודיע הליכוד לדיון בנושא זה שמטרתו כפרים בלבד לאור הדיונים הכלכליים המקיפים שהתקיימו בכנסת ועסקו בשאלות האינפלציה. ספיר הסביר את מגבלות הכלכלה העומדים לרשות המשק הישראלי מול היעדים הרבים, דבר המביא ללחצים אינפלציוניים. הוא סקר את הגידול העצום בתקציבי הבטחון אותה כינה „הגורם הגדול ביותר הזה אושיות יציבות המשק". ההוצאות הבטחוניות בשתי השנים האחרונות מאה"ב בלבד היו: בסך 6 מיליארד דולאר ובלבדם עוד הזמנות של מיליארד דולאר בארצות אחרות ובסך 2.5 מיליארד דולאר בארץ. העליה וקליטתה, בעיות הבניין הרחבה ותפעולה המקיף בכל השטחים מהווים דוחפים חזקים ביותר לכיוון אינפלציוני ושר־האוצר הדגיש, כי בנושאים אלה אנו משקיעים יותר מכל מדינה אחרת בעולם. ברוב של 42 חברי הקואליציה הועבר הנושא לוועדת הכספים כנגד 33 נציגי הליכוד ור"צ ובהימנעות נציגי רק"ח.

עוד מושב פגרה לדיון במעצר קלארספלד

על פי דרישתם של למעלה מ־30 חברי־כנסת מסיעות שונות, הורה יושב־ראש הכנסת לזמן כינוס מיוחד של הכנסת ביום ה' הבא בבוקר.

הנושא שפורט בדרישה: פניית הכנסת אל בית־הנבחרים של גרמניה הפדראלית להביא לשחרורה של ביאטה קלארספלד ממעצרה בגרמניה.

צוות לתכנון ביצוע ההבטחות לקרית שמונה

צוות התיכנון בראשותו של פרופ' יעקב שנקמן, היועץ הבינלאומי לתחבורה, המורכב ממומחים מחו"ל ומישראל — כולם מתנדבים — מתחיל את עבודתו בקרית־שמונה ביום ד' ה־1 במאי.

מטרת צוות התיכנון היא לתרגם הלכה למעשה את ההבטחות שניתנו לעיריית קרית־שמונה לשם פיתוחה ושיגשוגה הכלכלי של קרית־שמונה.

התכנית הראשונית מורכבת משלושה חלקים עיקריים ועבודה על־ידי צוות בניו־יורק וצוות בישראל. חלק א) תוכן בפיתוח הכלכלי והתעשייתי של קרית־שמונה והסביבה. חלק ב) תכנית־אב תחבורתית כוללנית. חלק ג) תכנית־אב לתיירות אזורית.

בין המתנדבים בצוות של פרופ' שנקמן נמצאים אינג'ינר מיכאל רוזנר, מנכ"ל החברה לפיתוח התעשיה (שירותים בין־לאומיים); ד"ר יגאל כהן, מנכ"ל החברה לייעוץ ותיכנון כלכלי; אינג'ינר יוסף דר־ריאל, מנכ"ל החברה לתיכנון פונקציונלי פרופ' חיים בן־שחר וצביקה כסה, מנכ"לים של החברה לתיכנון אורבני; חבר־הכנסת אמנון לין, יועץ משפטי, אינג'ינר משה יוב מהנדס ראשי לתיכנון כבישים.

ברגע האחרון

בן־נתן אצל פואר

פאריס, (צ"ן). — שגריר ישראל בצרפת אשר בן־נתן שוחח אמש במשך 40 דקות עם נשיא צרפת בפועל, אלן פואר, בארמון הנשיאות.

הוקמה מועצה לחיסול העוני

„מועצה משותפת של ארגונים ציבוריים „לחיסול" נאמר „העוני בישראל", הוקמה ע"י נציגי עשרות ארגונים, תנועות ומפלגות, במגמה לפעול במשותף ותוך תיאום מירבי כדי „לזעזע את המוסדות הממשלתיים והציבוריים בנושא הפער החברתי.

במפגש שהתקיים ביום א' בערב בדירתה של המתכננת עליזה לבנברג בת"א, השתתפו נציגי ארגון שכונות העוני, הפנתרים השחורים, הנוער העובד, מפ"ם, בוקה, המוכד הציוני (ל"ע), תנועת המחאה „ישראל שלנו", תנועת „שינוי", תנועת „עודד", שרות נשים סוציאלי (שליד הפרל המאוחד), ארגוני נשים, מחנכים ומחנכות, סטודנטים ומרצים ועוד.

דיין

(המשך מעמוד 1)

האפשרות השלישית — לנסות ולהגיע לסיום הלחימה בתנאים שהממשלה והכנסת יסכימו עליהם. דיין הבהיר, כי אין עתה סוס לחץ וניתוקיים מצד ארצות־הברית, אולם אנו נעזרים להצעת התיווך של מזכיר המדינה האמריקאי ד"ר קיסינג'ר. הוא הדגיש, כי איש לא כופה עלינו הסכמים ואם יתקבלו התנאים הסוריים שיובאו על־ידי קיסינג'ר, יהיה זה על דעת הרוב בכנסת, שאם לא כן הסכם כזה לא יקום.

הח"כ שמואל תמיר מהליכוד, שהעלה את ההצעה. כלל בדבריו אזהרה תקיפה לממשלה שלא להיסוג מעמדותיה הקודמות לפיתוח אין ישראל זזה מקווי 1967 ברמת־הגולן. הוא הדגיש, כי אין אדם בארץ החושב שפני סוריה לשלום ולכן אסור לוותר כמלוא הנימה למשטר קיצוני ותוקפני זה מבוקן שהקו בגולן הוא כפס גבול במתגבל.

בקולות כל חברי הבית, להוציא שני נציגי רק"ח, הועברה ההצעה לדיון בוועדת החוץ והבטחון.

4 „מיג 21"

(המשך מעמוד 1)

כל בחילופי אש ארטילריים עם הכוחות בדרכת הגולן. הסורים ירו אתמול לסירוגין משך כל היום כמעט לעבר כוחות צה"ל באיזור המובלעת. בהיום ניתוה זאת ונבי דרום רמת הגולן. כוחות צה"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי ולעבר מטרות צבאיות של הסורים בתלל ריכוזי צבא וריכוזי צינה.

בסוף לשעה 9 בבוקר נורו מספר פגזי תרגמל לאיזור הר־דב שממערב להרמון. ייתכן כי פגזים אלה נורו משטח לבנון ואם אמנם כך הדבר, הרי קרוב לוודאי שהאש נורתה על ידי חוליות של המחבלים, או חוליות של הצבא הסורי, שתפסו עמדות בשטח לבנון ופועלות נגד מטרות ישראליות.

דמשק „מפילה מטוסים"

דמשק, (יופ"ע). — דובר הצבא הסורי טען אתמול, כי קרבות האוויר נערכו בתחומי המרחב האווירי של לבנון. לדברין הפילו שני מטוסי „פאנטום" ישראלים ושני מטוסים סוריים מסוג „מיג־21". בהודעה קודמת טענו הסורים, כי הפילו מטוס „פאנטום" שלישי בעזרת טיל שנורה מן הקרקע.

כן דיווח הדובר הצבאי הסורי על התקלות בין מארב ישראלי וכוח סורי ועל המשך קרבות הארטילריה והטנקים בגבול המובלעת.

חפש את האשה ותמצא אותה מאחורי כל מכשיר מוטורולה

מאות נשים השתלבו בעבודת הייצור העדינה והמדוקה של ציוד מוטורולה על כל סוגיו. נוזרות לדיוק המקצועיות המסורה של נשים רבות בחלק לבן — מקבל אתה הלקות ציוד אמין ושמוש לאורך שנים.

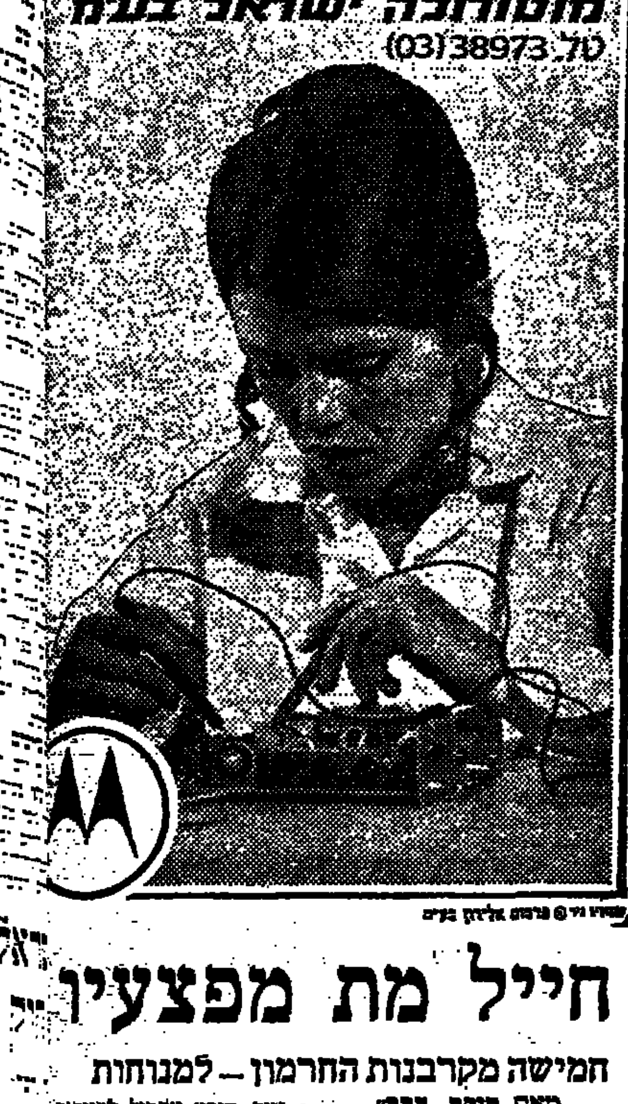

מוטורולה ישראל בע"מ טל. (03)38973

חייל מת מפצעיו

חמישה מקרבנות החרמון — למנוחות

מאת סופר „דבר"

חייל צה"ל, רב־טוראי מרדכי איזן, שנפצע בעלות רכב צבאי על מטען חבלה ביום 23 בחודש זה דרומית לנחל גולנית, מת אתמול מפצעיו. בכך עלה מספר הקרבנות ממטען החבלה מדרום לניתית לארבעה. כזכור, נהרגו שלושה חיילים במקום.

אתמול הובאו למנוחות חמישה מחללי המצוק שהתרחש בעבת הר־חרמון.

רב־סרן ד"ר אחיקם אבני (טייבשטין) בן 32, מתל־השומר, סרן לוי גולן בן 28 מפתח־תקוה ר' סמל מאיר רוזנשטייך בן 23 מרמת־גן הובאו אתמול למנוחות בבית־העלמין הצבאי בקרית־שאול. בין מאות המלווים — חבריהם לנשק, חברים מבית־הספר, מוקירי זכרם ובני משפחותיהם.

סגן מאיר אמית, איש חולתה ... ויה, הובא אתמול למנוחת עולמים בבית־העלמין הצבאי בחוף הכרמל. סמל יעקב (קובי) ... מתל־אביב, איש ... בא למנוחות בחלקה הצבאית בקרית־שאול. בכל מקומי ... הספידים ... על קבריהם. הלווייתו של ... ראשון יעקב רול, בן 22, ... תקוה, תיערך היום במשמר ... (ע)

לפי בקשת ג. מאיר

ועדת „יד לבנים" תחדש פעולה

מלשכת ראש הממשלה ... כי ח"כ ישראל קרגמן, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ... ע"י ראש הממשלה לשוב ... את עבודת הוועדה ... לבדיקת ארגון „יד לבנים" אחר מלחמת יום הכיפורים. הוועדה סיימה את עבודתה והגישה את מסקנותיה לפני ... יום הכיפורים.

ח"כ עקיבא נוף ואדית אמיתי כלאו עצמם אתמול ב... שלאות לגדר בניין השגרירות הגרמנית בתל־אביב בתביעה לשחרר את ביאטה קלארספלד ממעצרה·
צילום: „חן ...

קיבוץ גזית

מבקש את עזרת הציבור במציאתה של חברתו

חיה אברמוביץ

שנעלמה מהקיבוץ מאז חג העצמאות

בת 44 מבנה גוף רזה שיער כהה וקצר עיניים חומות מרכיבה משקפיים לבושה במכנסיים ירוקים כהים חולצה בהירה מעיל שחור עם צווארון פרוה. מי שראה אותה מתבקש להודיע באופן דחוף לקיבוץ גזית דאר נע יזרעאל טלפון 065-37515 או לתחנת המשטרה הקרובה.

בננו — חברנו

סגן מיכאל סיצ'יק

שנפל במלחמת יום הכיפורים בקרבות הבליפון ליד גשר פירדן — יובא למנוחות בבית העלמין במשקנו ביום ה' ... אייר תשל"ד (2.5.74) בשעה 15.30.

המשפחה
ובית גבעת ברנר

רעש קל בנגב

מאת סופר „דבר" בנגב

רעידת אדמה קלה הורגשה אמש באזור באר־שבע ובדימונה בשעה 10.07 בערך. הרעידה בבאר שבע הורגשה בשני גלים קצרים בזה אחר זה.

בבאר־שבע, לא הרגישו רבים כלל ברעידת האדמה אך נראה שבאזור דימונה היתה הרעידה חזקה יותר, כי אנשים מבוהלים טילפנו לתחנת המשטרה במקום והודיעו, כי הרהיטים בבתיהם זזו ממקומם.

ב„קול ישראל" בירושלים נתקבלו אמש טלפונים ממרכזי הארץ המודיעים על רעידת אדמה אך פרסום הידיעה עוכב כיוון שרשות השידור לא יכלה לוודא מיד את הידיעה במכון הסיסמוגרפי.

שה"ח הכוויתי יבקר בברה"מ

כוויית, (יו. פ.). — שר החוץ של כוויית השייך גאבר יצא בקרוב לביקור בברה"מ — מוסר העתון „אלוטן". הוא יבקר אחר כך גם ביוגוסלאוויה.

ישראל־בלגיה 85:92 — בכדורסל

במשחק ידידותי בכדורסל, שנערך אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו, ניצחה נבחרת ישראל את נבחרת הזוגה של בלגיה בתוצאה 85:92 (45:40).

הקבוצה הבלגית הזוהה יריב טוב לנבחרת המתכוננת למשחקי אסיה שייערכו בעוד כחמישה חודשים בטהרן. המבחן היה שקול התוצ' ...

דבר ספורט

רק בכלבי היום. למאמן אלברט הכי ניתנה אפשרות לבחון מספר שחקנים ובין אלה בלט הצעיר ביקי ברקוביץ שהוכיח כי הוא חזר לכושר טוב. שחקנים אחרים שבלטו בנבחרת הישראלית היו ברנר יאגי ושל ברודי.

הקבוצה הבלגית, שבמורכבתה מופיעים שלושה שחקנים אמריקאים הכופפים בליגה בארצם, גילתה שהיא חסרת גיבוש אם כי כבודדים ניתן לציין מספר שחקנים שהם בעלי יכולת טובה.

נקודות לנבחרת ישראל: יאגי (25), ברודי (20), ברקוביץ (16), אייזנר (13), קפלן (10), פרלל (8), וגורביץ (2).

נקודות לקבוצה הבלגית: בקיל (19), גרסס (16), ריבוק (15), כל אחד (14), ג'סראו (4), סיברס (2).

בפסז הישראלים אכלס וקיבלום. משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יתקיים הערב בהיכל הספורט בעכו.

דבר DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון ד' 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 26, טלפונים: 231251.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3־2־642111.

ברה"מ מהדקת אחיזתה בסוריה

לא תניח לדמשק לנחול מפלה מוחצת במקרה של מלחמה בהיקף מלא

...ת קאדול תאלר,
...ן „יונייטד פרס"

...ן, (יופי"ס). — ערב ...של ד"ר קיסינג'ר קבה־ ...יבון — שלחה ברה"מ ...נוספת של יועצים ...לסוריה, כדי לתג־ ...מעמדה שם, כך ...ומש במקורות בלונדון. ...ת הוסיפו כי הסובייטים ...הו לתביא אמה, כי בר־ ...תניח לסוריה לספוג תבו־ ...ה של התחדשות מעשי ...בקנה מידה מלא עם

...ת מתקבל הרושם, כי ...הסודי מעוניין להיכנע ...את הסוף למלחמה כול־ ...זאת מעדיפים הסורים ...זמה ברמת הגולן, ...לחץ לשיפור מעמדם ליד ...דיונים.

...נמסר הציוד הסובייטים ...גם סוג חדש, כמקלע־ ...יזם האמריקאי לכבדים. ...ים סוג זה להתחרות ...בין קאהיר לבין הקרמל. ...החזיקה בסוריה קבוצות ...של יועצים גם ביצוע ...אולם מרביתם עזבו את ...ערב מלחמת „יום הכי־ ...צטים בלבד נשארו בתפ־ ...קידים בסוריה, ואילו אחר־ ...אחרי כן, מאז החלו ...לשלוח משלוחי נשק ...לסוריה, כתהליך לכלים ...שמולך הקרבות.

...מבשירים מויסים ...ת מסרו, כי זרם חדש ...יום נמצא עתה בפיצומו. ...אבדו חלק ניכר מצוותי ...המאומנים שלהם ומסגל ...התנגה האנטיאווירית, כי ...מכבידים הסובייטים

בסוריה עצמה, וכן בוחנים לתפ־עולם של כילי קרקע־אוויר מסוג קיימים סקודים הן בברה"מ והן „סאם־9", שהם בעלי ראשי חץ מתפצלים. כן מספקים הסובייטים לסוריה סוג חדש של תותח אנטי־אווירי מהיר כינוהו על־ידי כב"ם, המיועד להיפגע במטוסי „פאנטום" ישראליים מנמיכי טוס.

באחת הידיעות נמסר, כי סוריה קיבלה במוסקווה 500 טנקים חד־שים, נוסף על פיצוי אבדותיה במלחמה.

לאחרונה שבים הרוסים את הדגש על חיזוק קווי ההגנה של דמשק. קווים אלה כוללים מערכות הגנה אנטי־אווירית חז־קות באופן כיוחד.

דו"חות דיפלומטיים ממערביים במוסקווה, המנתחים את האסטר־טגיה הסובייטית במזרח התיכון, אומרים, כי הרוסים אינם רוצים במלחמה חדשה באיזורנו. מכוב שהם חוששים שהדבר יביא לסיום הדיונים והפרדה בין מעצמות־העל. אולם הם גורסים במתכוון להקשחת העמדה הסורית ומצד־דים אותם במלחמתם, כדי למנוע את דעיכת השפעתם במזרח התי־כון.

לא ישרפו

בעלי הדו"חות הללו סבורים, כי הרוסים לא יטרפדו, כפי הנראה, את מאמציו של קיסינג'ר להפרדת כוחות בין סוריה לבין ישראל. אולם הם מבקשים להבטיח לעצמם כי יוענק להם חלק כתואם באחראי על כל הסדר שיושג בעתיד.

עם זאת צויין, כי בנקודה זו אין הסובייטים בטוחים אפילו ב־הביכחה הבלתי מסויגת של סו־ריה, על אף הגיבוי בנשק וב־הבטחות הפוליטיות והכלכליות, ש־הם מרעיפים על דמשק.

„צאעיקה": קיסינג'ר – ציוני אמריקאי

בירות, (עי"ן). — „הנ־רי קיסינג'ר הוא ציוני אמריקאי, הפועל למען שמירת האינטרסים של ארה"ב ושל ישראל, במ־גמה להחזיר את ישראל למצב בו היתה לפני מל־חמת אוקטובר" — הצ־היר אתמול מנהיג אר־גון המחבלים הפרו־„צא־עיקה", זוהיר מוחסין.

בראיון לעתון הלבנוני „אל־שורק" אמר מוחסין: „סוריה מוסיפה להוות מכשול על דרך הגשמת תכניותיו של ד"ר קיסינג'ר, אף שראש הדי־פלומטיה האמריקאי הצליח בכל שאר המקומות. ההודעה המשותפת הסורית־סובייטית, אשר פורסמה בתום ביקורו של הנשיא אסד במוסקווה, מחזקת את עמדתה של סוריה ומכשילה את תכניותיו של קיסינג'ר, המקווה להשיג וי־תורים חדשים מצד הערבים כדי להעניק לישראל כתוב־ נצימה, לאחר שהצליח להשיג הפרדת כוחות בחזית המצרית. עלה בידי קיסינג'ר לחלץ את המשטר הירדני מבידודו ול־הביא להסרת אמברגו הנפט מעל ארה"ב. יחד עם זאת הוא מנסה להביא את סוריה למצב של בידוד ולכפות עליה את התכניות המשרתות את האינטרסים האמריקאיים וה־ציוניים".

בסיום המאמר מזהיר מוחסין את קיסינג'ר לבל יצפה את ה־מכה של מנהיגים רבים אח־רים, אשר סברו כי ארה"ב יכולה למלא תפקיד של בורר בלתי־תלוי. הוא מציין כמו כן, כי אין להעלות על הדעת שארה"ב מסוגלת להפעיל לחץ על ישראל. וכל צפיה בכיוון זה היא בבחינת אשליה בלבד.

„יהלכו בברכה"

העתון „אירורק" עצמו, הד־מבטא את השקפות דמשק כו־תב במאמרו הראשי, כי סו־ריה תקדם בברכה את קי־סינג'ר.

„דמשק פתוחה תמיד לקבלת פני ידידיה. אולם לבה סגור לכל מה שאינו עולה בקנה אחד עם האינטרסים שלה", מוסיף העתון.

הוא מציין, כי קרוב לווי־דאי, שקיסינג'ר הספיק כבר להיווכח מה רצונה של סו־ריה. והתברר לו, כי היא לא תוותר על אף אחת מתביעו־תיה, אשר בגלגן ההחמכה החזית ברמת הגולן.

העתון מוסיף, כי קיסינג'ר כלל לא נתבקש לבוא כמו־תוך, אלא רק „לבצע את ההתחייבויות שניתנו על־ידי ארה"ב וברה"מ".

סאדאת וערפאת חתמו על התנגדות להכרה ולשלום

בירות, (עי"ר). — העתון הלבנוני הפרו־לובי „א־כ־פיר" מסר אתמול בשם מנ־היג בכיר של המחבלים ה־פלשתינאים, כי הנשיא סא־דאת ויאסר ערפאת התמו על מסמך המביע התנגדות להכרה בישראל או לעשי־ית שלום עמה.

הדברים נמסרים בשם האני אל־חסן, מראשי „פתח". לדברי הע־תון, אמר הסן את דבריו בנאום, שנשא בפני פליטים במחנה פליטים בקרבת בירות.

הסן סיפר לשומעיו, כי באחת מפגישותיהם האחרונות של סא־דאת וערפאת אמר הנשיא המצרי למנהיג המחבלים: „אם אתה מע־ליב אותי, והנה בזה, המשך נא לעשות כך".

ערפאת השיב: „איך אני יכול להעליב אותך כאשר אנחנו עו־מדים לצידך? אולם רצוני, כי תכריז שלא תהיה הכרה בישראל, לא ייעשה שלום עמה ולא יינתנו לה ויתורים. במקרה שדברים אלה יוכפו עליך, הרי נגיע לכלל פיכוח איתך. לכן, הבה נבנה מסמך אשר בו יפורטו כל ה־נושאים הללו".

לדברי העתון, סיפר הסן, כי מסמך כזה אכן ניתן.

הוא סיפר בהמשך דבריו, כי ערפאת קיים מגעים עם מנהיגי ברה"מ, כדי להגיע אותם לתת לסוריה את כל הדרוש לה „כדי לסכל את הקשרים האימפריאליסטיים".

בהשמיעו אזהרה מפני ה־כרה בישראל אמר הסן: „כולנו יודעים, כי כל המפו־ריב בישראל לא יחזירו את־זתם הכבודים הפלשתינ־איים, גם אלה שיבואו לכלל הסדר עם ישראל לא ייעצלו מכבודי הפלשתינאים".

הסן אמר, כי ערפאת הבליג בפני שר החוץ הסובייטי, אנדריי גרומיקו, כי כל מנהיג פלשתינאי אשר יקבל הכרה בישראל ייהרג בידי שומר ראשו האישי עוד לפני שהביתהו אחר יספיק להודיעו.

לדברי „א־כפיר" סיפר הסן לשומעיו, כי זה שלושה שבועות מציעות ארה"ב וישראל לסאדאת נסיגה בסיני עד לקו אל־עריש, בתנאי יהיה — שמבקשים תכנים לכו"ם דו־צדדי עם ישראל. הוא טען, כי מטרת ההצעות הללו היא ללחוץ על סוריה להסכים להפרדה כוחות ברמת הגולן.

יהודי נעצר כשהתכונן לנאום בטלפון מלנינגראד לארה"ב

מוסקבה, (יופי"ס). — יהודי בן 35 מלנינגראד, מיכאל סטומנץ, נעצר בשבת כאשר התכונן לנאום באמצעות הטלפון בפני קהל מאזינים בארה"ב — נמסר אמש על־ידי ידיד של העצור.

הם סיפרו, כי במאי שעבר ביקש סטומנץ לעלות לישראל עם רעייתו ובנו. אולם נענה בסירוב. לאחר מכן קיבל מברק מאת ריצ'רד רוס בארה"ב, ובו נתבקש לקרוא גילוי דעת באמצעות הטלפון בפני קהל מאזינים של 250 איש בטוקסון, אריזונה.

בעת שסטומנץ היה בדרכו למשרד הטלגרף המרכזי, כדי להתקין את השיחה הטלפונית — נעצר על־ידי המשטרה. לרעייתו לנה נאמר, כי הוא עצור בחשד להחזקת נשק.

סטומנץ הוא מהנדס מכונות במקצועו. לפנים עבד במכון מחקר מדעי ואחרי כן עבר למפעל חרושת. אולם הוא פוטר ממשרתו לאחר שהגיש בקשה לעלות לישראל.

ידידיו סיפרו, כי בעבר היה עצור כבר 15 יום על שמחה נגד סירוב השלטונות להתיר לו לעלות.

צדוק: הגיע הזמן לחקיקת חוקה

מאת סופר „דבר" בכנסת

ביום־עיון בנושא החוקה שהתקיים אתמול בבניין ה־כנסת, אמר שר־המשפטים ח. צדוק כי מלאכת החקיקה ה־קונסטיטוציונית אצלנו ה־קדימה משך כל השנים בינ־צלתיים וקיימת אצלו התח־שה ברורה, כי בציבור בשלה וההלכה ההכרה שהגיע הזמן לחקיקת חוקה.

צדוק, שהדגיש כי הוא מדבר לא כחבר־ממשלה וכשליח מפלגה אלא כמשפטן ואיש־ציבור אמר, כי ל־אחר שתושלם חקיקת חוק היסוד על זכויות האדם והאזרח שהכנסת הקודמת עמלה עליו רבות, יש ל־השלים עוד חוק יסוד אחד בנושא הרשות השופטת.

צדוק הזכיר את „חוק יסוד משק המדינה" שעבר כבר קריאה ראשו־נה בכנסת הקודמת והוסיף, כי יש עוד שני נושאים חשובים לדיון והם: האם יש מקום לפרט בחוקה גם זכויות יסוד סוציאליות כגון זכות לחינוך, זכות לעבודה, זכות לביטוח סוציאלי וכד', וכן כיצד יש להביא לידי ביטוי בחוקה את אופיה היהודי המיוחד של מדינת ישראל תוך שמירה על העקרון של שוויון מלא של אזרחיה ללא הבדל דת ולאום.

צדוק סקר בהרחבה את מסלול החקיקה מצד אחד ואת מסלול ה־פסיקה מצד שני של בית־המשפט העליון, שקבע במשך השנים עקרו־נות בתחום הקונסטיטוציוני ובתחום ההגנה על זכויות הפרט.

ש. הלל: היעדר עונש מוות הוכיח עצמו

שר המשטרה שלמה הלל אמר אתמול, כי ההימנעות מהפעלת עונש מוות נגד המחבלים הוכיחה עצמה עד כה. „היטבנו לעשות שלא הוספנו למלחמה את מימד עמודי התליה", אמר הלל במסיבת עתונאים בחיפה.

הוא אמר, כי כיום נתונים רק 20 מתושבי השטחים במעצר מנהלי לעומת 1300 בתקופת ה־שיא של הפיגועים בעבר.

ועוד אמר הלל, כי ישראל אינה מכירה בארגוני המחבלים ולא תנהל עמם מגע אך לא תסרב לדון עם ירדן אם זו תקבע את יאסר ערפאת לנצי־גה.

בעל עבר פלילי נעצר כחשוד בהטמנת רימון

חשוד בהטמנת רימון בחוף ימה של ת"א נעצר אתמול ל־4 ימים בפקודת בית־משפט השלום בעיר. העצור הוא מאיר שטרית, בן 26, מ־יפו. לדברי נציג המשטרה הוא בעל עבר פלילי.

החוקר, סמל ברוך רוזה, טען, כי אזרח הבחין כיצד נהג טנדר הניח את הרימון בשפת הים ונמ־לט. האזרח מיהר לדווח על המק־רה למשטרה אשר עצרה את ה־חשוד על־פי מספר הרישוי של ה־טנדר שנמסר על־ידי עד־הראיה. העצור הכחיש את הענין כולו.

השופט עמוס זמיר קבע שיש ל־עצרו ל־4 ימים כדי לברר את הפרשה. (צ)

...ישראל הגיש ...ת חוק הבנקאות

...ת סופר „דבר"

...ת בבנקים יבוטחו ...בה של 25,000 ל"י — ...בהצעת חוק הבנקאי ...התש ע"י בנק ישר...

...זי מקרים, שכאשר פש־ ...ל את הרגל והיתה קיימת ...המפקידים יפסידו מכס־ ...פם לכסות את הפקדונות, ...צבות אחרות, אך הבנ־ ...ים התנגדו מתוך הנחה ...רהש אבטן רב יותר ...נדולים ומכאן, שהסדר ...רת את הבנקים הגדו־ ...כביע, כאמור, בנק ...הנהיג ביטוח חובה.

...נוע התמוטטות של בנ־ ...ע בנק ישראל להגביל ...ות הבנקים בנכסים ספ־ ...במקרקעין והבנק מח־ ...כדי למנוע השקעות כי־ ...צבות חברותבת. מוצע ...את מתן הריכוז לבנק ...ימלי, העברת רבע מב־ ...נק לטובת אחר תהיה ...ישור. במרכן, יבוטלו ...את לבעלי מניות.

...יורד אתמול לשערו ...יותר מזה קשה חדשים. ...הזהב ירד. בלונדון ...הוזלה ל־2.434 לעומת

החוק המוצע אוסר התניית שירות בבנק אחד במשנהו. הנגיד יוסמך לקבוע כללים לחישוב הענין של הריבית.

הוחלט להקים „קרן וולף" למדע ואמנות

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הממשלה אישרה שלשום את הצעת חוק קרן וולף להגשה מיידית לכנסת. כפי שהובאה על־ידי שר־האוצר ספיר. תפקיד הקרן לקדם את המדע והאמנות, להעניק פרסים לאנשי־מדע ואמ־נים בעד הישגים למען האנושות ולמען יחסי ידידות בין העמים ולתת מילגות והלוואות ל־קידום המדע והאמנות.

כפי שהוסבר אתמול לאחר ישי־בת הממשלה, תהוה זאת קרן להע־נקת פרס דומה לפרסי נובל. ה־קרן תמומן על־ידי תורמים שכל אחד מהם יתרום סכום של 10 מיליון דולרים לפחות ואשר שמותיהם לא יפורסמו ויהיו שמו־רים בידי נשיא המדינה. מקום מושבה של הקרן יהיה בארץ ו־יוקם חבר־נאמנים שיחליט על סדרי הענקת הפרסים. מניחים, כי כאשר תוגש הצעת־החוק לכ־נסת, יוסברו המניעים, המטרות ומידת החיפוש שמבקשת קרן כזאת הזקוקה עכשיו, ביותר פירוט.

השבת הקרובה — ללא שידורי בוקר בטלוויזיה

מאת סופר „דבר" בירושלים

עד לכינוסה הבא של מליאת רשות השידור, בעוד כשבועיים, לא יתקיימו עוד שידורי טלוויזיה בשבת בבוקר.

בישיבת המליאה שהתקיימה אתמול בבית־אלישבע בירושלים לא ניתן היה להגיע לכלל הכרעה בנושא זה מאחר שבישיבה נכחו רק 14 איש בעוד הקוורום ה־חוקי הנדרש מחייב נוכחותם של לפחות 16 מחברי המליאה. קודם לישיבת המליאה, קיים הועד ה־מנהל דיון בנושא שידורי הטלוויזיה בשבת, בו הועלתה גם פנייתו של יו"ר ועדת החינוך בכנסת א. סכטרמן לא לבטל את שידורי הטלוויזיה בשבת בבוקר עד שוועדת החינוך של הכנסת תסיים את דיוניה בנושא זה.

ב־13 במאי תתקיים ישיבה נו־ספת של מליאת הרשות כדי להכריע בנושא שידורי הטלוויזיה בשבת בבוקר. בינתיים לא יתקיימו כבר שידורי טלוויזיה ב־שבת הקרובה, כי מאחר שהמליאה לא קיבלה כל החלטה אחרת, עומדת בתקפה החלטה קודמת של הועד המנהל להפסיק את שידורי הטלוויזיה בשבת בבוקר החל מן השבת הבאה.

בליאת רשות השידור שמעה אתמול גם דברים בפיו של סמנ־כ"ל הרשות א. ביטול על הצעת התקציב של הרשות המסתכמת בכ־130 מיליון ל"י. גם בנושא זה לא היו סיכומים מאחר ולא היה קוורום.

„דבר" — נושא לשאילתא במליאת רשות השידור

בהתחלת ישיבת מליאת רשות השידור נשאלה שאילתה בדבר פרסום פרטים מישיבת מליאת הרשות הקודמת שהיתה סגורה ל־עתונאים ועסקה בנושא מנכ"ל רשות־השידור. הידיעה המפורטת התפרסמה ב„דבר" ומאיר מידן קבל על כך כי „בעתון אחד היה פירוט של הישיבה". הוא שאל את ואלטר איתן: „האם היה ב־אולם מכשיר האזנה שאיפשר זאת?" וציין, כי הוא רואה נזק בהדלפות מסוג זה.

יו"ר רשות השידור אמר, כי שם ליבו לפרסום המפורט ב־„דבר" וכי „עד כמה שידוע לי, לא הוטמן מכשיר־האזנה אלקטרו־ני. אשר למכשיר בשר־ודם — לא עלה בידי למוצאו על אף מאמצים עקשיים".

בהקשר לזה הועלתה הצעה לא לקיים בכלל ישיבות סגורות ו־כמילא למנוע הדלפות.

76 סטודנטים מרצועת עזה וסיני עברו אתמול למצרים ל־המשך לימודיהם שם. ההעברה בוצעה ב[illegible] קנטרה — בלווית בחסות הצלב האדום הבינלאומי.

מבקר המדינה: יש להוזיל ולייעל השירותים במדינה

ביקורת המדינה אינה יכולה להיות גורם יחידי ובעל השפעה שתחולל שינוי כולל, אך תשנה „כמן היסוד התפתחויות גדולות" — אמר אתמול ד"ר יצחק א. נבנצל, במסיבת עיתונאים להגשת פרקים מהדו"ח השנתי ה־24. הדברים נאמרו בתשובה לשאלות עיתונאים ביחס להיקף של ביקורת המדינה כאמצעי ההרתעה נגד מחדלים ולמניעתם.

בהמשך דבריו אמר, שכבר בשנת 1962 דיברה הביקורת על כש־בם של טנקים שהוחזקו במחסני־חירום, ובמשך כל השנים הצביעה על ענייניים שונים במערכת הבטחון.

הוא אמר, כי טוב היה אילו ביקורת המדינה היתה בעלת יכולת רבה יותר בבחינת כח־האדם ה־אמצעים האחרים ואילו היתה חדה ומגלה יותר. למרות זאת, „אין אדם יכול להיות בעל עור כה עבה, שלא יחוש מידה של אחריות על מה שקרה".

בהתייחסו לממצאי דו"ח הביקורת השנתי, הצביע ד"ר נבנצל על הצורך בחיסכון בהוצאות הקשורות בהסדרים של משרד־האוצר עם מוסדות כספיים אחרים, ההתחייבויות האוצר לכיסוי הפרשי הצמדה בקשר להלוואות הניתנות ללא הצמדה, וכן יוקר השירותים והבדלי תנאי השכר בין המשק הציבורי למשק הפרטי. „כל אלה טעונים תיקון", אמר.

לדעת מבקר המדינה, יש להו־ריד את גובה העמלה שהאוצר משלם לבנקים על הנפקת אגרות חוב ממשלתיות, ביחוד נוכח הגידול ש־חל בהיקף ההנפקות האלה. ד"ר נבנצל אמר, כי הצעתו זו כבר נתקבלה על דעת שר־האוצר וכי שיעור העמלה הורדו באחוז אחד.

אברהם אגמון, מנכ"ל משרד־ה־אוצר, אמר בתגובה על דברי מבקר המדינה, כי הורדת שיעור הע־מלה תביא לחסכון של 25 מיליון ל"י.

ענין נוסף שהעלה המבקר הוא ההתחייבויות הגדולות של האוצר למימון הפרשי הצמדה של הל־וואות הניתנות ללא הצמדה. התחייבויות אלה הסתכמו בשנים 1970—1973 בסכום של כחמישה מיליארד ל"י.

לדעת ד"ר נבנצל יש מקום להו־זיל ולייעל את השירותים במדי־נה, לא רק בתחומי המשק הציבורי אלא גם במשק הפרטי. הוא אמר, כי תנאי השכר הטובים הנהו־גים במשק הפרטי משפיעים על ה־משק הציבורי הממלכתי, ובמצב של אינפלאציה נוצרת מציאות מעוותת לפיה „המפוכחים מרוויחים על חשבון התמימים". ד"ר נבנצל הסביר, כי אין להכליל את הממשלה בין „התמימים" באשר היא מייצגת את האינטרס הציבו־רי ולכן אי־אפשר ש„המפוכחים" ירוויחו על חשבונה.

ממצאים עיקריים מדו"ח המבקר
בעמודים 11—12—13
„דבר היום" — עמוד 7

ביקורת בחיפה על המדיניות המקצועית

מאת סופר „דבר" בחיפה

ביקורת קשה על הועד ה־פועל והוועדה המרכזית של ההסתדרות, שקבעו את המדיניות המקצועית ל־1974 בלי לשתף בדיונים את נציגי מק־מות־העבודה, הושמעה בכי־נוס של ועדי פועלים שנערך אתמול אחה"צ במועצת פועלי חיפה.

בכינוס השתתפו נציגיהם של 25,000 פועלים במפעלי התעשיה ה־ציבורית, ההסתדרותית והממל־כתית, ומפעלי מתכת בתחום שיפו־טה של מפ"ח. חלק מהמשתתפים הבעו להגיב על כך בזעזוע ואפילו לפתוח הסכמי־עבודה בניגוד להו־ראות המדיניות המקצועית החדשה. כמרכזן נטען, כי אין במדיניות ה־מקצועית מענה לתופעות של הה־עשרות ותשובה לבעיותיהם של ה־הלכים.

מזכיר מפ"ח א. מולק אמר בסכ־מו את הדיון, כי מפ"ח תקיים את המדיניות כפי שנקבעה לשרות שאינה שלימה איתה. יחד עם ועדי הפועלים תעמוד מפ"ח על המשמר ששיטה פסולה זו בקביעת המדיניות לא תישנה. עם זאת, לא תסכים מפ"ח להתארגנות נפרדת של פו־עלים משום שדרך זו תפגע בכוח ההסתדרות ותחליש את ציבור הפוע־לים.

1 במאי — חג לאומי בפורטוגאל

ליסבון, (צי"ר, יופי"פ ועי"ן). — הכת הצבאית שהשתלטה לפני ימים אחדים על פורטוגל פיר־סמה אמש חוקים ראשונים, לר־בות צו הקובע, כי ה־1 במאי יהיה להבא חג לאומי בפורטוגאל.

ארגוני השמאל והסוציאליסטים, אשר היו משוללי זכויות פעולה בימי המשטר הקודם, כבר פירסמו קריאה לעריכת הפגנות גדולות ב־1 במאי.

סקר מטיל ספק במהימנות נתוני הנשירה מלימודים

מאת א. גבע, סופר „דבר"

סקר שנערך ברחובות, מ־טיל ספק במהימנות הנתו־נים בעניין הנשירה מהלי־מודים שבידי משרד החי־נוך. מתעורר הרושם, שהנ־שירה עולה על 7000 תלמיד — המספר שפורסם ע"י מש־רד החינוך.

הסקר ברחובות נערך ע"י עו־בדים סוציאליים בסיוע מתנדבים. הסוקרים מצאו כ־35 נערים בגיל 15—18 שאינם נמצאים בשום מס־גרת. הסקר כרך, אם כן, נערים בגיל חינוך חובה ונערים שאינם בגיל חינוך חובה, אך נמסר, שקצב הנשירה בגיל חינוך חובה עולה על המוסר למשרד החינוך.

נמסר, שרשת החינוך של ה־אגודה אינה מוסרת נתונים מהי־מנים על הנשירה. נערים נפל־טים מבתי ספר תעשייתיים — ואין מדווחים עליהם. ברחובות, למשל, מצאו שני נערים שגורשו מבית ספר תעשייתי בכיוון שלא הסתפרו.

העובדים מוצאים, שחלק מה־נושרים אינם מסוגלים ללמוד, אך עוברת שנה מיום הגשת הבקשה ועד לקבלת האישור מ־ירושלים שהילד רשאי שלא ללמוד ובינתיים הוא מתגלגל ללא מסגרת.

אזרחים תומכי ג'קסון

קבוצה של אזרחים אמרי־קאיים המתגוררים בישראל הק־ימה אגודה שתתמוך במוע־מדותו של סנטור הנרי ג'קסון כמועמד לנשיא ארה"ב ותיאבק נגד „מדיניותו של ד"ר קי־סינג'ר ותכניותיו של אדוארד קנדי".

כינוס היסוד של הקבוצה יתקיים הבוקר ב„בית ציוני אמריקה" ביוזמת איש העסקים רונאלד כהן והסטודנט סטיב גולדשטיין.

הם מבקשים להקים אגודות דומות של אזרחים אמריקאיים לטובת ג'קסון גם באירופה.

הקושרים נגד סאדאת צפויים לעונש מוות

קאהיר, (עי"ר). — 80 אנשים הנאשמים בקשירת קשר למיגור משטרו של הנשיא סאדאת עלו־לים לספוג עונש מוות במקרה שיורשעו באשמות המיוחסות להם — כותב העתון המצרי „אל־ג'ומהוריה".

כל הנאשמים מתוארים כחברי ארגון סודי, אשר אנשיו תקפו את האקדמיה הצבאית המצרית בקאהיר לפני 11 יום — התקפה שבה נהרגו 11 איש ו־27 אחרים נפצעו.

התביעה טוענת כי הקושרים, בראשותו של הפלשתינאי ד"ר סאלח עבדאללה סאריה, תיכננו לצעוד לעבר מטה „האיחוד הסו־ציאליסטי" בעת שסאדאת נשא שם נאום, במגמה לאלץ אותו להתפטר.

(ראה רשימה בעמוד 7).

קולונל מצרי ביקר בלגיון

רבת־עמון. (יופי"פ). — משלחת צבאית מצרית בראשותו של קולונל מוחמד עיסמת אל־בארוק ביקרה אתמול בכמה מן היחידות של צבא ירדן — מסרו פקידי הממשלה הירדנית ברבת־עמון.

זו פעם ראשונה מאז 1970, שמשלחת צבאית מצרית באה לירדן.

הפקידים הוסיפו, כי המשלחת המצרית הגיעה לפי הזמנת המפקד הצבאי הירדני, כדי לראות את מצב האימונים והארגון של החטיבות הצבאיות הירדניים.

בירות, הזמין הרמטכ"ל המצרי גנראל גמסי לבקר ברבת־עמון. אתמול נסתיים ביקורו בירדן של ראש אגף המיבצעים בצבא כווית.

מקדמה על מחיר הגאז בהספקה מרכזית

מאת סופר „דבר"

צרכנים, המקבלים את הגאז באמצעות מרכזיות, ישלמו לחבר־ות הגאז עד 46.50 ל"י כמקדמה על הצריכה בעתיד — נאמר ב־הודעת מינהל הדלק.

בינואר הועלה מחיר הגאז והקו־נה בלון שילם מיד את המחיר החדש. אולם מצב הצרכנים הק־שורים למרכזיה — שונה. הם משלמים עבור הגאז אחרי שצרכו אותו (ולא כקונה בלון גאז, המ־שלם עבור הגאז עוד לפני ש־צרך אותו). חברות הדלק תגבנה מצרכנים אלה מקדמה של 60 ל"י.

משרד המסחר התעשיה ומינהל הדלק, בדקו את החשבונות והגיעו למסקנה שהמחיר צריך להיות 46.50 ל"י. מי ששילם יותר, יכול לתבוע את ההפרש.

TIME - תוצרת דובק, הסיגריה המובחרת הצועדת בראש, הרחק לפני כל סיגריה אחרת

GMC
GENERAL MOTORS
גדול יצרני הרכב בעולם
מציג:
האמריקאיות הטובות ביותר!

הטנדר
לחקלאי, למפעל ולבנין
חזק ביותר, זול ביותר בתפעול

1500
כושר העמסה (נטו) 1050 ק"ג
רוחב הארגז 1.90 מ'
אורך הארגז 2.00 מ'
2500
כושר העמסה (נטו) 1800 ק"ג
רוחב הארגז 2.00 מ'
אורך הארגז 2.40 מ'
3500
כושר העמסה (כולל ארגז) 2800 ק"ג
רוחב הארגז 2.31 מ'
אורך הארגז 3.28 מ'

המסחרית
למרחקים ולעבודה רצופה, איכות,
נוחות ובטיחות ברמה אמריקאית

2500
כושר העמסה (נטו) 1050 ק"ג
אורך פנימי תא מטען 2.60 מ'
רוחב פנימי תא מטען 1.80 מ'
3500
כושר העמסה (נטו) 1700 ק"ג
אורך פנימי תא מטען 2.60 מ'
רוחב פנימי תא מטען 1.80 מ'
3500L
כושר העמסה (נטו) 1700 ק"ג
אורך פנימי תא מטען 3.20 מ'
רוחב פנימי תא מטען 1.80 מ'

שירות חלקי חילוף מובטח
נצל את ההזדמנות כל עוד האספקה היא במחירים מן המלאי
חברת „נוע" בע"מ "NOA" COMPANY LTD.
ת"א, רח' המסגר 40, טל. 2—31451 ● חיפה, רח' יפו 94, טל. 521369 ● ירושלים, אביאלי, רח' אגריפס 92, טל. 525505

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה

המכון לאוטומציה תעשייתית | אזור תל־אביב והמרכז

מודיעים על פתיחת קורס:

אוטומציה תעשייתית

(לימודי יום)

מועד פתיחה: יום א׳, 5.5.74 שעה 09.00 ויימשך כשבוע ימים בשעות הלימוד 08.30—17.00.

מקום הלימוד: המעבדה לאוטומציה תעשייתית, מרכז הסיוע לתעשייה הזעירה, קרית המלאכה, שביל המרץ 3, תל־אביב.

פרטים והרשמה: טל׳ 253131 שלוחה 308.

* * *

המגמה להשתלמות מנהלים מודיעה:

נמשכת ההרשמה ללימודי תעודה ב—

מינהל עסקים

מועד פתיחה: יוני 1974 וספטמבר 1974.

משך הלימודים: שנתיים, פעמיים בשבוע בשעות הערב.

מיועד: למנהלים בחברות ובארגונים עסקיים בענפי המשק השונים.

פרטים והרשמה:
תל־אביב, רח׳ סולד 4, טל׳ 253131 שלוחה 347
חיפה: דרך העצמאות 82, טל׳ 04-666388
ירושלים: רח׳ יפו 30, טל׳ 02-226066
באר־שבע: רח׳ העצמאות 7, בית־יציב, טל׳ 057-4254

לשני הקורסים

משוחרר צה״ל הזכאי למענק לימודים, מתבקש להביא עמו בעת ההרשמה תעודת שחרור, אישור השלישות הצבאית המעידה על שירות מילואים של 75 יום לפחות.

הסופר אריק סגל יבוא מדי שנה להרצאות בישראל

הסופר אריך סגל, ישוב בצמה מדי שנה לסידרת הרצאות באוני־ברסיטת תל־אביב על־פי הזמנת פרופ׳ צבי יעבץ, ראש הפקולטה להיסטוריה.

סגל סיים אתמול את ביקורו ה־ראשון בישראל, בן הירצה באוני־ברסיטת תל־אביב. הוא אמר כי מצא את הסטודנט הישראלי „עיר־ני ומעורב בנושאים אקטואליים".

סגל יצא מישראל לפאריס לבי־קור אצל קרוביו. (ע)

מאסר על נסיון יציאה ללבנון

שני תושבי מגדל כרום, ש־קשרו קשר לצאת מישראל ללב־נון במלחמת יום הכיפורים ולהצ־טרף שם לארגון „אל פתח" נדונו אתמול ל־18 חודשי מאסר בבית המשפט המחוזי בחיפה.

הנדונים הם: על האלר כהמד דנדן בן 18, ועל חברו עלי פואז אידרים בן 19. (ב)

מוחמד מסארווה בן 48 מ־כפר ערה שכרת 150 עצי ברוש במושב יבנה. נידון ביה״ש בנתניה ל־750 ל״י קנס.

מנהלי העבודה במוסף המכולות בנמל חיפה מאיימים לשבות גם בשבת הבאה

מאת סופר „דבר" בחיפה

מנהלי העבודה בנמל חיפה השביתו בשבת האחרונה את העבודה במסוף המכולות בשל חילוקי־דעות עם מינהלת הנמל על תנאי העבודה, ומאיימים ל־השבית את המסוף גם בשבת הקרובה — אם לא יימצא פת־רון להחלוקת.

בשל השביתה לא־עגנו באניות המכולות „גרייט רפאבליק" ו־„זאלצבורג". לשתי האניות נגרם נזק של למעלה מ־20.000 דולר. כן נגרם נזק עקיף לבעלי המט־ענים ובשל השביתה כאונס של פועלים שנועדו לעבודה כרגיל.

הנציגים של מנהלי העבודה מרעים, שההנהלה רוצה לאלצם לעבוד לפי תנאי העבודה בתקו־פת הירום. כמו כן קבלו על כך שההנהלה הקפיאה תשלום שכר לאחדים מחבריה עבור עבודה ... נציג ההנהלה הסביר שמנהלי העבודה מתנגדים למבנה הא־רגוני של המסוף ולמעשה רוצים להנהיג בו חלוקה סקטוריאלית. בתנאים אלה אי־אפשר להפעיל את המסוף ביעילות.

בעיות העבודה במסוף המכו־לות, שהוא יחידת עבודה נפרדת בנמל, נמסרו לטיפול להכרעת מו־עצת פועלי חיפה. יצויין, שמנהלי העבודה שבתו מבלי להודיע על כך למועצת פועלי חיפה. הם טו־ענים, שפועלי הנמל אין לאלץ שבד לעבוד בשבת ולכן לא היו חייבים להודיע על אי־הופעתם לעבודה בנמל בשבת למועצת פו־עלי חיפה.

חודש מאי הוכרז כ„חודש ברנר"

„משכן ברנר" שבנוה־שלום ב־תל־אביב, הציב לעצמו מטרה להפ־יץ בציבור הרחב, ובעיקר בחוגי הנוער, ערכים ספרותיים ורעיוניים ההולמים את שם הסופר י. ח. בר־נר שלזכרו הוקם המשכן.

חודש מאי הוכרז כ„חודש בר־נר" וב־2 במאי תיפתח במשכן תע־רוכה מתמדת על ברנר

המרכז לטלויזיה לימודית

שלום לכם ילדים,
זה אני - ביר-ביד -
מזמין אתכם אל **חצר הפילפלים**

... מה נראה?
מה נשמע?
ומה בכלל קרה??
רגע, רגע, סבלנות...
מיד הכל בדע...
ב-ט׳ באייר, 1. במאי
ביפגש פעמיים בשבוע-ביום
רביעי ושישי-בשעה 4:00 ונצפה בסידרה חדשה
בחצר הפילפלים.
ומה בסידרה?
... נטייל בארצות
נשמע עם ליצנים ונסיכות,
נכיר חברים: את צוץ, את ניקי וכמובן אותי!
אז בבקשה לזכור: בט׳ באייר, בשעה 4:00
בחצר הפילפלים...!
שלום
מאני ביר-ביד.

נ.ב. להתראות... בקרוב...

איזהו חכם?
המכין בביתו מלאי גז!

שעת החרום טרם חלפה.
כדאי מאד שמיכלי הגז בביתך יהיו מלאים תמיד.
אתה תהיה הראשון לסבול אם תזניח זאת.
איננו רוצים שזה יקרה לך

אנא, הקפד!
הזמן מיכל חדש מלא מיד עם התרוקנות המיכל הראשון בביתך!

תודה רבה!

פזגז PAZGAS
חברה לשווק בע״מ

למד
בפנימיה הטכנית
של
חיל חימוש

המקצועות הנלמדים:

* **חשמלאות רכב**
(ההרשמה מסתיימת ב־29 נובמבר 74).

* **מכונאות רכב**

- מתקבלים נערים בני 16—17½, בוגרי ט׳ כיתות ומעלה.
- פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האיזוריות.
- פרטים בכתב. אפשר לקבל בדואר צבאי 2375/ש.
- נערים המעוניינים לבקר בפנימיה, יפנו בכתב לדואר צבאי 2375 / ש.

צבא הגנה לישראל

משרד התחבורה
המפקח על התעבורה

איסורי תנועה לכלי רכב איטי

כדי להבטיח את זרימת התנועה ובטיחותה, בדרכים לא עירוניות עמוסות, **הוחלט לאסור בשעות השיא את תנועתו של רכב איטי (כולל רכב לא־מנועי) שאיננו מורשה או מסוגל לנסוע במהירות של לפחות 45 קמ״ש, במספר קטעי דרך,** בנוסף לקטעים בהם אסורה כבר כיום תנועת רכב איטי.

האיסור יחול מיום ד׳, ט׳ אייר תשל״ד, 1.5.1974
(אין האיסור חל על הצ׳ית הקבעים).

הקטעים והשעות מפורטים ברשימה להלן:

מספר הדרך	קטע הדרך מק״מ עד ק״מ	בין המקום	שעות האיסור
.1	33—21.3	דרך ירושלים—ת״א משער הגיא עד מחנה אילון	08.30—07.00 16.30—15.30
.11	15—10	דרך תל־אביב—חדרה צ. גלילות — צ. כפר שמריהו	״
.13	44.5—0	דרך גהה צ. רעננה — צ. אזור	״
.15	6—4.5	דרך תל־אביב—יהוד צ. המייסים — צ. מכובים	״

בכניסה לקטעים יוצב תמרור (מס׳ ב־53), המתיר כניסה **לרכב מנועי בלבד המורשה ומסוגל לנסוע במהירות שאינה פחותה מ־45 קמ״ש.** בציון השעות שבהן יחול איסור הכניסה והנסיעה, בתמרור (מס׳ א־43) מתחת לתמרור ב־53.

איסור זה בא בנוסף לאיסורים הקיימים בדרך מס׳ 10 (כנות — נ.ת. ברגוריון), בדרך מס׳ 20 (חדרה—חיפה), החלים בכל שעות היממה, ובדרך מס׳ 12 (נ.ת. ברגוריון—צומת בני עטרות) בין השעות המצויינות בתמרור.

י. מלכא
המפקח על התעבורה

משרד התחבורה
המפקח על התעבורה מחוז ת״א והמרכז

הודעה על הגבלות ושינויים בסדרי התנועה ברח׳ דיזנגוף ת״א ביום ד׳ 1.5.74

בהוקף סמכותי לפי תקנה 17 ו־18 לתקנות התעבורה תשכ״א—1961, הנני מודיע כי לרגל תהלוכות ה„אחד במאי" יסגר רח׳ דיזינגוף לתנועה ביום ד׳, 1.5.74 משעה 09.00 ועד שעה 19.00 בקטע מרח׳ ארלוזורוב ועד ככר דיזינגוף.

מסלולי קוי האוטובוסים יהיו כדלקמן:

קו מס׳ 1:
במהלכו לכיוון דרום יפנה מדיזינגוף לארלוזורוב, בן־יהודה ובמהלכו הרגיל.
במהלכו לכיוון צפון יפנה מפינסקר לבגרשוב, שד׳ חן, שד׳ תרס״ט, דיזינגוף, המלך ג׳ורג׳, פרישמן, ריינס ובמהלכו הרגיל.

קו מס׳ 22:
במהלכו לכיוון דרום ימשיך בארלוזורוב, בן־יהודה ובמהלכו הרגיל.

קו מס׳ 5:
במהלכו לכיוון דרום ימשיך בדיזינגוף לז׳בוטינסקי, שלמה המלך, רח׳ הנביאים ובמהלכו הרגיל.
במהלכו לכיוון צפון ימשיך ברח׳ המלך ג׳ורג׳, פרישמן, ריינס, ארלוזורוב, דיזינגוף ובמהלכו הרגיל.

קו מס׳ 61:
במהלכו לכיוון דרום ימשיך ברח׳ ארלוזורוב, בן־יהודה, אלנבי, נחלת־בנימין ובמהלכו הרגיל.
במהלכו לכיוון צפון ימשיך ברח׳ המלך ג׳ורג׳, פרישמן, ריינס, ארלוזורוב ובמהלכו הרגיל.

קו מס׳ 62:
במהלכו לכיוון דרום ימשיך ברח׳ ארלוזורוב, בן־יהודה ובמהלכו הרגיל.
במהלכו לכיוון צפון ימשיך ברח׳ בן־יהודה, ארלוזורוב במהלכו הרגיל.

ר. טהון רשות תמרור מרכזית

משרד החינוך והתרבות

רשות הספורט והחינוך הגופני
מפעלי הדרכה
קייץ 1974

בתופשת הקייץ (יוני אוגוסט 74)
הקיים רשות הספורט והחינוך הגופני מפעלי הדרכה ברחבי הארץ בתנאי פנימיה מלאי
יתקיימו קורסים לראשי קבוצות, עוזרי מדריכים, ומדריכים בענפי הספורט הבאים:

- כדור רגל
- כדור סל
- כדור עף
- כדור יד
- שחיה
- אתלטיקה קלה
- התעמלות
- טניס
- ג׳ודו
- סיוף
- טניס שולחן
- התעמלות אומנותית

כמו כן יערכו קורסים למציל החובב.

פרטים והרשמה בביה״ס למאמנים ולמדריכי ספורט מכון וינגייט, טל. 053-28015 / 03-92951

עיצוב ל. עבודיה
לשכת הפרסום הממש׳

אל צבור מנהלי העבודה בענף הבנייה

הננו מבקשים להביא לידיעתכם

שהקורסים למנהלי עבודה מוסמכים

מטעם המוסד להכשרה וייעול הבנייה,
בבצוע המכון לפריון העבודה,
שעדיין לא נפתחו מסיבת שרות המשתתפים במילואים

עומדים להפתח מחדש

מנהלי עבודה שלמדו אשתקד וחזרו מהמילואים, מתבקשים להתקשר בדחיפות אל:
המוסד להכשרה וייעול הבנייה, תל־אביב, שד׳ שאול המלך 41, אגף ד׳ קומה ד׳ חדר 409 בכתב או בטלפון 266228, על מנת להתארגן להמשך הלימודים.
מתקבלים גם מועמדים חדשים בקורסים למנהלי עבודה שלב א׳.

המוסד להכשרה וייעול הבנייה

משותף ל:
משרד העבודה • הסתדרות פועלי הבנין
מרכז הקבלנים והבונים בישראל • החברה לבנין ועבודות ציבוריות סולל בונה בע״מ
בנין הדר דפנה אגף ד׳ חדרים 408—410 • טל. 266228/9 • ת.ד. 33264 • תל־אביב

משרד הפנים

הכנס הארצי השש׳ לשלטון ולמינהל מקומי

יתקיים בבנייני האומה, ירושלים בתאריכים ט״ו—ט״ז באייר, תשל״ד
(7—8 במאי 1974)

דיונים במליאה:
1. חלוקת התפקידים בין השלטון המקומי לבין השלטון המרכזי.
2. העיר בשנת 2000.

קבוצות־דיון בנושאים הבאים:
המורות בארגון ובמינהל המקומי
מינהל ופוליטיקה בשלטון המקומי
משאבי כוח אדם במינהל המקומי
כלכלת הרשויות המקומיות
השרות לאזרח והביורוקרטיה המוניציפאלית
הרשות המקומית ואיכות הסביבה
מינהל מקומי משווה

בטקס הפתיחה של הכנס יעניק שר הפנים את פרסי השלטון המקומי.

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות אל: חברת „כנס" רחוב דיזנגוף 30, תל־אביב, טלפון: 281225(03) או ביום הפתיחה החל משעה 08.30 בבוקר, ב„בנייני האומה", ירושלים

בכל ספורט

שראל תארח טורניר דם־אסייאתי בכדורגל

מאת אליעזר מעוז

הוועד הפועל של הקונפדר־ האסייתית בכדורגל נעתר על לבקשת ישראל לארח ב־ ז הבאה את אחד מאיזורי הדירים המוקדמים במפעל ע אסיה לאומות.

יר הנהלת ההתאחדות לכדור־ מחם הלר, שהודיע על כך ב־ ה טלפונית עם ההתאחדות ל־ יגל בארץ מבאנגקוק, שם נע־ מושב הוועד הפועל מסר, כי זה ישראל התקבלה ללא הת־ ת.

אחר קבלת ההחלטה איחל מז־ הקונפדראציה האסייאתית להי־ הצלחה בארגון הטורניר הד תקווה, כי ההחלטה זו תפ־ דף חדש במסכת היחסים בין אל לבין הכדורגל האסייאתי. הבטיח, כי כיוון עם שובו לאר־ יתחיל יחד עם חברי הנה־ ההתאחדות לכדורגל להכנת את ת הטורניר, וכצעד ראשון יק־ התאריך המדוייק של הטור־ שיהיה כנראה בחודש מארס. הבטיח הלר, כי כבר בחו־ דש הקרוב ישלחו הזמנות רש־ מיות לטורניר לכל שמונת המדי־ נות שהתמודדו בו, כלבד ישר־ אל ישתתפו בטורניר נבחרות ווייט־ נאם, הונג־קונג, פורמוזה, פיליפ־ פינים, קמבודיה, יפאן ודרום־קורי־ אה.

בהתאחדות לכדורגל קיבלו את־ מול את הידיעה מבאנגקוק בסי־ פוק רב תוך הבעת תקווה שא־ כן כל המדינות שיוזמנו ויגיעו לטורניר, יכירו בכך מחדש ב־ חברותה של ישראל בקונפדראציה האסייאתית.

בפעם האחרונה אירגנה ישראל טורניר לפני 10 שנים והיה זה גמר גביע אסיה לאומות.

ארבע נבחרות כבר הביעו הסכ־ מתן לבוא לארץ. הארבע הן: דרום וייטנאם, פורמוזה, יפאן ודרום־ קוריאה.

5 קבוצות הוזמנו לבירור

הוועד של ההתאחדות לכדורגל הזמין חמש קבוצות נוספות מן ה־ ליגה הלאומית לבירור בגין הפ־ רות תקנון ההתבגרות. חמש הקבו־ צות הן ביתר ירושלים, הפועל באר־שבע, מכבי ת"א, מכבי חי־ פה ומכבי פ"ת.

600 עובדים ישתתפו באירועי ספורט ב־1 במאי

600 עובדים ישתתפו באי־ רועי ספורט ביום האחד במאי ב־ מת עבודה ברחבי הארץ בי־ זמת הפועל — כך מסר אתמ־ במסיבת עיתונאים בבית הו־ עד הפועל, ראש האגף לס־ ם מבוגרים ב"הפועל" ופי־ רפנר מנהל המחלקה למקו־ מות עבודה.

הדברים מסר על קיומן של 263 קבוצות ספורט בערי הארץ בענפי הספורט השונים החל מכדורגל ו־ במשיכת חבל.

תר ויותר הולכת ומגדלת התרומה של ענות הספורטיבית ל־ ים. אחת הדוגמאות לכך היא העסקתם של ארבעה מדריכי ספורט במשרה קבועה בבנק לאומי.

פעילות ספורטיבית אינטנסיבית קיימת גם ב"אל־על", בתעשיה הא־ ווירית, ובקבוצות עבודה גדולים אחרים.

נמסר, כי בשנת 1973 פעלו 720 קבוצות בענפים שונים ויותר מ־ 30,000 עובדים נטלו חלק בתחרו־ יות ובאירועי ספורט עממיים. (ע)

"צעדת ירושלים" ב־20 במאי

"צעדת ירושלים" המסורתית ב־ סיסמה "סובו ציון והקיפוה" תת־ קיים ביום השנה השביעי לאיחוד ירושלים, ה־20 במאי, מטעם סניף הפועל ומועצת פועלי ירושלים וב־ סיוע רשות הספורט, העיריה וגו־ בו הפועל.

ברזיל יוון — 0:0

נבחרת הכדורגל של יוון זה באיצטדיון "מארקנה" הפתעה גדולה, כאשר כה בתיקו אפס עם אלו־ העולם, ברזיל, זאת, נת שערה אקונומופו־.

840 צופים הריעו ממבצעות יו הנפלאים של השוער להצליח לבלוע הבקעת, כשהוא נעזר על ידי בני־ הגנתים, שסיכלו בכל 90 ת את ההתקפות המתוכננות החלוצים הברזילאים.

ז זה כמשחק הטוב ביותר הנבחרת הברזילאית השנה של יוון.

קה ה־73 עלה בידי לבוניה ויצ את השער היווני. אולם ים הצרפתי רובר חורין פסל עקב נגיעת יד.

הטים הגנו על שערם עם זה איש. רק החלוץ אנטוני־ היה היחיד בשטח הברא־.

נבחרת ברזיל ניצחה עד כה עבחקיה, פרט למקסיקו (1:1). יוון (0:0) היא גברה על צ'כיה, בולגריה, רומניה ותאיטי.

פסחוב לא הצליח לנצח

הטניסאית הישראלית פאולינה פסחוב, הפתיעה את מארגני הטור־ ניר בנוריך, כשסירבה לצאת מ־ אכסנה לפרוש מהתמודדות עם ה־ אנגליה קורין מולסחורת, עקב מי־ חושים בכתפה. המקרה אירע ב־ מצב שיוויון 3:6.

מטרבלי יתמודד בגמר עם ניוקומב

הטניסאי הסובייטי אלכס מטר־ בלי גבר במפתיע בחצי־גמר הטור־ ניר בסנט־לואיס על האוסטרלי ג'ון ניוקומב 4:6 4:6 6:3.

מטרבלי יתמודד בגמר עם האמ־ ריקאי סטן סמית, שניצח את ה־ אוסטרלי דיק קרולי 6:2 7:6 6:7.

+ פאול דרבש מהפועל ת"א זכה באליפות ישראל לקשישים מעל גיל 45 במפתיע במשחק ה־ גמר את צבי לוין מהפועל נהריה בתוצאה 4:6 3:6. במשחק הזוגות זכו הצמד הישראלי דרבש ולוין בנצחון בגמר על הגרמנים ד"ר ויזהר וד"ר צימרמן 4:6 4:6. בגמר לקשישים מעל גיל 60 ני־ צח גורביץ מסביון את ד"ר א. גולדמן 2:6 3:6.

קבוצות הצמרת במחוז צפון א' בליגות ב' — נצחו במפתיע

צת הפועל כפר־סלם במחוז א' בליגה ב' ניצלה את ת משחקה של ביתר יפו נגד השקבה כדי להצפיל לראש לה. שחקני כפר־סלם ניצחו את יהוד בשיעור 1:2.

ה"ר יפו תוכה קרוב לודאי ב־ תעודה וזאת לאחר שמשח־ נגד מכבי השקמה הופסק במצב 0:1 לזכותם. הקבוצה המוליכה ודבת במאבק הצמרת במחוז זה יהודה ניצחה את הפועל גב־ ים בשיעור 1:3.

קבוצות הצמרת של מחוז צפון א' במפתיע ע"י ירידות חל־. הפועל בית־שאן המוליכה ב־ זה בראש הטבלה נכנעה לבי־ ת"ר נהריה 1:0 ואילו נצרת־עילית איבדה את נקודה השני לבית"ר טבריה בגלל הפסד 1:3 לאפיקים. הטבריינים ניצחו את הפועל קר־ יית־ים 0:1.

במחוז דרום ב' זכו המוליכות ב־ נצחונות. אשקלון "חרקה טיניים" וניצחה בביתו את קבוצת התח־ תית בקרית־מלאכי 0:1. הפועל אופקים הביסה את הבירה 1:4 ו־ אילו הפועל אילת ניצחה את ה־ פועל ירוחם 0:2.

גם במחוז צפון ב' לא נתקלו ה־ מוליכות בבעיות מיוחדות. מכבי חדרה גברה על הפועל רעננה 1:4 והפועל מתנ"ס־יהודה הביסה את ה־ פועל כיריבה בשיעור 0:7.

טבלות ליגות ב'

דרום א'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
כפר־סלם	22	15־47	32
ביתר יפו	21	22־42	31
אור־יהודה	21	13־26	30
מכבי השקמה	21	18־32	28
ביתר חולון	22	20־36	27
ראש־העין	22	16־32	27
כפר־קאסם	22	28־28	23
ביתר לוד	22	25־35	22
גבעתיים	22	22־31	21
קרית־אונו	22	39־34	19
ביתר בת־ים	22	24־17	17
ביתר הרצליה	22	41־29	16
הפועל צפון	22	39־25	16
מכבי יהוד	22	42־28	16
ביתר ר"ג	21	49־21	13

צפון א'

#	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	בית־שאן	22	18־50	36
2.	ביתר טבריה	22	31־46	30
3.	נצרת־עילית	22	26־48	29
4.	קרית־חיים	22	23־32	28
5.	קרית־ים	22	25־39	27
6.	ביתר נהריה	22	19־30	27
7.	תל־חנן	22	19־28	27
8.	ביתר ק"ש	21	28־36	24
9.	כפר־הסין	22	42־45	23
10.	מכבי ביאליק	21	36־33	22
11.	אפיקים	22	43־44	19
12.	מכבי טבריה	22	36־22	15
13.	הפועל הציר	22	45־22	14
14.	קרית־טבעון	22	58־31	12
15.	ביתר עכו	22	43־15	9
16.	בני עכו	22	45־15	8

דרום ב'

קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
הפ. אשקלון	22	14־50	36
אופקים	22	28־52	32
מכבי יבנה	22	16־30	32
הפועל אילת	22	19־38	31
קרית־גת	22	20־33	30
ביתר ב"ש	22	13־37	28
שיכון המזרח	21	24־25	21
ברחבים	21	24־24	19
ביתר אשדוד	22	36־35	18
מכבי ב"ש	22	36־26	18
מכבי רמלה	22	32־22	18
מכבי ים	22	38־27	17
ירוחם	22	46־18	17
קרית־מלאכי	22	34־16	15
מכבי רחובות	22	41־24	12
הבירה	22	45־ 9	6

צפון ב'

#	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	מכבי חדרה	22	7־80	41
2.	מתנ"ס־יהודה	22	15־68	38
3.	הפועל עפולה	22	26־56	31
4.	ביתר דב	22	21־40	31
5.	גבעת־אולגה	22	22־50	29
6.	רעננה	22	35 56	27
7.	גבעת־חיים	22	40־52	23
8.	סיבה	22	38־27	22
9.	מכבי פ. חנה	22	40־41	18
10.	בית־אליעזר	22	39־25	18
11.	ביתר בנימינה	21	35־29	17
12.	מכבי ז. יעקב	22	54־33	17
13.	גבע־הכרמל	21	44־31	15
14.	מכבי השרון	22	39־17	12
15.	הפ. בנימינה	21	47־13	8
16.	הפ. ז. יעקב	21	125־9	1

מבקר חשבונות מעיד במשפט המעילה ב"הבימה":

5 מיליון ל"י — גרעון התיאטרון לפני החלפת ההנהלה

גרעונות תיאטרון "הבימה" בתקופה שקדמה להחלפת ההנ־ הלה הגיעו לכ־5 מיליון ל"י ו־ כוסו ברובם על ידי הממשלה. — כך אתמול מבקר החשבו־ נות שמעון ליבדמן, המעיד ב־ משפט המעילה נגד שחקני הת־ תיאטרון בת־עמי, אלוישס, אברהם ניני המנהל לשעבר אשר שרה. השלושה מואשמים ל־ דין בפני השופט המחוזי דב לוין על מעילה בכספים של 400,000 ל"י.

העד נחקר על ידי הסנגורים משה נחשון, אורי סלונים, אורי וגבן ויצחק אודרת על מימצאיו ב־ הנהלת החשבונות של התיאטרון, לאחר שהוזמן לערוך שם ביקורת בשטח האוצר.

ליברכמן הפיד, כי קבלות רבות שורדו את תכלו לאחר שהוזה מדוע וקוקים בהצגות שונות לנצלים, חליפות לאבירונים אחרים בבניית בחורות. בין היתר סיפר על קבלה עבור מנוחה להצגה "אירמה לה דוס", וקבלה על שהי ביסות ל־ הצגה "אותלו".

השופט לוין העיר כי הוצאה זו סבירה למדי, שכן הסצינה האחרו־ נה מתרחשת בחדר השינה.

העד מסר, כי תמה בייחוד על כך שחשבונות של "הבימה" היו על שמות פרטיים של אנשי התי־ אטרון. כאשר שאל על כך נאמר לו שהדבר נעשה ב"פחד מס־הכנ־ סה".

עו"ד אורי סלונים התייחס לכ־ שירות העד להעיד על ספרי־החש־ בונות שהובאו לבית המשפט. ל־ דבריו יש להביא לעדות את החש־ בונאי שניהל אותם. השופט קיבל טענה זו. (ע)

נעצר חשוד ברצח בעל הטילון בבת־ים

חייל בן 20, תושב תל־אביב נעצר ביום א' בלילה כחשוד בר־ צח בשה צפריה בן 26, תושב בת ים.

צפריה נהרג ביום א' אחה"צ מהתפוצצות רימון־יד שהוטמן ב־ "טילון" שלו. המשטרה עצרה את החייל כחשוד בביצוע הטילון.

העצור הוא כמשפחת אשת המ־ נוח. למשטרה נודע כי בין בני הזוג צפריה נתגלעו בזמנה פשר מחלוקות חריפות. (ע)

עיריית ר"ג הקציבה 3.5 מיליון ל"י לצרכי ביצוע עבודות פיתוח באיזור הצפוי של המרכז לתעשיות עתירות מדע בנייה.

הודעות לציבור

מכרז 2018/74
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים ביזור ומשק

מוצעים בזה למכירה 2 ראשי בקר לגידול מבית החולים הממשל־ תי באר־יעקב כלהלן:
א. עגלה מס' 3173075
ב. עגלה מס' 3018897

את הבקר ניתן לראות בביה"ח הממשלתי באר־יעקב בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

על הזוכה יהיה להוציא את הב־ קר בו ביום ובכל מקרה תוך 14 יום מיום קבלת ההודעה על הזכייה.

במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם למחלקה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר הנ"ל כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור. אך אין באמור הנ"ל כדי לפגוע בזכות המחלקה למכור את הבקר לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור ולתבוע מהזוכה כל נזק שיגרם למחלקה בעקבות זה.

השקילה, ומסירת הנ"ל תבוצענה בביה"ח הממשלתי באר־יעקב בהתאם לנהגים המקובלים.

על המציע להגיש את הצעת המח־ יר לכל ראש בנפרד.

על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מכרז 2018/74 ולהכני־ סה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנ־ כסים, ביזור ומשק הקריה, תל־ אביב, רחוב ד', בית מספר 10ב' קומה ג'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 16.5.74 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הבקר ליותר מגורם אחד.

אין משרד החקלאות מתחייב לק־ בל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז מס' 2017/74
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים ביזור ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים לקנ־ יית כ־40 טון חמצה קלחית בבית יער.

פרטים ותנאי ההשתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים ביזור ומשק, משרד החקלאות, הקריה תל־אביב, רח' ד' 10ב' חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום: "מכרז 2017/74" ולהכניסה לתי־ בת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים ביזור ומשק, הקריה תל־אביב רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 9.5.74 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לק־ בל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד החקלאות
מכרז מס' 2015/74
המחלקה לנכסים ביזור ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים לפי־ נוי עבודות לייצור ענפי החקלאות אב־ זקה, המקונים ושייכים במערכות תקשר עסר והיורה המשרד במש־ הי והחקלאות.

פרטים ותנאי ההשתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים בי־ זור ומשק, במשרד החקלאות, הקר־ יה תל־אביב, רח' ד' 10ב' חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בש־ עות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום: "מכרז 2015/74" ולהכניסה לתי־ בת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות אגף לנכסים ביזור ומ־ שק, הקריה תל־אביב רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנק־ אית בגובה של 10% מערך ההצ־ עה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 9.5.74 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לק־ בל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מגנטים
לכל מטרה
לעזרת התעשייה
Eclipse
מתוצרת אנגלית מיוחדת

מגנטים להפרדת פחים

"מפרק מגנטי" להפרדת פחים, ברזלים ופלדות, בקל על גישה ד טיפול, במבנים שונים, במספר דר־ גות כצופים ניתן לפתור בעיות מורכבות ביותר לכביעת פכולת ברזל בגוון וכביקלים.
ספרון הסברה 158
קטלוגים ופרטים אצל הסוכנות הבלעדית
ח. פרלין בע"מ
ת. ד. 387, טל. 623042 ת"א

פרסום לאור

תל־אביב

איסורי התנועה לכלי רכב איכר

החל במחר, 1.5.74, ייכנסו ל־ תוקפם איסורי התנועה לכלי־רכב אשר בין השעות 7.00—8.30 ו־ 15.30—16.30 בקטעי דרך של ה־ דרכים הבין־עירוניות כדלהלן: דרך ירושלים תל־אביב בקטע הגיא עד מסמר אילון; דרך תל־אביב — חדרה מצומת גלילות עד צומת כפר שמריהו; דרך גהה בצומת רעננה ועד צומת אשדוד; דרך תל־אביב — יהוד מצומת הטייסים ועד צומת מס־ בים.

דובר משרד־התחבורה שמסר על כך מציין, כי איסורים אלה ייכנסו לתוקפם מחר, באים ב־ נוסף על אלה הקיימים כבר בדרך מס' 10 (צומת כנות — נמל התעופה בן־גוריון) ובדרך מס' 30 (חדרה — חיפה) החלים בכל ימ־ ות השבוע וכן בדרך מס' 12 (נמל תעופה בן־גוריון — צומת בני־עטרות) בין הכנות המכר ייבות בהגדרות שם.

יצויין, כי על־פי מחקרים ש־ נעשו הוצגר, כי כלי־רכב אימי הנעים בדרכים בין־עירוניות עמ־ סות מהווים גורם החוזק לעליית תאונות־דרכים. לפיכך הוחלט עוד לפני מלחמת יום־הכיפורים לאסור את תנועתם של כלי־רכב אלה בדרכים הנ"ל. אולם לאחר מצוקת התובלה שבאה בעקבות מלחמת יום־הכיפורים, הוחלט ל־ בטל איסורים אלה להקלת המצב ולכן בוטלו איסורים אלה. עתה עם חזרת המצב לקדמותו, הוחז־ רו איסורים אלה לתוקפם.

אגודת סופרי יידיש "בית־ליוויק"

ת"א, רח' דב הוז 30 טל. 231830

ביום חמישי, ב־2.5.74 בשעה 8 בערב, יתקיים ערב ספרותי עם המשוררת ברכה קופשטין. המשתתפים: יו"ר — משה גרוסמן, ברכה — יעקב יקור. כר־ טיסים להשיג בימים בשעה 9—1 לפה"צ, טל. 231830 וב־2.5.74 בקופה בשעה 6 בערב. לחברי הנוער של "ידידי בית־ליוויק" הנ־ חה של 50 אחוז.

האגף לתרבות, הנוער והספורט בעיריית תל־אביב־יפו

מודיע, כי תיפתח תערוכת צב־ עי־שמן ומים, פסלים ורישומים של הציירת צפורה קובלמן ביום חמישי ו' באייר תשל"ד, 2.5.74 בשעה 6.30 בערב, בבית ביאליק, רחוב ביאליק 22 תל־ אביב. דבר פתיחה: אבוה עומר. שעות הביקור: בימים א' עד ה' בשעה 10.00 בבוקר עד 07.00 בערב. בימים ו' ב־10.00 עד 1.00 בצהריים. התערוכה תי־ נעל ביום ראשון 19.5.74. הציבור מוזמן.

א.א.ע, ת"א

● נח־טרה, בית האחיות קלוב־ נוב, פילדלפיה 3. החלת ההרצאה לקודמים לתפירה לפי בורדה, עני־ ורוראשונות ודיקודים. ההרשמה במקום. ● בבית ציודלי, שקד 31, תלאביב, ב־5.00 אחה"צ, הרצאתה של דר דבורה אילון־ סרג על הורוסים.

אגודת לפרוקי
ויקטור גרופהויזר ז"ל

המבוקש לשיקום הולילב, ה־ ערך ביום חמישי, ט' אייר תשל"ה, 2.5.74 בשעה 5 אחה"צ, באולם הספריה שבמבנה ויצ"ו, ידידי ה־ מנוח ומוקיריו מוזמנים.

כל הארץ

האיגוד לשמירת הבריאות הערב, ב־6, בבית רכו בנתניה הרצאה בריאות.

בבית המשפט המחוזי בבאר שבע
תיק עזבונות 120/74

הזמנה

בענין: ירושה המנוח נחום אור־ מנסקי ז"ל מבאר־שבע, רח' המע־ פילים 18, כמספר זהות 6512718, שנפטר ביום 15 לפברואר 1974.

המבקשת: בתיה אורנסקי, אל־ מנתו של המנוח מבאר־שבע.

להווי ידוע כי הוגשה לבית ה־ משפט המחוזי בקשה ליתן צו ה־ מכריז על ירושת המנוח הנ"ל ו־ הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון ה־ מנוח הרוצה להתנגד להכרזה, ל־ הגיש תוך 15 ימים מפרסום ה־ מנה זו התנגדות להכרזה המבו־ קשה. שאם לא כן יתן בית ה־ משפט צו כטוב בעיניו.

י. בנאי, שופט
רשם בית משפט מחוזי

הודעה בדבר עזבון
יוסף צימרמן ז"ל

כל נושי העזבון של יוסף צימרמן ז"ל, שנפטר ביום 28.6.73 (ת. ע. 3799/73), מת־ בקשים להודיע על תביעותי־ הם בכתב תוך 3 חדשים מ־ יום פרסום הודעה זו למנהלת העזבון הגב' מריאנה צימ־ רמן ברחוב הראה 118 רמת גן.

מריאנה ברזיאק צימרמן
מנהל העזבון

ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל
התאגדות לתרבות גופנית
הפועל
האגף לספורט עממי
המחלקה למקומות עבודה

אירועי ספורט ב־1 במאי 1974

ירושלים — כדורגל, כדורסל, כדורעף, טניס שולחן, שחמט.
תל־אביב — כדורגל, כדורסל, כדורעף, טניס, טניס שולחן, שחמט, קליעה למטרה.
חיפה — כדורגל כדורסל, כדורעף, טניס־שולחן, שחמט.
אילת — כדורגל, מיני־כדורגל, כדורסל, כדורעף, טניס שולחן, שחמט, קליעה למטרה, משיכת חבל, צעדה מעין נטפים לאילת.
אשדוד — כדורגל, כדורסל, כדורעף, טניס שולחן, שחמט.
אשקלון — כדורגל.
באר־שבע — כדורגל, כדורסל, טניס שולחן, קליעה למטרה.
חדרה — כדורגל, כדורעף.
נתניה — טניס שולחן.
רחובות — כדורגל, טניס שולחן.
דימונה — כדורגל, קליעה למטרה, טניס שולחן.
נתיבות — כדורגל.
אופקים — כדורגל.

6000 ספורטאים בקרוב בכ־300 קבוצות בתחרויות הספורט ב־13 אתרים.

הלוח החדש דרושים

למוסד מדעי באזור תל־אביב
דרוש: אחראי/ת להזמנות חו"ל ומכרזים
● הכשורים:
1. ידיעת השפה האנגלית (רצוי גם הדפסה)
2. ידיעות בשטח ציוד מחקר
הדרגה המוצעת: מקביל לי"ג בדרוג האחיד.
● המעוניינים יפנו בכתב תוך פרוט קורות חיים, השכלה לת.ד. 8034 יפו.

דירות למכירה
● כיתה בונה נתניה בונה למכירה דירות מהודרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה הזה השרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים: 053—23958 053—28934.
● בנתניה! מבחר דירות בכל הגדלים. "דירות־דירותי" הרצל 80 נתניה. 053—25195.

מכוניות למכירה
● בוסך סוסיתא, קרית אריה בצ"ע למכירה דוכבים וטנדרים עם אחריות, בתנאי מיכון כיתרים. טל' 914725 — 913303.

שונות
● אמבטיות!!! החדש! ציפוי אמאייל בביתך, גם בגבים + 3 שנים אחריות. 243224, 232309.
● טיבשית: מחיצה בידוד וצל במכונית, להשיג בתחנות דלק וחנויות אביזרים. הפצה: יסמין, שד' יהודית 33, ת"א, טל. 263331.

אבידות
● אבדה פליסה 61148 — דבתי ביצג. נא לפנות 053־92484.

אולמות
● להשכרה אולמות לתעשיה ולכל מטרה במרכז הארץ 200, 400, 900 מ"ר. כניסה מיידית בבין לימבר בע"מ התנבה 17 פתח־תקוה טלפון 919383.

דרוש מנהל עבודה
(מכוניות)
לבית קטבי בנתניה. בפרטים להתקשר להיום טל. 726654 בערב.

אל תבזבז מים

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה
רח' קרן היסוד 15, ירושלים טל' 224331

לקראת שנה"ל תשל"ה עומדות להתפנות משרות ניהול

של בתי־המדרש הממלכ' להכשרת עובדי הוראה הבאות:
1. ביהמ"ל הממ"ד — המאוחד בת"א
2. ביהמ"ל הממ"ד בכפר הנוער הדתי, כפר הרא"ה
3. ביהמ"ל הממ"ד בכפר חב"ד
4. ביהמ"ל הממ"ד בבאר־שבע
● מועמדים בעלי תואר אקדמי שני לפחות או בעלי השכלה רבנית גבוהה ובעלי השכלה פדגוגית ונסיון בהוראה, בניהול או בפיקוח יפנו בכתב בצירוף אישורים על השכלה ונסיון קודם אל מנהל המחלקה להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות, רח' קרן היסוד 15, ירושלים עד יום רביעי, כ"ג באייר תשל"ד — 15.5.74
● מינוי של מועמד שייבחר טעון גם אישור ע"י המועצה לחינוך ממלכתי־דתי.

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז פומבי מס' 1/2/74/ע

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) תשכ"ב—1962, מכריזה בזה המועצה המקומית נצרת עלית על משרה פנויה כדלקמן:
תואר המשרה:
מנהל לשכת הנוער
דרגת המשרה: יב'—יג' אחיד או עובדי הוראה.
תאור התפקיד: אחראי כלפי הרשות המקומית על כל המסגרות המטפלות של החינוך הפורמאלי בשטח שיפוטה במועצה המקומית, מינהלית וחינוכית — פועל בזיקה ובשיתוף פעולה עם משרד החינוך והתרבות באמצעות המפקחים במקום, יוזם מפעלים, מתכנן הקמת מוסדות לחינוך הפורמאלי, מייצג את הרשות כלפי גורמי חוץ ציבוריים, מגיש הצעת תקציב שנתי ואחראי לביצועו, מקיים השתלמויות לעובדים, מארגן ומתכנן אירועים, ממונה על כל התפקידים בחינוך הפורמאלי ובתחום פעולתו.
דרישות המשרה: רצוי בעל הכשרה פדגוגית (בדרגה של בוגר מוסמך לפחות). רצוי בעל השכלה גבוהה בחינוך במסגרת עיונית. בעל נסיון בתחום החינוך הפורמאלי, בעל כושר ניהול אדמיניסטרטיבי.
דרישות מיוחדות: מגורים במקום.
הבקשות למכרז יש להגיש למזכירות המועצה המקומית נצרת עלית עד 15.5.74.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה המקומית ובמינהלים המחוזיים של משרד הפנים.
מ. אלון — ראש המועצה

המועצה המקומית רעננה
מכרז פומבי לקבלת עובדים

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) תשכ"ב—1962, מכריזה בזה המועצה המקומית רעננה על משרות פנויות.
מכרז מס' 1/74/ע
תואר המשרה:
מנהל לשכת הסעד
דרגת המשרה: בהתאם לכישורים
שיעור המשרה: 1.0
תאור התפקידים: ריכוז העבודה המקצועית והמינהלית בלשכה, תכנון העבודה ודרכי פעילותה, עריכת תקציב ומעקב אחר ביצוע, קיום מגע עם ארגונים ומוסדות שונים.
דרישות המשרה: השכלה אקדמאית ב.א. בעבודה סוציאלית; נסיון של 8—6 שנים בתחומים שונים של עבודה סוציאלית; כושר לארגן, כושר לנהל משא ומתן בכתב ובעל־פה, כושר להדריך.
מקום העבודה: לשכת הסעד המקומית.
מכרז מס' 2/74/ע
תואר המשרה:
עובד סוציאלי כשיר סעד כללי
שיעור המשרה: 1.0
דרגת המשרה: בהתאם לכישורים
תאור התפקיד: מתן עזרה לנזקקים לסעד סוציאלי, קיום מגע אישי עם הנזקקים, הדרכת הנזקקים וקיום קשרים עם מוסדות ציבור.
דרישות המשרה: הכרת עובד סוציאלי כשיר מטעם משרד הסעד.
מקום העבודה: לשכת הסעד המקומית.
מכרז מס' 3/74
תואר המשרה:
עובד סוציאלי כשיר לטיפול בילד ובנוער
שיעור המשרה: 0.5
הדרגה: בהתאם לכישורים
תאור התפקיד: טיפול סוציאלי בילדים קשי חינוך.
דרישות המשרה: הכרת עובד סוציאלי כשיר מטעם משרד הסעד.
מקום העבודה: ביה"ס כפתן ברעננה.
את הבקשות למכרזים יש להגיש למזכירות המועצה עד יום שישי, 10.5.74.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים של משרד הפנים.
ב. הלפרין — ראש המועצה

מדינת ישראל
שירות התעסוקה
מכרז מס' 9/74
תואר המשרה:
מנהל המרכז לתעסוקת אקדמאים
הדרגה: 5—6 (המח"ש) מח"ר או מהנדסים
מקום העבודה: משרד ראשי, ירושלים
דרישות המשרה:
השכלה אקדמאית משולבת במדעי החברה או בהנדסה.
לבעל תואר ב. א. — נסיון של 6—5 שנים.
לבעל תואר מ. א. — נסיון של 6—4 שנים.
על המועמד לגור במקום.
● על המועמדים במשרה הנ"ל למלא טופס בקשה למשרה פנויה, בדף 1061 בשני העתקים (אפשר לקבלם בכל בית דואר) לצרף תעודה על השכלה או העתק מאושר ממנה ולהעבירם לשירות התעסוקה, המשרד הראשי, מדור המכרזים, הקריה, ירושלים, עד ליום 20.5.74

דרוש ספרן אקדמאי
בעלי הכשרה מתאימה בספרנות (במדעי החיים) יגישו בקשה בצירוף תעודותיהם (כולל תאור חיים) אל ספריה רפואית בי"ח בילינסון פתח־תקוה.

למפעל מזון גדול באזור הצפון
דרוש סגן מנהל
בעל השכלה אקדמאית בכלכלה, בהנדסה או בכימיה עם נסיון ניהול צוות עובדים גדול.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד עם ציון קורות חיים, נסיון מקצועי קודם לת.ד. 1211, חיפה.
סודיות מובטחת

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער — מחוז הדרום
דרושים: מרכזי ומדריכי קייטנות ופנימיות
לאגף הנוער במחוז הדרום דרושים מרכזים ומדריכים לקייטנות, פנימיות ומחנות קייץ במחוז (מאשדוד — אילת).
מועמדים ומועמדות יפנו בכתב, בצירוף תעודות והמלצות למשרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, באר־שבע.

דרושים מורים להוראת חקלאות
בבתי הספר היסודיים, במגמה לחינוך חקלאי, ובהשכלה הביתית.
דרושים מועמדים מתאימים בוגרי הפקולטה לחקלאות, בוגרי סמינרים עם הכשרה חקלאית, בוגרי בתי ספר חקלאיים או בתי ספר התיכוניים עם נסיון בהדרכה — יפנו בכתב אל האגף לחינוך חקלאי התיישבותי, המפקח המרכזי על הוראת החקלאות.
הקריה תל־אביב, ת־ד 7036, טלפון 03־255421

למפעל מתפתח באזור תל־אביב
דרושים:
* הנדסאים / טכנאי אלקטרוניקה
בעלי נסיון בעבודה במעבדה לאחזקת ציוד מדידה אלקטרוני ההנבאות במעגלים אנלוגיים והדיגיטליים.
* טכנאי אלקטרוניקה
לעבודה בתחום מקורות מערכות אלקטרוניות ובקרה.
● המעוניינים יפנו טלפונית למספר 757211 מחלקת כח־אדם, לקביעת ראיון אישי.

דרושים
רכז הדרכה ואם־בית
מדריך חברתי ואם־בית
(רצוי זוגות נשואים)
מדריך למטעים, מחסנאי
מועמדים מתאימים יפנו אל הנהלת בית הספר להנדסאים חקלאים "ידבנתו" ד.נ. אשרת
טל: 04־910042

צעירים ממפלגות
של תנועת העבודה
איזו חברה אנו רוצים בישראל?
רב־שיח
ערב 1 במאי
יום ג' 30-4, שעה 8 בערב
באולם בנייבריות, רח' קפלן, תל־אביב
מתי מגד (סופר); מוקי צור (עין־גב, איחוד הקבוצות); דני שביט (כפר סאלד — הקיבוץ המאוחד); נחום שור (כפר מנחם, הקיבוץ הארצי — מפ"ם); אורי גורדון (צעירי מפלגת העבודה); פנחס גינוסר (מוקד); מוחמד וותד (חוג רעיוני ערבי); יגאל עילם (החוג ללבנון במפלגת העבודה); לטיף דורי (מנחה).

עירית ירושלים
תושבי ירושלים מוזמנים לדיון בתכנית בנין ערים של מרכז העיר.
הדיון יתקיים ביום שני — י"ד באייר תשל"ד 6-5-74 בשעה 12-00 באולם מועצת העיריה, ברח' יפו 22.

תושב הבירה
עירך היא ביתך שמור על נקיונה

מוקד
קוראת להפגנה 1 במאי בת"א
מקום הריכה: שד' קק"ל — בין דיזנגוף לבן־יהודה.
שעת הריכה: 12.15 לפנה"צ.
יציאה מאורגנת מירושלים: ב־10.30 ליד בנייני האומה.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה
מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־8 עד 11).
1. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת רח' ברכיהו, טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' רבי נסקה וכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת ורשה מספר 12—10, טלפון 478095 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה, לחברים מסניפי: הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת החייל, תל־ברוך וכן לחברים מהסביבות הקרובות לסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לווינסקי טל. 33483 — לחברים מסניפי: נוה שאנן, [illegible] ופלורנטין.
4. מרפאת קטוביץ, רחוב קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי, טל. 444494 — לחברים מסניפי: קטוביץ, [illegible] ורמת אביב.
5. מרפאת תל־נורדוי, רחוב דב הוז 1, טל. 243233 — לחברים מסניפי: תל־נורדוי, אלי הודיה, בארי, אהרונוב, גלבוע, הבבל ורפפורט.
6. מרפאת קריית שלום, רחוב דשבסקי 12, טלפון 822715 — לחברים מסניפי: קרית שלום וקריה־שלום (שכון צבא קבע).

הערה
א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 8.00 בבוקר מתקיימת תורנות לילה בבי"א, רח' מזאיה 13, טל. 101.
ב. החברים בסניפי: אילון, יד־אליהו, רמת חן, עממי ב., רמת ישראל, מנדלברג, בר־אור אר ליפסט, שבזי, יונה הנביא ומכבי־מרפיחי — הזקוקים לרופא בין השעות 6 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מזאיה 13, טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת
ביום ששי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזאיה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת במרפאה זמנהוף, רח' זמנהוף 42, טלפון 289221, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ. במרפאה מנדלברג, רח' אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ.
2. מעבדה במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 34, בין 5—6 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג
1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

בבלי	טל' 242870
התקוה א'	טל' 32579
ושינגטון	טל' 828180
הדר יוסף	טל' 47809
יד־אליהו	טל' 34238
יונה הנביא	טל' 55979
כפר שלם	טל' 31546
מנדלברג	טל' 614467
נוה שאנן	טל' 33483
קרית שלום	טל' 822715
קטוביץ	טל' 444494
רמת אביב	טל' 412294
רמת חייל	טל' 471162
תל נורדוי	טל' 243233

בשעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזאיה 13, טל' 101.
2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי העיר, מרפאת מנדלברג, רח' אלנבי 75, טל' 614467.
א. רופאי א.א. וגרון ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.
ב. רופא כירורג: בין השעות 9.00—12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה — לכל סניפי העיר במרפאה זמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחה"צ.
בית מרקחת במרפאת מנדלברג, רח' אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.
הערה: בית מרקחת מנדלברג, רח' אלנבי 75, פתוח ביום א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

בנק למשכנתאות לשכון בע"מ
הודעה למחזיקי מניות בכורה ומניות רגילות ב' על תשלום דיבידנד וחלוקת מניות הטבה
ניתנת בזה הודעה, כי בהתאם להחלטת האספה הכללית השנתית ולאחר תשלום דיבידנד ביניים בשעור 8%, יחולק למחזיקי המניות של הבנק עבור שנת 1973 דיבידנד סופי במזומנים בשעור של 4% על מניות הבכורה (נגד מסירת תלוש מס' 39) ובשעור של 9% על מניות רגילות ב' (נגד מסירת תלוש מס' 29). כמו כן תחולקנה למחזיקי המניות הנ"ל, בהתאם לאותה החלטה, מניות הטבה בשעור של 10%, שתהיינה מניות רגילות ב', בנות 10.— ל"י, זאת תמורת תלושים מס' 40 מהתעודות של מניות בכורה ומס' 30 מהתעודות של מניות רגילות ב'.
החל מיום 8.5.74 ישולם הדיבידנד במזומנים (בניכוי 25% מס הכנסה) ותמסרנה מניות ההטבה, באמצעות סניפי בנק הפועלים בע"מ, בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך אחרים, החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
יום ה"אקס": 21.4.74.
הודעה בדבר הפחתת שער ההמרה
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לתנאי 10% אגרות חוב 1983, על שם, בלתי צמודות, הניתנות להמרה במניות רגילות ב' בנות 10.— ל"י רשומות על שם (סדרה 31) — נקבע לאגרות שער המרה של 17.89 ל"י למניה.

הנדון: שיחתנו הבוקר — 17.4.74.

מר קליוסקי הנכבד,

א. אני מצטער להודיעך, כי לא תוכל להמשיך לעבוד כמנהל מחלקת התנועה — בעקבות שיחתך עמי שהבוקר.
ב. אני מבקשך בזאת להפסיק כל עבודה במחלקה עד לשובי.
ג. עם שובי מחו"ל יקבע מעמדך בעיריה בתאום עם ראש העיריה.

ד. שיפמן
סגן ראש העיריה

העתק:
מר ש. להט, ראש העיריה

להט מסתייג ממכתבו של שיפמן לקליוסקי

הבטיח לארגון העובדים להחזיר את סדרי העבודה התקינים במחלקה

מאת דבקה הרניס, סופרת "דבר" בתל־אביב

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט אמר אתמול בפגישה עם נציגי הנהלת ארגון עובדי העיריה, כי הוא מצטער על המכתב שכתב סגנו דוד שיפמן למנהל מחלקת התנועה המהנדס שמחה קליוסקי. ראש העיריה ביקש מנציגי הארגון לראות את המכתב כבטל ומבוטל והבטיח לדאוג אישית להחזרת סדרי עבודה תקינים במחלקה.

הפגישה זומנה על ידי הנהלת ארגון עובדי העיריה ועל תוצאותיה מסר אמש יו"ר הארגון מר סדי קאופמן בישיבת המזכירות. קאופמן ציין, כי ראש העיריה יבטא את עמדתו זו בכתב ומכתבו של ראש העיריה יפורסם בגליון הקרוב של בטאון הארגון "שערים".

עם הברותו של להט בפני נציגי הארגון הסתיימה כביכול פרשת המכתב, בה ראה הארגון פגיעה חמורה בנהלי העיריה. בשיחה עם סופרת "דבר" ציינו ראשי הארגון, כי "קיימים נוהלים קבועים בבקשת צעדים להשעיית עובדים ופיטוריהם, ובשום פנים לא יכול להיעשות הדבר בדרך חד־צדדית אלא בדרך של דיון עם ארגון עובדים או במסגרת בית דין משמעתי. יתירה מזאת, השעית עובד או פיטוריו יכולים להיעשות רק לפי החלטת בית דין משמעתי ולא בדרך מינהלית של ראש מחלקה זה או אחר".

עמדה מתונה

לסופרת "דבר" נודע, כי הארגון הסתפק בעמדה מתונה ביותר לאור הדרישה מצד חוגים שונים בעיריה ובפרט מצד מנהלי מחלקות לנקיטת צעדים חריפים. בין היתר נשמעה תביעה שראש העיריה יסתייג ממכתבו של שיפמן מעל במת המועצה. תביעה זו צמחה נוכח העובדה, כי בימים האחרונים התקשר סגן ראש העיריה דוד שיפמן ישירות עם עובדי המחלקה, ולא באמצעות ראשה, המהנדס קליוסקי. חלק במנהלי המחלקות ראה בהתנהגות זאת של סגן ראש העיריה תקדים מסוכן ביותר ואף דרש להכריז על סכסוך עבודה אם הדבר לא יפסק מיד.

מניות ושערים

האטה במסחר במניות

מגמת הביקוש בשוק המניות נבלמה אתמול, אולם השוק נשאר יציב. מתחזקים הסימנים שגדל מספר המתעניינים בהשקעות קיימות בנכונות הקלות וגוברת לרכוש מניות כשהמגמה יותר ויותר על הצרכים הפנימיים על הרמה הגבוהה של השערים, מול ההתייקרויות הכלליות במשק.

בשוק המניות בלטו מספר מניות מקרקעין, ובמיוחד מניות "נכסים ובנין" שעלו ב־12 נק', תוך מחזור של 9.9 אלף ל"י ע.נ. מניות "אפריקה־ישראל" עלו בנקודה אחת, תוך מחזור של 23.5 אלף ל"י ע.נ. מניות "נאות אביב" עלו ב־2.5 נק', תוך מחזור של 49.9 אלף ל"י ע.נ. ביקוש מצומצם היה למניות "ישרס" ו"חברות הישוב". בקבוצת מניות חברות הביטוח היו שתי תנודות: מניות "הסנה" ו"סהר" ירדו, בעוד שמניות "אריה" ו"צור" הוסיפו לעלות. המחזור בשוק המניות היה 2.38 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב משתנים 1.15 מיליון ל"י.

בשוק צמודי־מדד חלה האטה בביקושים. השינויים לא גדולים, אבל הירידות היו גדולות מן הרגיל. במיוחד היו ירידות בסדרות השונות של מלוות בטחון 68 ו־69. המחזור היה 8.8 מיליון ל"י.

לדולר־נתי"ד התרכז היצע הדולרי של 96 אלף דולר. מחירו ירד ב־2 אג' ל־4.67 ל"י.

שם הנייר	השער	ב' שינוי
בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות		
או.ה.ב. מ	286	−3.0
אי די בי	215	−1.0
אי' בריטניה ר	339	
דיסקונט א	515	
המזרחי מ	183	+5.0
הפועלים מ	278	
בל"ל	315	−2.5
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי מ	247	+1.0
פת' משכנת' מ	253	+5.0
שכון ב'	185	
טפחות	274	+2.0
מוסדות מימון עסקיים		
אוצר לתעשיה	230	
פת' תעשיה מב'	70	
ביטוח		
אריה	450.5	+12.5
הסנה	279	−1.0
סהר	370	−10.0
צור	219	+3.0
מסחר ושירותים		
בית הרכב	86	+2.0
קרור 10	189.5	
ספנות	167.5	+1.5
מקרקעין, בינוי, פיתוח והדרים		
אזורים	186.5	
אפריקה 10	338	+2.0
הכש' הישוב מ	180	
נכסים	132	+12.0
ישרים	175	+0.5
נאות אביב	98.5	+2.5
רסקו בבי	91	
רסקו	71	+0.5
תעשיה		
אליאנס	493	
אלקו 2.5	103.5	
ארגמן ב	318	−7.0
אתא ג'	122	
דובק	445	
כבלים	217	+1.5
טבע מ	1165	+60.0
כימיקלים	105	+3.0
ניר חדרה	309	−1.5
עלית	300	−5.0
תצל	229	+1.0
חברות להשקעה ולאחזקות		
אלרן ב	192.5	
פרלים השק'	234	−1.0
פז	99	−0.5
וולפסון ב	105	+1.5
ירדן	120	+5.0
אמפא	128.5	+1.0
דיסקי השק' ב	245.5	−0.5
כורזי השק'	114	+1.0
בל"ל השק'	227	+1.0
פריון	102	+3.5
יצוא השק'	78.5	+2.5
כלל השק'	198	+3.0
צמודות לדולר		
6% חשמל ב	142.2	+1.2
5% ים המלח זוטא	245	−1.5
5% ים המלח ב	142	+1.0
6% צים	127.5	+1.5
צמודות במטבע־חוץ בלבד		
6% הוליס 6	145.5	+0.5
6% הוליס 7	140	−2.0
6% הוליס 8	104	−1.5
6% הוליס 9	106	−0.2
6% הוליס 14	107	−0.3
6% הוליס 11	107.8	−1.4
6% הוליס 10	108.5	−0.5
6% הוליס 15	104.6	
6% הוליס 16	104.5	−0.4
6% הוליס 17	109.1	+0.1
6% הוליס 18	106	+0.7
6% הוליס 19	109.6	+0.1
מלווה קליטה		
1961	269.5	+1.5
1961	263	
1961	246	−6.0
1961	235	
1962	238	−0.6
1962	247.5	
1962	237.5	−0.5
1962	218.5	
1966	285	−2.0
1966	283.5	−2.0
1967	276	−1.5
1967	270.1	
מלווה בטחון 1968		
א	154	−4.6
ד	153	−3.0
ז	151	+2.0
ס	132.5	−0.4
מ"א	140.8	+0.4
מ"ד	273	+1.0
מלווה בטחון 1969		
א	128	−3.0
ה	270.5	−2.0
כ	268	−3.5
י	207.5	−3.0
כ"א	261	−3.1
מ"ם	261.5	−2.0

יציבי סולל־בונה יקימו ספריה בקרית־שמונה

מאת סופר "דבר"

הוועד הארצי של ארגון הפועלים היציבים והקבועים ב"סולל בונה" החליט אתמול, בישיבה שקיים בקרית־שמונה, להקים בעיר ספריה שתעבוד לרווחת פועלי הבנין וילדיהם ותיקרא ע"ש הנרצחים.

בישיבה, שבה השתתפו מזכיר מועצת הפועלים בקרית שמונה ומזכיר אגודת פועלי הבנין, סוכם גם שארגון היציבים יקיים קייטנה בחופשה הגדולה למאת ילדי היציבים המתגוררים בקרית־שמונה. הקייטנה מיועדת לילדים בגיל בית הספר.

מועצת הפועלות תבנה מרכז קהילתי

מועצת הפועלות תבנה בקרית שמונה מרכז קהילתי חדש שיכלול: מעון יום לילדים, מטבח לימודי, מועדון, אולם לאירועים, בו תתקיים גם הדרכת הכשרת נשים — על כך הודיעה מזכירת מועצת הפועלות שביקרה בימים אלה בקרית שמונה.

עמוס ערן דחה תפקיד יו"ר המח' לאיגוד מקצועי

מאת סופר "דבר"

מנכ"ל קרן הפנסיה "בטחים" עמוס ערן, דחה הצעה לכהן כחבר הוועדה המרכזת ההסתדרות ולקבל לידיו את תפקיד יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי. הצעה זו הועלתה במהלך הדיונים על הרכבת ההנהגה המרכזת.

ערן מעדיף להמשיך בתפקידו ב"בטחים", על מנת להמשיך בביצוע תכניותיו להגדלת מספר חברי הקרן ולשיפור שירותיה.

ערן נתמנה לפני כשנתיים כמנכ"ל "בטחים", לאחר שכיהן במשך מספר שנים כיועץ בשגרירות ישראל בוואשינגטון. לפני יציאתו לארה"ב, מילא תפקידים שונים במחלקה לאיגוד מקצועי.

יחודשו קווי "דן" 10 ו־50 ויוארכו השירות ב־53 ו־57

מאת סופר "דבר" לענייני תחבורה

קואופרטיב "דן" מחדש החל מה־1 במאי את קו 10, שמסלולו הוא ממלון "פאן־אמריקה" בבת־ים דרך שדרות ירושלים, רחוב הרברט סמואל, בן־יהודה, לקרית עיריית תל־אביב. קו זה יפעל מהבוקר עד חצות.

החל מה־1 במאי יחודש קו 50 מהתחנה המרכזית בתל־אביב לפתח־תקוה. קו זה יפעל עד 7.30 בערב. כמו־כן יוארכו הקווים 53 ו־57 לגבעתיים, עד שעה 12 בלילה.

תחבורה אווירית לעובדי ים־המלח מבאר־שבע לסדום

מאת משה־ב עץ, סופר "דבר"

בשבוע הראשון של חודש מאי, יוחל להפעיל מדי יום, ביומו שני, מטוסים קלים, שיטיסו 36 עובדים של מפעלי ים־המלח, בשתי קבוצות, מבאר־שבע לסדום.

את המטוסים יפעילו חברות "כנף" ו"ארקיע" בשותפות.

יו"ר הכנסת ערך קבלת פנים לראשי יוצאי תימן

מאת סופר "דבר"

ראשי יוצאי תימן ופעילי העדה מכל הארץ, השתתפו במוצאי־שבת בקבלת פנים חגיגית שערכו יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו ורעייתו באולם "יהודי" בתל־אביב לרגל יום העצמאות.

את האורחים פתח ח. אברי בהוועה"פ של ההסתדרות ו. הנה מפרכז העבודה. בנאום הברכה ציין יו"ר הכנסת את הכבב בר מדינה לאחר "מלחמת־הפתיעה", בנה את הישגיו המרשימים של צה"ל בקרבות, התריע על רוח הנכאים שמפיצים חוגים מבחוץ ושהגיעה עד כדי ערעור על זכותו של העם להיות, לגדול ולהתפתח במולדתו זו; הכיר על גב את מסירותם ונאמנותם של יוצאי תימן לעמם ולארצם וקרא להם ולכל הישוב לראות בפירעניות המתרגשות על המדינה בדינת "בדמייך חיי" ו"חבלי משיח", העתידים לחלוף עם גידול מספר אזרחי ישראל.

קבלת־הפנים, שבלטה בה אווירה תימנית טהורה, הוצבה בזמירות משירי שבזי, יהודה הלוי ואחרים, על־ידי שלישית "נתפאי האמנים אחרן עברה", בהנהלת ר. ערוסי.

קביעות ל־68 עובדים חדשים בקופ"ח מחוז ת"א

מסיבה חגיגית נערכה לרגל חלוקת כתבי קביעות ל־68 עובדים חדשים בקופת־חולים במחוז תל־אביב, ביניהם: רופאים ורופאי שיניים, אחיות ואחיות ריפוי שיניים, רוקחים, עובדים סוציאליים, עובדי מעבדות, פיסיותרפיסטיות, טכנאי א.ק.ג., טכנאי רנטגן, טכנאי אורתופדיה, מרפאות בעיסוק, כוח־עזר, עובדי משק וניקיון, עובדי מינהל.

העובדים הם יוצאי 20 ארצות.

נקנסו על גניבת 63 ליטר דלק בזמן המלחמה

שני עובדי חברת הנפט "לפידות", יואל דיסילבה ואליהו מרלי, שניהם מאשקלון, הורשעו אתמול בבית משפט השלום באשקלון בגניבת 63 ליטר דלק ממיכליות של החברה בתקופה שהיתה הקצבת דלק, ונידונו ל־750 ל"י קנס ולשלושה חדשי מאסר־על־תנאי לתקופה של שנתיים.

מת יונה חרמוני

יונה חרמוני, אחד האנשים שהיו חלק בלתי נפרד מנוף האנשים בנמל התעופה, מת בבוקר השבת שעבר בירושלים.

חרמוני עבד כמלווה קבוע לדיפלומטים הישראליים בבואם לישראל ובצאתם מאז 1966 והיה אהוד על כל באי נמל התעופה. הוא נולד ברוסיה ב־1907 ועלה לישראל ב־1925. יצא לגימלאות באפריל השנה ולאחר מחלה של שבועות מת.

מו"מ על מכירת מערכת מכ"ם תוצרת אלתא לחו"ל

מאת דוד מישוב, סופר "דבר"

מספר מדינות — ביניהן מדינות באמריקה הלטינית — מנהלות מו"מ עם חברת "אלתא" באשדוד, בדבר רכישת מערכת מכ"ם לגילוי התקפות, בדומה לזה שהופעל בנמל התעופה בן־גוריון. המו"מ נמצא כבר בשלב מתקדם.

לסופר "דבר" נמסר, כי מערכת המכ"ם תוצרת "אלתא" זולה ממערכות מכ"ם אחרות ב־30 עד 40 אחוז. אחד היתרונות הבולטים שלה הוא היותה מצוידת באמצעים המסוגלים למחוק הדים המתחוללים מעצמים קבועים, כגון הרים ובניינים.

נציגי "אלתא" מקווים, כי תוך הזמן הקרוב ייחתם חוזה בדבר מכירת מערכת מכ"ם כזו לחו"ל. "אלתא" היא חברה־בת של התעשיה האווירית לישראל.

נדחתה תביעתם של 17 בדווים מאיזור דימונה לבעלות על קרקעות

מאת סופר "דבר" בנגב

בית המשפט המחוזי בבאר־שבע דחה תביעה של 17 בדווים מאיזור דימונה לרשום קרקעות באיזור זה על שמם ולהכיר בבעלותם עליהם. נשיא בית המשפט המחוזי בבאר־שבע קבע בהחלטתו כי הקרקעות ירשמו בבעלות המדינה. נודע כי הבדווים עומדים להגיש ערעור על כך לבית הדין הגבוה לצדק.

השופט אלקיים מציין בהחלטתו שכאשר החל בית המשפט בשמיעת הראיות לא התייצבו כל התובעים הבדווים שהוזמנו. כן מציין השופט כי בעלי התביעה לא קבעו מהו סוג הקרקע הנידונה ואף אחד מהם אינו מחזיק בתעודת רישום, קושאן או בתעודת בעלות אחרת כלשהי. כוונה כולם היא שהם תובעים זכות להרשם כבעלים בתוקף החזקה שהם או מורישם החזיקו בקרקע הנידונה, והכל מודים שהקרקע הנידונה איננה רשומה בספרי האחוזה או בלשכת רישום מקרקעין. כן לא קיים ספר טאבו ביחס לאיזה שהוא חלק מן הקרקע ומכלא הוכיחו מהו סוג הקרקע הנמצנת. "נפלת" היא לרשות המדינה לפי סעיף 24 של פקודת הקרקעות. עוד הוסיף השופט כי באזור שלא נמצאו שום ראיות שקרקע זו עובדה אי פעם (דבר שהיה עשוי להקנות זכות לטוען על בעלותה) — הרי שבנסיבות הקיימות, כאשר כאמור לא נמצאת כל תעודת בעלות מכל סוג שהוא — אין להיענות לתביעתם של הבדווים.

סופר "דבר" מעיר כי זה מכבר משמיעים הבדווים דרישות לקרקעות באיזור על שטחים נרחבים למדי, בלי שיוכלו להציג כל עדות מוכחת שאכן הם בעליהם של שטחים אלה.

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו
יחיאל גלוגוב
המשפחה בגבעת־חן

במלאות 30 לפטירתה של יקירתנו
פנינה ריזברג
ז"ל
נעלה לקברה לגילוי המצבה
ביום ה', י' באייר תשל"ד, 2.5.74, בשעה 16.00.
מתכנסים ליד השער בבית העלמין בקרית שאול.
הבת: דיתה, נפתלי, אבי ומיקי בלומנטל
הבת: עדינה, גדעון, תמר ודוד גורדון
משפחת אורן
קבוצת גבע

לידידנו
קלמן פוקס ומשפחתו
אתכם ביגון ובאבל
בנפול החתן
סגן **יצחק תפוחי** ז"ל
"הארגז" בע"מ

שר החוץ
עובדי משרד החוץ
מודיעים בצער רב על פטירתו של
יונה החרמוני ז"ל
מותיקי עובדי המשרד.
הלויה תצא היום, יום ג', ח' באייר תשל"ד, 30.4.74, מבית החולים זיו בשעה 11.00 לפנה"צ למשרד החוץ ומשם תמשיך להר המנוחות בגבעת שאול.

לעליזה הודס ובני המשפחה
המומים ואבלים אתכם במות
אדם
חבריכם בקבוץ חוקוק

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר
גדליהו לוי ז"ל
ב"ר אהרן ממלצין
ההלויה התקיימה אתמול, יום שני, ז' אייר תשל"ד, 29.4.74, בבית העלמין בקרית־שאול.
המתאבלים:
בנו וכלתו: אהרן ובלהה לוי
נכדתו: נורית ויוסף שלף
נכדתו: רות ודב זוקובסקי
נכדותיו: תמר, איריס וניצן
וכל בני המשפחה

במלאות שלושים לפטירת אבינו וסבנו היקר
פומגרין זנביל ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי, ט' באייר תשל"ד, 1.5.74, בשעה 11.00.
מתאספים ליד השער הראשי בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.
המשפחה

לדוד שולמן
גזבר האגף לחינוך התיישבותי
משרד החינוך והתרבות
משתתפים באבלך בנפול בנך
סמל **מנחם שולמן** ז"ל
בית ספר איזורי
על יסודי שש שנתי
ע"ש עמי אסף
בית ברל

לחברנו
דוד שולמן ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד
בנפול בנכם
מנחם
מזכירות
תנועת המושבים

למשפחת שולמן
אתכם אנו באבלכם הכבד בנפול בנכם
מנחם הי"ד
הנהלת בית הספר החקלאי עינות
תלמידיו ועובדיו

כפר הנוער הדתי
משתתף בצערו של
מר דוד שולמן ומשפחתו
על נפילת בנו
מנחם ז"ל
בבנין ציון תנוחמו
הדירקטוריון, ההנהלה, העובדים והתלמידים

למר א. שולמן ובני משפחתו
קבלו את השתתפותנו הנאמנה והעמוקה בצערכם
בנפול בנכם
מנחם הי"ד
ההנהלה ועובדי בית ספר תיכון אזורי
וחקלאי ויצ"ו עפולה

למנהלנו הח' חנן בלבן
השתתפותנו באבלך הכבד בהלקח ללא עת אחותך
פרופ' **צפורה אלתרמן** ז"ל
ועד העובדים וציבור העובדים
מחלבת תנובה תל־יוסף

לרחל וד"ר ראובן פיינשטיין
אתכם אנו ביגונכם הכבד
בנפול בנכם היקר
ד"ר אחי אבני
(פיינשטיין) הי"ד
ההנהלה והעובדים של מחוז קופת חולים יפו
הרופאים והעובדים של מרפאת קופת חולים "הגליל" — יפו

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של החבר
שמעון גרינברג ז"ל
(עובד המכון לפיזיותרפיה ברמת־גן)
ומביעים תנחומינו למשפחה.
הנהלת קופת חולים מחוז דן
וועד העובדים המחוזי

חקלאות ★ בנין ★ עבודות עפר ★ ציוד ★ חקלאות ★ בנין ★

הריווחיות בפרדס בירידה

את מ. עוזיאל, שה"ם

...ההדרים נמצא בצילת של ...מעלות קצה בגלל בעיות ...חבה גרמתה, וכן בגלל הד... בהוצאות הייצור, בעוד ש... יה בעד הפרי כמעט שאינה ...ה.

...שיבדוק את חשבונות הר... המיכל בפרדס בלפני 4— ...ים ימצא להתרומתו שהסכום ...הוצאות הקטיף עלו ב־50% ...הוצאות האריזה המשלוח ...רו ב־80% אחוז.

...מה נוספת המסתמנת בשנים ...בות היא אחוז הפרי הנפסל ...ההולך וגדל. אם לפני 4—5 ...אחוז הברירה הממוצע היה ...מ־40% אחוז, הרי הגענו הר... למצלה מ־50% אחוז.

...א, פרדס הבוניב יכול גבוה ...מסוגל לשאת בעצמאה, אך ...ים הבניבים 3.5 טון לדו... יכאלה רבים הם — ההפר... תשאר בידי הפרדסן השנה קרוב לאפס.

...יום שינויים נמרצים

...ות אלה מחייבות מחשבה, ...והחלטות נמרצות של כל ...ים כבנף: מה לעשות ב... באריזה, בכשלות, השיווק, ...להניה שלא נוכל להימלט ...ות נמרצות יותר כגון: ...ם עצי שמוטי, ולנטיה, ...קבב מדוד יותר, ש... באוצוב הקטיף והשיווק — שהסקירות ייעכו במרץ רהוי.

*

...ההולנסיה הוא עתה בפי... צמה, ויש להניח שימשך עד מחציה כאי. הוא הדין לגבי אשכוליות.

נוסף ונזכיר, שיש לקטוף תחילה חלקות העשויות להבטיח את ההכנסה המירבית.

חלקות ולנסיה הזקוקות לטיפולי גיזום ירוק או שהוחלט להחליף בהן את הזן משתדלים לקטוף בוקדם, כדי להקדים בביצוע.

את מיכלי הפרי חשוב מאד לכסות, כדי למנוע נזק לפרי בהתחממות יתר מכסים בבד יוטה את המיכלים המוצבים בפרדס, משעת קטיפתם ועד להובלתם לבית האריזה.

תחילת ההשקאה נקבעת בהתאם לגשם האפקטיבי האחרון, תנאי מזג האוויר, מצב הרטיבות בקרקע, הזן ותנאי הפרדס. בגלל שפע הגשמים שנתברכנו בהם, רווית הקרקע לעומק, כך שבהשקאה הראשונה נסתפק ב־50% אחוז מכמות המים הרגילה הנהוגה בהשקאת הקיץ.

שימוש חסכוני בתכשירים

הדברת עשבים: כאשר הצאי הר... רסיבות מאפסדים, כמתחילים בהדברת עשבים ע"י פליוה — אם העשביה התורפית מרובה (השנה ישנה ברוב הפרדסים עשביה שופעת), רצוי לכסחה תחילה, ואחר־כך מוחרי קוטלי העשבים כהריבה שימוש זהיר וחסכוני, בחורים חרפים צלים ונבבעים מהפריה במינון.

עשביה חד־שנתית, בגובה 5—7 ס"מ כרססים בהיבר X בכמה של 50—75 גרם לדונם, בתוספת הכשיר מונע הצצה.

בפרדסים בהם עלות העץ גבוהה מפני הקרקע ואין חשש שתורסב בריסוס, ניתן לשלב ויסיאל. במצב הצצה הכנה — עד 500 גרם לדונם. המוכר זה וניתן בשילוב עם מונעי הצצה.

עם גובה העשביה הוא 5—10 ס"מ, הכמה תהיה 250—300 גרם לדונם. בעשביה גבוהה יותר, 15—20 ס"מ, תהיה הכמה 450—500 גרם. אין לרסס חומר זה בפרדסים צעירים עד גיל 3 שנים.

הכימיה של מונעי הצצה ובחירתם נקבעים לפי סוג הקרקע ולפי תבנית הריסוסים הכנותיה.

גם בפרדסים בני שנה ניתן לרסס נגד עשבים, אך יש להזהר היטב בטיב האדמה בפנגה ובבצב חנתית. ולכן רצוי להתייעץ במדריך.

תירס גמדי – לקלחים ולמספוא

עליית מחירי המספוא בעולם והשאיפה לספק את ביוקב הצריכת המזון בתוצרת עצמית בכדרית בשנים האחרונות את התעניינות החקלאים בגידול צפצפה של תירס למספוא.

בסידרת ניסויים שערך ד"ר יואל צפרון, חוקר בכיר של מינהל המחקר החקלאי בתחנת הנסיונות בנווה יער בנבא, כי תירס מזן "מצרי", המוכר בארץ, בגיב עד 25 אחוז יותר מיבולי העבירות "הורס" המכשבעת כיום לכשרה בארץ. זנים הורסים אחרים עלו ביבוליהם אף על הזן "מצרי".

עוד נמצא השוקר, כי קלחי התירס בתחילת התהוותם, פעמים "מאד לחיך האדם ומתאימים לאכילה בצורם טריים וכן לתעשיית התקפאה. בתירס זה, בניגוד לתירס הבשל, נאכלת השורה עוד בכרם התחנך עליה הגרעינים. אפשר לקטוף את התירס הגמדי בהצמחים המיועדים למספוא וכך להפיק תועלת כפולה בן הגידול. בניסויי שביבה שנערכו בתחנת נווה יער התקבלת דעה חיובית כאד על תירס הגמדי, ובצחיר היעצה פעולת הסברה בין המגדלים לעקירות הבית לגבי החדרתו לבוק.

זן נוסף של תירס למספוא, "והדיעד 70", פרי עבודת טיפוח של חוקרי התחנה, יושהרו בקרוב לגידול מסחרי. מודל הביקוש לזן זה, אך כרם מוגבלת בכמות הזרעים הדרושה.

פותחו זני שקד חדשים

המחלקה להשבחת צמחים במינהל המחקר החקלאי בבית־דגן הצליחה לפתח כנה שקד העמידה בפני נמטודות הנפצים העיקרית, התוקפת את הפרדסים ומרבבת לתמותת העץ. רבים הכנות החדשות ייעשה מרפים מיוחדים. סוג זה של כנות, שלא היה במצא קודם לכן, יאפשר גידול השקד בארבות גירויות בשלחין ובמצבים כמויות המים בעצים המורכבים על כנה זו בהשואה לכנת האפרסק.

חוקרי המחלקה ד"ר פ. ... וד"ר י. ... — פיתחו גם זני שקד חדשים הנמצאים עכשיו במבחן באזורי הגידול העיקריים. מצטיינים בטיבה שיפוטים לצצה ללא פירות כפולים וצאצאי הבלאת בזן הקליפורני המפורסם נונפרי, המצטיינים ביפי פריים.

כרובית "מתעטפת" זן חדש

זן חדש, לבן ומתעטף בעצמו, טופח לאחרונה ע"י ד"ר ... הוברה מתחנה הנסיונות במישיגן, ארה"ב.

הזן כגן בעצמו על הצבע הלבן של התפרחת, העלים הפנימיים עוטפים את התפרחת בתקופת הבשילה, והעטיפה יעילה מאד. הכנת הדישה זו מבטלת את הצורך בקשירת העלים בגומיה או כיסוי התפרחות בעלה שבור. כך נחסכת עבודה מרובה ואיכות המוצר עולה. כידוע, הדרשת התעשיה כרובית לבנה ללא פגם. (בחו"ל גם השוק דורש זאת, בישראל השוק עדיין אינו בררן — המל"ר). הזן החדש נוסה בתנאים כמהריים במדינות מישיגן, איידאהו, אורגון וגם בפלורידה. לע"ע אין להשיג זרעים ממקור מסחרי.

וגם בישראל: תעשיית ההקפאה מתקשה להשיג כרובית לבנה. המגדלים לתעשיה קושרים את העלים בגומיות ועבודה זו יקרה למדי.

(מתוך המשק החקלאי)

קיימת אפשרות להגדיל שטח החניה באיזורי מגורים

מאת א. רודה, מהנדס

המכונית מהווה את הגורם הכביריע, כמעט, בתכנון איזורי מגורים בערי הארץ. ואמנם, בגלל ריבוי כלי הרכב, הסרוה להגדיל בצורה דרסטית את רחב הדרכים ולפתור את בעיית חניית מכוניות פרטיות בלבוך רבית מגורים.

לפני כמספר שנים, הרוחב הכי מקובל לכביש באיזור מגורים היה בין 12 ל־16 מ'. כיום הרוחב הוגדל ל־16 מ' ועד 22 מ'. בעבר, התקן לכמות חניה באיזור מגורים היה מכונית לשתי דירות. היום התקן הגדל למכונית לכל דירה.

אם כי הפקעת של 40 אחוז לצרכי ציבור עדיין קיימת, צפיפות המגורים הגדולה, דורשת בשטחים גדולים לבנייני ציבור, בתי ספר, גני ילדים ובנייני גינה. יכוד ההפקעה בתהנה, ועל שטחים פתוחים שנועדו לגינות, נבנים בנייני ציבור ודרכים. תופעה זו הפכה את עריכנו למשטחי אספלט ובטון גדולים, ללא גנים ציבוריים וגנים פרטיים.

בתהליך זה, נראה שככל שהזמן עובר ערינו נעשות פחות ופחות ראויות למגורים. כל משטחי האספלט סופגים את קרינת השמש ביום ופולטים אדי חום בערב. תופעה זו מקטינה את ערך האיזור השבבי וגורמת כתוצאה ממנה את השימוש הסיפורו במזגני אויר עם כל החסרונות הכרוכים בכך.

אירופה פתרה את בעיית החניה הפרטית באמצעות חניה תת־קרקעית. שיטת הבנייה הנהוגה שם — קומת קרקע בנויה — אינה מאפשרת חניה צמודה לדירה. למעשה, חניה תת־קרקעית מהווה פתרון יחיד לבעיה זו. אך הוא יקר ויוצר בעיות טכניות קשות של ניקוי, רטיבות, איוורור וכו'.

אצלנו פתרון החניה הוא קל יחסית. זה בגלל שיטת הבנייה המקובלת בארץ: בכל איזור הארץ, חוקת הבנייה מחייבת בניית בניינים עומדים על קומת עמודים מפולשת. קומת עמודים זו היתה מיועדת בראשיתה לשטח גינון ומקום משחקים לילדים, אך במשך הזמן הפכה לשטח חניה מכוסה אספלט.

בהתחשב עם הדרישה הגוברת ההולכת למקומות חניה פרטיים ביחס של מכונית לדירה, הריני מציע את פתרון החניה המשולבת בגינה.

יש לכסות את השטח שנועד לחניה, או את דרכי הגישה לחניה, בשלפת בטון, בגובה 2 עד 2.2 מ' מהקרקע ועליה שכבת אדמה בעובי של 30 ס"מ. אדמה זו תשמש לשידור גינה (דשא, פרחים, שיחים וכו').

בבניינים בלי מעלית, בגובה עד 3 קומות מעל קומת עמודים, השימוש הגינה את דיירי קומה א'. לבניינים גבוהים עם מעלית, יש לצרף קומה מפולשת במפלס זה, כאשר השטח משמש את כל דיירי הבית כמקום משחק לילדים וכישבה לגינה כללית.

פתרון זה עשוי להקטין את שטח האספלט הגלוי ויצפר את תנאי המגורים בבנין ובבניינים הסמוכים לו.

כידוע זה אין בידי לפתור את בעיית שטחים ציבוריים פתוחים, אבל עשוי לפתור את בעיית החצרות.

ואמנם, באירופה ובישראל ניכרות התחלות בכיוון זה. באיטליה ראיתי בבית מגורים גדול, גינת גג על גג מוסך. בירושלים, ראיתי שני בניינים שבהם שטחי החניה מכוסים בשלפות בטון, המכוסות בשרשות.

כדי לממש שיטה זו הלכה למעשה וכדי לא לייקר את מחיר הדירות, יש לתת לבונה רשיון לבניית דירות גג בשטח של 50 עד 60 אחוז משטח הבנין כולו. השטח הנותר ירצף ובחלקו יהיה גינה פרטית.

גם במובן ארכיטקטוני, נראה שהוספת דירת גג על חלק מהבנין, תשפר ותגוון את המראה הכללי של הבנין.

למעשה, כשהמגנו בנית על כרי כה מפולשת, וכדי לא לייקר את מחיר הדירות, הוסיפו קומת מגורים לבנין.

הקדים זה עשוי לסייע בקשר להצעתי לבניית דירות גג כפיצוי לשטח החניה המכוסה המגונן.

השיטה המוצעת לעיל, ניתנת למימוש בכל בנין ואין צורך בשינוי תכנית בנין העיר בכללותה. פתרון זה אינו פוגע בבניינים הסמוכים, כאשר הם בנויים על קומת עמודים מפולשת.

(מתוך "הקבלן והבונה")

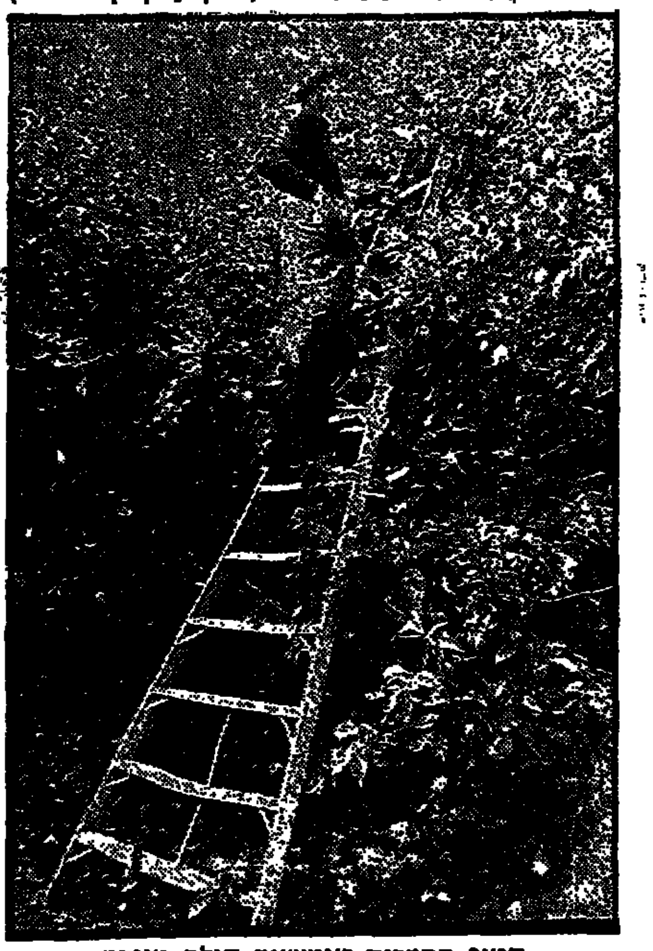

קטיף ההדרים באמצעות סולם מיוחד

באשר אתה חושב על הנדסה

מכנית בבנין... חשוב על

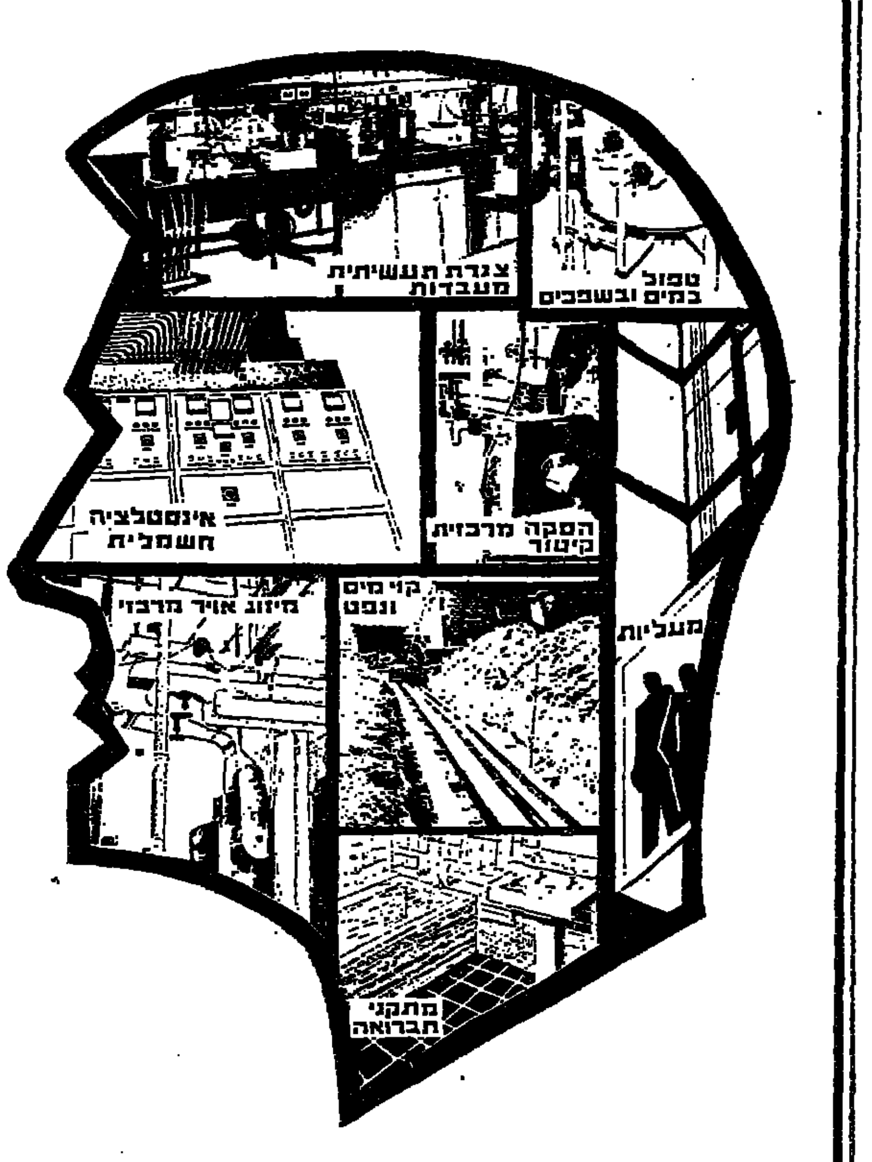

החברה היחידה המאחדת את האחריות לכל ענפי ההנדסה המכנית בבנין

המשרד הראשי: ת־א רח' יפו־ת"א טל: 21 09 5

סניפים בכל רחבי הארץ

פבס

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ

מפיצי CATERPILLAR בישראל

טרקטורים D-6,D-5,D-4

"Special Application" (מיוחד לחקלאות)

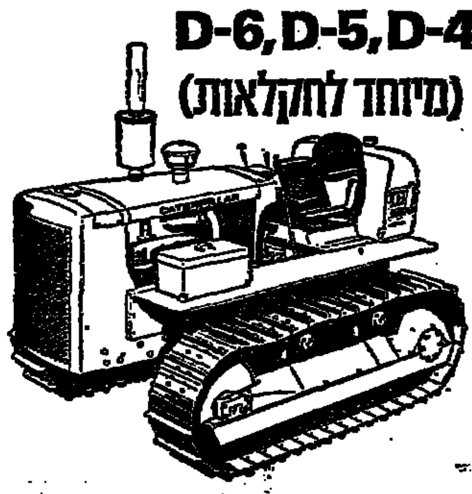

טרקטורים מיוחדים לחקלאות עם תמסורת, משקל ומרכז כובד מותאמים במיוחד לעיבודי יסוד.

דגם	כ"ס בוו הגרירה	כ"ס במנוע
D4D S.A.	68	90
D5 S.A.	90	120
D6 S.A.	125	165

משרד ראשי, אזור תעשיה חדש, חולון, רח' סנמר 8 טל. 856125

סניף חיפה, שד' ההסתדרות, מפרץ חיפה, טלפון: 729161 ת.ד. 10097

Caterpillar, Cat and ⊕ are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

העוצמה של פורד

פורד-הטרקטור בעל השם העולמי.
מצטיין בעצמה ביעילות ובאמינות...
פורד-הטרקטור של החקלאי המתקדם.

מבחר דגמים: מ־37 כ"ס עד 145 כ"ס וכן טרקטורים בעלי הנעה קדמית.

להשיג עתה בתנאי אשראי נוחים לתקופה של 4½ שנים.

פורד 5000 - המבוקש ביותר בישראל!

מנוע דיזל 75 כ"ס הזרקה ישירה.
תיבת הילוכים 8+2 מהירויות.
מעביר כח אחורי, בלתי תלוי לחלוטין.
בלמים רב דיסקיים, טבולים בשמן, אוטומטי, בארוכי חיים. (Long life)
מערכת הידראולית רתם 3 נקודות עם בקרת עומק ובקרת מצב נקודה שלישית דו כיוונית.
הגה כח (ציוד סטנדרטי).
ציר קידמי מחוזק לעבודת העמסה, עומס מותר 2268 ק"ג.

לבחירה:
תיבת הילוכים סלקטו־ספיד, 10+2 מהירויות.
כנפיים מרובעות להסעת אדם נוסף.
מיצבים.
יצול לרתום אוטומטי.
משקולות לגלגלים.
שסתום כפול להפעלת מכונה דו כיוונית.
מבחר צמיגים במידות שונות. גגון.
קבינה שגודה
מערכת בטיחות

Ford

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ

פרטים נוספים פנה למשרדינו: תל־אביב, המסגר 43 • חיפה, יפו 145 • ירושלים, דוד המלך 14.
סוכנים: באר־שבע, "אשלון", בית רסקו • חדרה, שרותי רכב שומרון, הרברט סמואל 1 • צפת, סעיד, הרצל 54
אשדוד, ש.א.מ. רכב אשדוד, מרכז מסחרי ב' • קרית ביאליק, "מרכז", מרכז רכב וציוד, איזור התעשיה • רמלה, אלי מזרחי, תחנה מרכזית.

שוב הגיעו!

U-445

הטרקטור הרב־שימושי למירב עבודות המשק

45 כוחות סוס • מצמד כפול
• מערכת הידראולית משוכללת
• מעביר הספק • מערכת תאורה
מושלמת • נוחות ובטיחות מירביים
למפעיל • מושב בנף • מערכת
כלי עבודה ושרות מושלמים

UTB

בתנאי אשראי נוחים ורבית נמוכה.

פרטים מלאים, חלפים, יעוץ ושירות אצל המפיצים הבלעדיים:

נ. פלדמן ובנו בע"מ

חיפה: דרך יפו 137 טל. 528253 ✦ ת"א: רח' גיבורי ישראל 71, טל. 259177

משרד החינוך והתרבות

האגף לחינוך ההתיישבותי
הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

"יד - נתן"

בית־הספר להנדסאים חקלאיים

1. בית־הספר מכשיר את תלמידיו במגמות
א. הנדסאים וטכנאים במיכון חקלאי;
ב. הנדסאים וטכנאים לקרקע ומים (מגמה זו גם לבנות).
ההנדסאים יקבלו דיפלומת הנדסאי מוכרת ותעודת בגרות.
2. בית־הספר מתנהל בחסות ובפיקוח הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל, חיפה.
3. התלמידים חיים בתנאי פנימיה; אפשר ללמוד גם בתנאים אקסטרניים.
4. שכר הלימוד מדורג בהתאם למצבם הסוציאלי ומקום מגוריהם של ההורים. תלמידי כיתה ט' משוחררים משכר לימוד.
5. מתקבלים בוגרי כיתה ח' לכיתה ט' ובוגרי כיתה ט' לכיתה י'. ישנם כמה מקומות פנויים לכיתה י"א.

הרשמת התלמידים במזכירות ביה"ס ליד עכו, בכל יום בשעות 8.00—12.00. פרטים ומצאו ברצון לכל דורש.
הכתובת: "יד־נתן", בית־הספר להנדסאים חקלאיים — ד. נ. אשרת (עכו) 910042.

פרסם בלוח החדש

מדור פרסומי

אפשר לסמוך עליו בשקט

מזגן אויר

אלקטרה

ארועי ה־1 במאי נפתחים הערב במתכונת צנועה

במקביל צנועים של הנפת דגלי הלאום והמעמד, כמתחייב בהתאם לתקופה בה נתונה מדינת ישראל בשעה זו לאחר מלחמת יום הכיפורים — יפתחו הערב הארועים המרכזיים לציון האחד במאי 1974. על־פי החלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות הוכרז יום ה־אחד במאי, כמקובל מדי שנה, כיום שבתון כללי לפועלי ישראל בעבודה ובמלאכה, פרט לשירותים חיוניים ובמפעלים רציפים לא תיעשה כל עבודה במשק הישראלי ביום זה. העיתונים לא יופיעו מחר.

המזכיר הכללי של ההסתדרות ירוחם משל, יביא הערב בשידורי ישראל (רשת א' בשעה 8.00 לאחר מהדורת החדשות) את דבר ההסתדרות לפועלי ישראל. משל אומר בדבריו שפועלי ישראל מציינים בשנה זו את האחד במאי „כשרוחם איתנה, קומתם זקופה ופניהם אל עתיד של שלום, בתוך הרווחה כלכלית וסוציאלית". בהתייחסו לכשמעות הבין־לאומית של ציון האחד במאי בישראל אומר משל, בין היתר: „דגלי הלאום והמעמד המונפים ביום ה־אחד במאי ברחבי המדינה וב־ארצות העולם החופשי והדמוקרטי — מלכדים את הציבור הגדול המאורגן של פועלי ישראל להזון ואתגר מדיני ומעמדי, הגד הד־דהות וסולידאריות עם תנועות פועלים הפשיות בתבל המבוססת על ערכי אחוות עמים, צדק סוציאלי ושוויון חברתי".

משל קורא לפועלי ישראל ל־העמיק בשנת חירום זו במיוחד את תודעת הסולידאריות בין ה־עובדים ההבגויסים, בין החזית והעורף היוצר, בין פועלי העיר וקיבוציהם בהתיישבות העובדת ו־בישובי־הספר.

יו"ר המרכז לתרבות וחינוך רפאל בש ומנהל מחלקת ההסברה שלמה כנאי הודיעו על הארועים המרכזיים שנקבעו. במרכז ש־עיקרם:

* ישיבות פומביות של מועצות פועלים, עצרות עיון והגות, כנסים מכותפים לוותיקים ועולים, מפגשי נוער ומפגשי פועלים במקומות העבודה ברחבי הארץ.
* כנסי ספורט במקומות העבודה ובתנועות הנוער, מבוצעים בידי „הפועל".
* חידון ארצי על חייו ופעלו של דוד בן־גוריון מבוצע בידי רשת „עמל" ומיועד לתלמידי בתי הספר המקצועיים של הרשת.
* פתיחת התערוכה לזכרו של יוסף חיים ברנר במשכן־ברנר.
* פרסומים בכתב של מחלקת ההסברה על האחד במאי ומהותו.
* הקרנת סרטי תעודה חדשים של המרכז לתרבות בבתי הקולנוע המתנדנים ההסתדרותיים ב־רחבי הארץ ובהתיישבות.
* מפגשים חברתיים של תאים מקצועיים וטיולים להכרת המולדת.

כאמור, יישאו הארועים בשנה זו אופי מצומצם, ללא תכניות אמנותיות.

מרכז ההסתדרות המורים הודיע כי מורים התוגגים את ה־1 במאי רשאים להעדר מבית הספר ביום זה.

ההגידה האחת־עשרה

11

מועצת הפועלות של ההסתדרות הכללית

יג.־טו באייר תשל"ד 5־7 במאי 1974

צירות הוועידה

צירות אשר טרם הוזינו שאלוני ציר מתבקשות להמציאן בדחיפות לחדר 108 בית הועד הפועל. ללא שאלון לא תקבלנה כרטיס ציר.

כרטיסי ציר נשלחו כבר לצירות שהמציאו השאלונים.

סידורי לינה

הצירות, הזקוקות לסידורי לינה, מתבקשות להודיע על כך בהקדם לועדה המארגנת, חדר 108 בבית הועד הפועל. לא יינתן מקום לינה ללא הודעה מוקדמת.

חלוקת תיקי ציר

התיקים לצירות יחולקו החל מיום חמישי 2.5.74 בחדר 108 בועד הפועל בין השעות 9.00—13.00 בבוקר.

דיו"ר הסיעות ודיו"ר ועדת המשנה

ישיבת יו"ר הסיעות ויו"ר ועדת המשנה תתקיים היום, יום ג' 30.4.74 בשעה 9 בבוקר, בחדר 108 בועד הפועל.

לצירות מפ"ם בוועידה

כנס צירות מפ"ם לוועידת הפועלות יתקיים ביום שלישי 30.4.74, בשעה 9.30 בבוקר, במרכז מפ"ם בת"א, רח' איתמר בן אבי.

לצירות סיעת מוקד

ביום שלישי 30.4.74 בשעה 5 אחה"צ תתקיים פגישת הסיעה במשרדי מוקד רחוב בוגרשוב 60 תל־אביב.

לצירות הליכוד — תכלת לבן בוועידה

כנס צירות הוועידה של הליכוד — תכלת לבן, יתקיים ביום שלישי 30.4.74 בשעה 4 אחה"צ בבית ז'בוטינסקי, רח' המלך ג'ורג' 38 תל־אביב, קומה 7.

לצירות הליכוד — הרשימה הממלכתית בוועידה

כנס צירות הליכוד — הרשימה הממלכתית לוועידה יתקיים היום, יום ג', 30.4.74 בשעה 16.30, במרכז, רחוב בלפור 18 תל־אביב.

לצירות המערך בוועידה

כנס צירות המערך לוועידה יתקיים ביום א' 5.5.74 (יום פתיחת הוועידה) בשעה 10.30 בבוקר באולם „אהל" בתל־אביב.

---

1 במאי

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל * האגף להסברה

מרכז לתרבות ולחינוך

טקסי הנפת דגלים

טקסי הנפת דגלים

לציון פתיחת היום

ייערכו

בכל רחבי הארץ

אירועים שונים

ישיבות־מליאה פומביות של מועצות פועלים, עצרות, סימפוזיונים וימי עיון ומפגשים בין ותיקים לעולים, מפגשי נוער, מפגשי חברות וכן מפגשים בתאי האיגודים המקצועיים, ייערכו בכל הארץ.

פרטים במקומות.

דבר

המזכיר הכללי של ההסתדרות

החו' ירוחם משל

לפועלי ישראל

לקראת ה־1 במאי

הערב, יום שלישי, 30.4.74, בשעה 20.05

לאחר מהדורת החדשות של השעה 8.00 בערב, ברשת א'

ברכת פועלי ישראל לצה"ל ולישובי הספר

אירועי „הפועל"

מפגשי ספורט יתקיימו

במקומות עבודה

ובתנועות הנוער

בענפים שונים ברחבי הארץ

ויקיפו אלפי חברים ואוהדים

של „הפועל".

חידון ארצי

של תלמידי רשת „עמל"

על

דוד בן־גוריון

חייו ופעלו

ייערך

בבית העם בירושלים

ב־1 במאי בשעה 11.00 בבוקר

לזכרו של

י. ח. ברנר

א) ב־2 במאי — בשעה 4.30 אחה"צ — פתיחת התערוכת ברנר וחלוקת פרס־מחקר ביצירת ברנר במשכן ברנר בתל־אביב.

ב) חודש מאי כולו — יוקדש לפעולות עיון ולסימפוזיונים על מורשתו של ברנר.

לעולים חדשים - ברכת אחים - ביתנו ביתכם

האגף להסברה הכין:

1) „למסביר" — ראשי פרקים למרצים ולמסבירים.

2) „1 במאי" — מהדורות מיוחדות לעולים ולצעירים.

3) מבחר דברי ברל כצנלסון — ברוסית.

4) על הקואופרציה — ברוסית.

סרטי תעודה חדשים

בהפקת המרכז לתרבות ולחינוך

* „יד על הדופק" — על קופת־חולים
* „לבנות ולהיבנות" — 50 שנות בניה עברית בארץ
* „אתמול והיום" — סיפורן של ערים בישראל בעבר ובהווה
* „ללמוד כדי להתקדם" — על חוק החניכות
* „אנשים בבקעה — 1973" — אנשים ונוף בבקעת הירדן של 1973

הוקמה רשות לריתוק מפעלים חיוניים הדרושים לצה"ל

מאת סופרנו הכלכלי של „דבר"

רשות מרכזית לריתוק מפעלים חיוניים הדרושים לצה"ל בשעת חירום הוחלה לפעול בי־אחרונה.

למעשה, עוד באוגוסט 1972 המליצה ועדה של משרד הבטחון להקים רשות מרכזית למערכת ה־בטחון שתרכז בידיה את הביצוע הקשורים בריתוק מפעלים חיוניים הדרושים לצה"ל בשעת חירום. רשות זו צריכה לטפל גם בריכת מידע, במעקב ובפיקוח על המפעלים ולסייע להם להגיע לרמת כוננות נדרשת.

במסגר כי נתגלעו חילוקי דעות בין מינהל ההרכשה והייצור ב־שעת חירום של משרד הבטחון לבין בעלי מוסכים המטפלו בכלי רכב אזרחי מגויים במלחמת יום הכיפורים. במהלך המלחמה, שילם משרד הבטחון במערך שעת חירום כ־120 מוסכים לטיפול ברכב, מהם כ־100 כההטיפול בשילובם כמפעלים חיוניים הוכן עוד לפני ה־מלחמה. כות האדם האזרחי במוסכים אלה הועבר בעובדים בקבוצים מגויסים. אך במשך הזמן נתגלעו חילוקי דעות בין מינהל ההרכשה לבין בעלי המוסכים ב־עניין מחירי העבודה והחלפים. כלכלי המינהל אישרו מחיר של 22 ל"י לשעת עבודה, ללא אבחנה בין סוגי העבודות וסוגי עובדים. כן אושר למוסכים תשלום בסך 7 ל"י לשעת עבודה של חיילים שהוצבו לעבודה בהם, לכיסוי הוצאות עקיפות של המוסך, ואילו בעד החלפים הסכים המינהל לשלם לפי מחיר עלות בתוספת דמי טיפול. לעומת זאת דרשו בעלי המוסכים מחיר המכירה ללקוחות אזרחיים, בתוספת מסויימת. כמחירי שירותים אחרים נקבעו במו"מ בין בעלי המוסכים ובין מחלקת הובלה ואחזקה ב־מינהל.

להט תובע מהליכוד להפסיק „שיטת הפתקאות"

תביעה נבוצעת לוועדות המוניציפליות של מפלגת „הליכוד" לחדול מהנוהג של קבלת קהל לשם טיפול בענינים פרטיים של האזרח, הפנה ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט.

הפניה באה לאחר פירסום, שלפיו עוסקים מזכיר הסניף של המפלגה הליבראלית (מפלגתו של להט) ויו"ר הועדה המוניציפאלית של ה־מפלגה בת"א בהפניית אזרחים אל חברי מועצה או פקידי העיריה, הפניה נושאת אופי של פרוטקציוניזם, ולוא גם במסגרת החוק.

להט הבהיר בפנייה למפלגתו שאם לא ייפסקו פניות פסולות מ־סעמן אל נבחרי העיר או מנגנונה, הוא יפסיק כל שיתוף פעולה עם וועדותיה המוניציפליות.

הועלו תעריפי הדואר לחו"ל

מחר (יום ד') נכנסים לתוקפם התעריפים החדשים בדואר הבינלאומי.

מכתב רגיל בדואר אויר לאירופה יעלה 80 אג' (במקום 65 אג' עד כה), איגרת אויר לאירופה 70 אג' (במקום 55 אג'), גלויה לאירופה 60 אג' (במקום 50 אג').

מכתב בדואר אויר לאמריקה הצפונית — 1.30 ל"י (במקום 1.10 ל"י), איגרת אויר וגלויה לאמריקה הצפונית — 80 אג' (במקום 65 אג'). מכתב בדואר ים ויבשה 70 אג' (55 אג').

פרטים נוספים ניתן לקבל בכל בית דואר.

השינוי בתעריפים אושר ב־לעתו על־ידי ועדת הכספים של הכנסת יחד עם התעריפים בשירות הדואר בארץ. אך תקנות הדואר הבין־לאומי מחייבת להודיע על השינוי לכל מינהלי ה־דואר בעולם, ועל כן קיבלו התעריפים החדשים תוקף רק עתה.

מזכירות מועצת פועלי ירושלים החליטה פה אחד לתמוך במאבקם של עובדי „הדסה" ב־ירושלים הדורשים להסביה את מלוא זכויות העובדים המועסים לגימלאות, כפי שמקובל בהסתדרות ובמוסדות ציבור בהם קיים הנוהג של פנסיה מצטברת.

הוועדות לשחרור אנשי־מפתח משרות מילואים מפסיקות את פעולתן

הוועדות הענפיות לשחרור אנשי־מפתח כשירות מילואים מפסיקות את פעולתן מחר, ה־1 במאי 1974. מתאריך זה עובר הטיפול לשחרור אנשי־מפתח לולחכיים שליד קציני העיר — על כך מסר אתמול שלמה אמיר, עוזר שר העבודה ויו"ר הוועדות הענפיות.

החלטה על הפסקת הפעולה נתקבלה על דעת הנהלת משרד ה־עבודה והבטח הכללי, עקב הירידה בהיקף המילואים. תשע הוועדות הענפיות שהוקמו לפי הוראת שר־העבודה בדצמבר 1973, טיפלו בקרוב לחמשת חודשי פעולתן ב־9,500 בקשות לשחרורים בשורה בילואים של 36.500 אנשי־מפתח.

בתיה"ס לחינוך מיוחד בת"א יקיימו שביתת־אזהרה

להט מסרב לבצע הבטחת רבינוביץ

מנהלי ההסתדרות המורים ב־תל־אביב הכריזו על שביתת־אזהרה בכל בתי הספר לחינוך מיוחד בתל־אביב, שתיערך ב־יום ג', 14 במאי, כמחאה על סירובו של ראש העיר ש. להט לקיים את הבטחתו של ראש העיר הקודם י. רבינוביץ בדבר העברת בית־הספר „נצח ישראל" למיבנה חדש.

בית ספר „נצח ישראל" בתל־אביב, ראשון לבתי־הספר לחינוך מיוחד, שוכן בזה 40 שנה בבניין מגורים ישן, שאיננו מתאים ליעודו. בעקבות האחרונות התנהל מו"מ על העברתו למיבנה חדש ובמועד במאי 1972 סוכם והובטח ע"י ראש העיר רבינוביץ, כי לקראת שנת הלימודים תשל"ה יועבר בית־הספר למיבנה של בית ספר דובנוב (שהתרוקן מתלמידיו) השוכן באותו איזור מגורים. עתה מתכחשת העיריה החדשה להבטחת הנ"ל והיא מבקשת להועיד את המיבנה של ביה"ס „דובנוב" להטבה בניים. כמדם קטנה, ר איזו לתלמידי ביה"ס „נצח ישראל" בבוצע מיבנה מידון בן 60 שנה, שאיננו מתאים ליעודו לא מבחינת המיבנה, לא מבחינת המיקום ואף לא בטעמים פדגוגיים.

בבית הספר המיוחד „נצח ישראל" לומדים 10 כיתות של ילדים הסובלים מבעיות גופניות ו־נפשיות הזקוקים לטיפול אינדיבידואלי ולתנאים מבוקרים ו־ייחודיים באוירה רגועה ובתנאי נוחות. גם רצו ההורים של בית הספר הודיע לראש העיר, כי לא יסכים שהילדים יועברו למבנה שבציבה העיריה, שאיננו בתנאים, ויעמוד בכל התוקף שתקויים הבטחת ראש העיר רבינוביץ בדבר העברתם למיבנה של ביה"ס „דובנוב".

בתשובה לשאלת סופרת „דבר", טען סגן ראש העיריה עו"ד ח. ב. בסוק, העומד בראש אגף החינוך, שהמיבנה המוצע על־ידי העיריה במשכן החדש לבית־הספר „נצח ישראל" הוא בתחילת שנה על הרכבים. „מיבנה חדש אין לנו ואנו לא כליכך מפונקים כדי להוציא מיליונים להקמת בניינים חדשים" — אמר סגן ראש העיריה בסוק.

שביתת נהגי מוניות בפ"ת

28 נהגי מוניות, המפעילים שירות בין ראש־העין לבין פתח־תקוה, פתחו אתמול בבוקר ב־שביתה בתובעם מעיריית פתח־תקוה להתיר להם תחנה קבועה בעיר. הנהגים הפעילו 14 מוניות בקו, במיבצר העיריה אולם לא הפריעו להנועה.

לאחר שבפקד מכבירת פתח־תקוה ויבעקד אליהו נבר הסביר לשובתים כי בביתתם אינה חוקית, הם התפזרו.

בזה שבוע שנים תובעים נהגי המוניות מראש־העין תחנה קבועה בפתח־תקוה, אולם דרישתם לא נענתה. (ע)

חידון דבר

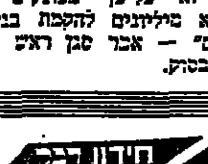

פיאט 128

בעמוד מס. 16 מופיע לנו־חותך תלוש נוסף לחידון מס' 16 בסדרת חידוני דבר 1974.

ככל שתשלח יותר פתרונים יגדלו סיכוייך לזכות בפרס

הערב בטלוויזיה

משדר שיחות בנושא הבטיחות בדרכים:

מקדה עקיפה

מוגש ע"י משרד התחבורה והמועצה הלאומית למניעת תאונות

הפקה: שירות הסרטים הישראלי

הל

אל תבזבז מים

אל פועלי ישראל

העם העובד בישראל יחג שרוי השנה ב־1 במאי בצלה של מלחמת יום הכיפורים הקשה והאכזרית ויעלה ברטט את זכרם הנערץ של חיילי צה"ל שנפלו במערכה הכבדה בה נתנו לעם ולמדינה את היקר מכל.

בעיצומם של ימים אלה מוסיף האויב הסורי לנהל מלחמה נגד כוחותינו על החרמון, בגולן ובמובלעת. ארגוני החבלה מכריזים בפומבי על כוונתם הזדונית להגביר את פעולות הטרור. בעקבות הטבח האכזרי בקרית שמונה. ערה לסכנות אלו תוסיף מדינת ישראל לעמוד על משמר בטחונה ועתידה ותחזק עצמתה הצבאית כנדרש. עם זאת לא נחדל מלחתור לדו־שיח עם מדינות ערב על פתרון של שלום בגבולות בני הגנה מוסכמים ועל שיתוף פעולה פורה לטובת עמי האזור כולו.

הזעזועים הפנימיים שפקדו את המדינה בעקבות מלחמת יום הכפורים נותנים אותותיהם בהתעוררותם של אזרחים, ובעיקר בני הדור הצעיר, הבגלים מעורבות ועניין בהתרחש בחיים הפוליטיים.

התעוררות זו טומנת בחובה גרעינים חיוביים ועשויה להיות לברכה לדמוקרטיה הישראלית.

מפלגת העבודה הישראלית רשאית לזקוף לזכותה השגים גדולים ומפוארים במשך שנות הנהגתה את המדינה — והובתנו להוסיף ולשאת באחריות להבטחת קידומה ושגשוגה של המדינה ולהטבעת חותם ערכינו על החברה הישראלית.

לאחרונה יצאה המפלגה ממבחן פנימי כשהיא מחוזקת ומלוכדת לקראת תנופה חדשה ועשיה גדולה.

ביום זה נתברך כולנו בעליה המגיעה אלינו מברית המועצות ונעשה כל שביכולתנו להגברתה, לקליטתה השלמה בחברה הישראלית ולשילובה בחיי עבודה ויצירה.

בעלה על נס מאבקם של יהודי סוריה ויתר ארצות האיסלם הנבקים תחת משטר נוגש ומדכא ונעשה למען הצלתם ועלייתם.

אנו פונים ביום זה לכל המפלגות הסוציאליסטיות בכל העולם ולכל העמים הנאורים להרים קולם נגד דכוי אחינו באשר הם ולסייע לעלייתם המהירה למולדתם ההיסטורית כדי להצטרף אל אחיהם ובני משפחותיהם.

מפלגת העבודה הישראלית תעשה לחיזוקה של ההסתדרות, לקידומה של חברת העובדים, לצמצום הפער וליתר שוויון סוציאלי בין השכבות, להעמקת ערכי הציונות החלוצית והסוציאליזם ההומני בחנוך הנוער והמוני העם.

נגביר האחוה בתוכנו, נעמיק את ההבנה ואת התברות, נעשה לשילוב הדורות, נתלכד סביב המפלגה במאבקיה ובמבחניה לעשותה מכשיר נאמן להגשמת כשימות המדינה ולבית יוצר למחשבה ומעשה ציונים־סוציאליסטים.

מפלגת העבודה הישראלית

המרכז

1 במאי 1974

הופיע

האינטרנציונאל הסוציאליסטי והתהוות הקומאינטרן

מאת

אסתר וילנסקה

הספר מבהיר את הזיכות הרעיוני והמדיני בתנועת הפועלים הבין־לאומית על סף המאה ה־20 וברבע הראשון של מאה זו בין שני זרמיה היסודיים, המהפכני והריפורמיסטי, לאור האתגר האנושי הגדול למנוע את מלחמת העולם הראשונה.

204 עמ'.

עם עובד - תרבות וחינוך

פיס

עם

ספח־

סיכוי

מיוחד

רבע

מיליון

במכה

אחת!

מוזיאון תל־אביב

הערב, בשעה 6.30 תיפתח בביתן הלנה רובינשטיין, רח' תרס"ט 6, תל־אביב

תערוכת אורי ליפשיץ

ציורים, רישומים, תחריטים

התערוכה תיפתח לקהל מחר, יום ד', ט' באייר שתל"ד (1 במאי 1974)

חידוש אמבטיות אמאיל

„זאב"

ת"א, טל. 625110, 938862

ירושלים, טל. (02)38040

חיפה, טל. (04)526622

אחריות וביצוע בכל חלקי הארץ

יקירתנו

חנה טוקר - לבית הלפרין

איננה

ההלויה תצא היום, יום שלישי, ח' אייר תשל"ד (30.4.74) בשעה 3 אחה"צ, מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5, ת"א, לבית העלמין בהרצליה.

אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

האבלים:

בעלה: קלמן טוקר

אחותה: יטה צימרמן ובני־ביתה

אחיה: איסר הראל ובני־ביתו

אחיה: שלום הלפרין

וכל יתר בני־המשפחה

לחברנו **אריה קופר ומשפחתו**

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בית גבים

תקון טעות

במודעה האבל להפקידי ומנשה רהבר בית גנוור ביום 29.4 נפלה טעות בבעשת ובא"ל באבל על מות

גדי ז"ל

ולא צביקה יבדיל.

השינויים שחלו בעניין ההפרדה

בהתאם לכך צריכה ישראל להקשיח עמדתה ולעמוד בתוקף על עקרון ההדדיות

מאת חגי אשד

מאז גיבשה הממשלה את הצעותיה לגבי הסכם ההפרדה עם סוריה חלו כמה שינויים במצב האובייקטיבי, אשר לא כולם היו יכולים להיות צפויים ואשר בכמה מהם יש כיסוי הפתעה. בהתאם לכך צריכה הממשלה לבחון כחדש את הצעתה ואף להוסיף בה כמה שינויים במגמה של הקשחה ושל הצגת תנאים אשר קודם לכן ויתרה ישראל, משום מה, על הצגתם. בעיקרו של דבר צריכה ישראל לעמוד יותר מכפי שעמדה עד כה על עקרון ההדדיות להלכה ולמעשה ביחסיה עם סוריה ואף לדרוש מארצות־הברית התחייבויות ברורות יותר לגבי עמדתה בעתיד.

השינוי העיקרי שחל במצב ואשר נודעת לו חשיבות סימפטומטית המורה ביותר הוא מעשה הרצח בקריית־שמונה והצבעת ארה"ב במועצת הבטחון בעד הצעת גינוי לישראל בלא גינוי את הרצח בכלים מפורשים. מפתה ואילך יפתח האמון שרוחשת ישראל להגינות המימשל האמריקאי כלפיה ולסיכום של המעצורים אשר קודם לכן מותר היה להניח ולקוות כי המימשל לא יסלק אותם. הבעייה אינה סורית בלבד אלא היא בעיית־מפתח לעתיד, כפי שיוסבר מייד. אחת האפשרויות היא שגם לאחר ביצוע הסכם־ההפרדה ימשכו מעשי רצח וחבלה בשטח ישראל כאשר המארגנים והמבצעים של מעשי רצח אלה באים מלבנון ומסוריה וכאשר ממשלת סוריה מסייעת להם ומגוננת עליהם. לעומת זאת יהיו ידיה של ישראל קשורות ואם היא תנסה להגן על בטחונה ועל בטחון אזרחיה תבוא ממשלת ארה"ב ותגנה אותה על כך ואף אולי תאיים עליה בנקיטת אמצעים כדי למנוע מעשי התגוננות, תגובה ומנע של ישראל כלפי הרוצחים של ארגוני החבלה. למרבה הצער אי־אפשר להוריד עתה אפשרות כזאת מהפרק, נוכח ההצבעה האמריקאית במועצת הבטחון ונוכח ההליכות חסרות־המעצורים בטיפוח הידידות האמריקאית כלפי מדינות ערב, כמעט בכל מחיר.

מסיבה זאת חייבת ישראל לעמוד עתה על שני תנאים שבלעדיהם אסור לה לחתום על הסכם ההפרדה. האחד — התחייבות סורית למניעת מעשי חבלה ורצח נגד ישראל ואזרחיה משטח סוריה. השני — התחייבות אמריקאית לישראל, במתכונת ההבהרות שנתנה ארה"ב לישראל גם בהסכמים עם מצרים, כי לישראל תהיה יד חפשית בהתגוננות מפני מעשי רצח וחבלה בשטחה ונגד אזרחיה ומוסדותיה וכי ארה"ב תימנע להבא מלחזור על האקט המחפיר של גינוי חד־צדדי.

בלי שני תנאים אלה תהיה חתימה ישראלית על הסכם ההפרדה בבחינת קשירת ידיה של ישראל ושלילת זכותה להתגונן בפני רוצחים. אם לא יסכים שר החוץ האמריקאי לשני תנאים אלה כדאי יהיה לישראל לנסות להיאבק על צידקתה לפני דעת־הקהל האמריקאית והעולמית ואף לפני בתי־הקונגרס האמריקאיים. בלאו הכי היה מקום להניח מראש כי מפעם בפעם תצטרך ישראל למתוח את שרירי המאבק על דעת־הקהל גם נגד הזולות של המימשל. גם קודם לכן לא התחייבה ישראל בינה לבין עצמה או בינה לבין המימשל לקבל ולהשלים עם כל מהלך ועם כל מעשה ומחדל מצידו כלפיה. עתה נראה כי זהו הנושא והזמן המתאימים וזהו הרגע שבו חייבת ישראל להיחלץ למאמץ של התגוננות עקשנית על צידקתה ועל אינטרסים חיוניים לבטחונה נגד תבסיסנות בלתי־מוסרית המסכנת חיי יהודים.

כבר הוסבר כי אין בכך כדי לסכן או כדי להשפיע לרעה על המדיניות האמריקאית של בניית גשרים אל העולם הערבי. להיפך. הגשרים הללו הולכים ונבנים במהירות מסחררת. הידידות המצרית־אמריקאית נראית מתהדקת לכדי כשלעצמה ואף מתעצמת יותר מהידידות הישראלית־אמריקאית אשר נראית עתה זקוקה להיזון נוסף. גם אם לא ייחתם עתה הסכם־הפרדה בין ישראל לסוריה וגם אם חתימתו תידחה לחודש־חודשיים ותותנה בקבלת התחייבויות האמורות, סביר להניח שהנשיא סאדאת לא יחליט לפתע לשנות את מדיניותו ולהפסיק לחזור אחרי האמריקאים תוך חזרה אל חיקם של הסובייטים. סביר יותר להניח כי הוא יאמר לעצמו וכי האמריקאים יסבירו לו כי ישראל תקיפה בעמדתה יותר מכפי שניתן היה להעריך קודם לכן וכי דרוש יותר זמן כדי לנסות להתגבר על עקשנותה וכי בעצם יש מידה מסויימת של צדק בדרישותיה וכי ייתכן שיימשכו מעשי רצח בשטחה בתמיכת סוריה כל עוד נמצאים הסכמי הפרדה בתוקפם.

גם בעניין מוצבי החרמון חייבת ישראל לבחון מחדש את עמדתה. גם כאן חל שינוי במצב שנגרם על־ידי הסורים. הם החליטו לנסות לכבוש את שיא החרמון, הם אילצו את ישראל להקריב חיילים ולהשקיע אמצעים בביצור המקום ובהחזקתו. לא יהיה זה בלתי־סביר אם תטען עתה ישראל כי תהיה מוכנה לפנות את המוצבים הללו ולהעבירם לידי או"ם רק אחרי תקופת־מעבר שבה יוכח כי הסורים מכבדים את כל סעיפי הסכם ההפרדה. נוכח הגילויים החדשים של תוקפנות סורית וחבלנית וההידרדרות המוסרית המפתיעה בעמדת ארה"ב חייבת ישראל לבחון מחדש את הצעותיה הקודמות ולשנות אותן בהתאם לשינויים שחלו במצב. גם הויתור הישראלי על שיטת ישיבות עם הסורים כנוסחת הקילומטר ה־101, צריך עתה להיבחן מחדש. ההדדיות ביחסי ישראל־סוריה צריכה להיות מלאה ואין לקבל יותר את הסיפון האמריקאי על „הדדיות משולשת" ישראלית־סורית־מצרית, כלומר — שישראל עושה ויתורים הדדיים לסוריה תמורת ויתורים הדדיים בין מצרים לבין ישראל בחזית המצרית. הידידות המצרית־אמריקאית תהדק מעבר ואף תתגבר גם אם תעמוד ישראל בתוקף על דרישותיה להדדיות מלאה ביחסיה עם סוריה ולמניעת הידרדרות נוספת בעמדת ארה"ב כלפיה.

אחד במאי בסימן התחדשות

במציאות הישראלית הייחודית אין מנוס מבילוי כל חג וחג בתוכן אקטואלי. אחד במאי, חג העבודה הבין־לאומי, נושא אף הוא אופי מיוחד אצלנו. השנה הוא עומד בצלה של המערכה הצבאית הקשה ורבת־הקרבנות, הנמשכת בצפון, המאבק המדיני על זכותנו לחיות בארץ הזאת, בשלום ובבטחון. תשומת־לב ומחשבה מיוחדת מוקדשות הפעם לערי־הפיתוח ובראש וראשונה לקריית־שמונה, קרבן התקפת מרצחים שפלים, הזכאית וזקוקה למלוא העזרה והעידוד האפשריים.

ישראל העובדת מציינת את חג העבודה כשהיא מתברכת בריענון ובהתחדשות הנהגתה המדינית וההסתדרותית כאחד. לאחר לבטים ומאבקים בחרה מפלגת העבודה במועמד חדש לראשות הממשלה. בכך נפתח דף בארץ. המשאלה בלב רבים, בחג אחד במאי, היא שתקום במהרה ממשלה בראשות המועמד שנבחר בבחירות חפשיות וחשאיות על־ידי המוסד המוסמך הנהנה מאמון התנועה. ההגמוניה הפועלית בארץ תבוצר עם חילופי המשמרות בין דור האבות לבין דור הבנים — וככל שתקופת המעבר תקצר, כן ייטב למדינה. כן מתברכים פועלי ישראל בחידוש הנהגתה של ההסתדרות, עם בחירתו של מזכיר כללי חדש.

אף־כי הערך של סולידריות פועלית בין־לאומית נעשה פרובלמאטי, מחמת אכזבות תכופות מידידים, אין להתייאש ממנו. בימים, שבהם שתיים מתוך שלוש המדינות הראשיות באירופה המערבית נתונות לשלטון סוציאליסטים והשלישית, היא צרפת, שרוייה במלחמת בחירות רבת־סיכויים לשמאל, מצווה ישראל העובדת, יותר מאי־פעם, על חיזוק קשריה הבין־לאומיים הקיימים ועל טיפוח קשרים חדשים. התמודדות עם גילויי התנכרות היא אחד התפקידים הדחופים, שתנועת העבודה הישראלית חייבת להיות מודעת להם במיוחד ביום חגה.

הדו"ח ה־24 של מבקר המדינה

לחמת יום הכיפורים שהטביעה את חותמה על כל תחומי ...יים בישראל באה לידי ביטוי גם בדו"ח מבקר המדינה, ...הונח אתמול על שולחן הכנסת. המצב שבו נמצאו הגופים ...מבוקרים — הן בגלל גיוס חלק מעובדיהם והן בגלל צרכי ...שעה — הכביד על עריכת הבירורים הדרושים ומנע לעתים ...ת האפשרות לקבל הסברים מלאים, הדרושים במהלך הבי...דה ולקראת סיכומיה.

ואף־על־פי־כן מצליח הדו"ח ה־24 של המבקר, כמו ...יחות הקודמים, לחשוף חלק ניכר מליקויי המינהל הממ...תי ומפגמיו. חישוף הליקויים המפורטים והעקרוניים, ביתר ... והערכת משמעותם — כל אלה נותנים בידי הציבור, ...כנסת והממשלה מידע שאין ערוך לחשיבותו, במסגרת ...אמצים המתמידים לשיפור המערכת הממשלתית.

כמו בכל שנה יכולה הביקורת גם בשנת הדו"ח הנוכחי ...צביע על הישגים שונים בפעולות המשרדים אשתקד. אולם ...ור שהישגים אלה אינם מספיקים: עיון בדו"ח מאשר את ...צעת המבקר, שעדיין לא הושגה ההתקדמות הדרושה: ייתכן ...חת הסיבות לכך היא, שהדרגים הבכירים אינם נותנים ...יין עדיפות מספקת לתקינות המינהל, לייעילותו ולחסכוניותו.

אחד הליקויים החשובים שעליהם עומד השנה דו"ח ...בקר הוא, שהתקציב אינו משקף את כל פעולות הממשלה. ...ולות רבות נעשות מחוץ למסגרת התקציב והדבר מונע ...קוח יעיל — של הכנסת והציבור — עליהן. ליקוי מרכזי ...ר נובע מהאינפלציה. העליה המהירה במדד המחירים ...רכן גורמת, לדעת הביקורת, לגידול בהוצאות הממשלה, אך ...גבור, שלאוצר אין כלים מתאימים לדעת בכמה מסתכמים ...בות אלה ומה גודל הפער שיחולו בעתיד.

נושא אחר שעליו עמדה הביקורת היא היחס לאזרח, הן ...זקק לשירותי הממשלה והן כצרכן. מסתבר, שחלק מן ...שירותים שהממשלה מעניקה לאזרחים יקרים מדי, ולדעת ...ביקורת יכולה הממשלה לפעול להוזלתם. מהביקורת על ...כות החלב עולה גם שמשרדי הממשלה לא נתנו את הדעת ...דה מספקת לשלומו ולבריאותו של האזרח משום שלא ...קחו במידה מספקת על הליקויים בייצור החלב ובשיווקו.

מלחמת יום הכיפורים שינתה את מצב המדינה ואת ...ערכתנו ביחס לפעולות הממשלה. אחד מלקחיה הוא, שיש ...התייחס ביתר ערנות לכל תחום בחיים הציבוריים. אין ספק, ...מבקר המדינה צודק בקביעתו כי העלאת רמתו של המינהל ...ציבורי עשויה להיות בעלת חשיבות רבה ולתרום לשיפורים ...דרושים במישור הכלכלי והחברתי כאחד.

השילוש הבלתי קדוש

בפעם הראשונה מאז המלחמה: „הרחוב" המצרי מדבר

מאת אהוד יערי

שני שקרנים עומדים שוב רבים ביניהם: קולונל קדאפי, הטוען כי אין לו כל נגיעה לפרשת הקשר שנחשף בקאהיר; הנשיא סאדאת המטיל את האשמה כולה על שכם לוב. הצדק אינו עם אף אחד מהם. קדאפי אכן מימן, סייע ודחף את הקבוצה. אבל הקשר הוא פרי התארגנות מצרית טהורה ולא תוצאה של מזימה שטנית שהגה מוחו של קדאפי.

הילופי ההאשמות בין סאדאת וקדאפי בנושא זה הם במידה רבה בגדר הסחת דעת. סאדאת מנסה להסות את תשומת הלב ליריב הוותיק והמר של קדאפי. הבחושה בענייני שכבתו. ואילו קדאפי חוזר בהכרזותיו להחזיר את השאלה למסגרתה המקורית — כשאלה פנימית מצרית.

אין ספק כמעט, שקדאפי מוכן לתמוך, בהתלהבות רבה, בכל מי שיוצא נגד סאדאת. הוא מחפש בני־ברית בתוך מצרים ומקדיש לשם כך מרץ ומשאבים רבים. לפיכך יודע כל מי שמבקש לפעול נגד סאדאת, כי מובטחת לו תמיכה לובית. יש למי לפנות, יש ממי לקבל כסף וגיבוי תעמולתי.

אבל האיום שמולו ניצב סאדאת אינו ההתערבות הלובית, אלא דווקא יכולתו של קדאפי למצוא שותפים לעבירה בתוך מצרים.

והפעם היו השותפים האלה משני סוגים: פלשתינאים, כמו ד"ר סאריה, ראש הרשת שאירגנה את ההתקפה בבניין הקולג' הצבאי הטכני בקאהיר, וחוגים מצריים, הנמצאים בתחום ההשפעה של „האחים המוסלמים".

יש מכנה משותף בין איש כמו ד"ר סאריה, אנשי „האחים" וקדאפי. כולם מייצגים אסכולה לאומנית, שבסיסה באדיקות מוסלמית. כולם מתנגדים למגמות ההפוגה המסתמנות אצל סאדאת ולדיפלומטיה שהוא מבקש לחולל בכיוון מדיניותה של המדינה.

ד"ר סאריה היה בעבר מקורב מאד למופתי הירושלמי לשעבר חג' אמין אל־חוסייני. הוא נתפרסם בחיבוריו על בעיית החינוך הערבי בארץ־ישראל והיה קשור שנים אחדות בעיראק, לפני שיצר את הקשר שלו עם קדאפי. המופתי היה, כידוע, בן־ברית חשוב של „האחים המוסלמים" עוד לפני 1948. קדאפי אמנם מבער את קיני „האחים המוסלמים" בלוב, אך לצורך פעולה נגד סאדאת הרי הם שותפים רצויים ונוחים.

הדמות המעניינת ביותר בפרשה כולה היא דווקא דמותו של אחד האנשים שלא נעצרו יחד עם 75 חברי הרשת: השייך מחמוד גזאלי. בסוף שנות ה־40 היה גזאלי זה אחד מאנשי הדרג הראשון של תנועת „האחים המוסלמים". גזאלי היה האיש שניסה למצוא סינתזה כלשהיא בין סוציאליזם לאיסלאם וכתב על כך הרבה. כמו אחרים מהמנהיגים היותר מתונים של „האחים" מצא לו מקום במשטר החדש כדרשן באחד ממסגדי קאהיר וכאן לא נשמע שמו ברבים. עתה הספיקה השמועה בדבר מעצרו להוציא אלפי מתפללים להפגין ברחובות וגרמה להתנגשות עזה בינם לבין המשטרה.

השילוש הבלתי קדוש הזה קדאפי—סאריה—גזאלי טרם אמר את מילתו האחרונה. אבל לכאורה כדכיהים כאורעות השבועיים האחרונים, שכוחו אינו רב. לא זו הקואליציה שתוכל לסכן באופן רציני את סאדאת. ומוקדי התסיסה סביב המסגדים, בכספה של לוב ובעידוד סמוי של המתבלים — יכולים להטריד, אך לא יותר מזה.

עד כה, מאז המלחמה, גבר סאדאת על מוקדי ההתנגדות בתוך המשטר: הייכל ומרעיו והגנראל שאזלי ועמיתיו. עכשיו עמד בפעם הראשונה מול קשר שהוליד „הרחוב". ועמד גם בו. גם הנסיונות הבאים לעצור אותו — אם לא להדיחו — יהיו, בהכרח, בני „הרחוב" — כל עוד לא יתרחבו הבקיעים שבתוך הצמרת. ו„רחוב" במצרים פירושו כיום סטודנטים ו/או מתפללים.

לכן מקדיש סאדאת תשומת לב רבה לאוניברסיטאות ומותר להניח, שהוא יתפנה יותר גם לקהל באי המסגדים. ואין זה מקרה, שסיסמתו החביבה ביותר היא „דת ומדע". דת — למסגדים, מדע — לסטודנטים.

אמור
לא
לאינפלציה
הצמד כספך למדד בתכנית יתרון 10000
בתכנית יתרון 10000 אתה יכול להפקיד כל סכום עד 10000 ל"י
גם בתשלומים חודשיים החל ב־50 ל"י לחודש,
וליהנות מכל ההטבות שבתוכנית:
• מענק של 10% (עד 1.000 ל"י)
• החסכון בתוספת המענק צמודים למדד
• ריבית מצטברת
• הכל פטור ממס.
פרטים בכל אחד מ־192 סניפי
בנק דיסקונט לישראל בע"מ בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

המלחמה הקרה של הערבים נגד ברה"מ

מיוחד ל„דבר", מאת ג'וזף קראפט, ביירות

„המלחמה הערבית ה„קרה" היא מבצע יסקינאני; אלא שזו לדראשונה קיבלה משמעות אקטואלית. כבן מצרים וערב הסעודית עושות עתה כל אשר ביכולתן כדי להתגרות בברית המועצות.

יתר מדינות ערב נאלצות אף הן לנקוט עמדה לכאן או לכאן. ומבטם ראשון נראה הדבר שהנה הגיעה שעתה הגדולה של ארה"ב להתמודד, ובהצלחה, עם ההשפעה הסובייטית באיזור. אלא שעדיין רב הספק אם אמנם מותר לוואשינגטון לצאת לעימות עם ברה"מ בזירה המזרח־תיכונית — אך ורק למען הנשיא סאדאת והמלך פייצל.

השחקן הראשי בהצגת „המלחמה הקרה" הערבית הוא, כמובן, נשיא מצרים סאדאת. לא עובר יום מבלי שסאדאת לא ישפוך זעמו על הסובייטים לפחות פעם אחת. בראיון לעתונאי אמריקאי, מערב־גרמני או לבנוני. בראיונותיו העתונאיים מנסה סאדאת „לגלות בסוד", כי הרוסים ניסו להערים על הערבים, כאשר תבעו מהערבים לוותר על המלחמה הן לפני שפרצה ביום הכיפורים וכן בשעות הראשונות לאחר שכבר החלה. הוא היטווה את הרוסים ל„סוחרי המוות" המעוניינים לספק נשק לערבים אך ורק תמורת בצע הכסף. כן טוען סאדאת שהסובייטים אמנם סיפקו נשק לערבים, אך עשו זאת ביד קמוצה, והיינו בקמצנות ובבצורה. הוא אפילו מיהה על שהסובייטים השאירו את מצרים „עם ידיים כבולות" כש„יצאתיה חשופים לאויב".

המלך פייצל אינו כה גלוי לב בהפחות האשמות כלפי ברה"מ. אולם הוא פועל יד־ביד עם סאדאת מאז מלחמת יום הכיפורים. יתר על כן, פייצל אינו מחמיץ הזדמנות כדי להשמיע באזני מבקריו — לרבות באזני שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר — את האזהרה מפני הסכנה הנשקפת לעולם מה„קומוניזם הציוני".

לנשיא סאדאת ולמלך פייצל סיבות טובות להתנגד למוסקוה. לשניהם היסטוריה אישית ארוכה של סלידה מהקומוניסטים. כאשר אלה מדגישים עתה את שנאתם לקומוניזם, יש ביכולתם להביך את המשטרים הערביים האחרים והתנועות הפוליטיות הערביות שהתנגדו בעבר למשטר במצרים ובערב הסעודית. ואכן הצליחו סאדאת ופייצל לא רק לגרום מבוכה לשליטי ערב האחרים, אלא אף להרגיע את עצמם לקרבנותיו של האנטי־קומוניזם המצרי והסעודי.

מבטם חסוף אפשר להסיק שארה"ב עתידה להרוויח הרבה ולא להפסיד דבר בהמסע האנטי־קומוניסטי המנוהל בידי סאדאת ופייצל. בראש וראשונה צפויים לארה"ב עסקים טובים עם המזרח התיכון. הנשיא סאדאת והמלך פייצל — הם הזוקקים לזכותם את הסרת חרם הנפט בעל ארה"ב. הם גם מוכנים את שאר ענפי הסחר לאפיק האמריקאי, ובמיוחד בנושא רכש הנשק והבניה.

כובן שהדיפלומטיה האמריקאית עושה מאמצים להסבין להם במולות התיכון. מאמציו ומשטותיו של קיסינג'ר נשאו פרי עד כה, בעיקר בכוח שממשלת מצרים בדיפיאה את האמריקאים כמביאי השלום, על פני הצרפתים, הבריטים או הרוסים.

אולם קיים בכל זאת גבול אשר אליו מסוגלים המצרים והסעודים

ישראל משלמת מחיר המשחק

ניקסון נעתר לבקשת שר החוץ המצרי ונתן יד לגינוי ישראל ערב צאת קיסינג'ר לאזור

מאת יהושע תדמור

...בעה האחרונה במועצת ה־... לא גרמה נזק של ממש ...ל ישראל, אולם מן הבחינה הפסיכולוגית־פוליטית היה ...ם פגיעה. כי מה פשע ...גינוי חד־צדדי של ישראל ...רצח הנפשע בקריית־שמונה ...פילו תופסים אנו את כבו־ ...יהיים כאלה; אפילו יהי־ ...שכל הדיון במועצת הבט־ ...בות והצבעה, לא זכו להד ...ש בהתנהגות ארה"ב, אין ל־ ...מבשבעותם המדיניות של ...

...ך שבוע תמים ניסה שר־ ...האמריקאי הנרי קיסינג'ר ...את שר החוץ הלבנוני שלא ...במועצת הבטחון הצעת ...חד־צדדית לישראל. הצעתיה ...את ארה"ב. אלא שהלבנוני ...ממשלתו אינה יכולה לנ־ ...הפניין לסדר היום. משום ...ת כפריים לבנוניים חיים ב־ ...מפני פעולות־גמול של יש־ ...ממשלתם אינה מסוגלת ל־ ...יהם כיאות.

...ג'ר ניסה לצגן את הרו־ ...יפם כך גם דחה את מתן ...ת למשלחת האמריקאית ...לשכנע את פהמי, שר החוץ ...שישפיע על עמיתו הלב־ ...אלא שעד מהרה התברר ...עתו של שר החוץ המצרי ...הפוכה.

...די הקלעים ביקש שר ה־ ...מצרי להתקבל אצל הנשיא ...ובשיחה גלויית־לב דן עמו ...שלמה של נושאים בפלוי ...בשותף בהם גם הנושא שב־ ...מועצת הבטחון. בסופו של ...הכריע ניקסון אישית, שעל ...ארה"ב להצביע בעד גי־ ...של ישראל. וכאמור, בהצבעה עצמה אין חשיבות של ממש. אך חשוב לנסות ולהבין מדוע החליט ניקסון כפי שהחליט.

ערב צאתו של קיסינג'ר למסע נוסף בבירות המזרח־התיכון נראה היה לו, לניקסון, שהוא חייב להיענות לפנייתו של שר החוץ המצרי ולאשר לקיסינג'ר את הדרך אל בירות ערב. אמנם הצד השני של קיסינג'ר במסעו זה הוא שיחות ההפרדה בין דמשק לירושלים, אך בד בבד פותח קיסינג'ר בסיבוב־שיחות נוסף בבירות ערב, שיחות הרחק מתחומי הסכסוך הישראלי־ערבי.

במסע זה, כבאלה שקדמו לו, משמשים הביקור בקאהיר והשיחות עם סאדאת גולת־הכותרת של המסע. קיסינג'ר מאמין עתה, עוד יותר מאשר בעבר, שהמפתח לבירות ערב עובר דרך קאהיר. דרך ארוכה עשה שר החוץ האמריקאי במזרח־התיכון ובמהלכה הפך לאישיות רצויה ביותר בכל בירה ערבית. כל שליטי ערב יוצאים לקראתו, מבקשים שיכלול את בירותיהם במסע הקרוב, לרבות הסורים. יש לו לקיסינג'ר כשרון נדיר, שספק גם בישראל, לשכנע את מארחיו שאין כמוהם קרובים ללבו ושאין לארה"ב עניין קרוב יותר מענייניהם. מאחר שהצליח להציג בהגינות לפני כל אחד מהצדדים היריבים באיזור את עמדת הצד השני, זכה בברכת כולם.

הפעם מרחיק קיסינג'ר במסעו. הוא יצא גם לבחריין הנתונה לאיומי עיראק, לתימן ושוב לריאד ולאלג'ירייה, נוסף על קאהיר דמשק וירושלים. כבעבר כן גם הפעם, בכל סיור כלולה נסיכות נפט נוספת, לשם ייסוד הדורים וקשירת קשרים, להבטחת זרימת הנפט והידוק היחסים הכלכליים בעתיד.

הסובייטים אינם מסתירים את מגינת־ליבם ועצבנותם. הם מאיימים לטרוף כל הסדר באיזור באמצעות הקצנה חריפה של עמדות דמשק והפלשתינאים. וכל עוד לא עלה בידו קיסינג'ר לשתף את הסובייטים, ולו במשהו, בהסדר; כל עוד לא עלה בידו להעניק להם תחושה שהם חלק מן התהליך הארוך של עשיית שלום במזרח־התיכון, ספק אם יושג הסדר של ממש בין ישראל לשכנותיה. תמיד יוכלו הסובייטים להסית ניגודים ולסכסך: תמיד יוכלו לספק נשק, לעודד מעשי אלימות ורצח, עד למלחמה, ולערער כל הסדר.

קיסינג'ר סבור היה שיוכל לתמרן כך שמוסקבה תשאר בחוץ. גם ישראל נאלצה לבסוף לשחק את משחקו, בלי שנתנה את מלוא הדעת על משמעות הדבר. ההזדמנות שנוצרה בדנוחה לפתוח בדו־שיח עם הסובייטים לא נוצלה כהלכה. בינתיים נידרדרו הדברים בצפון, ובעוד קיסינג'ר נוחל הצלחות והישגים במצרים ובמזרח־התיכון כולו, הפך כל ביקור של גרומיקו בקאהיר או בדמשק למקור אכזבה ותסכול.

ביקורו האחרון של גרומיקו בקאהיר לא עלה יפה. נסיונו לעכב את תהליך ההידברות המצרי־אמריקאי נכשל. סאדאת פתח בעקבות ביקור זה את סגור פיו והחל לקרוא תגר על ההשפעה הסובייטית במזרח־התיכון כולו, עד שנדמה למוסקבה שהיא הולכת ומאבדת את כל מאחזיה באיזור, מאלג'יריה עד המפרץ הפרסי, להוציא את סוריה ועיראק. בייאושם עוד עשויים הסובייטים לפתוח במהלכים נגדיים. ומי יודע אם לא יהיו אלה מכוונים להפיכת הקערה על־פיה באמצעות מלחמה חדשה באיזור.

יש להניח שקיסינג'ר עשה כל שביכולתו באמץ עליון לשכנע את גרומיקו שלא יפריע למאמצים להפרדת הכוחות בין ישראל לסוריה. הוא הבטיח לו אל נכון שמיד עם השגת הסכמים העקרונים יבואו הצדדים לג'נבה לסיום המו"מ, ושחתימתו הסופית תיעשה בנוכחות שרי החוץ הסובייטי והאמריקאי כאחד.

אלא שישראל כבר משלמת את מחיר המשחק המורכב הזה. החלטת ניקסון להורות למשלחת האמריקאית באו"ם להצביע בעד גינויה של ישראל היא חלק ממנו. פירושה האמיתי: שינוי גישת־הכוח באינטרסים האמריקאים באיזור, במאמץ להעמיק את החדירה והנוכחות האמריקאיות במצרים, במדינות הנפט ובמזרח־התיכון כולו. האמריקאים יכינו עתה להסתייע במצרים, בסעודיה ובשאר מדינות ערביות מתונות כדי לבלום ולנטרל את הסובייטים; הם יעשו מאמצים בלתי־נלאים כדי להבטיח זרימת הנפט בעתיד, לשכנע את מדינות הנפט, שהפכו לפתע לגורם מוניטארי בשוק הבין־לאומי, להשקיע יותר ויותר בארה"ב ולרכוש בה את צרכיהם הגדולים: החל בידע טכנולוגי וכלה במטוסים וצוללות, הקמת מפעלי דשנים ותעשיות מתוחכמות והשקעות במאות־מיליוני דולאר בחוץ ארה"ב.

חובה לציין שעד כה לא חלה הרעה משמעותית ביחסה של וושינגטון לישראל, לא בתחום החימוש, לא באשראי הנרחב ולא בהתחייבות האמריקאית לגבי שמירת שלומה ובטחונה של ישראל. דבריו הפומביים האחרונים של קיסינג'ר הם הוכחה לכך והם גם סימן, שאף אם חלים שינויים באינטרס האמריקאי, עדיין יש לישראל די משקל ואהדה בדעת־הקהל ובגבעת הקאפיטול. אך האזהרה ניתנה וטוב נעשה אם נפקח עינינו לראות את המתרחש.

...ץ לאפוטרופסות הקיבוצית

...וי מפנה בקשרי הגומלין בין משקי הגליל וקריית־שמונה

מאת דויד שליו

יחסי־הגומלין בין קיבוצי הגליל לבין תושבי קריית־... ומוסדותיה אפיינו כל התנודות קיצוניות. התקופה ...ית ביחסים אלה היתה לכ־... בימיה הראשונים של הע־... העצמית, כשזו היתה עדיין ...ה מעברה. מעברת קריית יוסף (על שם יוסף טרומפלדור) הוקמה בחלקה בר־... 1949 ושמה הוסב לאחר ...קריית שמונה (לזכר שמונת ...ה ומגיניה של תל־חי שנפלו ...יא באדר תר"פ, 1920). ...עזר ק ר ו ל המבנות. לכך „השומר" הוותיק כפר גלעדי ...נהלן אז בהסכמת המוסדות המעברה, שתושביה היו ... מהיכן שביקשו להקים ...ה כעין עיירה חקלאית. קרול ...ה גרתם למשימה בכל המ־... ו חום־הלב שאפיינוהו, ולא ... זכה לתואר „האבא של ...יוסף". אלא שבימת האר־... ופסות האבהית, שגלותה ...לזהו המסורה, לא תאבה את ...ם של העולים החדשים ...נסו. בתום תקופה המעבר ...הראשונה עליהם, להיות עצ־... ם לא בני חורין, ויותר הכי־... של בעלי החסות טובות ...יהם.

בברוצת השנים נוצרו בין קיבוצי הגליל לבין תושבי קריית־שמונה, ולאחר־מכן גם חצור הגלילית, יחסים שפוך מעבידים למעבידים: הקיבוצים היו כמעבידים לכל דבר ותושבי עיירות הפיתוח — שכירים. אמנם נעשו מפעם לפעם נסיונות לדיקום יחסים שיחרגו מן הסיכוד הפרופסיונאלי, אך רק קיבוצים בודדים הצליחו ליצור מערכת יחסי ידידות כזו בינם לבין תושבי קריית־שמונה, בבחינת יחסי כבוד־שבב.

האסון שפקד את קריית־שמונה בימים אלה הוכה בתוצרה עמוק את חברי הקיבוצים בגליל, וכי חן שהקיבוצים בגליל הם „אשמים בעשה". לא הסתפקו רק בתגבת צער, אלא קראו לכנס־חירום ביד מה המועצה האזורית, שבו דנו על האמצעים שיש לנקוט כדי להחיל תבנית יסודית במערכת היחסים בין הקיבוצים לבין תושבי קרי השכונה.

הנימה השלטת בכנס־החירום היתה: יש לשים קץ לעידן „האפוטרופסות הקיבוצית" על קריית־שמונה, חצור הגלילית ומגדל העמק הכושרים בגליל; יש להשתית את הקשרים על יחסי אנוש, על קשרי משפחה, על קשרים אישיים בין נוער לנוער, בין הורה להורה, בין מורה למורה וכו'. נציגי הקיבוצים שנכחו בכנס ציינו בצער, כי נוצר משבר אמון בין הקיבוצים לבין תושבי עיירות הפיתוח, ובשל כך הצד כיקו רגשי הקנאה והקנאה של תושבי עיירות הפיתוח כלפי חברי הקיבוצים בגליל. כדי להתגבר על משבר זה יש לבנות מערכת יחסים חדשה, מושתתת בעיקר על מגע אישי; הוצע שהפעולה המשותפת בתחומי הספורט, התרבות, בקרב המשפחות והנוער, בשכונות ובבתי־הספר ייעשו בהתנדבות וכי במקביל לכך יורחב גם שיתוף פעולה במישור המשקי־כלכלי (למשל, מכבסה משותפת למועצה האזורית ולמועצה המקומית שהמפעלה ביבים אלה).

בכנס הותוו קווי פעולה, שחלקם בוצעו כבר על־ידי קיבוץ איילת־השחר בחצור הגלילית ועל־ידי קיבוץ גונן בקריית שמונה.

בין היתר הציע אחד החברים להזמין משפחות מקריית־שמונה לבריכה השחייה המשוכללת של הקיבוצים, הציעו שמשפחות בקיבוצים יאמצו משפחות בעיירות הפיתוח; חבר על דמוקן מבטא צער במחשב ולקיום פעולות ספורט משותפות (למשל, קבוצת כדורגל משותפת לקיבוץ כפר בלום ולקריית־שמונה), על שליחת מדריכים ומורים מקצועיים ופסיכולוגים מהקיבוצים לעיירות הפיתוח, על קיום מועדוני נוער משותפים, על יסוד גרעיני הכשרה והתיישבות של נוער מקריית־שמונה וחצור הגלילית שיצטרפו לקיבוצים, על פתיחת חוגי פעילות שונים בקרב המבוגרים בעיירות אלה וכו'.

זאב שהציע להפוך את בית איידלשטיין בקריית־שמונה למועדון „צותא" משותף לקבוצים ולעיירה, ליסד תזמורת נוער משותפת ומקהלה אזורית. הדגיש שהפעולה צריכה להיעשות בהתנדבות ובסדר הפוך: מלמטה למעלה, מהמשפחה והשכונה אל המוסד וההנהגות. היתה אמת עמוקה בדברי חברי הקיבוצים שאמרו: „עיירות הפיתוח הן חלק מחיינו ואולי תנאי להיותנו; „אנחנו, קיבוצי הגליל, נשאר כורם הקבע להגשת צורה לקריית שמונה. גם לאחר שיחלוף גל ההזדהות מבחוץ".

אין ספק שאפשר ליצור בשורת יחסי אמון והגנים, מכובדים וגלויים בין תושבי קריית־שמונה לבין חברי הקיבוצים, יחסים שיתרון לטובת הכל.

(המשך בעמ' 15)

1 במאי 1974...1 במאי 1974...1 במאי 1974...1 במאי 1974...1 במאי 1974...1 במאי 1974...1 במאי 1974...

הקרוב והרחוק בסוציאליזם הישראלי

מאת יהודה גוטהלף

אחר דיכוי הקומונה הפאריסאית (1871) אמר טיאר, ראש ממשלת צרפת: „לעולם לא ידובר עוד על סוציאליזם". אולם כעבור זמן קצר, ב־1893, הכריז ויליאם הארקורט, כ־מנהיגי הליברלים האנגלים: „כולנו עכשיו סוציאליסטים". גם כיום יש אומרים: הסוציאליזם כבר קיים, ואחרים טוענים: הסוציאליזם לא יקום לעולם.

הסוציאליזם לא נתממש עדיין ב־שום ארץ. יש ארצות בהן ניתן להגשימו בבת אחת בגזרה ממלכתית, ואחרות שלא ניסו עדיין מימושו המלא בצורה עקיבה, דמוקראטית. אולם הסוציאליזם הוא כוח היסטורי, וכפי שאמר ה.ג. ואלס: תשליך אותו דרך הדלת והוא יחזור בדלת אחורית. הסוציאליזם התגשם כבר בחלקו והוא יוסיף ויתגשם.

סוציאליזם מהו?

לעתים שומעים אנו מפי הקיפים ליברלים, כי הם כבר נפטרו ב„מוכה" זה. [illegible]

[illegible]

גם בימי הירום?

היש טעם לעסוק בישראל ב־הלכות הסוציאליזם, כאשר אנו נתו־נים בימי הירום, בתקופה של קיבוץ גלויות, בעידן הטכנולוגי, בראשית בנין המדינה?

ימי הירום הממושכים הם המחייבים גיוס כל משאבי הארץ, ריכוז כל כוחות העם. [illegible]

[illegible]

המיוחד

בכאן ליהוד של הסוציאליזם הי־שראלי, ובעיקר הפעם על שתי המגמות העיקריות:

א) התפקיד החלוצי של תנועת העבודה בהקמת המדינה [illegible]

ב) אחדות הדרך והמטרה. [illegible]

לאן פנינו מועדות?

[illegible]

אשליות וסכנות של השמאל החדש

מאת נחום אורלנד, סופר „דבר" בגרמניה

[illegible]

הפועלים והפרולטריון

מאת אירווינג ראו

[illegible]

לוקאץ' ומארקוזה

[illegible]

בני הפועלים — לאן?

[illegible]

חיפושי דרך נואשים

[illegible]

דרכים שונות

[illegible]

פינת הנהג האדיב

הנהגים ששמותיהם מופיעים להלן הצטיינו במעשי אדיבות וזכו בפרס כספי בסך 25.— ל"י כל אחד.

1. מר דוד בן מיכאל מירושלים. איפשר להולכי רגל אשר המתינו לחצות את הכביש בבטחה.
2. מר עמוס אפשטיין מזכרון יעקב. עצר את רכבו והגיש עזרה לנוהג רכב אחר, אשר נשאר ללא דלק.
3. גב' אסתר הרץ מתל־אביב. נתנה אפשרות לנוהג רכב הנמצא בנתיב לא נכון להגיע לנתיב בו עליו לנוע בקרבת רמזור.
4. מר יעקב ברץ מרמת־גן. עצר את רכבו וסייע לנוהג רכב אחר, אשר נעצר עקב תקלה.
5. מר גדיאל ארבין מקרית־טבעון. איפשר לנוהג רכב אחר אשר בא מדרך צדדית להשתלב בזרם התנועה.

כל הכבוד לנהג האדיב!
זכור
תן זכות קדימה לחיוך...

המועצה הלאומית למניעת תאונות — חברת מתנ"ס

קחי בחנות קופסת „גלית"

אבקת הכביסה המהפכנית לכביסה ללא מכונה וללא ביו שהוכיחה עצמה במחקר מדעי ובדרישת עקרת הבית כעולה על כל מה שידעת עד כה.

מוצר של קלין עוד יותר טוב!

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי השומרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא „תכנית מס' ש/139 — צמח פרדס — המהווה שינוי לתכנית מס' ש/1 — תכנית מיתאר פרדס חנה" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

כן נמסרת בזה הודעה, כי שינוי התכנית האמור משנה התחולה על התכניות המפורטות דלהלן:

תכנית מס' 29 — תכנית פרדס חנה;
תכנית מס' 101 — חלוקה פיקא 1;
תכנית מס' 102 — חלוקת פיקא 2;
תכנית מס' ג/248 — מרכז פרדס חנה;
תכנית מס' ג/386 — מרכז הנוטה בפרדס חנה;
תכנית מס' ש/102 — מרכז התכנית פרדס חנה.

עיקרי הוראות שינוי התכנית — בשטח של כ־750 דונם בין דרך חדרה — עפולה ודרך חבצלות, ובין גבול הגושים 10100—10102 ממערב ודרך עקיבא ממזרח — הם:
1. מתן אפשרות לפיתוח השטח, על יסוד תכנית מיתאר פרדס חנה.
2. הקצאת שטחים לדרכים חדשות, להרחבת דרכים ולשבילים להולכי רגל ואפשרות חלוקה של השטחים.
3. הצעת מספר שינויים בייעוד השטחים כולל יצירת אזור א' מאורגנים למלאכה ומגורים.
4. [illegible]

גוש 10101 חלקות 23—30, 32—42, 64—76, 101—115, 121—126, 130; חלקי חלקות 116—118.
גוש 10102 חלקות 1, 4—15, 17, 20—28, 31—42, 44—50, 52, 65—70, 76—92, 95, 99, 103—105, 122, 129—135, 147—168, 174, 176—181, 185—194, 196—208, 210—215, 219—221, 227, 229—236, 314, 315, 321; חלקי חלקות 128, 139, 239.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן הועדה המקומית, [illegible]

ד"ר גמליאל
יו"ר ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה

תאריך: כ"ב ניסן תשל"ד — 14.4.74

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, באר־שבע, הופקד שינוי תכנית [illegible] — 113/03/5 — [illegible] גוש 38081 [illegible]

[illegible]

כ"ג בניסן תשל"ד 5 אפריל 1974.

מלווה מצבי
רכוש מלווה מלחמה מרצון

דו"ח מבקר המדינה לשנת 1973 — ממצאים עקריים

...קויים במנועי טנקים ...יגורים בבדיקות רכב ...עו בכוננות למלחמה

...שנערכה החודשים כס־
...מלחמת יום הכיפורים
...ר המדינה, כי פיגורים
...תקופתיות של רכב ר־
...יר של מנועי טנקים ר־
...יה בהם כדי לפגוע ב־
...ידיה.
...לפני מלחמת יום ה־
...הצביע מבקר המדינה
...ד המרכז על החומרה
...וא מייחס לפיגורים ב־
...יקות תקופתיות בכלי־
...אחסנים במחסני חירום
...דעת המבקר היה בכך
...בכוננות הרכב ולהרס
...שלו.
...שנערכה באחת כסדנ־
...ד בחודשים מארס עד
...נמצא, כי בוצעו בדי־
...ליים תקופתיים רק ב־
...לי הרכב, שהיו מצויים
...ההכבית. על הסדנה
...בשנת 1972 ב־335
...ונגמ"שים, ב־117 טנ־
...ב־136 ג'יפים וב־456
...למעשה נבדקו רק 54
...רכב אלה וחלק ניכר
...נבדק בהפרש שלוש עד
...ם. זוהי תקופה הכפולה
...פרק הזמן שנקבע ב־
...ם בביצוע בדיקות תקו־
...קים היה פיגור בשיעור
...20 אחוז.

אם כי הסדנה טיפלה רק במחצית מכלי הרכב שהיה עליה לבדוק היא העסיקה את מספר העובדים המלא, שהיה דרוש לביצוע הבדיקות בכל כלי הרכב, ומספר שעות העבודה שנרשמו לביצוע כל בדיקה תקופתית היה

צה"ל

גדול מהמתוכנן. הפרשי הזמן הגיעו למאות שעות ויותר לכל כלי רכב.

באוגוסט 1973 קיים משרד מבקר המדינה דיונים עם נציגי פיקוד המרכז על ליקויים אלה. בדצמבר 1973, אחרי מלחמת יום הכיפורים, הודיע ראש מטה פיקוד המרכז למשרד מבקר המדינה על הפעולות שנעשו כדי להבטיח ביצוע הבדיקות התקופתיות בכל הרכב המאוחסן במחסני החרום של היחידות שבמרחב הפיקוד. ראש המטה הודיע גם כי נבדק כוח האדם של יחידת הסדנה, כדי להתאימו לצרכים.

אורך חיים קצר מדי של מנועי טנקים וזחל"מים

במנועים של טנקים וזחל"מים נתגלו ליקויים, שחייבו להשביתם לאחר שעות פעולה מעטות יחסית. בלאי מהיר כזה נתגלה במנועים שנוקזו ומשרד מבקר המדינה דן על כך בספטמבר 1973 עם מפקד מרכז שיקום ואחזקה. הביקורת עמדה על החומרה שבמימצאים אלה וציינה, כי הבלאי המוגבר פוגע בכוננות הרכב הקרבי המשוריין ומלבד זאת הוא גורם להוצאה כספית ניכרת. מחיר שיקום מנוע לטנק מהסוגים שנבדקו היה מ־20,000 ל"י עד 25,000 ל"י, ובבדיקת שלושים מנועים משוקמים של טנקים נמצא, כי חמישה מהם הוחלפו אחרי 9—12 שעות נסיעה, שבעה הוחלפו אחרי 16—19 שעות נסיעה, והשאר אחרי 48 עד 90 שעות פעולה.

מפקדת קצין חימוש ראשי ערכה סקר במאי 1973 לבירור הסיבות, שגרמו להשבתת מנועים לטנקים. בין השאר נמצא, כי שיטת ההרצה של מנועי הטנקים הנהוגה במרכז שיקום ואחזקה גורמת לבלאי מוגבר. תהליך ההרצה היה שונה מזה שהיצרן המליץ עליו ולא תמיד בוצעו בשלמות כל שלבי ההרצה. סיבות אחרות לבלאי המוגבר היו פעולות המנוע בטמפרטורות גבוהות וכצריכת סיכה לא יעילה.

בהערותיו לממצאי הביקורת ציין קצין חימוש ראשי סיבות נוספות לבלאי המוגבר: אי־ביצוע בחינה והרצה של מנועים מיובאים; נזקים מכאניים למנוע תוך כדי הובלתו ממרכז שיקום לבסיס אחסנה; נזקים טכניים שנגרמו למנוע תוך כדי הרכבתו ברכב בסדנה; והפעלה לא נכונה של מנוע בסדנה בתום הרכבתו. המבקר מעיר, כי דרוש שהמטכ"ל ינקוט פעולות שיביאו לתיקון הליקויים.

בתגובת האוצר נאמר, כי מפקדת קצין חימוש ראשי מתעדלת לתקן את הליקויים במנועים ובטיפול בהם, תוך כדי מגעים עם היצרן גובש תהליך הרצה משופר למנועי טנקים מדגם „קמינס" ושופרה מערכת הקירור של המנועים. עתה יש צורך בפיתוח מערכת סינון האוויר והוגשה בקשת תקציב לצורך זה.

במרכז השיקום למנועים הוחלף ציוד העבודה והונהגה ביקורת מניעה כדי לשפר את האיכות של המנועים המשוקמים.

נבנצל: עדיין לא ניתנת עדיפות ראוייה לתקינות המינהל!

כפי שאפשר היה לצפות „השפעת מלחמת יום הכיפורים על הכנת הדו"ח זה ועל הגשתו היתה מוכרה מרובה" — קובע מבקר המדינה בהקדמתו לדו"ח השנתי מס' 24, שהוגש אתמול על שולחן הכנסת. נוסף לקשיים שנבעו מהכח גיוס עובדי הביקורת, אומר המבקר, שהמצב שבו נמצאו הגופים המבוקרים היה מכביד אף יותר. בגלל הגיוס וצרכי השעה הנצרכה הבקורת להתחשב בכך, שלא תביד עמד לרשותם כוח אדם מספיק לבירורים ולמתן הסברים הדרושים במהלך הביקורת ולקראת סיכומה.

לדברי המבקר „היו נושאים אשר נידונו לפני פרוץ המלחמה, ובעקבותיה ירד בקרבם בסולם העדיפויות. והיו אחרים שבמבטיהם השתנה שינוי יסודי; לצומתם עלו נושאים רבים עקב המלחמה, שהביקורת לגביהם היתה דחופה וראויה להגיע לסיכום בהקדם. התוצאה היא, שהדו"ח, שהוכן תוך חודשים מעטים מאז הפסקת האש, כבר כולל מימצאי ביקורת רבים הקשורים למלחמה".

כבר שנים שרגנת הביקורת — נאמר בהמשך ההקדמה — „על יסוד מימצאי הביקורת ותוצאות הבירור של תלונות הציבור גב יחד, שלשמת יעדים אחרים אינה ניתנת, בדרג הקובע לגבי ניהול ענייני המדינה, עדיפות ראויה לצורך הבולט להביא לשיפורים במינהל, ביעילות פעולתו בין כתליו ובמגעיו עם הציבור, בחסכוניותו, ובתחומים לא כעטים גם בתקינותו. אלה הם צרכים אשר הכל דוגלים בהם; כה עדרוש הוא מאמץ גדול ומתמיד לשם יישומם הלכה למעשה. בכל שנה יש היבטים רצויים, אולם בכללם אין הם מצטרפים לכדי בידות ההתקדמות הדרושה. המלחמה שינתה — לדעת המבקר — בהרבה את מצבה של מדינתנו; אחת התוצאות היא, שאנו מוכרחים להתייחס ביתר קפידה לכל תואם בחיינו הציבוריים, מבחינת תרומתו האפשרית להיציבותה ולחיזוקה של המדינה. ללא ספק העלאת רמתו של המינהל הציבורי עשויה להיות בעלת משקל רב מאוד, במישור הכלכלי והחברתי גם יחד" — כסיים המבקר.

בהקדמה להערות של האוצר מציין האחרון, כי „השפעת מלחמת יום הכיפורים הטביעה את חותמה על חיינו הציבוריים והחברתיים. דבר המחייב את כולנו לנהוג ביתר חסכון, יעילות ותקינות בניהול הפעולות הממלכתיות והציבוריות".

שר האוצר מוסיף עוד, כי הוא „תמים דעים עם מבקר המדינה, כי למינהל הציבורי תפקיד רב חשיבות במישור הכלכלי והחברתי, וכי יש להמשיך לעשות להעלאת רמתו ולשיפור דפוסי פעולתו".

*

בעריכת הדו"ח לפרסום השתתפו סופרי „דבר": א. גבע, י. בינרתי, ד. ליפקין, ת. ליפשיץ, י. לנדרס, ש. מרדלסון וא. קושניר.

תע"ש פיגרה באספקה

בביקורתו על תעשיה הצבאית מתעכב הדו"ח על התופעה, שכל שנה מעבירה תע"ש לשנה שלאחריה אספקה של חלק ניכר מהזמנות. כך, למשל, על־פי תכנית האספקה המקורית לכוחות היבשה לשנת הכספים 1972, היו כ־6 אחוזים מסכום ההזמנות מיועדים להצלכה בשנת הכספים 1973. בתכנית מעודכנת מאוקטובר 1972 הוגדל היקף ההשלמות ל־26 אחוז ובסוף שנת הכספים הזו הועברו להשלמה בשנה שלאחריה 34.5 אחוז מסך ההזמנות.

הנהלת תע"ש הסבירה דחיה זו בנימוק, שהייצור של רוב המוצרים נמשך תקופה ארוכה, וזו אינה מסתיימת דווקא בסוף שנת הכספים. תכנית ההצטיידות הסופית מתקבלת בתע"ש קרוב מדי לתחילת שנת הכספים ואי־אפשר להכין בעוד מועד את כל החמרים הדרושים לייצור. לפיכך מביעים חמרי־הגלם בחלקם בתחילת שנת הכספים ואז ניגשים לייצור הרכיבים. רק לאחר הכנתם ניגשת תע"ש לעבודות ההרכבה. דיון על הפיגור של תע"ש באספקה נדון גם אצל מנכ"ל משרד הבטחון. זה קבע, כי אם בכוונת תע"ש לדחות אספקה כדי להסות את התעסוקה במפעליה, נוכח צמצום ההזמנות החזויות לשנה הבאה, עליה לעשות זאת אך ורק בתיאום עם המטכ"ל/אג"א ובהסכמתו. מבקר המדינה סבור, שדחייה של חלק גדול מהאספקה המתוכננת לשנה הבאה עלולה לפגוע בתכניות. במיוחד כשהיא אינה מתואמת במילואה עם המזמין.

בדו"ח כלולה בדיקה של אספקה לכוחות היבשה. באמצע מאי 1973 העבירה הנהלת תע"ש למטכ"ל/אג"א ולאגמ"ד תכנית אספקה לשנת הכספים 1973, עם פירוט של המוצרים, כמויותיהם, ערכם הכספי ומועדי אספקה לפי רבעונים. 85 אחוז של התכנית נועדו לאספקה בשנת הכספים 1973, מזה כ־40 אחוז במחצית הראשונה של השנה. אספקת כ־12 אחוז של התכנית נדחתה לשנת 1974. לשאר ההזמנות וכן לאספקות שנדחו לא נקבעו מועדי אספקה. לפי הדיווח הסתכמה האספקה בפועל לכוחות היבשה באפריל־ספטמבר 1973, בכ־78 אחוז מהאספקה המתוכננת לאותה תקופה. באוקטובר 1973 חלה האצה רבה בקצב האספקה. אף שחלק ניכר מהעובדים גויס לצה"ל, נתאפשר הדבר על־ידי מאמץ מיוחד של העובדים שלא גויסו ואלה שנוספו. בדיקת נתוני אספקה של שש קבוצות ותחמושת הראתה, שבחמש קבוצות היה בחודשים אפריל־ספטמבר פיגור באספקה לעומת המתוכנן ורק בקבוצה אחת עלתה האספקה על המתוכנן ב־14 אחוז.

לגבי האספקה לחיל האוויר: בשנת הכספים 1973 נועדו לאספקה מוצרים בהיקף של 67 אחוז. 30 אחוז נועדו לאספקה במחצית הראשונה של השנה. הבדיקה הראתה, כי במחצית הראשונה של השנה היתה האספקה בהיקף של 53 אחוז מהמתוכנן. גם לאחר שבאוקטובר הוכפל קצב האספקה החודשי, היתה האספקה הכוללת נמוכה בכ־28 אחוז מן המתוכנן למחצית הראשונה של השנה.

ליחידת המילואים לא היה תקן

הביקורת בדקה את יחידת המילואים של תע"ש. נמצא שליחידת המילואים לא נקבע תקן והבקשות להצבת עובדים נוספים לאותה יחידה לא הוגבסו על תכנון הצרכים בכוח אדם להפעלה מירבית של תע"ש בשעת חירום, הן מבחינה מספרית והן מבחינת בעלי המקצועות הדרושים. אין בידי תע"ש מידע ברור על ההתחייבויות החיילות של עובדיה החייבים בשירות צבא. לרבות התחייבותם לחילות שמהם מוכן מטכ"ל/אג"א להכביר אנשים ליחידת מילואים של תע"ש.

התברר שתע"ש לא בדקה את האפשרות ואת התועלת שבהצבת העובדים שעיסוקם החילי הוא הג"א, חי"ם וכד', ושניתן להעבירם ליחידת המילואים, מתוך בקשות שהוגשו ואושרו אחרי מלחמת יום הכיפורים התברר, שהיו לפחות 170 עובדים שהשתייכו להג"א, אך הצבתם ליחידת המילואים לא נדרשה לפני כן. אין תיעוד המוכיח שתע"ש פנתה למשרד העבודה בבקשה לרתק למפעליה עובדים בשעת חירום. לעומת זאת היו סידורים לקליטת תלמידי הכיתות הגבוהות של בתי־ספר מקצועיים.

המפעלים החיוניים לא ביצעו ההזמנות בגלל גיוס עובדים ורכב והעדר מלאי

הפרק על משרד הבטחון בדו"ח מבקר המדינה דן השנה בבדיקת הפעולות הכספיות של המשרד. בביקורת על ההתקשרויות רב־שנתיות עם מפעלים תעשייתיים, ברכישות מוצרים מתוצרת בחברות בחו"ל ובטיפול בהשגבות קבלנים. בפרק הדו"ח מובאים הפעם מימצאי הביקורת על סדרי היערכות של מינהל ההרכשה והייצור (מנה"ר) לטיפול בצרכים ההופים של צה"ל בשעת חירום. כפי שנתגלה במלחמת יום הכיפורים, חשיבות מרובה יש לממצאים אלה ומהתחייבות מהם מסקנות מיידיות.

עוד בספטמבר 1970 הוציא משרד הבטחון הוראה בדבר שילוב מפעלים, המספקים טובין ושירותים הדרושים לצה"ל בשעת חירום, במערך האספקה של מערכת הבטחון. ההוראה הוצאה כדי לאתר את המפעלים בזמן רגיעה ולטפל באישורם כמפעלים חיוניים. בהוראה זו הוגדרו ארבע דרגות שילוב של מפעלים במערך הבטחוני. בתוך זה המפעלים שרק חלק מתפוקתם דרוש לצה"ל בשעת חירום. לפני מלחמת יום הכיפורים איתר מינהל ההרכשה כ־80 מפעלים מסוג זה, המייצרים דברי טקסטיל ועור, ציוד אלקטרוני וציוד כללי, והחל לטפל באישור 50 מהם כמפעלים חיוניים. לגבי השאר לא הספיק לברר את כושר הייצור שלהם ואת האמצעים הדרושים להפעלתם בשעת חירום. לפני המלחמה אושרו רק 28 מהם כחיוניים. כפי שסבור מנה"ר, מספר המפעלים מסוג זה מגיע ל־150 והוא מוסיף לטפל בהכללתם במסגרת המפעלים החיוניים. בשנים האחרונות גם הכין מנה"ר כמה חוזי־מסגרת לתחומיה, בשביל בעלי המפעלים החיוניים. בחוזים נקבעו עקרונות לביסוס מחירי המצרכים והשירותים שיוזמנו במפעלים על־ידי מערכת הבטחון בשעת חירום. החוזים לא נחתמו, בגלל חילוקי־דעות על כמה תנאים ועל ההוראות לעובדה תיגבור במקרה של תאונת עבודה, וכן בשל קשיים בהגדרת צרכי צה"ל.

עוד ב־1972 הוחלט להזמין מוצרים חיוניים מחו"ל. כן מתברר, לפי דו"ח המבקר, שבחודשים יוני־אוקטובר 1972 קיבל מנה"ר ממטכ"ל אג"א תחזית של המוצרים שיידרשו לצה"ל בדחיפות בשעת חירום. היו אלה אומדנים של עשרות מוצרים אזרחיים חיוניים לצה"ל, כמו מוצרי הלבשה והנעלה, ציוד אישי ועוד. על־פי אומדנים אלה ערך מנה"ר תחזית לגבי אפשרויות האספקה לשעת חירום. לגבי סוגי פריטים רבים היה פער גדול בין תחזית הדרישות של צה"ל לבין המלאי הפוטנציאלי בשוק ובכושר הייצור של המפעלים. אפשרויות האספקה היו גם מותנות, במקרים רבים, בהבטחת חומרי־גלם או ברתוק כוח־אדם בשעת חירום. חלק מהמפעלים שעמדו לייצר את המוצרים הללו לא היו מאושרים כמפעלים חיוניים והטיפול באישורם לא נסתיים עד פרוץ המלחמה. נמסר, שעוד בדיון שהתקיים בפברואר 1973 בין נציגי צה"ל ונציגי מנה"ר הצביע מנה"ר על אפשרות מצומצמת מאד (2 אחוזים מאומדן הדרישה) לאספקת שמיכות בשעת חירום ועל הצורך להזמין מוצרים אלה בעוד מועד בחו"ל. באפריל 1973 הודיע מנה"ר למטכ"ל/אג"א שמימוש המלצות ההצטיידות כרוך בהקצאת סכומים מתאימים ובקבלת דרישות מצד צה"ל. מבקר המדינה מעיר, שבתיקי מנה"ר לא נמצא תיעוד על תגובת צה"ל, ועד פרוץ המלחמה לא היה טיפול נוסף בנושא זה.

הדו"ח מציין, שעוד באוגוסט 1972 המליצה ועדה של משרד הבטחון על הקמת רשות מרכזית למערכת הבטחון, שתרכז בידיה את הענינים הקשורים ברתוק מפעלים חיוניים הדרושים לצה"ל בשעת חירום. הומלץ שהרשות תטפל גם בריכוז מידע במבקב ובפיקוח על המפעלים, ותסייע להם להגיע לרמת כוננות דרושה. המלצת הוועדה עוד לא בוצעה.

בפרוץ מלחמת יום הכיפורים, נמסר בדו"ח, החלו להגיע למנה"ר דרישות דחופות מצה"ל בהיקף גדול. מנה"ר צריך היה לטפל, נוסף על צריכת חירום זו, בדרישות רבות לאספקה שוטפת, ש־

משרד הבטחון

צה"ל העבירו אליו באיחור. בחודש אוקטובר נתקבלו דרישות לאספקה כמות גדולה פי שניים מהממוצע החודשי במחצית הראשונה של השנה. כדי להתגבר על הצטבר איחד מנה"ר הזמנות לאותם סוגי טובין, דבר שהקל על הטיפול. לפי נתוני מנה"ר עשוי היקף הרכישות בשנת הכספים 1973 לעלות על ההיקף המתוכנן ב־100 אחוז בארץ וב־300 אחוז בחו"ל. רוב ההזמנות בארץ היו לאספקה שוטפה מייצור, חלקן לאספקה שתימשך כמה שנים וקצתן — רכישות של מוצרים מהמלאי של הספקים. ב־26 באוקטובר קבע מנה"ר נוהל, שלפיו הזמנה שערכה עולה על 500,000 ל"י תיבדק אף בזמן חירום על־ידי היועץ הכלכלי למנה"ר.

קשיים בביצוע ההזמנות בעת המלחמה

בתקופת החירום הוציא מנה"ר הזמנות רבות במחירים זמניים ובהן נקבע, שהיצרן יהיה זכאי לקבל תוספת על המחיר המוסכם הנקוב בהזמנה שעליה יוסכם בין הצדדים, תוספת שתשקף את ההתייקרויות, את השוני בהיקף ההזמנות ואת התמורות המפעל. לא נקבע משקלם של מרכיבי המחיר הצמודים לשער המטבע ולרמת שכר העבודה; לא נקבע גם כל תנאי המאפשר, בשעת קביעת המחיר הסופי, לחזור ולבדוק אם בנסיבות ההזמנה החדשה התהוכנה הקודמת משמש המחיר הקודם בסיס נאות לקביעת המחיר החדש.

הדיווחים שהגיעו למנה"ר בימים הראשונים למלחמה מהמפעלים שקיבלו הזמנות מעידים על קשיים, שנבעו בעיקר ממחסור בעובדים ובאמצעי תובלה, ששינוע עקב הגיוס, וממחסור במלאי של מצרכים וחומרי גלם. הובהר, שמפעלים רבים לא יכלו לעמוד בדרישות המוגברות. לחלק מהמפעלים לא היו תקנים באישורים של כוח־אדם וכלי־רכב; לחלק היו תקנים נמוכים מהדרוש. צה"ל גייס עובדים וכלי־רכב של המפעלים האלה, דבר שצמצם עוד יותר את כושר תפוקתם. מנה"ר ביקש מצה"ל לשחרר מהשירות ולהחזיר לעבודה כ־2,000 עובדים ו־75 כלי־רכב. אבל רק כ־30 אחוז מהבקשות לשחרור עובדים וכ־20 אחוז מהבקשות לשחרור כלי־רכב נענו בחיוב. מאידך גיסא הובהר, שמלאי חומרי־הגלם לייצור פריטי הלבשה והנעלה שהיה במחסני המפעלים, בערך כולל של כ־18 מיליון ל"י, היה לעזר רב. ושקיום המגזרה והמתפרה של המשרד היה חיוני מאד. אם כי גם למפעלים אלה חסרו אמצעי תובלה.

בדיקה מרוכזת של נתונים לגבי אספקת פריטים חיוניים בענף הטקסטיל והעור הראתה, שבאספקה השוטפת של חלק מהפריטים היה פיגור ניכר ערב המלחמה. בחלקו נבע הדבר, כפי שהסביר המשרד, במחסור בחומר סותנה. דרישות צה"ל, שהגיעו למנה"ר באוקטובר 1973, עלו למעשה הערכה על הצריכה המשוערת. מנה"ר הצליח להבטיח אספקת פריטים שונים, בהם כאלה שהיה פיגור באספקתם השוטפת, בכמויות שעלו אף על ההזמנות שלו. אך לגבי חלק מהפריטים נתאפשר הדבר רק הודות לאספקה ממקורות חו"ל.

התקשרויות לקויות עם מפעלי תעשיה

הדו"ח סוקר פרטי התקשרות שהחלה ב־1969, כאשר משרד הבטחון החליט לייצר חלקי מתכת למערכות ציוד ולהתקשר עם חברה בעלת מפעל א', העוסק זה כמה שנים בעיבוד מתכות. המדובר בהחלפת היבוא בייצור מקומי של מוצרים בעלי חשיבות בטחונית. על־פי סיכומים בין הצדדים, מימן המשרד פעולות הכנה של החברה (רכישת ידע השתלמות של עובדי החברה בחו"ל) וכן הוצאות לרכישת ציוד מעבדה, ציוד־עזר וכו'. החברה, מצידה, הקימה את המבנים הדרושים להרחבת המפעל. בעוד שמיתקני הייצור העיקריים נרכשו על־ידי החברה למימון וציוד העשיות וההוכרך למפעל. עד מארס 1973 הושקעו בתכנית 26.4 מיליון ל"י, מזה 18 מיליון ל"י במיתקנים שנרכשו על־ידי החברה למימון, 5.9 מיליון ל"י השקעות משרד הבטחון בפעולות הכנה לייצור ובציוד בעבודה ו־2.5 מיליון ל"י השקעות החברה במבנים. לפי הערכת המשרד, הסתכמה ההשקעה בכ־30.8 מיליון ל"י.

במכתב ההבנה נאמר, שהמחירים של החלקים ושל המבנים הדרושים לייצורם, וכן היקף השקעות המשרד בהשקעות הבסיסיות, ייקבעו על יסוד תכנית כלכלית שתגיש החברה ושתיבדק ותאושר על־ידי המשרד. עד לחתימת ההסכם בדבר ההתקשרות עם החברה, יממן משרד הבטחון את פעילות ההכנה של החברה. אולם עד לסיום הבדיקה עוד לא גובשו תנאי ההסכם, ובפרט נושא המחירה באמצן שוטף בעלויות הייצור של החברה.

ועוד מצביע המבקר: מיתקני הציוד נרכשו רובם בחו"ל. בטיפול משרד הבטחון, כאשר ספקי הציוד המיתקנים מיוצגים על־ידי סוכנים בארץ. מחירי הספקים כללו עמלות לסוכנים, בעוד שלמשרד יש הסכמים כלליים עם הסוכנים בדבר הגבלת העמלה שלהם והשגת הנחות שונות במחיר; דמי השכירות של הציוד נקבעו על־פי חישוב המבוסס על פחת בשיעור 10 אחוזים, ריבית של 9 אחוזים על יתרת הקרן ודמי ניהול של 2.5 אחוזים. פחת בשיעור 10 אחוזים למיתקני ייצור אלה הוא גבוה, בהשוואה לאורך־החיים של הציוד; משרד הבטחון מסר הזמנות לאספקת כמות זהרים של חלקי מתכת בשווי של כ־15 מיליון ל"י, אבל החברה לא עמדה במועדי האספקה המוסכמים. משרד הבטחון נאלץ לרכוש חלקים בחו"ל; ההזמנות לייצור חודש נמסרה להחברה ללא ציון מחירים או תנאי תשלום, ועד לקביעה סופית של המחיר תקבל החברה מימון עלות לפי הדיווח שלה; המשרד מכסה את כל עלויות הייצור של המפעל בגין החלקים: עד מארס 1973, הגיע היקף העלויות ל־11.5 מיליון ל"י.

דו"ח המבקר קובע, שהשגיית חלק מההזמנות ליבוא גרמה לניצול חלקי ובלתי רנטאבילי של המיתקנים. החל ב־1971 התיר משרד הבטחון לחברה להשתמש בציוד גם לייצור שלא בשביל מערכת הבטחון, תוך תשלום דמי שימוש למשרד. אבל אין בידי המשרד פרטים על כך והוא לא דרש את דמי השימוש. כמה מהמימצאים, מציין המבקר, מצביעים על יעילות נמוכה בניצול מכשור וציוד. יש לציין באפשרות של ניצול נוסף של כושר הייצור של המפעל.

(המשך בעמוד 13)

הזמנות־חירום ורווחי ספקים

מבקר המדינה בדק הזמנות למפעלים מקומיים, שנמסרו בחודשים אוקטובר־דצמבר 1973, והעלה את המימצאים הבאים:

✱ בתשע הזמנות לתוצרי טקסטיל, שערכן הכולל כ־7 מיליון ל"י, נרכשו מצרכים במחירים שנקבעו במו"מ על־פי הצעות הספקים. המחירים עלו ב־12 עד 30 אחוז (30 אחוז בממוצע) על מחירי הזמנות קודמות, כולן משנת 1973. הוסבר לביקורת, שהתוספת משקפת את ההתייקרויות, במיוחד במחירי חומרי הגלם. המחירים בתוספת נקבעו כסופיים, ולא כמחיר זמני, כנדרש בנוהלי החירום של מנה"ר.

✱ בוחני צה"ל בדקו את כל הקניות לפי מפרטי צה"ל. ברוב היקף ההזמנות נמצאו הבדלות בהיגה, ובהן הערות הכביצות על פגמים (חוסר משקל, הפרש במידה, הפידה לקויה, גוונים שונים בבגד, לולאות פגומות ועוד). בתיקי ההזמנות לא היו תגובות על הערות הבוחנים; המשרד הסביר שלא היה, כשום שאי־אפשר היה לדרוש ההתאמה למפרטי צה"ל, כיוון שהפריטים נרכשו מהמלאי של הספק ולכתחילה לא יוצרו לפי מפרט צה"ל. כן הוסבר, שבהזמנות שיוצרו לפי מפרטי צה"ל נעלשו ההוראות ליצרנים, והמשרד יקפיד על הפחתת המחיר בגין פגמים בייצור.

✱ לפי תנאי ההזמנות חלות הוצאות ההובלה של המצרכים שנרכשו, עד למקומות המסירה, על הספק. בגלל מחסור באמצעי תובלה אצל הספקים נמסרו מצרכים לגורמי צה"ל במקומות הייצור או במחסני הספקים, וההובלה נעשתה באמצעים של המשרד. עד מועד סיום הביקורת לא ריכז מנה"ר נתונים שעל־פיהם יש להשב את דמי ההובלה, ולא חייב את חשבונות הספקים בהתאם.

✱ בנובמבר 1973 נמסרו לחברה גדולה 10 הזמנות לאספקת ציוד ופריטי ציוד עד יולי 1974, בסכום כולל של כ־134 מיליון ל"י. בהזמנות העיקריות, בסך כ־100 מיליון ל"י, נקבע המחיר שבהזמנה הקודמת, בתוספת התייקרויות. הציוד שבהזמנה זו נרכש בעבר על־ידי המשרד מהחברה בהזמנה משנת 1970, שבה נקבע כמחיר־תיקרה והרווח הגבול ב־10 אחוזים בלבד. לצורך התחשבנות סכר המשרד לעצמו את הזכות לבדוק את העלויות והוסכם, שאם יתברר שהרווח עלה על 10 אחוזים יקבל המשרד את מחצית הרווח מעל ל־10 אחוזים. עד מועד סיום הביקורת לא בדק עדיין המשרד את עלויות הייצור של הפריטים שנרכשו ב־1970 ולא התחשבן עם החברה. לפי תנאי התשלום ישלם המשרד על חשבון הגדולות שבין 10 ההזמנות הנ"ל (בהיקף כמעט של כ־130 מיליון ל"י) מקדמה בשיעור 65 אחוז מהמחיר, ועל שאר ההזמנות ישלם מקדמה בשיעור 50 אחוז. מחצית המקדמה מיועדת לרכישת חומרים מיבוא והיא תשולם כנגד הגשת חשבון מאושר. לאחר חתימת ההזמנות הסכים המשרד לשלם עוד 86 מיליון ל"י מפרע בתשלומים חודשיים, קבועים מראש, ללא קשר עם התשיטות בפועל של החברה על חמרי־גלם ומרכיבים אחרים. שהיה צורך לקבען על־פי מסמכים של יבואנים ודו"חות התקדמות.

הערות של האוצר: בגלל סיבה מבצעית וצרכי כוננות מיידיים, נאלץ המשרד להוציא הזמנות במחירים זמניים, בזמה למעשה המחירים מלפני שנה או יותר; הזה ברור ללא כל ספק, שעל מחירים אלה יהיה צורך להוסיף התייקרויות. בעת הוצאת ההזמנות, בתנאים הידועים, לא היתה כל אפשרות לקבל התחייבות לבדוק אותם ולסכם מחיר סופי. מנה"ר בודק עכשיו את כל ההזמנות במגמה לסכם את המחירים הסופיים עם היצרנים.

היצרנים של מוצרי טקסטיל ועור לא היו מוכנים לבצע הזמנות במחירים זמניים, לכן נקבעו מחירים סופיים לאחר בדיקת מרכיבי המחיר. על אף שעת החירום, הוקפד במידת האפשר על קיום הנוהלים, כולל בדיקת כלכליות והשוואת מחירים. התברר גם, כי לגבי חלק ניכר של מוצרים הוזמנו בארץ מחירים נמוכים יותר ממחירי חו"ל ובאיכות טובה יותר, דבר שהכך מבוזים נכרים, לדוגמה, בהזמנת שקי שינה.

בחלק מהמקרים חייבו כבר הספקים בעד ההובלה שנעשו באמצעים של המשרד. מנה"ר מטפל לאתר את המקרים הנותרים.

בקשר למפעל שלא התחייבו עמו לגבי ההזמנות שנמסרו עוד ב־1970, נמסר שהמשרד דן עכשיו עם החברה על השיטה לפיה תבדקנה עלויות הייצור. יש לציין, כי במלחמת יום הכיפורים לקה המשרד בהכמפעל ציוד בעברות כלליתי לירות, שהיה מיועד לייצא השלגבו לא שולם המשרד על מקדמה וכל הוצאה המימון היו על המפעל.

כן נמסר, שהרשות לריתוק מפעלים חיוניים הדרושים לצה"ל בשעת החירום כבר הוקמה.

יחידות עיכבו הוראות לשחרור אנשי מילואים

...דות צה"ל לא ביצעו במקרים רבים את ההוראות של
...אג"א המועדות להתאים בשקי לשחרר אנשי מילואים
...ים במשק האזרחי. ולעיתים התעכב השחרור זמן ניכר.
...3 עדיין לא בוצעו 1041 מתוך כ־10,000 הוראות שחרור.
...הנוהל שנקבע ראשית כמפקדת היחידה לערוך על
...שחרור תוך ארבעה ימים, עקב צרכים מבצעיים. אך
...קרים רבים שבהם הוגש ערעור אחרי זמן רב וללא
...מתאימה. היו מקרים שבהם התקבל ערעור — וגרם
...הוולטה שחרור קודמת, שהובאה לידיעת החיילים והמפ־
...ען לא טרם קודם לכך. בסך הכל הוגשו כ־60,000 בקשות
...והן נענו כ־12,000.
...בקר מעיר, כי הרשויות האזרחיות לא פיתחו די הצורך
...קריטריונים לקביעת עדיפות של תפקידי מפתח במשק.
...מכך בוצעו השחרורים לפי הקריטריונים של צה"ל
...צה"ל העומדים האזרחיים צריכים לשקוד, לדברי המבקר,
...מגת הסדרים נאותים לשחרור אנשי מילואים מטעמים
...ם.

...לים ברכב מגוייס

...תבלה, שהפעיל כרכב
...הלנ' עגויים בתקופת
...לא בדרך כלל בהני־
...שימושו. אך נתגלו גם
...שהשתמשו בניצול לא
...כלי רכב ובהיצור הקפ־
...פול שיגרתי ברכב. קרו
...ים, שמשאית של פלוגה
...חיפה הובילה מטענים
...ץ ושבה בערב ריקה
...חורת בבקר יצאה משא־
...ת של פלוגה אחרת כ־
...ע לחיפה ושבה ריקה

...נעשה ברכב המגוייס
...לא לצרכי צה"ל. למשל,
...השתמש בדצמבר 1972
...הזמכים, כדי להעביר
...מון בראשון לציון ל־
...בעוד שהיה עליו לחזר
...ות בזמן למחנות צה"ל
...ת. קצין בדק מומה
...את הענין.
...אחרות: לרשות מרחב
...עמדה משאית תומך נת־
...טריילר") לבסך 26 יום.
...ופה יצאה המשאית רק
...סיעות עם מטען. 17 יום
...א תעסוקה ובשאר הימים
...א מטען בנוחבי סיני.
...בסיימות לא החזירו בי־

מבעד את כלי הרכב שגויסו להן ולעיתים מחקו את סימני הזיהוי של מרכז התובלה והשתמשו ברכב כמחסן או כמקום מגורים. בראשית נובמבר 1973 לא הוחזרו 300 כלי רכב ובינואר 1974 חסרים היו 54 כלי רכב שלא הוחזרו מאז הקרבות.

במטכ"ל אג"א נקט — לדברי האוצר — בצעדים משמעתיים נגד האחראים לשימוש ברכב שלא לצרכי צה"ל.

תשלומי־יתר מול אפס תשלומים

רבבות משפחות של אנשי מילואים קיבלו מיליוני ל"י שלא היו זכאיות להם, בגלל טעויות וליקויים בדיווח על המגויסים בתקופת החירום. עד סוף ינואר 1974 שילם צה"ל תשלומי יתר בסך 12 מיליון ל"י ל־54,000 משפחות.

כנגד זה לא בוצע התשלום לאלפי משפחות, שכתובותיהן לא אותרו ובסוף דצמבר נאמד סכום השיקים, שלא שולמו לזכאים, בחמישה מיליון ל"י.

בצה"ל קיים הסדר, המאפשר קיזוז תשלומי יתר מהתשלומים הנגביים לחייל מילואים אם נקרא לתקופת שירות נוספת. מבקר המדינה קבע, כי אין זה צודק שאין דואגים לגביית תשלומי היתר מחיילי מילואים שלא נקראו לתקופת שירות נוספת או שלא שירתו כלל. המבקר דרש לעשות מאמצים נוספים לאיתור הכתובות של משפחות חיילים שלא קיבלו במועד את השיקים שנשלחו אליהן.

המבקר מציין, כי השובה שלה בידי צה"ל לבצע כבר בסוף אוקטובר 1973 תשלום למאות־אלפי מגוייסים היא הישג לא מבוטל שיש לזקוף אותו לזכות ההכנות הטובות שנעשו. הליקויים שנתגלו בביצוע התשלומים נבעו בעיקר ממשמעת דיווח לקויה. יחידות רבות לא הקפידו על דיווח נכון לשלישות הראשית בדבר גמר השירות של חייליהן. ולעיתים פיגרו היחידות במשלוח ספחי גמר השירות לשלישות.

...האגודה" לא היתה מוכנה

...הערכת פעולות האגודה
...יל בתקופת מלחמת יום
...לאחריה בקרב חיילי
...החזיתות ובבסיסים קובע
...המדינה, כי „האגודה לא
...גדרת לשעת חירום ולא
...ראש הוראות למרחבים
...ולהם בשעת חירום". כך
...מלחמה הראשונים פעלו
...הסניפים של האגודה
...להנחיות ולסדרים שהוכר
...י רגיעה, תוך הפעלת

...מבקר מציין, כי האגודה
...ראש בתיאום עם צה"ל.
...פעולה מפורטת לפיה תקי־
...יוזה, מיד עם פרוץ קר־
...זמאות חיילים שהיה צר־
...ן מנגורתן הקבועים ב־

...לחלוקת חבילות השי ל־
...בחזית בזמן המלחמה
...הפסקת האש, מציין ה־
...האגודה לא קיבלה ב־
...יווח על החלוקה. יחידות
...שלא קיבלו כל פריטים
...ות שי. המבקר מציין, כי
...יד תואמו הפעולות של
...מונים עם סניפי האגודה
...תרומות שנאספו על־ידי
...ארגונים ואנשים פרטיים

לרכישת פריטים וחבילות שי והעברתם ישירות ליחידות צה"ל.

בתקופת החירום רכשה האגודה עד ינואר 1974 פריטים לשי לחיילים בסכום כולל של 5 וחצי מיליון ל"י. נמצא בבדיקה בסורה של סניפי האגודה, כי לא נרשמו החלטות על הוצאות כספים לקנייה פריטים.

באגודה נתקבלו פריטים רבים במתנה כתרומות ששוויים נאמד על־ידי האגודה ב־7.8 מיליון ל"י. ביניהם פריטים שלא ניתן לנפקם לחיילים כגון תמונות וחפצי אמנות וסוגי הלבשה, שהאגודה מכרה ומוכרת אותם במכירות פומביות ובבזארים. „לא היתה הקפדה מלאה על איסורי קבלה הכתבות לתורמים ולא נשמר תיעוד נאות על קבלתן".

במחסני האגודה היתה בתקופת החירום תנועה ניכרת של פריטים ששוויים נאמד במיליוני ל"י. אך כשה המחסנים היה מצומצם והמיבנים הם ישנים ואין בהם תנאים מינימאליים לפעולה תקינה. חלק מהפריטים לא נרשמו כלל בכרטסת המחסן. בסניפים אחדים היתה גישה חופשית למחסן לאנשים אחרים.

מימצאי המבקר מתייחסים גם לגיוס כספים על־ידי האגודה לצרכי שעת חירום, שהסתכמו עד סוף ינואר 1974 בסך 13.1 מיליון ל"י ולאופן איסוף התרומות בקופות על־ידי מתנדבים, ומצא ליקויים ארגוניים בריכוזם.

המבקר מציין, כי האגודה למען החייל נכנסה עם פרוץ הקרבות, לפעולה בנוונה ובעלת היקף גדול מאד, שנעשתה בתנאים קשים. על אף הקשיים היא „תרמה רבות להדוק הקשר בין הצבור־חיילות ובעצות הצלוידי מתנדבים רבים. כך שלא ניתן לקיים נוהלים קפדניים יתר על המידה".

„אולם כאשר מדובר בפעילות בהיקף כספי גדול, יש צורך לקיים איזו מידה של פיקוח, שתבטיח תקינות הפעולות. ובכך תעמוד האגודה על אמון הציבור. דברי אישא שהנהלת האגודה תפיק את הלקחים מנסיונה בתקופת המלחמה ומימצאי הביקורת לשם הכנת נהלים מתאימים. לרבות קביעת יחידות למקרה של משבר פתאומי לבצב חירום".

לא נתקבלה תשובת משרד הבטחון או האגודה למען החייל למימצאי המבקר.

היום הוא היום האחרון
לקבלת הנחה של 7½%
על תשלום מראש של מיסי עירית תל־אביב־יפו
תשלומים מתקבלים בבית העיריה
עד שעה 18^{00} ובכל הבנקים

דו"ח מבקר המדינה לשנת 1973 — ממצאים עיקריים

החלב שאנו שותים

משרד הבריאות

מקובל להניח שהמשק החקלאי המתוכנן בארץ יותר טוב מכל תחום אחר. להוציא בעיות עם ביצים, כדי פעם, לא יודעים מי שאינם בקיאים בנושא, על תקלות בתחום החקלאי. ואולם, אם קוראים את דו"ח מבקר המדינה על ענף החלב, מתגלות אשיות לא בטוחות. בין השאר מגלה המבקר כי היה פער גדול בין תיכנון ענף החלב, לבין הביצוע בו. מכסות המשקים המשפחתיים, במיוחד במושבים הצעירים, הוגדלו בלי שהובא בחשבון, במידה מספקת, כושר הייצור שלהם ואפשרותם למלא את המכסות שנקבעו להם. מבקר המדינה כותב כי לולא הייצור עודף על קיבוצים, היה הפער בין התכנון הכולל לייצור החלב, לבין הביצוע בפועל גדול.

בסך הכל — כותב המבקר בסכמו את פרק התיכנון והפיתוח — לפי נתוני מועצת החקלאות גדל ייצור החלב בכל המושבים בארץ בשנים 1969—72, ב־10 מיליון ליטר לשנה, מ־200 ל־210 מיליון ליטר. בעוד שלפי התיכנון, רק במושבים שנכללו בשני מבצעים, היה צריך הייצור לגדול בתקופה האמורה, ב־35 מיליון ליטר בשנה. מכאן — כותב המבקר — שהתוצאות שהושגו בהם היו מצומצמות מאד.

החלב לא בריא

נושא אחר שבדק המבקר הוא איכות החלב ומוצריו. בפברואר 1972 החליטה המועצה לענף החלב בישראל, לאור מסקנות של "ועדת היגיינה", כי יש לקבוע תוכנית לטווח ארוך של כמה שנים, כדי לשפר את טיב החלב הגולמי. המבקר מצא כי עד סוף 1973, לא הכינה המועצה תוכנית לביצוע המלצות הוועדה, והיא לא דנה עוד בנושא חשוב זה.

זאת ועוד. המבקר כותב כי בבדיקים שערכו המשרד והמועצה התברר כי המצב ההיגייני ברוב המשקים, ובמיוחד במשקים המשפחתיים ובחלק ניכר מתחנות האיסוף אינו משביע רצון — דבר שיש לו השלכה על טיב החלב המיוצר. מבקר המדינה כתב, כי המשרד עוד לא נקט בצעדים מספיקים לפיקוח על תברואת הרפתות. באין פירסום החוק ועד סוף 1973 לא נקבעו בתקנות תנאים מיוחדים, או הוראות בדבר מבנה הרפת והמצב התברואי הסביר, שבקיומם יש להתנות מתן רשיון לרפת. יוצא — כותב המבקר — שרישוי הרפתות, אינו משיג את מטרתו העיקרית, שהיא הפעלת פיקוח תברואי ושיפורי. כן הראה, שמשרד הבריאות ומשרד החקלאות יצטרכו להחיש פירסום התקנות הנדרשות שיבטיחו קיום פיקוח נאות על הרפתות והבטחת טיב החלב.

בבדיקה על פיקוח ייצור ושיווק של מוצרי חלב, מגלה מבקר המדינה כי בסמכויי המשרד נתברר, שאחת מבין ארבע המחלבות המייצרות חלב מפוסטר יצרה ושיווקה, מאמצע 1972 ועד אמצע 1973 חלב שבו מספר החיידקים היה גבוה במידה גדולה מאד מהנורמה. משרד הבריאות הגיש תביעה מספקת נגד המחלבה, אולם גם לאחר מכן היא המשיכה בייצור ובשיווק חלב שאסור לשווקו. משרד הבריאות השיב על פניית משרד מבקר המדינה, שבתנאים הקיימים הוא מעדיף את הנכוחה בהגשת תביעה פלילית בלבד. לדעת הביקורת, במקרים חמורים כגון אלה אין המשרד יוצא ידי חובתו בהגשת תביעות כאחר שהקנסות אינם מקיימים את מטרתם. כן הצורך איפוא שיקול אפשרויות לנקיטת אמצעים ברורים יותר.

עוד מצא המבקר כי משרד הבריאות אינו מקיים פיקוח שיטתי על הובלת החלב, אחסנתו, ושיווקו לקמעונאי. במספר בדיקות מצומצם שערך משרד הבריאות נמצאו ליקויים בתחום הנידון. המבקר כותב שמממצאי הביקורת עולה, שהפיקוח על המצב התברואתי של החלב משלב ייצורו ועד לשיווק הקמעונאי בהשוואה לתקנים שנקבעו הוא רופף. כדוגמה במצורף צמצמי רגיש, במיוחד בתנאי הארץ. ומן הצורך איפוא, שמשרד החקלאות ומשרד הבריאות יגבירו את פעולותיהם בתחום זה.

סחבת ברישום עיסקות מקרקעין

משרד המשפטים

רישום מקרקעין — בממצאי הביקורת הצלך שבלשכת תל־אביב באמצע ספטמבר 1973 נמצאו למעלה בקשות לצורך קבלת נסח מרישום המקרקעין, שלא נתמלאו. כמו כן נמצאו עבירות רבות של פיגורים ברישום עיסקות במקרקעין. הפער עד שישה חדשים יהוהר בין גמר העיסקה למועד רישומה בפנקס. הפיגור בעידכון הרישומים הוסבר בחוסר עבודה.

תגובת האוצר: במסגרת פיקוח הליכי הרישום עברו הלשכות בירושלים, בחיפה ובבתים לשיטת הסבה של פנקסי המקרקעין לכרטסת של כרטיסי מיקרופילמים. מגולה זו לגבי שאר הלשכות (ת"א, נתניה, פ"ת) תימשך עוד מספר שנים. עם זאת, נעשים מאמצים לצמצום הרישומים, דבר הקשה במיוחד בתקופה של עובר וסוף שנת הכספים).

הצלו מקרים לא מעטים שהלשכה בת"א רגתגה בגדו עיסקות ונגבו אגרת רישום לפי הערכה מוקטנת של ערך הנכס. הוברר, כי הדבר גורם מחקיף של רבבות עיסקות בשנים האחרונות. ננקטו צעדים לדרישת עודף האגרה שלא שולמה.

עוד העלתה הביקורת, שלא היתה כלשהו לגבי פיקוח שיטתי על פעולות רישום מקרקעין.

בבדיק מידגמי בלשכת ת"א חיפה נמצאו פנקסי מקרקעין, שבהם היו דפים תלושים, בלויים וקרועים. לשמירת הפנקסים יש חשיבות רבה כמקור למידע אותנטי על הזכויות בנכסי דלא ניידי במדינה.

האוצר מציב, כי התבלותם של הפנקסים נגרמת בעיקר עקב טילטולם הרחוק לצורך מתן עיונים ונסחים לציבור. עם הסבת הפנקסים למערכת המיקרופילמים שוב לא יהא צורך בטלטולם ויימנע בלאי בפנקסים.

מכונה ישנה לשירות גרוע בלשכת הרישום

לשכת הרישום תל־אביב ותל־אביב—יפו שוכנות בבניין ישן. הבשורד כביל אולם כניסה גדול ללא תאורה וללא די אוורור. הוא צר מלהכיל את כל הבאים ללשכת — מאות רבות של אנשים בכל יום. אין במקום לשכת מודיעין למתן אינפורמציה. פנקסים יצנים ולמעלה מרבע מיליון תיקים מוחזקים במסדרים והגישה אליהם קשה.

סדרי הבטיחות אינם טובים של הדרום: המדרגות המובילות למשרד נמצאות במצב של התפוררות. התריסים ישנים ואינם מוגנים בסורגי ברזל; הגישה לפנקסים חופשית לכל. ואין כל אפשרות לפיקוח על התיקים הנמסרים.

האוצר מציין, כי זה יותר משנתיים שמשרד המשפטים פועל לשינוי המערך המשרדי ולשיפוץ יסודי בבניין. בכל בעיות טכניות מקצועיות ובגלל הצימצומים שנגזרו עקב מלחמת יום הכפורים נגזר שיפור בביצוע העבודות.

מורים בלתי־מוסמכים

משרד החינוך

גדל מספר התלמידים, נעשה מאמץ לצמצם את הכיתות. לכן אנו זקוקים למספר רב יותר של מורים. ואכן, משרד החינוך הצליח להגדיל במידה ניכרת את מספר הלומדים בסמינרים. ולמרות זאת גדל אשתקד שיעור המורים הבלתי־מוסמכים, בעיקר באיזורי הפיתוח. אחת הסיבות: חלק ניכר מהלומדים בסמינרים אינו פונה להוראה וחלק מהפונים אינו נקלט.

בידי משרד החינוך אין מידע על מסיימי הסמינרים שלא פנו להוראה. אין מעקב שיטתי כדי לוודא מדוע המסיימים אינם נקלטים, ואין טיפול נאות במתייבשולים.

מורות שירות, ואשר קיבלו צוי־ פטורים, מתקבלות ... לעבודה אחרי שנבחנים או ש...

המבקר ממליץ לקצר את ה... ההמתנה ולבדוק את רשימת מורים שקיבלו חופשה ללא ... לום.

"פאולים" ברשות הספורט

בשנת 1963 המליצה ועדה של הכנסת להשתית את רשו... הספורט על חוק שיסדיר בין השאר, את היחסים בין הרשו... לבין הארגונים הספורטיביים. כעבור שנתיים הצטרף... המדינה אל אותה המלצה. בשנת 1966 הזמין שר החינוך הצע... חוק במשרד פרטי. ההצעה הוגשה ב־1969 — ועד היום ל... הוגשה לממשלה.

רשות הספורט עיבדה תקנים למתקני ספורט, אך התקנ... כמחייבים רק באותם המקרים, בהם משתתפת הרשות במימ... המתקנים. בתי־הספר פועלים לפי תקנים אחרים, והוד המבקר... התעלם מהתקנים של רשות הספורט. משרד השיכון בנה... בלי להתייחס לאותם התקנים.

חברים בוועדה של רשות הספורט, המאשרת הקמת מתקנ... הם אדריכלים וארכיטקטים המקימים מתקנים. הם משתתפ... בדיונים בהם מאשרת רשות הספורט את עבודותיהם הם. שלו... חבר ועדה, שימש כיועץ לעיריית תל־אביב שהקימה מת... שאושר ע"י הוועדה. אותו חבר ועדה זכה גם במכרז להתקנ... גג כעל למתקן ספורט. משרד החינוך מציר, שמאז 1971 ... הוועדה מאשרת מתקנים ספציפיים.

ליקויים בגיוס רכב ונהגים

משרד התחבורה

מבקר המדינה בדק במשרד התחבורה את פעולותיו של אגף הספנה והנמלים, לרבות סדרי הרישוי של כלי־שיט, הפיקוח עליהם והפיקוח על מנדלורים. באגף הרכב ושירותי התחזוקה נבדקו פעולות המחלקה לייצור, סחר ויבוא, וכן נבדקו שירותי האבטחה ושירותים אחרים בנמל התעופה בן־גוריון. בחודשים נובמבר־דצמבר 1973 ערך משרד מבקר המדינה ביקורת על פעולתה של הרשות לתחבורה במלחמת יום הכיפורים, עד אמצע נובמבר 1973, ועל הפעלתן של יחידות התובלה במסגרת הרשות.

בפרק הדן בגיוס אמצעי־תובלה בשעת חירום טוען המבקר, כי לפי התכניות היה על הרכב התובלתי של הרשות לתחבורה להתגייס במקביל למערך הצבאי; למעשה החל גיוס הרכב וגיוס כוח האדם ליחידות התובלה רק שעות מספר לאחר גיוס צה"ל. הגיוס היה חלקי בלבד והגיע ביום הרביעי למלחמה ל־37 אחוז מהמצבה המתוכננת. עיקר הפער היה בגיוס נהגים. רק 41 אחוז מנהגי המשאיות ו־24 אחוז מנהגי הטנדרים התייצבו ליחידות התובלה.

חוק שירות עבודה בשעת חירום תשכ"ז־1967 מטיל על שר העבודה להקים ועדות שירות עבודה בראשותו של שופט שלום, שמתפקידן לדון בבקשות של מגויסים לשירות עבודה להשתחרר מהשירות. הוועדה רשאית, בין היתר, לשחרר מגויס משירות עבודה מטעמים של גיל או אי־התאמה לעבודה, וכן מסיבות כלכלית או אישיות על המגויס. עוד קובע החוק שכל מגויס לשירות עבודה רשאי לבקש, שייבדק בדיקה רפואית כדי לקבוע את התאמתו לעבודה שאליה שובץ. הבדיקה היא בידי רופא ה...

בתמיכה על־ידי המפקח על כוח האדם שבמשרד העבודה. קובע מבקר המדינה: עיון בדו"חות המפקח על כוח האדם בתחבורה העלה, כי ועדות רפואיות החלו לפעול כשבועיים לאחר פרוץ המלחמה. ופעילותן של ועדות שירות עבודה היתה מצומצמת. מגויסים רבים ברשות לתחבורה שוחררו על דעת מנהלי היחידות, בלי שניתן לעמוד על הסיבות לשחרורן.

התדלוק לא נבדק

אשר לניצול הדלק בימי המלחמה, הנהגים שיצאו לביצוע הובלות קיבלו מיחידותיהם תלושים, שתמורתם סופק להם דלק על־ידי תחנות הדלק ברחבי הארץ. בנהלים של הרשות לתחבורה נקבעו סדרי רישום על ניפוק הדלק ביחידה ובכרטיסי העבודה של הרכב. יחידות התובלה לא הקפידו די הצורך, קובע המבקר, על קיום סדרים אלה. היחידות מסרו את תלושי הדלק לנהגים לפי בקשתם, בלי לבדוק אם הם זקוקים לכמות שביקשו. המבקר מדגיש כמו כן, כי בשתי יחידות קיבלו נהגי משאיות, במקרים רבים, דלק שיכול היה להספיק להם לנסיעה למרחקים, שהיו לעיתים, פי ארבעה ויותר על המרחקים שנסעו בתפקיד.

המאבטחים עייפים

בדיקת סדרי עבודתם של מאבטחים העלתה, שהם הועסקו בשעות נוספות רבות ולעתים ללא יום מנוחה. לפעולות האבטחה דרושה עירנות מתמדת, אך בתנאים אלה, מעריך המבקר, עלולה העירנות להיחלש כעבור שעות מספר. לדעתו יש לצמצם את מספר השעות בשמירות ולהימנע מהעסקת מאבטחים בשעות נוספות וללא יום מנוחה שבועי, למעט מקרים יוצאים מהכלל שיש לפרטם בהוראה.

המבקר בדק גם את סדרי העסקת עובדים באמצעות חברת שמירה ומצא גם כאן עליה בהכבדת במספר שעות העבודה הנוספות. כן ערך בדיקה מפורטת של ההתחשבנות שהגישה החברה לגבי התשלום בעד העסקת עובדים בבאר־שבע 1973 והוא מציין את הליקויים שנמצאו בסדרי הביקורת על החשבונות.

בדברי תגובתו מציין שר האוצר, בין היתר, כי הנושא מחייב, בכל חשיבותו הבטחונית, סדרי עבודה ופיקוח קפדניים ושמירה אף על פרטים. הדבר כרוך גם בהוצאה גדולה, והיקף העניין הבטחוני אינו צריך לגרוע מהקפדה על סידורי הפעולות הכספיות והפיקוח עליהן.

סדרי הביקורת על חשבונות חברת השמירה שופרו, והוחלט על הפסקת שירותי חברת השמירה החל ב־1 באפריל 1974 והעברת הנושא לאחריות הקב"ס.

בתי־ספר ללא רשיון

ביולי 1969 תוקן החוק לפיו אין לפתוח בית־ספר ללא רשיון. החוק גם קבע, שבתי־הספר הקיימים יצטרכו להצטייד ברשיון עד ינואר 1970. לאחר מכן נדחה התאריך: ינואר 70, אפריל 70, מארס 71, ספטמבר 75, עתה מצריכים שהחוק יופעל במלואו רק בספטמבר 77.

מתברר שמשרד החינוך ביקש לחוקק חוק בלי להכין תקנות וכלים, ובלי להכין את כח האדם הדרוש. מאז 1969 כבר הוכן חלק מהתקנות אך תקנות אחרות לא הותקנו עד היום הזה.

בלית ברירה צימצמו את מספר המבחנים לקבלת רשיון לאישור פרטני מהמפקח המחוזי, לשכת הבריאות ואישור לבטיחות וגהות. הבטיחו הספר שהתשובה תגיע תוך בה חודשים. למעשה לא ... המפקחים בשנת 1973 על... שהוגשו ב־1971. יתר ה... בבדיקותיהם אך מבדיק... פקוח לכשירות המורים.

החוק חל גם על גנ... אך לא ידוע, מהו מספר... מדויק.

המימצאים מתברר שמ... חינוך עד למימצאי הבקו... החל לתקן ליקויים. המבקר... מצביע על 33 ליקויים... בעבר. מהם 23 תוקנו.

הקרן המפגרת

משרד הסעד

משרד הסעד הקים מפעלים בהם מעסיקים מוגבלים בכושר עבודתם, שהם נזקקי סעד. המטרה היא לספק עבודה למוגבלים, לשקם אותם באמצעות העבודה, להכשיר אותם לעבודה במפעל רגיל ולאפשר להם לעמוד ברשות עצמם.

במפעלים 330 מקומות, אך רק 240 עובדים למעשה, כי אין מאותרים מועמדים. ואין מדריכים את הלשכות הסוציאליות להפנות לשם מוגבלים. נמצא גם שמוגבלים עוזבים את העבודה, כי מנכים להם את הכנסותיהם (עד 200 ל"י לחודש בשנת 1972) מהתמיכה. לדעת המבקר יש להגביר המריץ: הנובים להעסיק בכל מפעל שבר־פעולי העוקב אחרי התקדמותו של המוגבל וכן עובד המשיב למוגבל, אחרי שיקומו, עבודה במפעל רגיל ועוקב שם אחרי התקדמותו. משרד הסעד אישר עכשיו תקנים לתפקידים אלה.

הכנסות המפעלים וצוצות כי משרד הסעד מתחרה בבתי־הסוהר והמבקר ממליץ על יתר תאום. אך גם את הכספים המעטים אין גובים ממוסדי הסחורה וקיימים פגורים בתשלומים.

איפה מוסדות במוסדות לנזקקים

קיימים מוסדות לילדים מפגרים, עבריינים, נערות בסכנה וקיימת קרן לגמול המ... הלת והשבצבות אינה ... מספנים חשבונות שנ... שקיימת האפשרות שמש... מיים. המוסדות מקבלים ... ראיים נותנים קבלות ... לעתים משלמים לעוב...

... מכל למקבל. שני מנוח... הלוואה של 6000 ל"י כל ... כיסת מכוניות. ההלוואה ... ריבית.

בתוספר שבמנגל פרצ... שלש שרפות. בשנת 1971 ... ועדה, שהגישה בשנת 72 ... המלצותיה. אך מרבית ... לא בוצעו. לא הושלמו ... החרום, הצוייד לכבוי דלק... ראוי לשמש כי לוכן הנ... מרי.

המבקר, מזכיר ארבעה ... עליהם הצביע בדוחות ... שלושה ליקויים תוקנו.

תיכנון לקוי של כוח אדם

משרד העבודה

הרשות לתכנון כוח אדם כלולה בתבנית העבודה שלה מתן סיוע לשירות התעסוקה בשיפור ובתוחבה של השיטות לאיסוף מידע על תעסוקה, כדי שיהיה אפשר להיעזר בנתונים אלה בתכנון צרכי המשק בכוח אדם וכן בתכנון ההכשרה המקצועית בהתאם לדרישות המשק. שיטות כאלה לא הופעלו, ומשום כך היה המידע של המוסד בכוח אדם לקוי ביותר. רק לאחר מלחמת יום הכיפורים קבעה התעדפה בקרב הבודדים הממלכתיים העוסקים בתחום זה שעליהם להיות יותר פעילים בהכרת כוח אדם המקצועי.

כן נתגלה כי אין רישום וסיכום שעות העבודה המושקעות בכל סקר או מחקר של הרשות ומכאן שלא ניתן לקבוע את עלות המחקרים, וכי העבודות האלה נמסרות לגורמי חוץ בלי מכרז. ולא ניתן היה לקבוע מה היו השיקולים לבחירת מבצע העבודות.

הערות האוצר: הרשות תנהיג רישום שיאפשר מעקב עלות אחר הסקרים שיבוצעו. ולגבי מסירת עבודות לגורמי חוץ — תנהג הנהלות בהתאם להוראות החשב הכללי.

נפגעי פעולות האיבה לא קיבלו המגיע להם

בדיקה של הביקורת העלתה, כי מקבלי קיצבאות לפי גימלה כפר אינם מנצלים זכותם לקבלת קיצבה איבה, שהיא כפופה יותר. נמצא, כי לא הופנתה תשומת ליבם של נפגעי ספר לאפשרות על ידי מעבידם. לדעת הביקורת, יש ליזום פעולת הסברה אשר תביא ... כי כל הנפגעים שיוכלו מקבלים ... בגלל־ספר ידיעו על האפשרות לפגר בצבא ההסברה ע"י ... לקיצבת נפגעי פעולות איבה.

תגובת האוצר: המוסד הפנה תשומת ליבם של הנוגעים בדבר של זכותם לעבור לקיצבת על נפגעי איבה. ביכים אלה יחזור המוסד על פעולה זו.

יש להקל על נפגעים לממש את זכויותיהם

לפי הוראות החוק נפגעי איבה זכאי הנפגע הן לגמלה הן לגימלה. כאשר פגיעת האיבה היתה בזמן העבודה וראשי הנפגע לבחור ביותר בהם ועד לינה הודביים. כאשר בהבדל לנזכה שהנפגע זכאי לגמול או לגימלה הוא כביע לי לבחור ביניהם. אולם בלי ליידע לו באיזו כבגרה לבחור. כיון שרוב הנפגעים אינם בקיאים בזכויות שמקנים שני החוקים הרי הם מתקשים לבחולים. לדעת הביקורת על המוסד לעבד טבלאות והבין פירוט מלא של התגמולים ... האורות לפי שני החוקים, כדי להקל על הנפגעים ובני משפחותיהם את הבחירה.

האוצר מציר, כי על המוסד לתת דעתו להצעת הביקורת.

המדינה שילמה חובות מעבידים לפועלי השטחים

תפקידם של מדורי התשלומים בשרות התעסוקה הוא לשלם את שכרם של הפועלים בני השטחים המועסקים בישראל וכן את שכרם של פועלים המועסקים בעבודות חקלאיות, עונתיות אצל מעבידים פרטיים. לפי התקנות אמורים המעסיקים להעביר למדורי התשלומים את שכר העובדים בצירוף ההפרשות לקרנות הביטוח — זאת כדי להבטיח שהפועלים יקבלו את שכר המגיע להם לפי הסכמי השכר. כן קיימת הוראה דיווח ... כדי לגלות אם אין הפרשים בין מספר הפועלים שהופנו לבע... לבין מספר הפועלים שעבורם שילם המעסיק שכר ותנאים סוציאליים.

בממצאי הביקורת בתל־אביב, ירושלים, חדרה ובאר־שבע הרא... כי הוראת הדיווח לא נתקיימו: במקרים רבים נמצא, כי הפרים ... נתונים אישיים בברכבת.

במשרד האזורי בירושלים נמ... ברר אחר תשלום השכר לפועלי... ליה, כי לשקים על המעסיק לא היה כיסוי ובטוחות גו מימון משרד התשלומים ... של מעבידים ב... כוונים על מאות אלפי לירות — לעתים עד כדי מספר חודשים.

כמו כן נמצאו סכומים ניכרים בעיקר לתשלום עבור חופשה בשנים 72 — 73 ובמשרד ... אחד קטן מהמעבידים ... את ... ובעיקר ... לא ... יתה אלה. ב־1973 הגיעו 8.248 מיליון ל"י לחופשה — ובהם עולי כ... 3.9 מיליון ל"י.

תגובת האוצר: ניתנו הוראות להקפיד על החזרת תיאום. העומס הרב על מדור התשלומים והצורך לשלם השכר בזמן גרם, לעתים, לאי השלמת פעולה בגביה ... של המעסיק, בשאר הליקויים ניתנו הוראות לתיקונם.

שכירים שילמו לביטוח הלאומי 1.187 מיליארד ל"י ולא שכירים שילמו 104 מיליון ל"י

* ב־1972 גבה המוסד לביטוח לאומי 1.187 מיליארד ל"י מן השכירים ו־104 מיליון מלא שכירים.
* בשנת 1972 שילם המוסד קיצבות זיקנה ושאירים 344 מיליון; לנפגעי עבודה — 106 מיליון; לאמהות — 79 מיליון; למשפחות מרובות ילדים וילדי עובדים — 281 מיליון; ו־150,000 ל"י בסכומים ואחרים ששולמו בענף האבטלה...
* בענף זיקנה ושאירים הועלו הקיצבאות ב־30%; ולמשפחות מרובות ילדים הועלו ב־50%; מענקי לידה וקיצבאות לילדי עולים הועלו ב־15%.
* ב־1972 העביר המוסד לאוצר עודפי הקמולים בסך 744.373 מיליון — להשקעה קונסטרוקטיבית. כלל השקעותיו של המוסד הגיעו (לפי הספרים) ל־2.963 מיליארד ל"י.
* בעקבות מלחמת יום הכיפורים הפך העודף של 89.183 מיליון ל"י בקרן השוואה לגרעון בסכום ניכר.

אשפוז חולי־נפש בניגוד לחוק

בברה"מ מנצלים את בתי־החולים לחולי נפש כדי לשלול מאדם את חרותו. גם במערב לרו בקירים, בהם ניצלו בתי־חולים לחולי נפש, כדי להרחיק אדם בריא. לכן מקפיד החוק הישראלי והוא כולל הוראות ברורות: אדם, שהוכנס לבית־חולים לחולי נפש בניגוד לרצונו ישוחרר, אם לא אישר הפסיכיאטר המחוזי את האשפוז תוך חמישה ימים. על הפסיכיאטר המחוזי להעלות הפתקים מפני האשפוז ליועץ המשפטי של הממשלה.

בדיקה, שנערכה אצל פסיכיאטר מחוזי גילתה, כי בידיו בקשות שנשלחו אליו לפני ארבעה חודשים, כלומר: שלל בעזרה בלתי חוקית את חרותם של עשרות אנשים, בלא להודיע על כך ליועץ המשפטי.

רק במקרים בודדים, במקרים בהם המתביבי בבה, נעמד הפסיכיאטר המחוזי את הולמתו לאשפוז אדם. אנשים מקבלים טיפול רפואי, ובממול אינו נרשם בכרטיס החולה. מטפלים נגדם באמצעי כפיה ללא חותמת הרופא ובלי לרשום את משך הזמן. גו הופעלו אמצעי הכפיה, מטפלים הלם חשמלי וכן אמצעים אחרים הפולשים לגופו את בריאות החולה בלי לקבל את הסכמתו או הסכמת נציגו. בלי לרשום את הטיפול ברישום החולה.

מה בלעת כאן?

לכאורה אין משווקים תרופה, שלא נבדקה ע"י משרד הבריאות. הצריך לוודא: המכילה התרופה את הרשום על הפתק? האין היא מזיקה לבריאות? העשויה היא להשיג את המטרה לה נועדה? אך הטיפול בבקשה לרשום את התרופה אורך עד שלוש שנים ובינתיים — משווקים את התרופה. במקרים אחרים פג תוקף הרשיון לפני ארבע שנים — והאפשי"ב משווקים את התרופה.

כאשרים יבוא תרופות לא נאסרות שערכן מאות אלפי דולרים. במקרה אחד הוציאו רשיון יבוא לתרופה עליה הומלץ שלא ליבאה.

החוק מחייב את בדיקה איכות התרופות. מעבדות קיבלו רשיון לעריכת הבדיקות הן ממשיכות לבדוק — גם אחרי שפג תוקף הרשיון. בחיפה אין טורחים ליטול דוגמאות של תרופה כדי לבדוק אותן. באזורים אחרים נוטלים תרופות, ושולחים אותן לבדיקה, אלא שהבדיקה אורכת חודשים ולפעמים למעלה משנה — ובינתיים ממשיכים למכור את התרופות.

אין פיקוח על טיב התרופות אותן נותנת קופת חולים, אין פיקוח על טיב חומרי הגלם מהם מייצרים תרופות לבתי־החולים הממשלתיים ובכמה בתי־חולים ממשלתיים מכינים תכשירים בלי כל יכולת לבדוק את טיבם.

משרד הבריאות התחיל לתקן כמה מהליקויים הנובעים, בין השאר, ממחסור בכוח אדם.

עולים חיכו 16 חודש לתשובה

משרד הקליטה

בדיקה מידגמית של 170 תיקי פניות של עולים העלתה, כי ב־33 תיקים, לא נתן המשרד לקליטה העליה תשובה לפונים במשך שנה וארבעה חודשים, ב־8 מקרים נמשך הטיפול בין 3—4 חודשים ובמקרה אחד, אף 7 חודשים, בלא שהיתה לכך הצדקה ענינית.

המשרד מנהל כאן ינואר 1973, פנקס לשם מעקב אחר הטיפול בפניות העולים, אך בפנקס חסרים פרטים רבים, והנדרשים לקיום מעקב נאות בטיפול בפניות העולה.

הדו"ח של מבקר המדינה קובע, כי המשרד לא פעל במידה מספקת, כדי להבטיח הבאת מידע מפורט ומעודכן על תנאי ההלוואה לרכישת דירה למצטרפים לעליה בחוץ־לארץ. "החוברת האחרונה בדבר תנאי ההלוואה לעולים, פורסמה בנובמבר 1971. לא הוכנו חוברות חדשות בדבר התנאים החדשים, שנכנסו לתוקף כעבור שנה, המהווים שינוי מהחיקלכת בתנאים הקודמים.

היתה אפשרות לעולים להגיש ערעור על החלטת המשרד שלא ניתנת הלוואה לרכישת דירה, שמחירה עולה על 175,000 ל"י. הלכה זו לא נכללה בספר הנהלים של המשרד ולא הוכרה בחוברות והיו עולים שלא ידעו על הזכות לערער.

תשובת משרד הקליטה: חוברת על ההלוואה למשכנתאות לעולים לרכישת דירה, היתה בהדפסה, והדפסתה התעכבה בגלל השינויים התכופים בקריטריונים שבאו בעקבות השינויים במחירי הדירות והדירוגים המעמידים שהתחוללו בקשר לכך; בבודה דפעולה אינו מקבל את החלטה הועדה המסחית בקשר לבקשתו להלוואה לדירה, מודיע לו המטפל בעלפה שזכותו לפנות לועדת הערעורים. זכות הערעור תופיע בחוברת החדשה והעולים יידעו על־כך.

הממונה החדש בלשכה לפניות העולה נתבקש להגיש הצעות לתיקון הליקויים שהועלו על־ידי המבקר בקשר לפניות העולים והועלכה בדיקה מקיפה בנושא זה. המשרד עובר ליישם את ההצעות שהוגשו.

משרדי ממשלה בנו ללא היתר

משרד הפנים

בפרק "ביצוע חוק התכנון והבנייה" מותח הדו"ח ביקורת על הפיקוח על הבנייה, ומציין, כי "במבנה מבנים של משרדי ממשלה בירושלים נבנו קומות נוספות, לפני שנתקבל היתר בנייה". הועדה המחוזית בירושלים החליטה להגביל את גובה הבנייה של שיכונים בשכונה חדשה לחמש קומות, אך הבנייה הושלמה ללא היתר, כשגובה הבניינים הוא שמונה קומות.

בתל־אביב הוחל בבניית בתי מלון רבי קומות, ללא היתר בנייה לאורך חוף הים, בניגוד לתוכנית פיתוח השטח שנועד לפיתוח שדרות וחופי רחצה.

ב־1970 איתרה הוועדה המחוזית לבנין ערים את תוכנית נתיבי איילון. באותה שנה נתנה הוועדה המקומית בתל־אביב היתר לבניית בית מגורים במקום, שהוקצה לבניית המסיר בנתיבי איילון "ויש איפוא לפנותו מהמשתכנים והחדסר".

דו"ח מבקר המדינה מוסר על השתלשלות הפעלת מחצבה באזור הגלבוע, סמוך לאזור נופש ותיירות. המחצבה הופעלה מאז 1968 ללא היתר, והתפתחה למפעל תעשייתי. בינואר 1973 הוציא שופט פסק דין להפסקת העבודה במחצבה, אך העבודה נמשכה.

"בהיעדר פיקוח מספיק, נקבעות עובדות בדרך של בנייה שלא בהתאם לתוכניות מאושרות ובגאיתן", קובע המבקר ומוסיף: "העובדות הנוצרות בשטח, עלולות להוות מיכשול חמור לאמולוסיה ולגרום הוצאות כספיות ניכרות. התוצאות המאושרות לא נקבעו אמצעים חוקיים העומדים לרשותן, כדי למנוע בנייה בלתי חוקית".

הדו"ח מותח גם ביקורת על סדרי העבודה של הוועדה המחוזית והמקומית לבנין ערים ועל ליקויים אדמיניסטרטיביים רבים. בסיכום הדו"ח אומר המבקר: "גם אם אין הביקורת מתייחסת לצד המקצועי של בעיית אקולוגיה, הרי הבנייה ללא היתר, או בניגוד לו ותוספר שליטה ופיקוח במפיקים על בנייה — גורמים בכללותם נזק רב לאיכות הסביבה".

הדו"ח כולל גם ביקורת על סדרי העבודה של המועצה הארצית לתכנון ולבנייה ושל הוועדות המחוזיות והמקומיות ומצביע על ליקויים.

תשובת משרד הפנים: לגבי תוכניות מיתאר מקומיות הקובע אינו תמיד התאריך של התוכנית המקורית, אלא מצב התוכניות על תיקוניה השוטפים; בנייה בירושלים בהיקף משמעותי, בוצעה במסגרת היתרים שניתנו כחוק. שיעור הבנייה הבלתי־חוקית בחלק של הציר לא היה משמעותי; במחוזות המרכז, חיפה, הצפון, ירושלים והדרום, נערכות פעולות הפיקוח על הבנייה. על פי תוכנית, אך מצומצמת, בגלל חוסר כספים. המשרד עושה להגברת הפיקוח על הוועדות המקומיות.

המבקר מציע קיצור שעות ההצבעה

בביקורת של מבקר המדינה על סדרי הבחירות לכנסת השמינית מובא בדו"ח המבקר שורה של ליקויים בעיקר בקלפיות, שכתוצאה מהם יש חידוש בהצעת המבקר: "לשיקול קיצור שעות ההצבעה והקדמת שעת הסגירה של הקלפיות, מה גם שיום הבחירות, הוא יום שבתון ואין בקיצור שעות ההצבעה, כדי להכביד על ציבור הבוחרים".

אשר לליקויים מונה דו"ח המבקר את התקלות בקלפיות: מיקומן של חלק מהן במבנים לא נוחים, קלפיות מיותרות, אי קביעת סדרי פיקוח על תשלומי השכר לחברי ועדות הקלפי על ידי המפלגות, תלונות על תשלום חלקי בלבד או על אי תשלום בכלל, הקלות באיוש של קלפיות ובמהלך עבודתן ביום הבחירות. כן כולל הדו"ח ביקורת על רמת ליטורם של חלק מחברי ועדות הקלפי והתאמתם לתפקיד, שגרמה לשיבושים במאות פרוטוקולים של ועדות הקלפי. משרד הפנים ערך ימי הדרכה ליושבי־ראש ועדות קלפי ולמזכירים, רק 50 אחוז מהם השתתפו. כן שכיחה כיושבי־ראש גם אנשים, שלא קיבלו הדרכה ולא כולם התמצאו כראוי בהוראות הנוגעות למילוי תפקידיהם וגרמו במידה לא מעטה לשיבושים בניהול סדרי ההצבעה.

תגובת משרד הפנים: מיקומן של הקלפיות נקבע בצורת חלוקה המרכזית לסטטיסטיקה, לפי אזורים סטטיסטיים קבועים, כחצי שנה לפני עריכת הבחירות. לא בכל מקרה ניתן לצמצם מספר הקלפיות, אך משרד הפנים יבדוק את האפשרות לצמצם מספר הקלפיות בכל הארץ בבחירות הפתיחות.

לאור הסדרים שנקבעו ע"י ועדת הכנסת בקשר להעברת הכספים למרכזי המפלגה, לצורך הוצאות הבחירות — לא ניתן היה לפקח על העברת התשלום חלקי של שכר חברי ועדת הקלפי או על אי תשלום שכר בכלל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, באר־שבע, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא "שינוי מס' 7 לתכנית מפורטת מס' 113/03/5 — המשק של ה' באר־שבע, גוש 38081", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם עיקרי הוראות התכנית: ליעד שטח לבתי מגורים 14 קומות + עמודים, בתי מגורים 4 קומות, שטחים למוסדות ציבור, שטח ציבורי פתוח ודרכים בין שדי יעליה, רח' הצבי, רח' קפריסין ובצפון רח' מס' 41.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית או מבל איתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י ודריבוזן

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

י"ב בניסן תשל"ד — 5.4.74

מכור דירתך עוד היום

במזומנים וללא תיווך!

חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

רוכשת דירות בנות 1-3 חדרים

לקבלת פרטים נא לפנות:

למשרדי שיכון ופיתוח לישראל

* תל־אביב והמרכז, רחוב הארבעה 18א', טלפון 260191, מיקוד: 64739
* ירושלים, רחוב בן־הלל 15, טלפון 231321, ביום ב'
* חיפה והקריות, במשרד השיכון, רחוב העצמאות 21, טלפון 660961
* באר־שבע, במשרד השיכון, מרכז הנגב, טלפון 74911, בימים ב', ה'

דו"ח מבקר המדינה לשנת 1973 —

התקציב אינו משקף כל הפעולות

...ק ארוך בדו"ח המבקר מוק־ למשרד האוצר ולניתוח יסו־ של תקציב המדינה. מאחר ה־ ה ועסקיה הפיננסים של ה־ לה, זהו מערכת מורכבת ו־ ת ביותר, שלעתים מורכבות ...ת ביקורת, כי אין יכולת ...ד על המתרחש בה באמת. ...ור המדינה, כלים המאפשרים ...ה מדוקדקת של הנעשה ב־ ...ית פעולות משרד האוצר. בתוך הביקורת נמצא, ש־ ...יב, שבאמצעותו יכולה ה־ הכנסת לפקוח אחר פעו־ הממשלה, אינו משקף את ...יה.

מקרים בהם אין התקציב ...את ההוצאה האמיתית על בסים. כך למשל אין אפ־ לדעת כמה באמת עולה ...יות של משרד האוצר לשמירת ...ת המחירים. המבקר כותב. ...היקף ההוצאה של האוצר. ...ה כמויות של יציבות מחי־ לצרכן, גובה עליית המחירים לאמיתם. לא השתקף במלוא ...ב הסובסידיות. שכן, עד ב־ הקודמת, בעקבות שינוי שער ...ה הישראלית, בוטל המכס ...אוכל. ביצר קפוא ובבר, ו־ פטור מהיטל הבטחון בשי־ 20 אחוז לגבי פולי סויה וגרעיני חיטה. דוגמא לאי השתקפות הה־ בתקציב היא של התשלומים בגין הפרשי ריבית והצמדה ה־ קשורים לסובסידיות, שחלקם הופי־ עו בסעיפי התקציב של המשר־ דים השונים וחלקם בסעיפי ה־ סובסידיות.

במקרים רבים מצא מבקר ה־ מדינה שהמשרדים השונים הוציאו מעבר למה שאושר להם בתקציב.

משרד האוצר

בסך הכל היה עודף ההוצאה על ההרשאה של התקציב הרגיל כ־ 140 מיליון ל"י.

זאת ועוד: משרדים שונים, הצי־ בירו כספים מסעיפים לסעיפים, שלא כפי שאושר בתקציב המבק־ ר". „משרד השיכון — כותב ה־ מבקר — עבר על תקציב הפי־ תוח המאושר, בפרטי תקציב רבים ובסכומים גדולים". כך לדוגמא מצא המבקר, כי בבתי תוכניות לשיכון עולים, למימון דירות ל־ איכלוס בשכירות, הסתכמה ההו־ צאה בסכום כולל של 90 מיליון ל"י, לעומת תקציב מאושר של 68 מיליון ל"י.

דוגמא נוספת לפער שבין ה־ תקציב המאושר לבין התקציב ל־ כפועל, נמצאה בבדיקת התמיכה במוצרי דלק, שערך מבקר המדי־ נה. הממצאים מראים, כי התמיכה לסובסידיה לתמיכה במוצרי דלק היתה כ־19.5 מיליון ל"י גבוהה יו־ תר מההרשאה בתקציב, וכ־23.7 מיליון ל"י יותר מהסכום הרשום בדו"ח האוצר. גם בעבר — כותב המבקר — עמד הוא על הצורך לשקף בתקציב את מלוא ההו־ צאה וההכנסה של קרן ההשוואה למוצרי דלק. המבקר כותב בי־ ממצאיו, שלמרות הביקורת בעבר בשרת התקציב — ההתחשבות בתקציב של מלוא היקף ההוצאה וההכנסה של הקרן — אינה מו־ סגת, כשהפירוט מופיע בתקציב בלבד ואין דיווח על הביצוע.

בעניין זה, של אי השתקפות פעולות הממשלה בכלל ומשרד ה־ אוצר בפרט, יש תפקיד בהרי־ לבדק אגרות החוב. כל פעולה לגיוס הון, הן בדרך של הנפקה אגרות חוב או קניות מטבע או־ צור כספי האוצר. מבקר המדינה שבדק את שאלת הנפקת אגרות החוב בשנת 1972 מסכם ואומר: „אישור ההנפקות הוא מכשיר רב עוצמה של האוצר, שכן באמצעותו הוא מקיים את השליטה על שוק ההון. רק היבט אחד של פעולות האוצר בתחום זה בא לידי ביטוי בתקציב באמצעות ההנפקות. ה־ תכנותן כידיעת להפקה קבועה. לגבי שאר ההנפקות, שאינן כלו־ לות במסגרת התקציב, כוללים ה־ אוצר בתוקף סמכויותיו על יצוב כספי התמורה ותנאי ההלוואה ה־ מטבעונה כחוק".

קביעה זו, כי לאוצר יכולה בלתי מוגבלת כמעט בהנפקה מכסית ל־ בצע הנפקות מחוץ למסגרת ה־ תקציב, הביאה את המבקר לבדי־ קה מדוקדקת של הנושא. מה גם שהאוצר מתחייב לכסות את ה־ פער, ההולך וגדל לדברי המבקר, בין מחיר ההון הממשי בבקיר זה, לבין תנאי ההלוואה — הת־ חייבות שתבוא לידי ביטוי רק בתקציבי שנה הבאה.

כמה פרטים מענינים בממצאי המבקר על עסק אגרות החוב ב־ שנת 1972: בשנת 1972 הסתכמו ההנפקות שאושרו ב־3.65 מיליון ל"י, סכום המהווה 221 אחוז מ־ היקף ההנפקות בשנה הקודמת. ה־ מבקר מצא עוד כי אף הגידול ה־ ניכר בהיקף ההנפקות ולמרות ה־ עובדה שהתווספו מנפיקים חדשים. נשאר חלקן של שלוש הקבוצות הגדולות של המנפיקים — 88 אחוז מכלל ההנפקות — ללא שינוי. 41 אחוזים לקבוצה בנק לאומי ל־ ישראל, 36 אחוז לקבוצת חברת העובדים ו־10.2 אחוז לקבוצת בנק דיסקונט.

הבו מגיירים

דו"ח המבקר מותח ביקורת בקשר לבתי דין רבניים ומציין, כי בינואר 1947 היו פנויות עשר משרות של דיינים יחד עם זאת רבו המקרים של הרכבים חסרים. דבר המכביד על פעולתם הסדירה של בתי הדין.

„מספר הפונים לבתי הדין בבקשה להתגייר הוא בקו העליה. הועלתה הצעה להקים בית דין מיוחד לגיור בעיקר בגבעת־ ... בהיקף ארצי. עד פברואר 1973 לא הוקם בית דין זה.

בתשל"ד כיהנו דיינים שעברו את הגיל של שבעים שנה, שנקבע בחוק ליציאה לגימלה.

המדובות במשרד הדתות: המשרד מפרסם מכרזים על רכישת ספרים: קיימים בארץ ספרים בעשרים להתפילין, אולם הצריכה לספרים זה הולכת וגוברת. עקב העליה הגדולה בעיקר מרוסית ובלחבה יום הכיפורים. המשרד ינקוט בצעדים לאי הישנות הליקויים בעתיד, ברכישת סידורי תפילה.

לא היו מועמדים בעלי כשירות לדיינות כמשמ... הרבנות הראשית, כדי למלא את המקומות הפנויים למשרות דיינים.

לאחר שמספר מתאים של דיינים יקבלו כשירות ויכהנו — יורכב בית הדין לגיור.

בתחילת 1973 כיהן רק דיין אחד שעבר הגיל לגיל הפרישה.

התקשרויות לקויות

(המשך מעמוד 11)

ביקורת על צורת ההתקשרויות כלולה בבדיקה על מפעל אחר (המכונה מפעל ג'), חברה בחו"ל התחייבה להקים ולהפעיל בארץ מפעל למחקר, פיתוח, הרכבה וייצור של מכשירים על־פי ידע וסיוע הנדסי שהתקבל מהחברה האם. בהו־ זה שנעשה עם משרד הבטחון נק־ בע, שמחירי המוצרים שיוזמנו בא־ רץ לא יעלו על מחירי הקניה כשהשלה הקניות היתה מעלבת במחירי המפעל בחו"ל. המפעל קי־ בל מעמד של מפעל מאושר.

במשך שנתיים נמכרו למפעל על ידי מערכת הבטחון הזמנות בסכום של כ־5.7 מיליון ל"י. המכשירים שהוזמנו היו מהסוגים שמיוצרת חברת האם בחו"ל, וכן כמה פרי־ טים שפותחו במיוחד ע"י המפעל. שתי הזמנות נמסרו למפעל בס־ כום כולל של 580,000 ל"י. בהו־ צעת הביקורת, דרש המפעל בצד־ מלווה מבין הפריטים שהוזמנו המחירים גבוהים פי כמה ממחירי הצעות של יצרנים אחרים בחו"ל. לאחר מו"מ הורידה החברה את המחירים, אולם הם היו גבוהים ב־ 25 עד 37 אחוז ממחירי ההצעות האחרות, הכש הזמנות אחרות, ב־ היקף של 3.9 מיליון ל"י, נמסרו לחברה במחירי פר"ב של חברת האם בחו"ל, בלא שהיה בירור על המחירים אצל ספקים אחרים. גם מערכת הבטחון הזמינה אצל המפ־ על עבודת פיתוח של אבות־טיפוס ולייצור סדרתי של מכשירים בסכום כולל של 2.3 מיליון ל"י. ההזמנות נמסרו בהסתמך על הצעות יחיד של המפעל, שמהן ניקבו המחי־ רים בסכומים גלובאליים, ללא פי־ רוט אומדני עלויות ורווח.

הערות שר האוצר: לגבי מפעל א' נמסר, שנבדק כמספר פעמים במשמעות הכלכלית של תכנית ה־ ייצור ובהשלכות הכלכליות של התקשרות זו. על אף האמור במכ־ תב ההכוונה, לא מצא המשרד לנ־ כון לדרוש, שהמפעל יציג לו תכ־ נית כלכלית. זאת משום שבידי ה־ מפעל נמצאים נתונים חלקיים בל־ בד ואילו הכנת תכנית כלכלית בשלמות נעשית בלאו הכי על־ידי המשרד. ההתקשרות עם המפעל נעשתה על רקע נחיצותה הבטחו־ נית.

אשר להנחות על רכישת ציוד התברר, שכל הנחה שהחברה לבי־ כון הציוד תשיטות מקבלה או מצליחה להשיג מספקי הציוד ומ־ נותני השירותים, מועברת לטובת מוכרי הציוד ומתבטאת בהקטנת מחיר הקרן של הציוד. אשר לדמי השכירות המבוססים על פחת של 10 אחוזים, שיעור פחת זה מעוגן ב־ תקנות מס־הכנסה. תקופת ההפחתה הסבירה לציוד תעשייתי היא 10 שנים בלבד ואינה קשורה באורך חיי הנכס בלבד, אלא גם בהתי־ יישנות הטכנולוגית של הציוד. מ־ סוף 1973 דרש משרד הבטחון מ־ החברה לדווח לו באורח שוטף על ניצול הציוד שלא בצורכי מערכת הבטחון.

ביחס למפעל ב' הוחלט להעדיף את הצעת היצרן המקומי, אף שהיתה גבוהה יותר, על פני זו של המתחרה מחו"ל, כדי לסייע להס־ בת יבוא לייצור מקומי. מקפידים על בירור מחירי המפעל והשוואתם למחירי יצרנים אחרים.

הסדרי תשלום חורגים עם חברה מסחרית

דו"ח המבקר מתעכב ארו־ כות על עיסקות עם חברה מס־ חרית בחו"ל, שלמשרד הבט־ חון היו הסדרי תשלום מיוחדים עם מנהלה. הסדרים שאינם תו־ אמים, לדברי המבקר, ניהול ממשלתי תקין של ענייני כס־ פים. ביקורת כזו נמתחה כבר בעבר, אבל המצב נמשך. המ־ בקר מדגיש, שבמצב הבלעדיות שניתן לחברה זו הפריע לכש־ לחות הקניות בחו"ל בהתקש־ רות ישירה עם יצרן, שמכבו נדרש ידע לייצר בארץ, וכי ידע זה נרכש רק לאחר שמנ־ הל החברה השיג את התנאים הדרושים, שלא היו בתחום המש־ רד. מבקר המדינה הביא את ממצאי הביקורת לידיעת שרי הבטחון והאוצר והצביע על ה־ צורך בבדיקה מקיפה ומעמיקה של הנושא.

למימצאים אלה הגיע המב־ קר בעקבות בדיקת עיסקה של רכישת ידע לייצור מוצר בסד־ רות, שצריכתו שוטפת. בד־ צמבר 1971 החליט משרד הב־ טחון, לאחר שמפעלים אח־ רים לא הצליחו לקבל את ה־ ידע מבלי שמנהל החברה ה־ מסחרית יהיה שותף במפעל, למסור את הייצור למפעל המ־ נוהל על־ידי התעשיה הצבאית. המפעל התחייב לשלם ליצרן תשלום חד־פעמי בסך 60,000 דולאר. תשלום זה הוא כ־1.5 מערך הזמנה ראשונה שקיבל המפעל. עוד התחייב לשלם לחברה המסחרית תמלוגים שוטפים, בשיעור 4 אחוזים מה־ פדיון ממכירות המוצר, בטענה שחברה זו משמשת סוכן בל־ עדי בארץ של היצרן.

על־פי תחשיב שהגיש המפעל למשרד הבטחון, ושהתבסס על ייצור של 50,000 יחידות מהמ־ מוצר, אשר לאחר כרוב מחיר של 400 ל"י ליחידה. בתחשיב הובא בחשבון תשלום ליצרן בצד הידע בסך 5 ל"י ליחידה ותמלוגים לחברה המסחרית ב־ סך כ־16 ל"י ליחידה. כתברר, שהתמלוגים שישולמו לחברה בצד חלקה ברכישת הידע יס־ תכמו בהזמנה זו בכ־800,000 ל"י. הסכום עשוי לגדול, עם הגדלת היקף ההזמנות. לדעת הביקורת, הסכם זה בדבר תש־ לום תמלוגים הוא יוצא דופן, המדובר הוא לא בתמלוגים ליצרן, כי אם לבי שתיווך ב־ עיסקה של רכישת ידע. התש־ לום אף אינו מוגבל בכמות מוגדרת, כי המוצר הוא בצרי־ כה שוטפת של צה"ל.

כתברר שבפברואר 1972, בעת שהתנהל המו"מ על רכי־ שת הידע מהיצרן, הגיש מפעל מקומי, המייצר מוצר דומה בעבור משרד הבטחון, הצעה לייצר 59,000 יחידות של ה־ מוצר המבוקש במחיר 352.50 ל"י ליחידה. המפעל הודיע שיש לו הציוד והידע הדרו־ שים לייצור. לא נמצא כרוב עם יצרן זה. ההסבר שניתן היה, שלא נמצא לנכון לרכז את כל ההזמנות לאותה קבו־ צת מוצרים בידי מפעל אחד, שבאותה עת כבר היו בידיו הזמנות רבות של מערכת הב־ טחון. רק בעקבות תחזית צרי־ כה גדולה של המוצר, מסר משרד הבטחון ליצרן זה ב־ ינואר 1974 הזמנה לייצור 10,000 יחידות מהמוצר, במ־ חיר זמני.

בדיקות על רכישות בחו"ל, שנעשו באמצעות חברה זו הע־ לו, שבדרך כלל היו מחיריה עולים כמחיר הספק הממשלתי ב־6.5 אחוזים בממוצע. עם זאת, היו גם מספר מקרים ש־ הוזמנו מהחברה פריטים במ־ חירים העולים על מחירי ה־ הצעה של הספק הממשלתי. בדיקת תיק ההזמנות לחלפים מהחברה העלתה, שהיא פיגרה באופן ניכר במועדי האספקה שהתחייבה עליהם. הזמנה מ־ דצמבר 1971 לחלפים בסך 700,000 דולאר, שהיתה צריכה להתבצע תוך 12—13 חדשים, לא התבצעה עד יוני 1973.

שירותים היקרים ורווחי הבנקים

...יקה שערך מבקר המדינה ...ית תוצאות עמלה על הפצת ...ו חוב נמצא, כי סכום של מיליון ל"י נזקף לחובת „תשלום ריבית", בגין עב־ הוצאות הנפקה של מילוות ...וה ואגרות חוב אחרות, ש־ ...חן מפקדת באוצר. מתוך ...ש, כ־45 מיליון ל"י מהווים העמלה בשיעור של 2 אחו־ מערך הנקוב, שאותה מגבים ...ים מראש, והוגר בהייהם ל־ ...אלים. מבקר המדינה כותב, החל מהמהדורה השניה של ...גדל בגוזה ניכרת הביקורת ...ה חוב צמודות מדד, שנמ־ יותר שאת בשנת 1973. כל ...בגובה העמלה — קובע ה־ — שהאוצר משלם לבנקים ...ים, יש בה כדי להביא ל־ בתקציב בסכומים ניכרים". ...קר מגלה, כי בדיון שהת־ בפברואר 1974 בין המבקר ...סר האוצר, הסכים עד ה־ לערוך בחינה יסודית ב־ עד כה לא צומצמה עמלת ...ה.

כספי ההנפקה ריבית בשיעור של 9 אחוזים בתוספת הצמדה. „לדעת הביקורת — כאשר שמדובר ב־ סכומים גדולים הניתנים לחברות הבנות, ללא צורך בהסדרי גביה, לא היה מקום לקבוע לבנק אותו מירווח, שנקבע לגבי הלוואות למשתכן בהתחשב בטיפול השונה הכרוך במתן ההלוואות".

ועוד מרובים המקרים שמצא ה־ מבקר המגדילים את רווחי הבנ־ קים ומייקרים את שירותם. כך בתחום פרמיית הבישה, באחד ה־ בנקים מצא מבקר המדינה, כי האוצר מעמיד „בכל שנה לרשות אותו הבנק, סכום השווה לכתבות הפרמיה, לתקופה של שישה חד־ שים או יותר וללא ריבית".

במקרה אחר, בנושא של סילוק מוקדם של הלוואה, מגלה המב־ קר, כי גם כשהיה סילוק מוקדם של הלוואה, שהוחזרו לבנקים, לא תמיד הוחזרו ההלוואות מהבנקים לממשלה עם החזרתם. „לדעת ה־ ביקורת יש להקפיד על כך, ש־ כספי התקציב, שהופקדו בבנק ל־ מטרה מוגדרת יוחזרו לאוצר עם פרעונם על־ידי הלווה, כי סיוע המדינה ניתן רק לתקופה שכס־ פים אלה נמצאים בידי הלווה".

...צא נוספת לשירותיה היק־ רים של הממשלה, באמצעות ה־ שפירושם רווחים גדולים לבנקים, מצא מבקר המדינה ...את מכוונות בערבות המדי־ ...נאים שמקבלים הבנקים כ־ ההנפקות לזמן ארוך. ...ם לבתן הלוואות שעליהן ערבות המדינה. המדובר בהלוואות לשיכון, חקלאות, ...מקומיות ומפעלי פיתוח ...חלק מהלוואות לכוחה ...קן צמודות. שער הריבית ...לוואות צמודות אלה הוא 9 ...ועדת הכספים של הכנסת, ...אצר הציגי הבנקים דנו ...שנתיים, באוגוסט 1972, ב־ להוריד את הריבית על ...ת אלה.

...סום הוחלט אז להוריד את ...ל־8.5 אחוזים, אולם רק הלוואות שבערבות מלאה ...ממשלה ובהנפקות ל־17 שנה. ...לוואות שניתנו מכספי ה־ ...ל־20 שנה אף מאמצעים ...ים של הבנקים, נשארה ה־ ...של 9 אחוזים, בתוספת ה־ ...זאת למרות שניתנה עליהן ...מלאה של המדינה. בפב־ 1973 ביקשה ועדת הכספים האוצר שיבדוק את האפ־ שהלוואות שניתנת עליהן ממשלה, תופחת הריבית, ...יינתנו באמצעות הבנק ל־ התעשיה. בפברואר 1974. לאחר פניית ועדת הכספים האוצר, הבטיח האחרון ל־ המדינה „שהוא יבחן את ה־ ...ות להורדת שער הריבית על ...ת אלה". ובינתיים, שירותי ...לה באמצעות הלוואות אלה ...בים להיות יקרים. וגדלים הבנקים עם סיכון שלא בגלל ערבות המדינה...

...גמא אחרת של מבקר המדי־ מעסקת במתן הלוואות לער־ הרוכשים דירות מבניה פר־ שלא במסגרת התקציב. על־ ...חד הבנקים, כתברר, כי מצ־ ...ל הבנק הולך ומשתפר ב־ השנים. וכמובן, שיפור ב־ ...הבנק, הוא על חשבון ...ם לשירותי הממשלה ה־ ...ם ומתייקרים. מבקר המדינה כי: „במירוצת הזמן חלו ...הנגסקרת שינויים מרחיקי לטובת הבנק... החל משנת ...אשר האוצר בבקרים מסו־ הנפקות ל־20 שנה למימון ...ובעינגות לתקופה של 15 — כותב המבקר — כי ...שתקופות וההנפקה הארוכו תוספת שנים. קצרו תקו־ ההלוואה באותו מספר...

מה לקוי במשרדים הכלכליים

ככל שהולכת וגדלה מעור־ בותו של המשק הישראלי, הול־ כים וגדלים הקשיים בדרך ני־ הולו. אין זה נכון לומר שלא חלים שיפורים בדרך ניהולה של הכלכלה הישראלית, אולם נוכח גידולה המהיר, דומה שהמינהל מפגר אחרי הדרי־ שות. הדין והחשבון של מבקר המדינה, מלמד שעל המינהל הממשלתי לעשות עדיין דרך ארוכה כדי להגיע להשגים ה־ דרושים.

מתוך דו"ח המבקר מצטי־ רת תמונה לפיה חלקים ה־ הולכים וגדלים, של פעולות הממשלה, נעשים שלא במסגרת התקציב. בעיקר בולט הדבר בתחום שוק אגרות החוב, אי־ לם לא רק בהם. התקציב, כפי שהוא מוגש לכנסת ולציבור, אינו משקף — כפי שראוי היה — את מלוא היקף פעולתה של הממשלה, על כל המשתמע מ־ קביעה זו, מבחינת הפיקוח ה־ ציבורי על הוצאת כספי הממ־ שלה. תחום שני, בולט ביותר בדו"ח המבקר, הם השירותים היקרים של הממשלה. הוצאות גבוהות ביותר מאושרות לבנ־ קים למשל, על חשבון הלקוח, בשעה שסיכונן הוא כמעט אפ־ סי. בדוגמאות המובאות בס־ כוד זה, כהכרות אחרות מה־ צרות מבקר המדינה, הכלכ־ דות על עניין זה התהשפה את ההסדרים שגררו את ייקור שירותי הממשלה, בתוך הדו"ח משתמעת הדרישה של המב־ קר לפעול להוזלה של שירו־ תיה.

ליקוי שלישי, העולה מתוך הדו"ח, הוא הביזבוז שיש בהו־ צאת כספי הציבור. המבקר מצביע על פרטים קטנים שב־ הם לא הונהגה הקפדה על הוצאת כספי ציבור וכן הוא מזכיר מקרים, שבהם היתה הקפדת יתר בלאוה להיסכון לא כבו־ ל.

היבט נוסף של ליקויי המבי־ רכות קשור להתפתחויות האינ־ פלציוניות, בעיקר בשנים ה־ אחרונות. המדובר בהצמדה, ובהתחייבויות הממשלה כתו־ צאה מהתליות במדד המחי־ רים. המבקר גולה כי לאוצר אין את הכלים לדעת במה מסתכמים הזמנות הממשלה כ־ תוצאה מהתליות במדד והצברת החובות אליו.

נושא נוסף שעליו עמדה ה־ ביקורת בהרחבה הוא המחקר, בעיקר במשרדים משקיים. מה־ ליקויים הרבים שעליהם עומד הדו"ח מתקבל הרושם שאנו מזניחים את העתיד ומתעלמים מהצורך להמשיך לפתח ולקדם את המשק תעשייתית, כדי שי־ וכל להתמודד עם הבעיות ה־ מורכבות של מאזן התשלומים.

לבסוף, עניין שני ואחרון המשתמע מהדו"ח, הוא ההזנחה של משרדים אחדים לשלומו ולבריאותו של האזרח. הפעם מפק המבקר במשרדי הבריאות והחקלאות המופקדים על ייצור הלב, תקינותו ושיווקו. באופן העלול לסכן את בריאות הצי־ בור.

נזקי ההצמדה

הן פנים מספר הולך ומתרחב המעגל של מקבלי הלוואות מכוונות, הניתנות ללא הצמדה, כשה־ כספים, הבאים ממקורות המימון להלוואות אלה, צמודים למדד או לשער המטבע. ההלוואות המכוו־ נות ניתנות למטרות, שבעבר מומ־ נו בחלקן, הגדול מתקציב הפי־ תוח. בעבר הצביע כבר מבקר המדינה על ההתחייבויות הגדולות לאוצר המדינה המתהוות כתוצאה מגיוס כספים באמצעות מלוות צמודים למדד ולשער המטבע לצורך מתן הלוואות מכוונות הממשלה, ללא הצמדה ובריבית נמוכה. התחיי־ בויות אלה עלולות להיות נטל כבד על התקציב, שילך ויגדל כל עוד תראה הממשלה צורך ל־ אפשר לענפים שונים במשק קבלת מימון בתנאים יותר נוחים מאלה השוררים בשוק, וכל עוד תימשך עליית המדד וירידת כוח הקנייה של הכסף בשיעור גבוה.

בשנים האחרונות גדל היקפן של ההלוואות המכוונות והתרחב חוג הנהנים מהן בענפי המשק השונים. אשר לכספי מלוות צמודים המופ־ קדים באוצר — בעיקר בתמורת אגרות חוב ממשלתיות ולא ממ־ שלתיות, המשמשות למימון כללי של התקציב — נושא האוצר ב־ מישרין בסיכוני הפרשי ההצמדה. לגבי אותם כספי ההנפקות, ש־ אינם משמשים למימון התקציב, המיועדים למימון הלוואות מכו־ ונות על ידי האוצר מופעלים הסדרי הביטוח. על פעולות אלה אינה חלה ביקורת פרלמנטארית מוקדמת בשלב קבלת ההתחייבות ובמילא אין הזדמנות סטטוטורית לכנסת להתייחס לבעיית העומס הפיסקלי בעתיד.

הסדרי ביטוח הצמדה יצרו מע־ רכת של הקצאת הון בשערי רי־ בית, הנמוכים בהרבה מהמחיר הריאלי של ההון במשק, והקצאה העקרית מתבצעת על פי הכוונה הממשלה, כשחלק מההסדרים מבו־ סס על החלטות בדרג המינהלי, בלא הנחיה עקרונית מחייבת באשר לגודל הסכום המובטח, תקופת הביטוח, יעוד הכספים ו־ שיעור הפרמיה. מערכת זו של הקצאת הון פועלת בתנאים של העדר מנגנון מחיר הכסף, שיב־ לום את הביקוש להלוואות בלתי צמודות. באין גורם בולם כזה גובר הביקוש ועל ידי כך גדל המעמס הפיסקלי על תקציבי המ־ דינה בעתיד.

ככל שניתן לצפות, אין בפרמיה כדי לכסות את הפרשי ההצמדה שיתהוו בעתיד. בה עוד שהן גבוהות על הקרן בלבד, ואילו הבטחת הל הן על הקרן והן על הריבית.

ההכנסה מהפרמיה נרשמת כחוץ לחשבונות התקציביים. התשלומים למבוטחים נרשמים בדרך של קי־ זוז כנגד הכנסה זו במקום שיופיעו במלוא היקפם. רישום מלא של ההכנסה וההוצאה בתקציב היה מאפשר לכנסת לעמוד על ההת־ פתחויות בתחום זה, לרבות עריכת דיון בתחזית. יתר על כן, היה ניתן אז ליחס את התוצאה לסעיפים המתאימים בתקציבי ה־ משרדים, בהתאם ליעוד של ההל־ וואות המכוונות, ולקיים את ה־ מעקב הדרוש.

לצורך פיקוח ובקרה דרושה מערכת מידע מרכזית שתאפשר מעקב שיטתי אחר ביצוע ההסד־ רים שנקבעו וההחלטות המתייח־ סות אליהם וכן תרכז נתונים על היקף ההלוואות המבוטחות לפי ייעודן, ועל השיעורים, שחלו בהן. קיומה של מערכת מידע כזו יסייע לאוצר לחזות את היקף העומס הצפוי על תקציבי השנים הבאות.

המחקר הממשלתי רחוק מיעדו

עוד דרך רבה צריכה הממשלה לעשות, כדי להביא את המחקר בתחום הכלכלי, אל דרך המלך. מכל מקום, כממצאי מבקר המדי־ נה במשרדים שונים, עולה תמונה לא מעודדת על דרך ניהולו של המחקר הכלכלי.

בחודש 1971 הוקם מינהל למחק־

משרד המסחר והתעשיה

קר תעשייתי, במסגרת משרד ה־ מסחר והתעשיה. מינהל כזה ב־ פעילה בספטמבר אותה שנה. ב־ מסגרת המינהל פעלו שמונה מכו־ ני מחקר מהם שתי יחידות ממ־ שלתיות, ארבע חברות בע"מ ו־ שני מכונים המנוהלים בשיתוף עם המוסדות להשכלה גבוהה. ה־ מבקר בדק את פעולת המכון ה־ ישראלי לסיבים, העוסק ב־ מחקר במתן שירותים ובקידום התבוות מקצועיות. מבקר המדי־ נה העלה, כי אין בידי המכון ובידי המינהל מידע ברור, שעל פיו ניתן לעמוד על התועלת המעשית שהופקה מהמחקרים ש־ הסתיימו. למרות גם לאחר הקמתו של המינהל למחקר תעשייתי המ־ שיך המכון לפעול בהתאם ל־ דפוסים ושיטות העבודה שהיו נהוגים בו בעבר". המינהל יזם בסוף 1973, בדיקה מחדש של תוכ־ נית העבודה של המכון.

מכון אחר למחקר הוא המעב־ דה הישראלית לפיסיקה, העוסקת בעריכת מחקרים בפיסיקה שימו־ שית במטרה לפתח מוצרים חד־ שים וכדי לעודד הקמתן של תע־ שיות המבוססות על ידע זה. מב־ קר המדינה שבדק את פעולות המעבדה מצא, כי „לביצוע מחק־ רים על־ידי המעבדה לא קדמו בדיקות בדבר הכדאיות הכלכלית של יישום תוצאותיהם. ואכן — כותב המבקר — חלק מ־19 ה־ מחקרים שבוצעו מאז 1967, הופסק משיקולים של חוסר כדאיות כל־ כלית ביישומם. במקרה אחד הופ־ סק ביצוע המחקר מסיבה זו, ל־ אחר שנמשך ארבע שנים ובמקרה אחר אף שש שנים".

לדעת הביקורת מן הצורך ש־ במשרד המסחר והתעשיה, ידאג המסדים לעריכת בדיקות כלכליות, של מחקרים מעבר לשלב של בדיקת רציון. לדעת המבקר לא היתה המעבדה הישראלית לפיסי־ קה, במתכונתה הנוכחית, מסוגלת לבצע בכוחות עצמה את כל שלבי עריכת המחקרים וביקור את פי־ תוחם ויישומם בתעשיה. לא עמד לרשותה מהנדס פיתוח בעל השי־ בות בקידום מחקרים משלבי ה־ יישום והפיתוח. עמדה גם הורדה לארגון המחקר הממשלתי וניהולו.

במחקר אחד בלבד מבין אלה ש־ בוצעו מאז 1967, הגיע לשלב של בניית דגם וייצורו נמסר למפעל תעשייתי. ביצועם של מחקרים אחרים הופסק או נמסר לטיפולם של גורמים שונים".

המענקים ניתנו באיחור

תחום אחר של מחקר תעשייתי שנבדק על־ידי מבקר המדינה הם המענקים למחקר תעשייתי, אותם מקציב משרד המסחר והתעשיה. בשנת 1973 הוקצב לסכום זה 15 מיליון לירות (לעומת 17.2 מיליון לירות בשנת 1971 למשל). מבקר המדינה מצא, כי: „הקריטריונים המגדירים את המטרה ואת התנאים, שלפיהם ניתן המענק, לא נוסחו בכתב ולא הוגדרו באופן ברור סוגי ההוצאות הישירות והעקיפות המוכרות במס־ גרת תוכנית מחקר. במקרים, שבהם נדחתה הבקשה, נכללה ההנמקה לדחיה בסיכום דיוני הוועדה. אך היא לא צויינה בהודעה שנשלחה למגיש הבקשה, ולא הפנתה תשומת לבו לזכותו לערער על ההחלטה". המבקר מצא עוד, כי עבר זמן רב בין הגשת הבקשה לאישורה. אף שלדבריו „עלולים עיכובים באישור הבקשה לתמיכה לגרום להפסד זמן יקר, שהוא בתחום המחקר והפיתוח גורם בעל חשיבות רבה".

לדברי מבקר המדינה נראה שמן הראוי — נוכח הצרכים של פיתוח המשק — שהמשרד יבחן מחדש, בשיתוף עם המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, את הדרכים לגיוון השיטה של מתן תמריצים לעידוד המחקר בתעשיה ולפישוט התהליכים המינהליים. במידה שיוחלט לאמץ שיטה יותר גמישה, יש לתת את הדעת על כך ששיעור התמיכה ייקבע לאחר בדיקה יסודית, בצירוף הנימוקים לקביעתו תוך שמירה על עיקרון המבטיח שוויון לבתחומים עסקיים.

הלוח החדש
דבר

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

טקס חלוקת התעודות
מחזור תשל"ג
במעמד שר החינוך והתרבות

למגיסטרים במדעי הטבע
למוסמכים במדעי הטכנולוגיה
לבוגרים במדעי הרוח והחברה
ולבוגרים במדעי הטבע

יתקיים ביום רביעי ט"ז באייר תשל"ד (8.5.74) בשעה 11.00 בדיוק בקרית האוניברסיטה החדשה (מול ביה"ח המרכזי לנגב ע"ש סורוקה).

לכל הבוגרים נשלחו הזמנות וכן חוזר בצרוף שאלון על פרטים אישיים.

מי שלא קיבל את החוזר או ההזמנה, מתבקש לפנות מיד למזכירות האקדמית, טל. 71241—057 קו פנימי 49.

השינוי כבר החל

ממשלת המהדל התפטרה. מרכז מפלגת העבודה בחר ביצחק רבין כמועמדה לראשות הממשלה. שני האירועים החשובים האלה באו בגלל מחאה ציבורית רחבה מחוץ למפלגות. צמרת העבודה נאלצה להתחשב במחאה זו. השינוי בא בגלל אלפי ישראלים שהחליטו למחות ולהתארגן באורח עצמאי, מחוץ למסגרות הקיימות. בגלל כך התפטרה הממשלה.

השינוי רק החל. העיקר עוד לפנינו. חילופי אישים בלבד, גם אם הם רצויים, אינם פותרים את בעיותינו.

תנועת שינוי מאמינה בשינוי. אנו רוצים לשנות את הארגון המפלגתי הקיים ולעשות אותו דמוקרטי. אנו רוצים לשנות את התערבות הממשלה במשק ולבססה על שלטון חוק למען ישראל ולא לטובת המפלגה השלטת. אנו רוצים לשנות את שיטת המיסים, שהופכת את כולנו לרמאים. אנו רוצים בממשל חדש — טוב יותר, הגון יותר, יעיל יותר.

שינוי כזה יבוא אם נחליט לקחת את גורלנו בידינו. אם נתארגן במסגרת פוליטית חדשה. אם לא נשאיר את הפוליטיקה בידי „המקצוענים". שינוי כזה לא יבוא מתוך המפלגות הגדולות, השבויות בידי מנגנון וחבר עסקנים והמשועבדות לאינטרסים כלכליים כיתתיים.

שינוי יבוא אם נפסיק לדבר ונתחיל לעשות למען ישראל. הצטרף אלינו. היום. עכשיו.

הפסק לדבר
על מצבה של ישראל
התחל לעזור לה!

גזור ושלח

אם אתה — ה3

☐ רוצה להצטרף לתנועה ☐ מעונין לקבל חומר הסברה

סמן נא את המשבצת המתאימה ומלא הפרטים הבאים:

שם ________ של ________ כתובת ________

☐ מצורפת תרומה כספית בסך ______ ל"י

ושלח אל:

„שינוי", תנועה להתחדשות חברתית ופוליטית, ת.ד. 1698, תל־אביב.

עבור „שינוי".

פועלים, תושבי השכונות, צעירים,

כולנו להפגנת ה־1 במאי!

בואו בהמוניכם להפגנת ה־1 במאי

שתתקיים

ביום ד', 1.5.74, בשעה 10 לפנה"צ

בתל־אביב — רח' דיזנגוף פינת שד' קק"ל

נפגין בעד:

* מדיניות של שלום, דמוקרטיה וקידמה חברתית!
* לא עוד מלחמה! לא עוד אלמנות, יתומים והורים שכולים!
* די בשפיכות הדמים!
* נסיגה מכל השטחים הכבושים — הכרחית לשלום ולבטחון!
* יתלכדו כל כוחות השלום במאבק להצלחת ועידת ז'נבה!
* הקץ ליוקר המשתולל! יועלה שכר העובדים!
* תשולם מייד תוספת־יוקר!
* הקץ לעוני! לא עוד 10 נפשות בחדר אחד!
* הקץ להפליה העדתית! יובטח שוויון זכויות לפועל הערבי!
* למען אחווה יהודית־ערבית! יחי השלום!
* יחי ה־1 במאי — יום הסולידריות הבינלאומית של העמלים!

המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח
מחוז תל־אביב־יפו

לבריאות

27

התנהגות בשעת חרום

מאת ד"ר דוד קרסילובסקי

השינוי המתחולל בסביבה — הפיכתה לעוינת ומאיימת — מחייב הסתגלות מתאימה של הפרט או הקבוצה למצב שנתהווה. הסתגלות זו באה לידי ביטוי בשינויים חיצוניים — דאגה להגנה פיסית — ופנימיים, שפירושם הגברת היכולת להתמודד עם רגש הפחד הנוצר עקב עוינות ואיום של הסביבה.

מידת היכולת לפעול על אף הפחד — שהוא תגובה ראשונית — שונה אצל כל אדם. היא מותנית בגיל, במין, בתפקיד שממלא הפרט במשפחה או בחברה, וכמובן באישיות. הקשר הקשור בגיל מובן, הואיל ורבית הילדים לא התנסו במצב זה והם לומדים מתגובות המבוגרים. המין והתפקיד במשפחה קובעים את מידת האחריות של הפרט לסביבתו האנושית.

הצלחת הפעולות הדרושות להבטחת פתרון מיידי לבעיית העוינות והאיום של הסביבה עשויה להיקבע בהתאם ליכולתו של הפרט להתמודד עם הפחד ולרסנו.

מאליו מובן, שבמצב שבו הוא בא לידי ביטוי בהפגזה, הפצצה ודומה בכך פעולה — הפתרון לבעיה הראשונית הוא כניסה למקלט. אם המקלט קרוב ואפשר להגיע בזהירות למקום מיבטחים זה — כוצאת בעיית הפחד בעקבות הפעולה המגינה את פתרונה בקלות יחסית. יוצאים מכלל זה אנשים, שהפחד משתק אותם, או אלה המתנגדים לבאמצעי המסובבים אותם להביאם למקלט. תגובתם של אנשים אלה היא בניגוד לרצוי ומצבם מחייב פתרון מיידי, לפעמים פיסי, תוך גילוי גישה תקיפה, ה"תעורר" אותם מתגובתם הבלתי-נאותה.

התנגדות לכניסה למקלט תיתכן בקרב ילדים, החסרים את הערכת הסכנה, או בקרב מתבגרים, ה"מזלזלים" את הסכנה ומתעלמים ממנה תוך הפגנת גישה המצביעה על הצורך שלהם להוכיח שאינם פחדנים. במצבים אלה עשויה גישה סמכותית ושקטה לסייע לפתרון. נוכחותה של אישיות המסוגלת להשתלט על המסובבים ולהנהיגם, פותרת בדרך כלל יותר מכל דבר אחר את הבעיות במצבים אלה.

בעקבות פתירתה של בעיית ההליכה למקלט יש לפתור את בעיית ההוויה בו בצוותא. במצבי עוינות, גם כאשר נמצא הפרט במקלט בתוך סביבה פיסית מיידית, מתעוררות בעיות אחרות.

הבעיה הראשונה, שכל אחד מהם לבט בה, היא התחושה, שאויב תוקף אותו והוא אינו יכול להחזיר לו מידה כנגד מידה; במלים אחרות: הסבילות כל כצב הרציבות. כדי להחזיר את הפרט בן

נפש בריאה

ההרגשה של אין־אונים דורשת פעולה להסחת הדעת. שיחה עירנית על המצב ועל סיבו וכן על סיבי הכלים המופעלים על-ידי האויב — היא אמצעי רצוי ואין למנוע את נקיטתו. אם יש אפשרות לפעולות אחרות — כגון משחקים שונים — הרי זה משובח.

אנשים, שדאגתם במצב זה נתונה בעיקר לגורלם של בני משפחה ולמקום הימצאם באותה שעה — התנהגותם תהיה רגועה יותר באופן יחסי, אם יודעו שקרוביהם נמצאים במקום מיבטחים. כך, למשל, אמהות, שילדיהן שוהים בגנון או במעון — תגובתן תהיה שונה מאלה, שילדיהן נמצאים במקומות שבטיחותם אינה ברורה.

יש אנשים, שתגובתם על המצב היא באה לידי ביטוי בהתפרצות בכי או בצעקה — תופעה המעלה בדרך כלל את המתח בקרב הקבוצה כולה. במקרים כגון אלה עשויה נוכחותן של דמויות סמכותיות מלוות להועיל יותר מביטוי כעס כלפי הבוכים או הצועקים. הכעס הוא תגובה דומה לבכי ולצעקות והוא אף מגביר מתיחות שלא לצורך. מכל מקום, התנהגות נאותה של כלל הנוכחים במקלט מחזקת את תחושת הבטחון של הפרט ואם יכלו לרסן את פחדיו.

תגובות חולניות ותקנתן

הענקת בטחון והבטחת אפשרות להתנהגות נאותה אינן פותרות את כל בעיותיהם של כל בני-האדם. יש אנשים, שמחמת מצבם הנפשי, במצבם המשפחתי ותפקידם בחברה — עלולות להתפתח אצלם תגובות בלתי-רצויות בעת מצב של עוינות. זוהי התנהגות חולנית העלולה לבוא לידי ביטוי בכיוונים מנוגדים: שלוה מופרזת וחוסר פעילות, או היפוכם — התנהגות בלתי-שקטה ועצבנית. אם אין האמצעים הרגילים עוזרים להתגבר על התנהגות זו, דרושה התערבות של אנשי מקצוע — רופאים או רופאים פסיכיאטרים. יצויין, שלצורך פתרון כל בעיות חולניות אלו בשעת חירום פועלת יחידה פסיכיאטרית, המקיפה את כל כרכי האוכלוסיה, ובפרים הנדרש — את מרבית הרבעים.

לא אחת מנסים „האנשים במקום" לעזור במקרה ההתנהגות החולנית, על כן חובה להדגיש, שהמצב עלול להחמיר אם משתמשים בתרופות בלתי-מתאימות. ואת התאמתן עשוי רק רופא לקבוע. בכל מקום אין לתת תרופות מרדימות, הואיל ולעתים הן מגבירות את הטשטוש ובכך מקשות את ריפוים של האנשים הזקוקים לעזרה של ממש.

יצויין, שסכנתם של ה„עצבניים" כדוגמת מזו של ה„שקטים", הואיל והם עלולים „להדביק" אחרים. מבחינה זו איפוא לבודדם ככל האפשר מבחינה פיסית עד בוא העזרה הרפואית.

(מתוך „איתנים")

שיטות חדשות לטיפול בשיניים

מאת יורם קירש

מחקרים ברפואת שיניים העלו מסקנות מפתיעות, באשר לדרך בה עלינו לטפל בשינינו כדי לשמור על בריאותן. מחקרים אלה מפריכים את כל מה שידענו עד כה על טיפול נכון בשיניים. בעבר לימדו אותנו כי יש לצחצח את השיניים לאחר כל ארוחה, במברשת בעלת זיפים קשים, וכי את הצחצוח יש לעשות בתנועת מעלה-מטה. היום אומרים הרופאים כי טיפול זה אינו מבטיח את השיניים מרקבון, משום שהוא אינו מתקיף את הגורם העיקרי למחלות השן. גורם זה אינו שאריות אוכל, אלא חומר דביק ובלתי נראה המורכב ממושבות של חיידקים הנספחות אליהן הרפרים מן הרוק ומן המזון (בעיקר סוכר).

שכבת החיידקים נמצאת בפיו של כל אדם, ואין דרך להיפטר ממנה לאורך ימים. גם אם תנקה את שיניך בהקפדה יתרה ותסלק מהן את כל מושבות החיידקים, הן יופיעו שוב לאחר 24 שעות.

סוגים מסויימים של חיידקי פה מפרישים חומצה ההורסת את זגוגית השן וגורמת להתחלת עששת — ריקבון השן. סוגים אחרים מייצרים רעלים הגורמים דלקת בחניכיים. שרידי מושבות חיידקים שלא הורחקו, עשויים להתקשות ולהפוך לאבן שן.

מושבות החיידקים מסוגלות להעמיק חדור אל תוך החניכיים ולגרום לדלקת מוגלתית. הדלקת מתחילה בנפיחות ואודם בחניכיים הנוטים לדמם, וסופה — הרס הסיבים הקושרים את השן לעצם הלסת ועקירת השיניים.

כיצד להילחם במושבות החיידקים ולמנוע את מחלות השיניים להן הם גורמים? האיגוד האמריקאי לרפואת-שיניים פירסם מספר עצות מועילות שיסייעו לך לשמור על בריאות שיניך עד זיקנה ושיבה, בתנאי שהעששת עדיין לא קנתה לה שביתה בהן.

הרגלי צחצוח השיניים

ראשית, עליך לשכוח כל מה שלימדו אותך על צחצוח שיניים, ולסגל הרגלים חדשים בשטח זה. שיטת הצחצוח הישנה — בתנועת מעלה-מטה — היא שיטה גרועה, משום שאינה מרחיקה את מושבות החיידקים. היא יעילה לסילוק שאריות אוכל ומקנה לשיניים ברק, אך תועלתה לבריאות השן — מועטת.

צחצח שיניך בדרך זו: אחוז את המברשת כשהזיפים מכוונים אל המקום בו צומחות השיניים מן החניכיים, כשהם יוצרים זווית של 45 מעלות עם השיניים. הנע את המברשת בקלות קדימה ואחורה, כך שהזיפים יגרדו בקלות את מקום חיבור השיניים לחניכיים. חזור על תנועה זו שמונה פעמים בכל קבוצת שיניים. כדי לנקות את הצד הפנימי של השן אחוז את המברשת במאונך, כשהידית כלפי מטה, ונקה את מקום חיבור השיניים לחניכיים עם קצה המברשת בתנועת מעלה-מטה עדינה.

השתמש תמיד במברשת בעלת זיפים רכים. מברשת קשה עלולה להזיק לחניכיים. משחת שיניים עשויה לסייע להליך הניקוי אך אינה חיונית. משחות השיניים המצויות בשוק וכן כל סוגי מי-הפה אינם קוטלים את מושבות החיידקים, אך הפלואוריד המצוי במשחות שיניים מסויימות מחזק את התנגדות השיניים לעששת.

ניקוי בחוט של משי

המכשיר היעיל ביותר לסילוק מושבות החיידקים אינו מברשת שיניים יקרה אלא חוט משי פשוט, בעזרתו ניתן להרחיק 80 אחוזים מחיידקי הפה המזיקים. אנשים הסובלים מדימום חניכיים יופתעו להיווכח כי הדימום ייעלם באורח פלא לאחר מספר ימים של שימוש בחוט.

את קצות החוט כורכים על האצבעות האמצעיות של שתי הידיים, ובעזרת האגודל והאצבע מכניסים אותו אל בין שתי שיניים בתנועת ניסור. אחר-כך כורכים אותו כך שישפשף את צדיה. חשוב במיוחד לשפשף את בסיס השן, סמוך לחניכיים, ואף להחדיר את החוט אל הרווח שבין בסיס השן והחניכיים. יתכן שבתחילה יגרום טיפול זה לדימום בחניכיים, אך תופעה זו תעלם כעבור ימים אחדים.

טיפול יומיומי מונע ביקור אצל רופא-שיניים

מתי לנקות שיניים?

התבססות מושבת חיידקים על שן נמשכת כ-24 שעות, ומשום כך די בדרך כלל לנקות את השיניים באופן יסודי פעם אחת ביום. ילדים הלועסים אחר ממתקים צריכים לנקות שיניהם לעתים קרובות יותר.

הזמן הטוב ביותר לניקוי השיניים הוא בלילה, לאחר שהמזון האחרון בא אל הפה. בלילה חופשיים החיידקים לפעול בלי הפרעה, ומשום כך חשוב לסלקם לפני השינה.

הקפד ללמד את ילדיך מוקדם ככל האפשר את הדרך הנכונה לניקוי השיניים, והשגח שיעשו זאת כל ערב, מגיל שש לכל היותר. סוכר וממתקים הם מזון אידיאלי לחיידקים. אכול פחות סוכר וממתקים, והנך את ילדיך לא לאכול ממתקים לעתים תכופות. אותה כמות סוכר וממתקים מזיקה יותר כשהיא מפוזרת במנות קטנות על פני היום.

ביקור אצל רופא שיניים

עצה אחרונה — בקר אחת לששה חדשים אצל רופא שיניים, גם אם שיניך הן — לדעתך — סמל הבריאות. יש פעולות ניקוי — כגון סילוק אבן השן — שאינך מסוגל לעשות בעצמך. הרופא גם יבדוק את השיניים והחניכיים ויאתר מחלות בשלב ההתחלתי, בטרם גרמו נזק ניכר.

כשהחניכיים אדומות, מדולקות או מדממות, יש להקדים את הביקור אצל הרופא. סימנים אלה מעידים על התפתחות מחלה והם סימן מובהק לכך שניקוי השיניים אינו מצליח לסלק את מושבות החיידקים באופן יעיל. בארצות-הברית מוכרים חומרים מיוחדים — בצורת גלולות או טבליות — הצובעים את מושבות החיידקים ומקילים על איתורם וסילוקם. נקווה שבקרוב נוכל להשיג חומרים אלה גם בבתי מרקחת בישראל.

יתכן כי בעתיד יפתחו חוקרים שיטה קלה יותר לסילוק מושבות החיידקים, שטיפה בנוזל מיוחד, לדוגמה. בינתיים נוכל לשמור על בריאות שינינו אם נקפיד לנקותן בדרך הנכונה.

תזונה נכונה מונעת עצירות

מאת תיאו מאיני

חלק גדול מן המזונות שצורך האדם כיום מורכב מחומרים, שעיבודם התעשייתי דילדל אותם בתאית ובויטאמינים. השפעתם השלילית של מזונות אלה — ובכללם סוכר, קורנפלור, שמני מאכל ולחם לבן — על פעילותם התקינה של המעיים באה לידי ביטוי בעצירות. וכדי לכבוש זאת יש להקפיד במזונות עשירים יותר בויטאמינים, וביחוד בתאית.

תאית לכה? מזון המכיל חומר זה נפחו רב — משום שהתאית מספחת אליה מים בכמות ניכרת — ולפיכך הוא האוכל אותו תנועה טובה. אולם אין זה הכל, ואף אין זה עיקר. מזון זה, מפאת נפחו, לוחץ על דפנות המעיים הגסים ומפעיל את שריריהם — ובכך עיקר הסיבות.

מה רצוי לאכול?

צריכת התפריט היומי לפי הקוים הבאים עשויה איפוא למנוע עצירות:

* ריבוי פירות וירקות, מהם יהיו עשירים בתאית ובמולים, רבים בהם — אף בויטאמינים. במקרה שמתקשים לאכול פירות וירקות חיים — אפשר לאכלם מרוסקים ומבושלים, או מבושלים בלבד. ריבוים ובשלים אינם מוגים במכוונים לסייע בהפעלתם של שרירי המעיים.

* אכילת לחם שחור במקום לחם לבן או פיתה. לחם אחיד, לחם שחור, לחם חי או כל לחם אחר שאופי כמקום עד הוה. לחם זה עשיר יותר מן הלבן בתאית, בויטאמין B ובמינרלים. כאשר אוכלים לאכול לחם — עדיפה מלפה הלבן ביחוד למתפרים לשיבה בבירה רבה מאד.

* ריבוי נוזלים, בעיקר מים.

הרגל הנפוץ של הימנעות בשעת שתיית מים די הצורך עלול לגרום יציאות קשות ועצירות.

* צריכה מרובה של מוצרי-חלב מותססים, כגון: לבן למינהו, לבניה ויוגורט. מוצרים אלה מכילים תוספת חלב השוכר הלב המסייעים להפעלתה של תנועת המעיים.

* טוב לקום בשעה מוקדמת. השכמת קום עשויה להספיק הן לאכול ארוחת בוקר מסודרת והן לצאת לנקבים (יציאות), שרבים נתקפים בצורך ליציאה אחרי ארוחת-הבוקר, ואם אין להם פנאי להיענות לצורך טבעי זה — עלולה להיגרם עצירות כרונית כתוצאה מהתחלשות הגירוי הטבעי עם הזמן).

שתיית משקה קר, רצוי כוס מיץ או אחד מסוגי הלבן, ורק לאחר מכן הקפה או התה — איש כרצונו — זו התקנה לאדם החסר תיאבון לארוחת-בוקר מסודרת.

דחיית היציאה מהווה בעיה בפעולת המעיים. דחיה זו — שהיא נפוצה אצל נהגים, פקידים ואנשים אחרים העובדים בישיבה — באה בשעה שהצורך ביציאה מופיע בזמן בלתי-רצוי. הרגל הדחיה עלול להביא לתוצאות בלתי-רצויות: החולשה כרונית של הדחף ליציאה והתהוות גושים קשים יותר של צואה.

המעבר לדיאטה עשירת תאית מחייב תשומת-לב לנקודות מסויימות.

בראש ובראשונה יש לזכור, שלעיסה יסודית של מזונות עשירי התאית מותנית בתקינות השיניים. במקרה שהירקות והפירות לעוסים כהוגן — כל שכן אם אינם לעוסים כלל — קהה פעולת העיכול. אם פגומות השיניים התקנה היא אכילת פירות וירקות מבושלים או מרוסקים.

המעבר יהיה בהדרגה, כדי שלא יגרמו קשיי עיכול ולא יתהוו גאזים. תחילה יש לאכול ירקות מבושלים בארוחות הצהריים והערב, ואחר להוסיף ירקות חיים בכמות רבה והולכת. במקום הירקות והפירות הרכים הפריכים (גזר מרוסק, עגבניות, תפוחים וקישואים מבושלים, תפוחים) — שיאכלו בשלב הראשון — יש להנסות לאחר מכן ירקות ופירות גסים יותר (כרוב כבוש, קולרבי, גויאבות וכו'). התפוחים, שהם קלים לעיכול ומכילים תאית, יבררו במקום האשיריות ואורה. לכניעת עצירות, יפים גם הבצלה, האבטיח והמלפפון.

יש כמה אמצעים ביתיים, העשויים לסייע בהפעלת המעיים. נביא בזה שלושה מהם:

* שורים שזיפים או תאנים מיובשים, לאחר שנרחצו היטב, בכוס מים קרים למשך הלילה, ובבוקר שותים את המשקה על קיבה ריקה ואוכלים את הפרי.

* שמים כפית דבש בכוס מים למשך הלילה ובבוקר שותים את המשקה בתוספת מיץ חצי לימון.

* שותים על קיבה ריקה אחד מן המשקאות הבאים: כוס אשכולית שרית (אשכול מעט מן במים), אחד מסוגי הלבן הוא קר, או יוגורט מהול במים קרים; כוס מי גבינה; מיץ אבטיח (אפשר גם במידה גדולה של אבטיח לח).

ראוי להדגיש, שהתנאי הבסיסי לאמצעים אלה על קיבה ויציאה כשחשים צורך בה. אין נוהגים כך — אי אפשר להפיק מהם תועלת. ואגב, לא תזוקקים להם — העצירים, שכן פעתם אינם יציבים אינדיבידואליות.

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
דרושה
אחות מוסמכת
לתפקידי הדרכה והוראה
לבית ספר לאחיות ליד בית חולים השרון פתח-תקוה.
עדיפות תינתן לבעלת השכלה מקצועית נוספת
לפנות למנהלת בית הספר במקום.
מרכז קופת חולים

החלה ההרשמה
לקורס לאחיות מעשיות
לנשים מבוגרות ואמהות לילדים.
הקורס ייפתח בספטמבר 1974, — תשל"ה, במתכונת של שנת הלימודים הנהוגה במוסדות החינוך בארץ (בתי-ספר וגנים) ובשעות לפנה"צ. מתקבלות נשים עד גיל 45, בעלות השכלה עממית לפחות.
להרשמה וקבלת פרטים נא לפנות ישירות למזכירות ביה"ס לאחיות ע"י ביה"ח קפלן, רחובות, בכל יום בשעות 08.00—4.00.
מרכז קופת-חולים

[illegible]

מוסף „לבריאות" — מוגש כשירות לקוראי „דבר". המוסף מופיע פעם בשבועיים והקוראים מוזמנים בזה להגיב, לשתף פעולה, לשאול שאלות הקשורות אותם בכל נושאי הבריאות והאישפוז. כל השאלות והתגובות תיענינה במדור המוסף על-ידי רופאי קופת-חולים ועל-ידי המחלקות המתאימות במרכז קופת-חולים.

אשפוז בבית-חולים

ד. ה. הגיה בקרית-ביאליק כותבת לנו: אישפזתי בראשית אפריל ש. ז. בבית-ח רמב"ם בגלל שבר ברגל שנגרם לי בעת נפילה. באחר הגנו הבית בקופת-חולים רק בראשית פברואר ש.ז. נמסר לי שעלי לשאת בחלק מן ההוצאות של האשפוז.

שאלתי היא: אל איזה מוסד עלי לפנות כדי שאשוחרר מההוצאות.

מגיע לך

האמת, כי מצבי הכלכלי קשה. הנני תושבת בתדירים זקנים, ואין באפשרותי לעבוד בתוצאה מ... כנראה אהיה כאשפוז לכלות ב... שלילה סבירה.

*

מהמחלקה לקליטת חברים במרכז קופת-חולים נמסר לנו:

הוראה האחרונה של קופת-חולים בתחילתה בסוף מארס הכנה ההליכה לקצר את תקופת ההמתנה לזכאים לאשפוז ע"ח קופת-חולים — בסיבה התחיל להלכה חודשים.

— כן ההליכה הורתה שבמקרה של אישפוז במחלה חריפה, זכאי החבר לכך עם התחלת חברותו בקופה.

כפי שיוצא מתאור המקרה, זכאית החולה ד. ה. לאישפוז זה ללא כל תשלום.

עליה לפנות לסניף קופת-חולים שאליו היא שייכת והענין יסודר.

הוצאות ריפוי

ד. ג. מרמת-גן, איננו חבר בגוף קופת-חולים מסיבות שונות, שאיננו יכול לפרטן.

„בכיוון שבשכונתי הוקמה מרפאה חדשה ע"י קופת-חולים הנני מעונין לקבל בה עזרה רפואית בעת הצורך — הוא כותב — אודה לכם אם תייעצו לי לאיזה מוסד עלי לפנות כדי שדבר זה יתאפשר לי. וכן אם אוכל לברר כמה יהיה עלי לשלם בעד כל ביקור. אני שכיר, במפעל קטן פרטי, ואין באפשרותי לשאת בהוצאות ריפוי פרטיות שהן כידוע גבוהות ביותר.

תשובה: המדובר בשכיר, ושכירים זכאים לקבל עזרה בקופת-חולים גם אם הם אינם חברים, בזכות המס-המקביל המשתלם בידם.

העזרה הרפואית ניתנת להם תמורת תשלום נמוך ביותר למשל: ביקור אצל רופא עולה — 2 ל"י. השואל צריך להצטייד באישור מתאים מהמעביד המאשר שהוא עובד אצלו בתור שכיר, ועם הצגת האישור הזה, יוכל לקבל את העזרה בסניף הקרוב לביתו.

מלווה מצפון
רכוש מלווה מלחמה מרצון

אל תבזבז מים

המינרלים והלב

לכרום יש תפקיד חיובי במטבוליזם (חילוף חמרים) של השומן והוא פועל כנגד טרשת העורקים, אומר ד"ר רוברטו מזרוני מיחידת מחלת הלב וכלי הדם הכללים של ארגון הבריאות העולמי. לתושבי אסיה ואפריקה שבקרבם מחלות אלו אינן נפוצות יש רכוז גבוה של כרום ברקמות במשך כל שנות חייהם. לעומת זאת תושבי צפון אמריקה מאבדים כרום ככל שהם מזדקנים עד שתכולת הכרום מגיעה לאפס. לכך יש כמה סיבות: המזון הנאכל בצפון אמריקה, כגון סוכר מזוקק וקמח חסר כרום. לעומת זאת סוכר גולמי ומזון בלתי מזוקק עשירים ביסוד זה. 11 מתוך 100 היסודות הנמצאים על כדור הארץ מצויים בגוף האדם בכמויות רציניות, החל בחמצן, פחמן, מימן, חנקן, סידן, פוספור, אשלגן גפרית, נתרן, כלור ומגנזיום.

כ־8—7 יסודות אחרים נמצאים בכמויות זעירות, אך יש להם תפקיד חשוב בצמיחה, בנשימה, בתפקוד בלוטות ובפונקציות פיסיולוגיות אחרות. יתכן מאד שלכמה מהיסודות הללו יש תפקיד חשוב גם בתפקוד הלב ובזרימת הדם על ידי זה שהם משפיעים על התכווצות תאי הלב, גמישות העורקים, מנגנון ויסות לחץ הדם, מטבוליזם של שומנים וסוכרים וכו'.

האדם התרגל במשך אלפי שנות חייו לסביבתו הטבעית ולשיווי המשקל המינרלי. המינרלים נכנסים לגוף האדם באמצעות האדמה, המים, הצמחים ובעלי החיים, כאשר מקורם בא גם מן הסלעים. איזון טבעי זה הופר בעשרות השנים האחרונות על-ידי זיהום הקרקע, האויר והמים, השקיה מלאכותית ושימוש בדשנים, הוספה מלאכותית למזון ועיבודו. טיפול כימי במים, ויתכן מאד שלדברים אלו יש השפעה שלילית.

מים קשים ורכים

ב־1957 פירסם חוקר יפני את העובדה שבאזורים ביפאן שבהם אחוז המינרלים החומציים במי הנהרות גבוה, היה גם שיעור גבוה יותר של אפופלכסיה (שבץ) בהשוואה לאזורים שבהם אחוז המינרלים הללו היה נמוך יותר.

כעבור שנים אחדות גילו חוקרים בארה"ב, שבעיירות שבהן היו המים רכים (כלומר אחוז נמוך של מלחי סידן ומגנזיום) היה שיעור התמותה ממחלות כליליות גבוה יותר מאשר באזורים שבהם היו המים קשים. מחקרים באנגליה, פינלנד, קנדה ושבדיה אשרו את המסקנה הזו.

באנגליה נתגלתה עובדה מעניינת יותר והיא שבאותו אזור שבו שונה סוג המים אובחן שינוי בשיעור מחלות לב כליליות. הסיבות להשפעה החיובית של מים קשים אינן ידועות עדיין, אולם העובדות שנמצאו לעיל השפיעו בכוון של עצירת תוכניות לריכוך מים באזורים של מים קשים עד שיתגלו הסיבות המזיקות של המים הרכים.

כדאי לציין שלמים קשים יש אפקטים שליליים אחרים: דרושה כמות גדולה יותר של סבון בשעת כביסה. מסיבות אלו ואחרות מים קשים מאד מרוככים כדי להכשירם לשימוש תעשייתי וביתי. כאשר מים רכים הינם קורוזיביים (גורמי חלודה) וממיסים קדמיום (סוג של יסוד מתכתי) ועופרת הנכנסים בתוך הצינורות, ויסודות אלו נכנסים לגוף מי השתיה.

החוקרים אחרים בניחם שקדמיום גורם להגברת לחץ דם. לעומת זאת חוקרים אחרים סבורים שמים רכים חסרים את היסודות החיוביים המצויים במים קשים.

יהיה ההסבר אשר יהיה, יש לזכור שבסך הכל אנחנו שותים מים בכמות מוגבלת למדי בעוד שהרכב המינרלים במשקאות קלים, בחלב, במיצי פירות, קפה ותה דומה לגבי כוח הכבד בבירה. יתר על כן, הכתאם בין רכות המים לבין שיעורי המוות במחלות לב כליליות נמצא לא רק לגבי מי השתיה אלא גם לגבי מי נהרות שאינם משמשים לשתיה. דבר זה מרמז שיש סיבות רבות יותר הקשורות לסביבה הכללית כלומר לסלעים ולאדמות שבהם עוברים המים.

הרכב הסלעים יש לו השפעה רבה על המים ועל שכבת האדמה העליונה ודרכם על הצמחים הגדלים בה ועל בעלי החיים הניזונים מהם. זוהי הנחה שעדיין לא הוכחה במקרה זה, אולם יש הוכחה לגבי מחלות אחרות. לדוגמא הקשר בין ריקבון השיניים לבין סוג הסלעים וסוגי האדמות. יש איפוא להניח שיש קשר בין הרכב המינרלי של הסביבה (סלעים, אדמה, מים ומזון) לבין מחלות לב כליליות כאשר הגורם להן הוא חוסר איזון ביסודות הנדירים שנגרם, או על ידי סיבות סביבתיות, או על ידי פעילות העבודה, או על ידי הרגלי תזונה.

יש לצפות להתבאות מצינות כלימה של חברות „פרימיטיביות" שהיו בקשר בלתי-אמצעי עם סביבתן הטבעית. חברות אלו חופשיות מזיהום התעשייתי הן מתקרבות במזון טבעי ושותות מים כפי שהם מצויים בטבע. דרוש מחקר כזה כיוון שגם בחברות כאלה מתפשטת הטכנולוגיה ומשתנה הסביבה הטבעית שלהם, שעה שהם באים במגע עם התרבות המערבית.

כולרה — 1973

לאחר שנה שקטה יחסית התפשטה הכולירה בשנת 1973 כאשר פלשה לאיטליה ונתגלו מקרים גם בארבע ארצות אירופה נוספות. כן אירעו מקרים מדאיגים בארצות מערב אפריקה שנפגעו על ידי הבצורת. אפילו ארצות בדרום אפריקה, כגון מוזמביק ומלאווי, שבהן לא נרשמו אף פעם מקרי כולירה דיווחו עליה בספטמבר ובאוקטובר. בארצות אסיה הודיעה סרילנקה (ציילון) על כולירה בפעם הראשונה מאז 1953. עד סוף אוקטובר 1973 דיווחו 13 ארצות באפריקה, 14 ארצות באסיה וארץ אחת באירופה על מקרי הופעת המחלה.

שיפור בתפריט הלאומי

מאזן המזונות לישראל לשנת תשל"ב שפורסם לאחרונה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (שנתון הסטטיסטי לישראל, 1973) מצביע על עליה מתמדת בצריכת רוב אבות המזון בתפריט הלאומי.

במתמגת עליה גדולה בצריכת עוף. הצריכה עלתה תוך שנתיים ב־33%. בתשל"א אכל הישראלי בממוצע 36.5 ק"ג עוף ובתשל"ב 40.5 ק"ג, בעוד שבתש"ל ההספק ב־30.9 ק"ג בממוצע.

בתשל"ב עלתה הצריכה של כל אבות המזון (חלבון, שומן, סידן, ברזל, ויטאמינים).

צריכת החלבון מהחי עלתה בכ־4%. זהו שיעור גדול לגבי שנה אחת. היתה גם עליה ניכרת בצריכת אנרגיה (לעומת תש"ל). צריכת החלבון מן הצומח ירדה מ־52 גרם לנפש ליום ל־48 גרם. מספרי הצריכה משקפים את אספקת המזונות המוספת שבה נהנה רוב רובה של החברה הישראלית. שכן „דפים לתזונה" בחודש מארס. הבביא נובחות אלה. יתר על כן: אבות המזון רבים נצרכים על מנת מהצורך ובייחוד בקורות האנרגיה.

העליה בצריכת סוכר, שמנים וכמויות של חלבון ובייחוד ביצים, עוף ובשר בקר והירידה בצריכת דגנים, תפוחי אדמה ודגים — הינם סימני ההכר של התמורה בתפריט הלאומי המאפיינת את חברת השפע.

זהירות — חמרי הדברה

השימוש בחומרי הדברה כימיים עולה על מיליון טון לשנה, הם משמשים למלחמה בחרקים, פטריות מכרסמים ומזיקים אחרים בעלי חשיבות בריאותית וכלכלית.

10% מחמרי ההדברה משמשים ללחימה במזיקים גורמי מחלות והם הצילו חייהם של מיליוני אנשים ממחלות רבות. כמה חומרי הדברה הינם רעילים אפילו בכמויות קטנות. בדרך כלל חומרי הדברה בצורה נוזלית מסוכנים יותר מהחומרים המוצקים.

גוף האדם מסוגל לאחסן חומרי הדברה מסוגים אורגנו־כלורידיים כגון: ד.ד.ט., דיאלדרין, לתקופה ממושכת. לאחר זאת הוא מפריש אותם. אולם יש יכולת מוגבלת לאחסנה.

אין הוכחה שאחסנת חמרי ההדברה אורגנו־כלורידיים באוכלוסיה גרמה לנזק בריאותי.

בכל העולם קורים כחצי מיליון מקרים של הרעלה בחמרי הדברה והתמותה בגיל ל־1% — הסיבה העיקרית היא שימוש בחומרים בניגוד להוראות, אכסון בלתי נאות והמכלות ואי סילוק כלים ריקים. קרה בשבר הרעלה גם בתוצאה מאכילה בזרעים שהיו מיועדים לזריעה וטופלו בקוטל פטריות.

יש נטיה בעולם לצמצם את השימוש בחמרי-הדברה אורגנו־כלוריים בגלל השפעתם על הסביבה. המסחר הבין-לאומי הגבה להתחבר באחרה על ארצות המייצאת החומרים, המכרה צריכה להיות לא רק לשמש חמרי הדברה אלא להקטין את אפשרות מקרי ההרעלה.

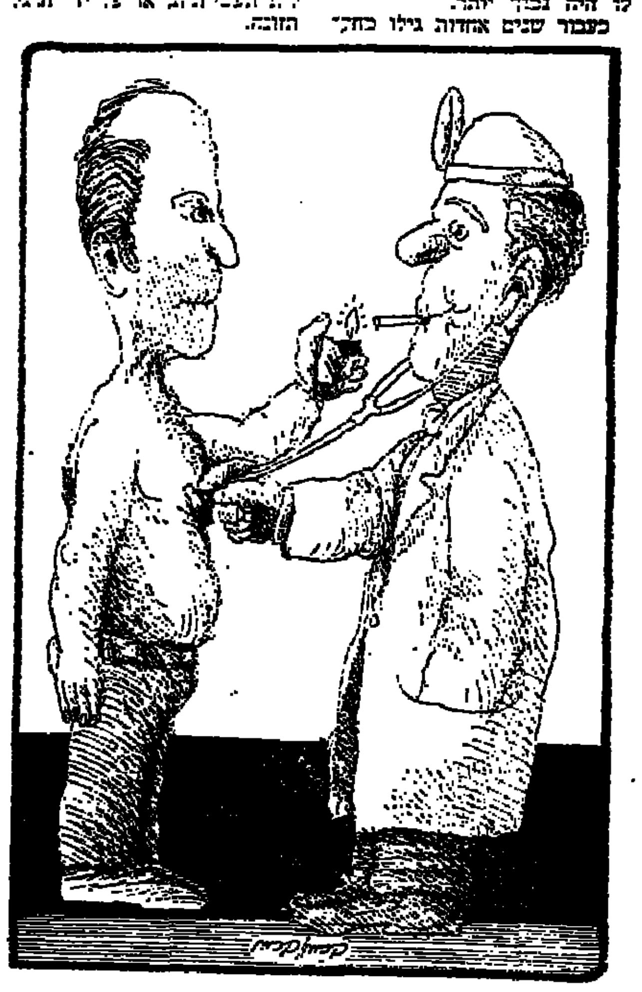

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

17 — „סידרת מבע־ יה".
18 — סרט קצר עם צ'פלין.
20 — „מודיעה" — : בגנון להרבות יהודית. : ספר חדש על יום ה' ; ראיון עם ד"ר אברהם רוזר בן התשעים ; ואורח , ד"ר ביבליק שוויל.
21 — „קולומבו" — בחממה".
22 — „מוקד".

* 20.30 — „קונצרט" — הי־ תזמורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור. המנצח: שמואל פרידמן. הסולן: אנדור פולדש (פסנתר/אורח). בתכנית: קונ־ צ'רטו מס. 5 במי־במול מג'ור, ל־ פסנתר ולתזמורת („הקיסרי") מאת בטהובן; סימפוניה מס. 1 מאת שוסטקוביץ'; „רומאו ויוליה", פתיחה־פנטסיה מאת צ'ייקובסקי (א).
* 21.05 — „שירים שאוה־ בים" — עם אביבה סוורין, דבורה חבקין ודוד טופז (ב).
* 22.05 — „דעת הקהל" — היידפארק רדיופוני (ב).

דין

18 — „שבעה ימים" — תכנית על המרד ב־1916 (ב).

קולנוע

ירושלים

* „רבי יעקב" (אדיון) — קומדיה מבודחת עם לואי דה־ פינס. הפעם על נושא יהודים, ערבים, גאנגסטרים, סנובים, בור־ גנים וכו' ב. כמו כל קומדיה עם דה־פינס — משעשעת ובלתי־ מחייבת. אבל הפעם הסיטואציה קרובה אלינו. ויש גם כמה רגעים של הכמה אמיתית העוברת את הגבול של הצחוק לשמו.
* „חייה ותן למות" (עדן) — בונד הש. שסולקו בכנו שלושה יסודות — כן קונרי. הארגון הי־ אפל של כהימה בין־לאומית ר תהלוכה של אביזרים משוקים. בעצם, כר־הפעולה שנקבע לרוג־ מור הוא נבוע יותר. בידורי־ספסני יותר — וגם דומה לסיפורי־בצירים.
* „הערפדים" (ממזר) — פולאנסקי מחקה דראקולה, מדוחק כאה. אך חסר כח־שכנוע. אם כי יש בכך אספרי בלתי־רגיל.
* „דזאלי" (רון) — הבכוכית היא דראקולה, פראנקנשטיין — כשהו כועצ. סרט מיהק מאוד, מסקרן מאוד, אבין בהשלבה — ומעורר מחשבות.

תל־אביב

* „רבי יעקב" (תל־אביב) — ראה „אורדין" רם.
* „יחיה ותן למות" (אסתר) ראה „עדן" ירושלים.
* „הרולד ומוד" (תכלת) — קומדיה אבסורדית שהגרה על אהי בה בין נער לבין ישישה בת 80. על אהבת חיים וסובלנות בעולם של דכאון ורצח. סרט מקורי וכש־ מעותי. לעתים פרוע ויפה מאוד שיש בו פננה וטעם.
* „יומו של הדולפין" (סינמה 1) — סרט בעדימותי המתכר לשכנון במעיצת סרט־תהרזה של קוברדיק. אך ריתוק מוהם. יחד עם זאת יש כאן הרבה מאוד רגש אנושי הם אסוציאציות פרותות. משחק מעולה, הזומר כבר למוד שבח.
* „לאן נעלם דניאל ואקס?" (גורדון) — סרט ישראלי „צלי" בעל סגנון שלם. גם אם לא בשיא יכולתו (הבנר זקוק מיד לעוד סרט 1), אבין וכן המתאר באמצ־ עים מפתנים ובהבנים את תה־ ליך־השלילה בחברה הישראלית ומביע היטב את הנוסטאלגיה ל־ „בצורים אבודים". סרט שיש לר־ אותו. אפילו פעמיים!

חיפה

* „נשיא על ההנהה" (אורלי) — ראה „רדי" ירושלים.
* „נשיא על ההנהה" (רון) — האור התגנשות (המוזיקה) בהיכל. סרט־מתח מלוכד ובר־ הק, שאין בו שום פוליטי כ־עלה אותו בדרגה גבוה יותר.
* „רבי יעקב" (עצמון) — ראה אורדין. ירושלים.
* „איזה מין קוהה?" (שביט) — סאטירה שעובקנית המתחתך־ מינית. על החיים בסיציליה המ־ סורתיים בדור ההתדיות קלנה. הבמאים הם קצת ספציפיים פרי. ההתקפה קצת מסובכת, אך זהו סרט „מתגלגל" היטב. בציג הווי לשמש ורוספת וצביעות. סרט שהוא פעולה כהמעולה ביותר.
* „המכונית שלי" (בית־רוט־ שילד) — סאטירה „טובה" על הכבים, פייס ושמו. גם אם בנוהג כהבציאות הזמרית, סרטו של דאק ”אפ. בעידן המיכאניזציה המופר־ זה.
* „שחק אותה סם" (פאר) — וודי אלן כמהיר בסרט „מאופק" כדי של הרבים רום סרל על אמריקה של היום. סרט שכדאי לזכרו המקוים רבים מאוד, פתם — לזכרו.

המבחר נכתב על־ידי מבקרי [illegible]

המלחמה הקרה

(המשך מעמ' 9)

כוה שבאמצר הכוביים יעמדו בפני הסכנה של סילוק טוטאלי של הספצתם בהמורה התיכון, הם יוכלו לגייס את הפלשתינאים או את המזרים, כדי לסכל את יישוב הסכסוך הישראלי־ערבי. בן יש בי־ די בהם די אבצעים, כדי לגרום צרות לפטספים במצרים ובערב הסעודית. שכן, ככלות הכל, אין המשטרים במצרים ובערב הסעו־ דית כחוסנים לחלוטין מפני הבי־ קורת על כוונתיהם הסוציאליסטיות והבכקיה.

אי לזאת, טומה על ארתיב לה־ הוג בזהירות ולא ללכת צעד אחר צעד כצרים לערב הסעודית בנטי האנטי־קומוניסטי בזירה המזרח־ תיכונית. יש לשמור גם לסובייטים תפקיד בהתקנת השלום בזירה: במאבק הכללי והסוציאלי, הדי תר לבוא בעקבות יישוב הסיכסוך הישראלי־ערבי, עידוד המעצמה הנחשבת כבת ברייתם של סאדאת ושל פייצל לבוא את עצמה לאו דווקא בצד הסכנה.

ג'והק קראפט

תיאטרוני ישראל

הערב 30.4

הבימה:
דלתות דמקות: תל־אביב האולם הגדול
כל אהבים האהדים: תל־אביב האולם הקטן
שלום שלום ואין שלום: רחובות

הקאמרי:
כצוב בעינים: תל־אביב
יעקבי ולידנטל: ת״א צוותא
מלון פליה: צה"ל

התיאטרון העירוני חיפה:
מבעד הפוכה: כצלות.אמנות לעם
מה אני יושבת על מלחמה?: צה"ל

בקולנוע

תל־אביב

בשעות 4.30 — 7.15 9.30
אופיר — חיה ותן למות
אסתר — הרי ההנהתם הוזר
אורלי: איזה מין טמבר
אלנבי — האיש שלנו בולט
בן־יהודה — הרימי אותי גבוה
גורדון — לאן נעלם דניאל ווקס
גת — אוכפי
דקל — השבעה המקסים
דרייב אין — 7.15 — רובינזון קרוזו
9.30 — התרוה
הוד — 24 שעות של סתה
הצרכה — 7 נשים אירדיטיות
זמיר — כיצד ללכוד גבר
חן — חוק המת
לימור — דון דואן
כותרבי — כך היינו
מתמיד — הדרקון מקאנטונג
מקסים — בסוד התאומות
סינרמה — ספרדנסיות במלכודת
ציפה — בלש ושמו מיקיד
סטודיו — חכם גמליאל
עדן — שני גזרים לאהבה
פאר — אהבת החיים
פריז — הבלונדיני המסתורי
צפון — אין עשן ללא אש
רמת אביב — הגנב שבא לסעוד
תכלת — הרולד ומוד
תמר — איש הברזל

יפו

4 — 7.15 9.30
נגה — איש הצות
צליל — 4 7 9.15 איזה מין עוורת

בת־ים

רמת יוסף — הצגת הקולנוע האחרונה

חולון

ארמון — 7.15 9.30 קטינות במלכודת
4 — איש ושבי נמר
מגדל — שלושה טובים ואחד נוכל 4 7.15 9.30

רמת־גן ובני־ברק

בשעות 7.15 9.30
אורדע — נוות הצהר
אואזיס — ליל המלולות
ארמון — פיט ותילי
גל־אור — הדרקון
הדר — הכם גמליאל
לילי — עד שהגס יפריד בינינו
רמה — הארי המתהם הוזר
רמת־גן — רבי יעקב
שבים — נשיא על ההנהה

נתניה

אסתר — 7 9.15 — אני אוהב את גרושתי
4 — סרון ובנו
סטודיו — 5 7 9 — רוצח לענות הקיץ

הרצליה

שרון — 7 9.15 — חכם גמליאל
4 — דמעות תקוה

כפר־סבא

עמל — קברט — 8.15
הן — נקמת האשה האוהבת 8.30

הוד־השרון

בית הפועלים — אותם באשר 8.00

[illegible] — [illegible] 3.30—7—9.15
תיכל — הפסת ודי בין שלום — הכם גמליאל 3.30—7—9.15

ירושלים

אדיסון — הצד הצפוי
אוריון — רבי יעקב
אורנע — אני אוהב את גרושתי
ארנון — בנות
אור־גיל — אין עשן ללא אש
הבירה — גרוכה בסלת 4 ביפרים
חן — חכם גמליאל
ירושלים — גוה קיץ
סמדר — הערפדים
עדן — חיה ותן למות
רון — דזאל

חיפה

אורין — הנמר הורס
אורה — כך היינו
אורלי — נשיא על ההנחה
אמפיתיאטרון — לוס אנג'לס
ארמון — בחזרה למערב
אורדון — קח את הכסף וברח
בית רוטשילד — המכונית שלי 6.45—9
חן — פיט ותילי
מירון — אהבה היא עדינה ואכזרית
עממי — בהו על ראיין
עצמון — רבי יעקב
רון — שחק אותה סם
רון — אהבת החיים
שביט, הר הכרמל — איזה מין עורת

קרית מוצקין

יכל אור — חיל בכחל
זוהר — 4 כוכבים על קטיפה אפורה

טלוויזיה לימודית

8.15 יעוץ התגון — קוצים ו־פרחים. 9.05 חשבון ו' — סדר הפעולות: 10.00 אנגלית ס'. 10.20 אנגלית ו'. 10.45 בני ילדים — איה פלוטו; 11.25 אנגלית ז'. 12.00 אנגלית ו'. 12.20 אנגלית ה'. 13.00 טכנולוגיה כ' — כרמל, פידה החוף. 13.20 אורחות ד' — יחיד החברה. 16.00 גדא ובית־אגיא — סיפור באה יצחק בשבמי־סיני. 16.20 מבט על הילוס הכחול — הקלדים נוקדים בכסע הרפתקאות הדך אתיופיה. 17.11 שירי לאה גולדברג.

8.15 גיאומטריה ה' — קווים ומצולעים. 8.40 פרקי ספרות ז'—ס' בלדות א'. 9.05 חשבון ה' — תבניות מספר: 10.00 אנגלית כ'. 10.30 אנגלית ד'. 10.40 בסיפורי שפת הגוזל. 11.05 ביולוגיה ס' — תרביה. 11.25 אנגלית ה'. 12.00 אלגברה י' — אי־שוויונות ריבועיים. 12.20 חשבון ו' — דרך מוכר. 13.00 דני רגיל בנבסט בלתי רגיל (אבנות) האימפרגר של הקיסר (רומא). 13.20 טבע ז' — התאמת הדג לנשימה במים. 14.10 כרסום פי — בודל אשיותי של קטה. 16.00 תוכנית לגיל הרך. 16.20 240 דגים תמורת פרה אחת — סרט על בעיות הדיג באיסלנד. 16.45 שעור באנגלית. 17.03 ניתוח מעגלים

טלוויזיה כללית

17.30 חדשות. תכניות ילדים — 17.32 משדר שירות. 17.42 סידרת טבע — אסיה. 18.10 סרט קצר עם צ'רלי צ'פלין. 18.30 ידידי ב־ רחבי העולם. תכניות ערבית — 18.30 קיצור החדשות. 18.32 שי־ רים שבארבו לך. 19.00 לטפטפות. 19.30 חדשות. 20.00 כותרות. 20.30 מבט לחדשות. 21.00 קו־ לומבו. 22.15 מוקד. 23.05 פסוק מדברי חז"ל על דין ובמשפט הה־ יות. 23.10 במשדר שירות.

יום רביעי

17.30 חדשות. תכניות ילדים — 17.32 ידידתי פליקה. 18.00 סרטים מצוירים. תכניות ערבית — 18.30 קיצור החדשות. 18.32 השלום הי־ אבה. 19.00 לחיטה. 19.05 כרטיס ביקור. 19.27 סקירת תכניות. 19.30 החדשות. תכניה בעברית — 20.00 האומנה והתרבות. 20.30 מבט לחדשות. 21.00 הצרה — „בסי־ פחת הקיסלר". 21.50 סרט קול־ נוע „אחדי". 21.30 פרק מיב־צה ג'י מרבא חדשות.

הגל הקל

6.00 מה טובו. 6.10 התעמלות. 6.30 בקצב מוזיקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה + סקי־ רת עתוני הבוקר. 7.25 זמר זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.10 בוקר טוב. 8.55 בעקבות החדשות. 9.05 המשך בוקר טוב. 10.05 כאן בי־ בית. 11.50 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.05 במקצב יותר. 12.30 שירים משלנו. 13.05 בחצי היום. 14.00 סקירת עתוני הצהרים. 14.10 בפופ ועד בכלל. 15.05 לי ולך. 15.53 הדיון. 16.05 רגע של עב־ רית. 16.06 דרכון לזמר. 16.30 בתקווה שתבין את הרמז. 16.35 המשך דרכון לזמר. 17.05 צד בצד. 18.05 כשהיטביק פורח. 18.45 הי־ ום בספורט. 19.00 עברית לעם. 21.05 ששירים שאופרים. 22.05 דעת הקהל. 23.02 הלילה הזה. 23.15 פניני ג'אז. 00.05 פזמונים לא נים 1.05 עד אור הבוקר. 2.05 עד אור הבוקר.

יום רביעי

6.00 מה טובו. 6.10 התעמלות. 6.20 בקצב מוסיקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה + סקי־ רת עתוני הבוקר. 7.25 זמר זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.10 בוקר טוב. 8.55 בעקבות החדשות. 9.05 המשך בוקר טוב. 10.05 כאן בי־ בית. 11.50 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.05 במקצב יותר. 12.30 שירים משלנו. 13.05 בחצי היום. 14.00 סקירת עתוני הצהרים. 14.10 כאן אהוד מנור. 15.05 לי ולך. 15.53 הדין. 16.05 רגע של עב־ רית. 16.06 משירי המסך הגדול. 16.30 בתקווה שתבין את הרמז. 16.35 המשך משירי המסך הגדול. 17.05 כבל הבא לגל. 17.50 נעי־ מות קלות. 18.05 שירים מבית אבא. 18.45 היום בספורט. 19.00 עברית לעם. 19.05 נעימה הכר. 21.05 חבר זמר. 21.30 פינת הג'אז. 22.05 המצעד השבועי. 22.50 נעימות קלות. 23.02 הלילה הזה. 23.15 אדום עתיק. 01.05 עד אור הבוקר.

רדיו רשת א

יום שלישי

6.00 התעמלות רשת ב'. 8.05 בעדרים מוסיקליים — כבמאנה שלישית בפולישינה, אופוס 15 (פולוניה סוק); ודי: רבדיית בלירקשה בבריכונר (הרביעיה הבוראית). 9.05 שבעה בהחבנו של הפסנתר כבאישסלב ריכטר. 10.05 בוצחון המוסיקה של השיר העברי — „באחרק החדש". 11.00 עברית לעם. 11.15 ידעתי כפר לבתות ה', ו'. 11.35 שיר ופזמון. 12.15 אנגלית למתחילים. 12.35 שירת המקהלה. 13.05 קונצרט צה־ ריים. 14.00 סקירת עתוני הצהרים. 14.10 לאם ולילד — לפעוטות — גיסן והחסים משיכון ב'; סיפו־ רים בארץ בונה בונה. לילדים הג־ דולים — „קול והקולי" — חידון מוסיקלי. 15.05 רדידיים — פעו־ רים להרחבת הדעת. 15.30 סעיר בהלכה. 16.05 רגע של עברית. 16.06 צלליי־עבודת. 17.05 מוסיקה קלאסית בבוקר — הידן: רבי־ עיה כלירקה בבולי־פבוזה. אופ־ פוס 77 מס. 1 (הרביעיה הבי־ ראלית התדירה); שובאן: „קונ־ בלי", אופוס 9 (הפסנתרנית פניצה ולצמן). 18.05 על אבשים ובספרים. 18.25 תבנית הדלכה להקר־ לאים. 18.55 להקלאי — סקירת ידיעות יומי. 19.00 היום הזה. 19.25 קלאסי וקל. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: תהילים, פרקים ל', ח'. 20.05 זכרונות ארץ־ישראל. 20.15 לקראת קונצרט. 20.30 הד־ תזמורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור — המנצח: שמואל פרידמן; הסולן: אנדור פולדש (פסנתר/אורח); בתכנית: קונ־ צ'רטו מס. 5 במי־במול מג'ור, לפסנתר ולתזמורת („הקיסרי"). בהפסקה — הבסי כפרות — שוס־ טקוביץ': סימפוניה מס. 1; צ'יי־ קובסקי: „רומאו ויוליה", פתיחה־ פנטסיה. 23.02 משפט ציבורי. 00.05 רגע של שיר. 2.00 העברה מרשת ב'. 3.05 עד אור הבוקר. 5.05 העברה מרשת ב' עד שעה 6 (כל היממה חדשות כל שעה).

יום רביעי

6.00 העברה מרשת ב'. 8.05 קונצרט בוקר ביצירות מוצארט — „לאהאוסה הטהורה" („הללו את ה'"), (כרה עמקי־ברנדל — כופראן, במצח: באירי ברקוביץ'); אראבר הזהדו לכבוד ולהנמודה, ק. 261 וק. 373. (סולן ומנצח: דוד אויסטראך), סרנטה נוטורנה, ק. 239. (מנצח: בנג'מין בריטן). סונטה בלה־מג'ור, ק. 331. (ואלי־ טר קלין — פסנתר). „אקסולטאטה יובילאטה", כוכ. ק. 165. (סו־ לנית: אלי אמלינג — סופראן, מנצח: ריימונד לפארד), קונצ'רטו בדו־מג'ור לחליל, נבל ותזמורת, ק. 299. (סולנים: קרלהיינץ צלר וניקאנור זבאלטה). הנגה קונצרט־ טי במי־במול מג'ור לקרן ולתז־ מורת, ק. 371. (סולן: בדי טאקויל). רביעייה לאבוב ולכלי־ קשת, ק. 370. (סולני הפילהרמו־ ניה של ברלין). „אווה והדוס", ק. 618. (מקהלת פיליפ קאייאר וא־ נסמבל הבארוק הוואנאי), סימפוניה מס. 40 בסול־מינור, ק. 550. (תז־ מורת פסטיבל מארלבורו בניצוח פאבלו קזאלס). 11.00 עברית לעם. 11.15 שידורים מיוחדים לתלמי־ דים. 11.35 שיר ופזמון. 12.15 אנגלית למתקדמים. 12.35 שידור בכורה ברנו הילמן (פסנתר). שו־ פן: שלושה פרלודים. שוברט: אמפרומפטו במי־במול מג'ור, או־ פוס 90 מס. 2. אלבן ברג: סונטה, אופוס 1. פ. ברהיים: טוקטה. 13.05 קונצרט צהרים. 14.00 סקי־ רת עתוני הצהרים. 14.10 לאם ולילד — לפעוטות — סיפורים מארון הנעלים, לימוד שיר. ל־ ילדים הגדולים — „שאול ויהונתן". 15.05 „רדידיעי" — מעודרים ל־ הרחבת הדעת. 15.30 הדרכה ל־ הורים. 15.50 מאוצר הספרים. 16.05 רגע של עברית. 16.06 פליכס מנדלסון — דיוקנו של יו־ צר. 17.05 נ.ב. 17.35 חידון מוסי־ קלי. 18.05 נוף הארץ. 18.10 על עבודה ועובדים. 18.40 הכשבת ה־ יומית. 18.55 להקלאי — סקירת מבעים. 19.00 היום הזה. 19.30 מה נשמע באוצר. 19.40 נעימות קלות. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: תהי־ לים, פרקים כ', י'. 20.05 כאן בבית. 20.45 פרקי חזנות „בכבל־ עקדי". 21.30 צלם המדע. 22.05 נגינה בבדות — דוד הן (כנור), אורי קוהם (חליל), הנוך גרייבלד (פסנתר). באך: טריו־סונטה מתוך „המינחה המוסיקלית". בטהובן: סונטה מס. 6 בלה־מג'ור לכנור ופסנתר, אופוס 30 מס. 1. הינדמית: סונטה לחליל ופסנתר (1936). מאריש: „פחתבויות", לכנור, חליל ופסנתר. 23.02 קונ־ צרט שלי. 00.05 רגע של שיר. 02.00 העברה מרשת ב'. 3.05 עד אור הבוקר. 5.05 העברה מרשת ב' עד 6 בבוקר (כל היממה חדשות כל שעה).

גלי צה"ל

5.58 ברכת השחר. 6.05 צלילי־ בוקר + ד"שים. 8.05 יומן הבוקר. 8.30 המשך צלילי בוקר. 9.05 ד"ש עם שיר. 9.55 יש בעיות. 10.05 המשך ד"ש עם שיר. 10.55 מילה בסלע. 11.05 המים וכצים — ד"שים. 11.55 כה לעשות. 12.30 המשך המים והצים. 13.30 זה כד־ כיד לי. 13.35 המשך חמים וש־ פים. 13.55 הודעות לחיילים. 14.05 שחיים עד ארבע. 16.05 בא לצל־ צל. 17.05 יומן הערב 17.40 עד־ בונים לכולכם + ד"שים. 18.05 שבעה ימים באפריל. 19.05 ממנה אליך. 20.05 — הנסס ורענן. 20.30 כרצונכם. 22.05 בא נדבר. 23.55 שיחת חצות. 00.05 יומן חצות. 0.30 ביצעורי לילה. 3.05 פזמונים אל הצד השחר עד שעה 6 (כל היממה חדשות כל־ שעה).

5.58 ברכת השחר. 6.05 צלילי בוקר + ד"שים. 8.30 המשך צלי־ לי בוקר. 9.05 ד"ש עם שיר. 9.55 פגש כים. 10.05 המשך ד"ש עם שיר. 10.55 מילה בסלע. 11.05 המים וצבים. 11.55 הסקופ שלי. 12.05 יומן הצהריים. 12.30 המשך המים וצבים. 13.30 כי יבצה, כי יפסיה. 14.05 שחיים עד ארבע. 16.05 מצעד המרגנית. 17.05 יומן הערב. 17.40 פיכונים לכולכם + ד"שים. 18.05 תכנית הדיון של יום ד' — מן הקצה אל הקצה. 19.05 תיבת נ.ת. 20.05 הקונצרט השבועי: י.ס. באך — פרטיטה מס' 2 בדו־מינור, בביצוע גלן גולד — פסנתר; רוול — ולסים אצילים וסנטימנטלים — התזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק בני־ צוח פייר בולז; שנברג — ליל הוד — התזמורת בניצוח לאופולד סטוקובסקי; ליסט — אטיודים על נושאים של פגניני, אנדרה ווטס — פסנתר. 21.05 כרצונכם. 22.05 הלילה. 23.45 שיחת חצות. 00.05 יומן חצות. 00.30 ציעורי לילה. 3.05 שירים אל הצד השחר עד 6 בבוקר (כל היממה חדשות כל שעה).

בתי־מרקחת

בירושלים
כביר, קרן 33, טל. 39893; שיאם, רח' שער שכם, טל. 284512.

יום שלישי 30.4
תורנות בתי מרקחת בת״א
הנביאים, רחוב המלך ג'ורג' 27, טל. 286740; הרופא, רחוב זינגר 217, טל. 223483; יאגר, רחוב יהודה הלוי 74, טל. 612474.

יום רביעי 1.5
תורנות בתי מרקחת בת״א
גרינברג, רחוב המלך ג'ורג' 46, טל. 226308; גורדאו, רחוב בני יהודה 183, טל. 242673.

חיפה
בלפור, מסדה 1, 662289.
[illegible]

חולון — גבעתיים, רח' כצנלסון

בני ברק
ספירא — רבי עקיבא 80, בני־ ברק.

בבת־ים
אונוא הלוחה ברוטשילד 4. (מול פ' שנקר 19).

רמת־השרון רעננה, כפר־סבא רחובות
כפר שמריהו, [illegible]

בנתניה
הנשיא.

מכבי רמת־גן מארחת:

אשפי הרלם
נגד
כוכבי ניו־יורק
NEW-YORK STARS
VS
HARLEM WIZARDS

לתושבי תל־אביב
לפי דרישת הקהל
הופעה נוספת בת״א „היכל הספורט"
הערב, יום ג', 30.4.74 בשעה 8.00 בערב
משחק מוקדם, נבחרת הנוער של ישראל נגד נבחרת בתי הספר של ת״א.
תחילת המשחקים בשעה 8.00.

לפי דרישת הקהל הופעת האשפים מהארלם תחולק לשני חלקים: חלק א' כדורסל מקצועי, חלק ב' כדורסל היתולי.

לתושבי העמקים והצפון: כהה, יום ד' 1.5.74 ב־8.30 בערב באיצטדיון הכדורסל „עין החרוד" מאוחד. כרטיסים: בביצנה אגויה, „נבועה", „מגדים" צפולה והזמנת הפיצלים בית שאן. התחילה מובטחת.

לתושבי גבעת־חיים והסביבה: במוצ"ש 4.5.74 ב־8.30 בערב במגרש הכדורסל של „גבעת חיים" מאוחד. במוקדם: נבחרת השרון המוקדמת נגד אשפי הארלם וכן כרטיסים במליוה מוקדמת אצל איזן הפר בגבעת חיים מאוחד בין 4.00 ל־6.00.

[illegible]: ביום א', 5.5.74 ב־8.00 בערב באולם הכדורסל ב„קרית [illegible]"

לתושבי קרית שמונה והסביבה: ביום ב', 6.5.74 ב־8.00 בערב בקבוץ „איילת השחר". כרטיסים להשיג בקבוץ איילת השחר אצל דוד הפר. טלפונים: 37313 או 37592 וכן בצפת, קרית שמונה והצור.

כרטיסים להשיג ב„רוקוקו" וביתר המשרדים.

הקדם למסור את מודעתך
בלוח החדש
דבר
דחף

תדפיס מיוחד של הלוח החדש מופץ בכל יום שישי באלפי עותקים במש־ רדים, במפעלים, בבתי־קפה, במקומות ציבוריים ובכל סוכנויות „דחף".

המודעה בלוח החדש מגיעה לידיעתם של יותר ממאתיים אלף קוראיו הקבו־ עים של העתון ולידיעת רבבות קוראים נוספים בציבור הרחב.

מודעות מתקבלות במשרדי „דחף", במשרדי „דבר" ובכל משרדי הפרסום

האופרה הישראלית
מייסדת ומנהלת: א. דה־פיליפ
הכניסה לחיילי צה"ל חופשית

ת״א: 4.5 ב־8.30. 6.5 ב־8.30 21.5 ב־8.30 25.5 ב־8.30 27.5 ב־8.30
ירושלים: 13.5 ב־8.30
חיפה: 16.5 ב־9

כרמן מאת ביזה

תל־אביב
1.5 ב־8.30 (2.5 כל הכרטיסים נמכרו). 5.5 ב־8.30 8.5 ב־8.30 11.5 ב־8.30 18.5 ב־8.30 20.5 ב־8.30

נסיכת הקרקס
אופרטה מאת קלמן
ת״א: 19.5 ב־8.30

לה טראוויאטה ● ורדי
ת״א: 22.5 ב־6

פרסם
בלוח החדש

ברידג'

מאת רחל מטלון

ים קרובות קורה שברוז גב־ והה, על־אף העבודה ש־ תכנון מדויק התוצה היה מובטח. דבר זה קרה ביד המובאת להלן. אמנם, קשה להאשים את הכרוז, היות והמצב הגורלי להש־ לכת תוצה הוא מחוץ למדי ומנוגד לכל השיקולים של שחקן מנוסה. מקרים כעין זה מעניקים למשחק הברידג' אופי של משחק בירבק ה־ מהווה אתגר אינטלקטואלי.

השגיאה הראשונה

	צפ	
	♠ 10 8 6 2 ♥ Q 8 6 ♦ 7 5 4 ♣ A J 8	
מע ♠ — ♥ A K J 9 5 3 ♦ K 10 6 3 ♣ 10 5 2		מז ♠ 7 4 3 ♥ 10 4 2 ♦ J 9 8 ♣ Q 9 7 3
	דר ♠ A K Q J 9 5 ♥ 7 ♦ A Q 2 ♣ K 6 4	

מערב פתח ב־2 הארט, צפון ו־ מזרח עברו, הדרום סיים את ה־ הכרזה ב־4 ספייד. מערב הוביל עם מלך הארט. לאחר שנתגלה הדומם והוהספו — מזרח — אותת לו עם ה־2 הארט, המשיך מערב עם ה־10 קלאב. הכרוז שם את בן־ המלך מהדומם, בהיות שהמלכה או ה־9 נמצאים במערב. מזרח כיסה עם המלכה והכרוז זכה ביד עם המלך. לאחר שמשך את השלי־ טים המוחרים ניסה עקיפה נגד ה־9 קלאב, אך נכשל, היות והמצב עוד שתי לקיחות בדיאמונד.

המעניין במשחק זה הוא שלאחר היציאה של מלך הארט המשך ב־10 לקאב היתה מובטחת. על הכרוז לשים את ה־8 קלאב מהדומם ולתת למערב לזכות בלקיחה. אם מערב ממשיך בקלאב, זוכה הכרוז בבלך ביד, מושך שלוש פעמים שליטים וגומר בדומם. בהמשך זו הז הארט בידו, עובר לדומם עם האלוף קלאב ומשחק את המלכה הארט, שעליה הוא משליך דיאמונד קטן. מערב זוכה בלקיחה ו־ ? לשחק מתחת למלך דיאמונד.

כיצד משלים הכרוז את המשחק, אם מערב ממשיך בקלאב קטן במ־ קום ה־10 קלאב?

הכרוז היה שם את בן־המלך מהדומם, מזרח היה מכסה עם ה־ מלכה והכרוז היה זוכה במלך. בהמשך הוא מושך שליטים רק פע־ מיים ומשחק קלאב קטן: אם מערב היה עולה עם ה־10, הכרוז ניתן ללקיחות לעבור. מערב נאלץ להמ־ שיך בקלאב שנלקח בדומם עם הא־ לוף. הכרוז תוהך הארט בידו, עו־ בר לדומם עם 10 ספייד, ועל המל־ כה הארט היה משליך דיאמונד קטן ומאלץ את מערב לשחק מתחת למלך דיאמונד כזה.

קולנוע

מאת זאב רב־נוף

„הרימי אותי גבוה"; (בן־יהודה, תל־אביב)

...נים בעדר קליף ריצ'ארד ...סכי הקולנוע הגדולים ו־ ...יאורן זה נראה כלל כעם!) ...נמסכת ורכש גדל ב־ ...שירה, התקליטים, המלחי־ ...באורד, גם שנולד בהודו. ...ל 7 הגיע לאנגליה. נראה ...רני מהאנגלים „כופר". או ...אמין בכך או, פשוט, יש ...טיפוס בריא ביותר. הוא ...דר אחרי האופנה, אלא ...פי שהיה. הוא ביסודו בעל ...ענין של הופעה הירצנית ...ירה כפי שנתגלה בסבבית ...שנים הרק עשה כמה „הי־ ...קים הכרוזים. הוא ליטש ...בובים שלו, שהיו אז די ...צאים אריאלה „סילסוליב" ...ן ואופנה (בדומה, להב־ ...תום הסגנון המבורגד של ...רסלי). אחד היתרונות של ...בתחום זה היא העבודה ...א נראה כלל כפי גילו

...יודע מה היו סיבות הסר־ ...ארוכה של קליף רי־ ...מדיום הקולנוע וגם לא ...ות לסרט ל„הרימי אותי ...(אנגליה, 1973), וכשאני — הכל נראה פתוח או ...יוני — אני נתקל לפתע ...בין הכוונות לבין המבי־ ...שבא, פשוט מאד. יש ...העומי בין הכוונה לבין ...ב. אם נאמר כי די בכך ריצ'ארד יופיע בסרט, הרי ...יהו היהודה, הרי יהיה זה ...לבדי, כי אם אכנם כך ...ה די אילו הופיע לקהות ...עם בכל אחת משבע הסי־ ...הכרוזה", וזה היה מועיל ...ראש ובראשונה לו עצמו. ...וזה, כך נדמה לי, שונה. ...ההצלחות הקולנועיות הי־ ...ביותר של ריצ'ארד (טובות

קפיצה לצמרת

מכל הבחינות, הן בעיני הקהל והן בעיני המבקרים) היו „הצעירים" (1961) ו„חופשת קיץ" (1963). אלא שסוד ההצלחה הוא בקומבינציה מרובעת שבה תופס הכוכב עצמו (שהוא בלי ספק צלע־היסוד) רק צלע אחד של המלבן. שאר שלו־ שת התחומים — שילוב הדוק באהד של כל התחומר למהזמר בגו־ בים ונמרץ; עלילה שיש בה לא

קליף ריצ'ארד ודבי ווטלינג

רק אפשרויות סמויות, אלא גם פיתוח גלוי ותכנון אישי החלטי של במאי היודע מה הוא רוצה — במקרה ראשון סידני ג'יי. פיורי ובשני פיטר יייטס. כאן, ב„הרימי אותי גבוה", נשאר רק קליף רי־ צ'ארד ושרידים של עלילה בלתי־ מפותחת שיש בה הן רב ואפש־ רויות רבות, אך שלא באות לידי ביטוי. קודמיל נאמר, כי הכל על ריצ'ארד. הוא מתגלה כאן, יותר מאשר תמיד, כשחקן שיכול לגלם דראמה או קומדיה בלי להז־ דקק לזכרה (בכל עצה זאת), אם כי הפוטנציאל היה הונגה.

הנוסחה של הסרטים משל כרי־ ס'פר פנפילד נדרשה רעיונות ד־ הסרה מיוחדים. נדמה לי, כי אהה הבעיה היתה הנוסחה הבסיסית. זהו סיפור יוצא־דופן, מהוסר ללא מהוסר. על המסך — כרסו־עלילה רגיל: בפסקול מחוסה. אם כי על איש אחד, אך לא רק שאין צל לגיבוש דשילוב הסגנון, אלא שגם המהדר כל כגע מוסיקלי על המסך פלוס תנוצה כלכתוי של באלה. כל אלה קובצים כלכתהי־ לה את התפוררותו הסגנונית של „הרימי אותי גבוה". פקיד הבנק הקאפתני, סים בתיזם. הוא כוכב־ זמר כיכום שמגלם אותו קליף ריצ'ארד, אך אין אנו מבינים לשם מה הוא שר כל הצת. זהו אי־ רלבאנטי. הסיפור הוא סיפור של הבלהה, אהבה, עצימת שלום ו־ ידידות בין בעמודות ידיבים (זאב הי צב כבש הקאפיטאליסט בצבה ידיד על האיגודים המקצועיים), וגם אם ההצלחה היא ורודה — מ'. הלילה, בריך, מקום בצמרת — הרי כסף ועבודה אינם הכל. לכן סים מבדיף לוותר על קאר־ יירה בהחירה ולהישאר בבירמינג־ האם. עם אהבתו עדה, ידידיו הי־ השיים ולמסעדת ה„בראבוברגר" (על משקל האבזבורגר, אלא ש־ בירמינגהאם נקראת בניב עממי „בראם" ומכאן השם הכוחזר).

עלילה פשטנית, קצת שמאלנית, הרהודיפקן הסולתלאמה. אבל נסיכה כאן, בלתי־מחייבת והלוקה במדדה גדולה בבידוב. נדמה לי כי עבודתו הראשונה של הבמאי דיוויד אסקי אינה מבציבה על אופי נברן. הוא הססן תסרי־שינים ותדימתו כאן, שאינה מבוכלה, היא זכוהו של הציר התצטיינות בירמינגהאם שאותה הצליח להפוך לסבכנת האוירה שלו. מאחרים צריכים להתהדר בכחות עצמם. העורך ריצ'ארד בסם (אחד המב־ בים ביותר בעולם כולו) עושה כאן פלאים. הוא בעצם מציל את הסרט משמכום ההדוגוית ולעתים גם משיגורה. אך גם הוא אינו מסוגל להתמודד עם הנוסחה הב־ סיסית, המכרסמת בבוקר הסגנון (הכל כפלים. כי השירים של כוני קול הבינוצוים של ריצ'ארד כרשיבים ביותר היסוד־החדש של־ הם).

בצד ריצ'ארד ניצבים שני שח־ קנים ותיקים ובגוסים, שכל אחד בתחומו הוא מב. קוסם. י' גרי־ פית מגלם את הדמות הבסמורית של המיליונר הרעשני המבור ד־ ג'ורג' קול (מי זוכר את מר פוטס מהסרט הסנאציקי „יד לפה"?) כמנהיג האיגודים המקצועיים. זוג הצעירים (דבי ווטלינג ואנתוני אנדריס) נראים קיקוסים לצת צרה בלבד. בקיצור, טוב שרי־ צ'ארד חזר לקולנוע. אך דומה כי עליו להחליט בהקדם מה הוא רוצה לעשות בו. משום שאין דוד־ ביים כזו של „הרימי אותי גבוה", יש או מחזמר או דראמה, או להוציא את המסך לזכרה.

1 במאי 1974
שלוחה ברכה
לכל צבור הפועלים
שלום ואחדות המעמד

הסתדרות פועלי הבנין
קרן ביטוח ופנסיה של פועלי הבנין
ועבודות צבוריות בע"מ

משרד השיכון
תכניות החסכון לבנין
משרד השיכון מתכבד להודיע כי
ההרשמה לתכנית „מפעל החסכון לבנין 1973" -
תסגר ביום 1.5.74
ההרשמה להכנית חסכון „בר־מצוה" נמשכת.

דעות

הליכוד וגרמניה

הרפובליקה הפדרלית של 1974 בוודאי איננה „אלטרנטיבה לזיים סגליר". וביקורו של הקאנצלר וילי בראנדט בקאהיר בשבוע ש־עבר הזה הדגיש באיזו מידה נש־תנו „היחסים המיוחדים" לשעבר בין מערב־גרמניה לישראל וגברה ההתקרבות בין בון למדינות ערב. הן באורח חד־צדדי והן במסגרת שיתוף־הפעולה האירופי הערבי ה־עומד לקרום עור וגידים בעתיד הלא־רחוק. אף־על־פי־כן, באורח יחסי ובנסיבות שלאחר מלחמת יום הכיפורים, עדיין מוסיפה בון להיות אחת הבירות הידידותיות לנו באירופה. רוב התיירים הג־דול בארץ זו, בחלקו בעידוד ה־מוסדות הגרמניים הרשמיים המ־כפלים בהשכלך פוליטית וכן חי־לופי המשלחות כגון של האיגודים המקצועיים ובייחוד של תלמידים ובני נוער, הוא נדבך חשוב ב־טיפוח הבנה לבעיות ישראל גם בקרב הדור הצעיר הגרמני. שב־ניגוד לטובים כעסים בדור הק־ייס ולרביב בדור ההמפך רואה עצמו חופשי מכל אחריות היסטו־רית.

דווקא משום כך שיב הבליט הדי־יון בענין בשלוח הנוער לגר־מניה בהנהלה החדשה של עיריית תל־אביב, עד כמה מאוכזבות ה־שלוחות הרוויזיוניסטיות — תנועת החירות לרבות המרכז החופשי — בנושא זה שהוא בעל חשיבות מרובה, כבחינת יחסי ישראל־אי־רופה בעתיד. הכרזתו של נציג חירות שבשביל תנועה זו ענין היחסים עם גרמניה הוא מהותי לא פחות משאלת „מיהו יהודי" בשביל המפד"ל, אינה משאירה מקום לפירושים נוספים. לעומת זאת הוכיחה הצבעת הליבראלים בראשותו של ראש העיריה שלכה להם ונציגי הרשימה הממלכתית עי"ם — שבזכותם הוחלט על המ־שך מפעל המשלחות — כי בענ־יינים מדיניים חיוניים קיימים הב־דלים יסודיים בין מרכיבים שונים של הליכוד לא פחות מכפי שהת־קיימו עד כה במערך. וזוהי תז־כורת חשובה לגבי המפה המדי־נית בארץ.

שלמה שפיר

השד אינו נורא כל כך...

הציוויליזציה המערבית, שהש־ניקה לאנושות את ערכי החופש, הדמוקרטיה וכבוד האדם, שוקעת ואנו עומדים על סף תקופת בר־בריות. זאת מבשר לנו, בעקבות אחרים, מוסף סוף השבוע יומון ישראלי.

בשורה מזעזעת זו הגישה לנו ביום שבו התבשר, כבבניין קלפים, המבצר הדיקטאטורי ההותיק ב־יותר באירופה המערבית. תוקפו כבנית 1933 (שנת עלייתו של היטלר לשלטון) היתה הצתק נאמן של הוקת איטליה הפאשיסטית. אך לא פורטוגל בלבד צעדה ביום ההוא אל החירות; גם כו־שבותיה באפריקה נתבשרו שיזכו בשלטון עצמי. כי שזוכר את שיקותו הרועמת על פוס ה־12 יהקבה להגדיר כביטוי לשקיעה ביזות, כמדים ומיסיונרים קאי־הציוויליזציה המערבית שהיו אלה תוליים — ספרדים, פורטוגליים ואיטלקיים — שסיכנו את חייהם, כדי לקומם את העולם התרבותי כולו נגד ההוצאות במהאמביק.

באותו איזור עצמו אירע, ביום ההוא צעד דבר משמעותי. בבחי־רות לפרלאמנט כל דרום־אפריקה, שבהן נחלה זכות הצבעה מבני תרוב הכושי הגדול, זכתה הבס־לבה הפרוגרסיבית הפועלת לגב־צות לכבה מקומית. במשך ל־מגלה מעשור שנים היתה הלן הוסמן בודדה בפרלאמנט הדרום־אפריקאי, במלחמתה האמיצה ב־אפארטהייד ובהתיחדותה לחברה רב גזעית ודמוקראטית. מעתה תעמוד בראש אופוזיציה לבנה, שיתן ביטוי ראוי לכמיהת 15 מיליון הכושים הבדול להלק בשלטון בארצם ולזכויות אדם יסודיות.

כל־הכל אין זה כאזן מייאש כל כך. ליום כבו נתבשרנו בהפולם המערבי. הדמוקראטי ד הליבראלי יודד לכמיין — אלא אם־כן רואים בפורטוגל ובקאיטנו את אבירי התרבות המערבית...

ישראל נוימן

הצלחה ישראלית בטלוויזיה האוסטרית

תכנית על חיי האומנות הי־שראלית בישראל הובאה בימים אלה „מסך שעה שלמה על־ידי הטלוויזיה האוסטרית בשעת שיא צפיה בערב ותהפכה להצלחה הבריתית גדולה.

יש הכימה ביותר בתכנית זו, בת ראיונות עם הנה רובין, אורנה פורת, יוסי ידין, שמואל רודנסקי, אפרים קישון ואחרים וגם חלקי הכנית של תיאטרון הקאמרי, להקות בת־שבע, בת־דור, עינבל ותיאטרון הילדים. בפעם הראשונה צולמה התכנית במסגרת סידרה מפורסמת על האומנות ה־אירופית מחוץ לאירופה. נוסף ל־כך משמשת ויגה חלון למזרח אירופה התכנית חדרה בדרך כבל־השדור לארצות השכנות כי הונגריה וצ'כוסלובקיה, בהן צו־פיי רבים מעדיפים את התכניות האוסטריות על המקומיות.

עורך התכנית, פישר־קארווין, הדגיש בדבריו, כי אין מדגישים בעיני ישראל את המלחמה בגולן. הצופים קיבלו הבונה של חיים תוססים שונה מהתמונה המקובלת של ישראל „המלחמתית".

תגובות חיוביות על התכניה נתקבלו מיד גם בחוגי הבורג־תיאטר הידוע. אומנים רבים היו כלאי התפעלות על חיי האומנות בארץ בימי מלחמה אלה ובעיקר בראק, בה מבקשים לארגן בשנה הבאה פסטיבל בינלאומי לבלט. מתעניינים כבר באפשרות להזמין אחת הלהקות הישראליות להשת־תף בפסטיבל.

זאב בארט, וינה

מכתבים למערכת

כוח מילואים למשטרה

כפי שפורסם בעתונות, החליטה הממשלה — לאחר שמיעת סקירות שר המשטרה ומפכ"ל המשטרה — לעודד התנדבות של ארגונים צי־בוריים לעזרת גורמי הבטחון. להפ־קיד שמירה ובטחון. קודם לכן הי־צע מפכ"ל המשטרה שועדי ההורים יארגנו את השמירה על בתי הס־פר.

כמובן, עירנות הציבור תסייע ל־גורמי הבטחון. ברם ספק רב אם אמצעים אלה בלבד יספיקו כדי להשתלט על גל הפיגועים בזמן ה־אחרון.

לדעתי, כדאי לפתור בעיית השי־מירה ותוספת הכוח למשטרה באופן יסודי. על ידי ארגון כח מילואים נוסף לכוח הסדיר של המשטרה; אם על ידי חוק מיוחד או על־ידי תקנה מיוחדת יש לחייב כל אלה שחייבים שירות צבאי ומסיבות שו־נות (כגון סוג בריאות, ריחוק מק־קום עבודה או מצב סוציאלי) לא יקראו לשירות מילואים של צה"ל, לשרת שירות מילואים במשטרה, לפי קריטריונים מסויימים שיקב־עו.

המשטרה תתבסס בוודאי גם לה־בא על הכוח הסדיר שלה, אולם כוח המילואים שיקרא לשירות, בזמן חירום, לפי החלטת שר המשטרה, יוכל להרים רבות לשמירה על הבי־טחון הפנימי.

רבים הם קציני המשטרה או קצי־ני צה"ל לשעבר, שיכולים לקבל פיקוד על כוח המילואים ולהכין אר־תם למילוי התפקיד.

לדעתו יש לגשת לביצוע ההכ־נית ללא דיחוי.

ב. פז

הזכות לטעות

לסניגורי דו"ח אגרנט קו משו־תף: „יש לעיין קודם בנימוקים". ברם זה קטרוג על הוועדה. שמס־רה מסקנות לפני שכתבה נימו־קים כדי שגם היא וגם אחרים יעפטום; גם עד שיקרא עדותו. יווכר בפרס או בשיקול שיקבת. קל הוומר. שהחוק מחייב לאפשר לנפגע להתגונן (גם עם עו"ד) מ„התוצאות", הנובעות לדעת ה־ועדה, מעדות הנפגע.

יש עוד שלוש נקודות שבהן מיתרת ביקורת לפני „הנימוקים": עובדות שלא צוינו בדו"ח בשל־מותן. כגון, הלקח של אשכול ממינוי „יועץ מודיעין", וכן הט־ענות העובדתיות של הרמטכ"ל הראויות לבדיקה. וביזמת הווע־דה; סתירה כלפי כתב המינוי של הוועדה. כגון, הזומה לחקור „ההכ־רעות וההחלטות של הגורמים ה־צבאיים האחראיים בלא שום אב־חנה ביניהם או בין אחריות „ישי־רה" לעקיפה ובין „אישית" ל„פרלמנטארית"; סתירות פנימ־יות בדו"ח. גם לגבי אותו דרג עצמו אוסיף שתיים: אי־עקביות ביחס לחוק גם במסקנות וגם במ־ציאותן ובהעדרן של המלצות להתפטרות. לעתים הסתמכה ה־ועדה על השיקול הפורמאלי — על מה שכתוב בחוק. ובעיקר על כך שלא כתוב בו; לעתים — על „אמת מידה של התנהגות סבירה" (שלא הגדירה). ולעתים נצורה ב„נורמות התנהגות".

דוגמה קונקרטית לסתירה זו: האשמת ראש הממשלה. שלא מס־רה מידע „על המצב בגבולות" בממשלה ב־4.4.73. בלי לציין זאת בסעיף „שר הבטחון", לא לגבי הובתו באותו יום ולא בימי שהותה של גולדה בחו"ל. הוועדה לא שמה לנוהל המעוגן בחוק, שלכל שר אחריות אישית ישירה למסור מידע ולתבוע דיון בממ־שלה בעניינים שבטיפולו.

הסתירות מרובות, וחובה להש־פן, אם כי כטעות אנושית של כל בר־תמותה, לבד מהאפיפיור. הן נעשו בתום לב בידי חמישה אישים דגולים. כהם שני שופ־טים מהימנים ואחד — שאין כמו־תו במסירות לישר. לפיכך אם נחשה תחפה על הגלוי לעין כל. בשם כבוד האישים והמימסד הח־קירתי. יאבד הציבור את אמונו במוסדות החקירה בכלל.

א. מרגוע

ביטוי לועזי מיותר

„ועכשיו בא הג'ינגל" — זוהי פנינת־לשון חדשה ששמעתי ב„גל הקל" שלנו. בטוחני שרק מעטים מבין המאזינים יודעים מה פרוש המלה „ג'ינגל" (חרוז פרסומי בשידורי הפרסומת האמ־ריקאיים). אך אין ספק שאם שדרני הרדיו שלנו, ה„קנאים" ללשוננו, יתמידו להשתמש בה, היא תוכנס לשפתנו, כמו ביטויים לועזיים אחרים שקנו בה אחיזה.

ותמהני אני — האם ג'ינגל ישמע יותר יפה מ„חרוז־פרסומת" או „פיכנת־פרסומת"?

צ. רד

הסעת חיילים

בקשר לרשימה „ביקורת על הפסקת טיסות חוגרים בסיני" („דבר", 1.4.74) ברצוני להעיר, כי אכנם הוחלט לצמצם את היקף ההסעות בסיני.

חיילים בשירות סדיר ומילואים מוסעים באופן מאורגן מיחידותי־הם למרכזים עירוניים באוטובו־סים. ברצוני לציין, כי בדרך כלל ההבדל בזמן בין שני אמצעי ההסעה אינו רב. בהתחשב בזמן המבוזבז בדרך לשדות התעופה ובהכנה לטיסה.

„באשר לבזבוז במקומות טיסה, הרי מקומות פנויים מחולקים בין חיילים טרמפיסטים במקום.

אפרים צורן, תא"ל
דובר צה"ל

בעד ממשלת אחדות לאומית

בשלום לא הייתי בין הסיד מסילה מקיר אל קיר. בוודאי חשבו רבים במדינה כמוני, כי במצב כזו אינה יכולה להיות חופשית להכרעות בהירות וחכו־בות.

אך נפל דבר בישראל. לא רק מלחמת יום הכיפורים ולא רק כל הכפיתים שצמחו ממנה. קונספ־ציה עולמית, כמה ריח הנפט כוד־ניק כבוד עמים, הובילה אותנו אל „סיר לחץ" עצום. סכנות אור־בות לנו גם מצד סונאים ולא מעט מ„ידידים". המצב הפנימי מד־מין לחצים ומזימות. המצב לא יתוקן בתרופות פלא של הפגנות והטלת טלאי על טלאי.

כתשובה על המצב וכדי להחזיר לעם, לפחות בשלב מסוכן זה, את האמון והבטחון העצמי, יש לכונן ולו לזמן מסויים ממשלה של אחדות לאומית. אני מאמין, ומקווה, שאפשר לעשות צעד זה על בסיס של „תכנית מינימום".

בן־ציון אפשטיין
קבוצת דברה

כותבי המכתבים למערכת

מתבקשים להמציא לנו כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — ברווחים גדולים ו־לנסח את דבריהם בקיצור.

מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול פי כמה מהמקום העומד לרשות מדו־רנו בעתון, ואנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בחירת החומר וקיצורו.

אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסו־מם או להסביר אי־פרסומם.

המערכת

קרית־שמונה והתעשיינים

ב„דבר" מ־18 באפריל 1974, פורסם מאמרה של הגר אגוש ב־כותרת „לכבוד התאחדות התע־שיינים, הנדון: תודה".

כדי להגיע להוכחת האמיתות המפוקפקת שלה, נזקקה הכותבת לסילוף שבזדוני, שתיקונו משמיט את כל הכתוב בגוף המאמר.

העובדות הן, כי התאחדות ה־תעשיינים כארגון ולא התעשיינים כפרטים, היא שתרמה סך של 50 אלף לירות מתוך תקציב שנתי של 4.5 (קרי ארבעה וחצי) מיליון לי־רות. זאת הדגיש גם נשיא ההת־אחדות מרק מושביץ בעל בפת ה־אסיפה הכללית של ההתאחדות, ב־נוכחות השרים פ. ספיר וח. בר־לב. זאת, בקורא לתעשיינים כ־פרטים וכחברות להרים תרומתם לקריית שמונה.

תואיל ו„דבר", שהוא בטאונה של ההסתדרות הכללית, נתן פר־סום כל כך מעליב לתרומת אר־גוננו. אנחנו מצפים להגובתכם על תרומת ההסתדרות. לפי אותו יחס, אנו מצפים, כי ההסתדרות שתק־ציבה עולה על 100 מיליון לירות לשנה, תעלה תרומה של למעלה ממיליון לירות. האם העובדה שט־רם פרסמתם דבר על תרומת ה־הסתדרות מלמדת שההסתדרות עדיין לא תרמה אפילו אחוז אחד מתקציבה לקריית שמונה?

אנו מצפים לשמוע לא רק על תרומת ההסתדרות, אלא גם של הגר אגוש — שבוודאי כבר על־הה לקריית שמונה 7 ל"י, הלקה בהשקעה כבסונה הנוקי.

מ. שוריג
התאחדות התעשיינים בישראל
מנהל המחלקה להסברה
ויחסי ציבור

דיור הרופא־העולה לוועדת האכלוס

במדור „קריאת הבינים" („דבר" מ־21.3.74) כרך אותנו היום איזק בין „המעינים ששתקו" בעניינו של הרופא — עולה שנותר ללא דירת־קבע. וזאת לפליאה בעיני. כתבי הרשימה הנ"ל פנה אלינו בשעתו והעלה גם בכתב את תל־אותיו של הרופא בקשר לדיור שלו. ולאחר שבירדנו את הענין ביסודיות השבנו שלוש פעמים. אמנם בכך לא בא הענין על פת־רונו, אך שתיקה בוודאי שאין כאן.

לעצם הענין, מדובר ברופא — עולה, שהוא אב לשתי בנות וקי־בל בשעתו דירה בחיפה על פי אישור ממשרד הקליטה. כעבור זמן הוא נטש את דירתו מבלי להודיע על כך למשרדנו ולמפשה הפקיד אותה. כדי למנוע פלישה, נאלצנו להחזיר את הדירה לר־שותנו.

בדיעבד, הסתבר שהאיש קיבל עבודה במקום אחר ועבר לגור שם בדיור ארעי. היות והיתה ב־החזקתו דירה של השיכון הצי־בורי וכיום הוא בתוקף הנסיבות המיוחדות חסר־דיור. עומדת לו הזכות לפנות לועדת האיכלוס הבין־משרדית, שנציג משרד השי־כון משמש כיו"ר שלה, שתט־פל בעניין הדיור שלו.

כ. שוצמן

תביעה במציאות אחרת

במשדר הטלויזיה על „מוסף עבודה" שהוקרן ב־15 באפריל שנה זו, אמר א. שבים דברים הנשמעים היום כתלושים מן ההקשר המצי־אות. בין היתר אמר, שעל הפוע־לים לעבוד 12 — 14 ו־16 שעות ביום.

למען הבהירות יודגש. כי ה־תוכנית הוקלטה לפני למעלה מ־ארבעה חדשים, שעה שלמציה מ־מחצית ציבור העובדים היה מגו־יס והמלחמה אך זה נסתיימה. אז היתה מציאות שונה והדברים תא־מו אותה תקופה ואותם תנאים מיוחדים.

מובן שאין הביצה „מאמץ חד־פעמי ומיוחד יכולה לחול על זמ־נים כתיקונם.

מנהל מחלקת הסברה ויחסי ציבור
מ. שוריג
התאחדות התעשיינים בישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חולון

הודעה על הכנת שינוי לתכנית מפורטת

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, ניתנת ב־זה הודעה כי ועדת משנה לתכ־נון ולבניה חולון, החליטה בישי־בתה מיום ט' ניסן תשל"ד (1 אפ־ריל 1974) להכין שינוי לתכנית מפורטת מס. ח/11, אשר תיקרא תכנית מס' ח־265.

ואלה הם השטחים הנכללים ב־תחום שינוי התכנית המוצעת:
גוש: 7070, חלקות 17—12
גוש: 7164, חלקות 230—229
כ"ו ניסן תשל"ד (18 אפריל 1974).

פ. אילון
יושב ראש הועדה
לתכנון ולבניה חולון

פרסם בלוח החדש

מועצת פועלי ירושלים - המחלקה לתרבות ולחינוך

אירועי האחד במאי 1974

מושב מליאת מועצת פועלי ירושלים

הערב ב־5.00 אחה"צ באולם הכינוסים, בבית ההסתדרות, ברחוב שטראוס.

דבר ההסתדרות: הח' דוד אילון — מזכיר מ. פ. י־ם.

ברכת הסיעות. הופעת עולים חדשים.

באולם "מיטשל" מחר ב־7.30 בערב

מפגש צעירים

הצגת תיאטרון „במתנו" — הנוער העובד בי־ם

"על בנות וצנחנים"

ברכת המזכירות: ניסן הרפז — מנהל המחלקה לתרבות לצעירים.

האיזמרגד של הקיסר

המרכז לטלוויזיה לימודית

מציג:

דני וגיל במסע בלתי־רגיל!

דני וגיל תפסו את איזמרגד הקיסר.

כך מתחיל מסעם הבלתי־רגיל אל הפורום רומנום בתקופת הקיסרות הרומאית.

משמרות פרטוריאנים. אצילים ובני העם הפשוט, ילדות ובנאי ציבור. ההוברזיה של רומי העתיקה והמלכותית — אל כל אלה נקלעים בהרפתקה מופלאה — לאורו של איזמרגד שנעלם.

מועדי השידור:
יום רביעי, ט' באייר 1.5 — 13.00
יום שני, י"ד באייר 6.5 — 17.03
יום שני, כ"ה באייר 17.5 — 11.30, 12.00, 16.40
יום רביעי, א' סיון 22.5 — 13.00

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז פומבי מס' 3/74
ביטוחי המועצה לשנת 1974/75

המועצה המקומית נצרת עלית מבקשת הצעות מחברות לביטוח, בעלי רשיון של סוכן ביטוח לביטוחי המועצה.

תנאי המכרז, טופסי ההצעות ופרטים נוספים אפשר לקבל בגזברות המועצה המקומית בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של 100.— ל"י שלא יוחזר.

את ההצעות בצרוף ערבות בנקאית בסך 3.000.— ל"י (צקים ושטרות לא יתקבלו) לתקופה של חודש ימים מיום הגשת ההצעה יש להכניס לתיבת המכרזים של המועצה המקומית נצרת עלית, לא יאוחר משעה 12.00 עד יום ראשון כ' אייר תשל"ד (12.5.74).

אי צרוף ערבות בנקאית יגרום לפסילת ההצעה.

על המציע לפרט תנאי אשראי לתשלום פרמיות הביטוח.

אין המועצה המקומית מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

כן רשאית המועצה המקומית לחלק את הביטוחים בין מספר מציעים או לשתף בעלי ההצעות בהגשת פוליסות משותפות או חלק מהן.

מ. אלון — ראש המועצה

המשביר המרכזי
חברה קואופרטיבית לאספקה של העובדים בישראל בע"מ

לציבור פועלי ישראל

ברכה לחג העובדים האחד במאי

*

מחסנינו ומשרדינו בכל הארץ
יהיו סגורים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י מר ל. קלימן בשם אופנהיימר. להוספת 3 דירות לבנין קיים הבולט מעבר לקו הכריכות בעורף של 19 מ"ר שטח בניה ברח' ויתקין 38 (חלקה... בגוש 10786).

אפשר לעיין בבקשה בחדר מספר 319 בהיכל העיריה, בימי א. בשעות 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן, מהנדס ה...

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי חולון

הודעה על הכנת שינוי לתכנית מפורטת

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, ניתנת ב־זה הודעה כי ועדת משנה לתכ־נון ולבניה חולון, החליטה בי־שיבתה מיום ט' ניסן תשל"ד (1 אפריל 1974) להכין שינוי לתכנית מפורטת מס. ח/40, אשר תיקרא תכנית מס' ח/40א אחוד וחלוקה ללא הסכמת הבעלים.

ואלה הם השטחים הנכללים ב־תחום שינוי התכנית המוצעת:
גוש: 7166, חלקות: 53, 54, 55, 56, 124 חלק בחלקה 211.
כ"ו ניסן תשל"ד, (19 אפריל 1974).

פ. אילון
יושב ראש הועדה
לתכנון ולבניה חולון

מועצה אזורית גזר

דאר נען, טל' 963339, 965194

מכרז מס' 2/74

המועצה האזורית גזר מבקשת בזאת הצעות מקבלנים להקמת מגרשי ספורט סל־עף מוארים בישובי המועצה:
רמות מאיר
גני יוחנן
פתחיה
עזריה
בי"ס אילון בבית חשמונאי

המעוניינים בהגשת ההצעות יפנו למועצה האזורית לקבלת חומר למכרז תמורת —.25 ל"י לכל תכנית שלא יוחזר.

את ההצעות יש להגיש למועצה עד 5.5.74

המועצה רשאית להפריד את עבודת החשמל ולמסור לקבלן אחר.

המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דוקטורי משה
ראש המועצה האזורית
גזר

חידון דבר

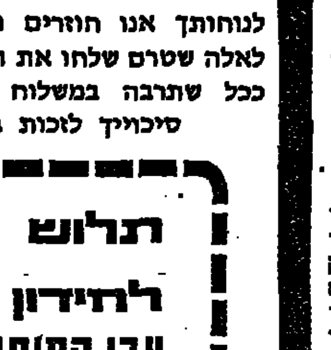

אם טרם שלחת את הפתרון לחידון דבר 1974

שלח אותו עוד היום!

לנוחותך אנו חוזרים ומפרסמים תלוש נוסף לאלה שטרם שלחו את הפתרון לחידון מס' 16.
ככל שתרבה במשלוח פתרונים, תגדיל את סיכוייך לזכות בפרס יקר־ערך.

תלוש חוזר לחידון מס. 16
ערי הפיתוח בישראל
לוח פתרונים א'

	ד	ג	ב	א
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10	X			
11				
12				

לוח פתרונים ב'

	ד	ג	ב	א
1				
2				
3				
4				

לכ'
חידון הפרסים הגדול של „דבר"
ת.ד. 29050 תל אביב.
שם ______
מתובת ______
טלפון ______

השתתף בכל יום שישי בחידון הפרסים הגדול של דבר

תערוכת הפרחים הבינלאומית

פסטיבל פרחים ואמנים · הפארק הלאומי · רמת גן · 25.4-4.5.74

יופי שצריך לראותו...

מאות אלפי פרחים, שזורים בידי טובי הפלוריסטים
מישראל ומהעולם — זהו יופי שצריך לראותו!

ישראל ועוד 22 מדינות מציגות בפארק הלאומי ע"ש א. קריניצי
ברמת־גן מאות אלפי פרחים, צמחייה טרופית, גן בוטאני,
צמחייה בתרבות מים, אקווריום ענק ועוד ועוד...

ברחבת האירועים מתקיימות בתקופת התערוכה הדגמות
שיזור פרחים אמנותי בידי פלוריסטים בין־לאומיים
וישראליים, מופעי אמנים והופעות בידור.

שעות הפתיחה: בימי חול מ־10.00 עד 23.00, בימי ששי מ־10.00 עד 15.00.

התחבורה באוטובוסים של „דן" עד לפתח הפארק: מתל־אביב 30, 35,
מרמת־גן: 67.

תערוכת הפרחים הבינלאומית
התערוכה בה מבקרים עם כל המשפחה

חידון דבר 1974 הסתיים

במסגרתו הופיעו 16 חידונים על נושאים שונים, בתוכם 5 חידוני סמלים.

תאריך אחרון למשלוח פתרונים 24.5.74

הגרלת הפרסים הגדולה תיערך בפיקוח רואה החשבון של „דבר" ובנוכחות היועץ המשפטי של החברה, נציגי ציבור, מפרסמים ופרסומאים.

תוצאות ההגרלה תפורסמנה ב„דבר".